

પ્રસ્તાવના.

પરમ શ્રેષ્ઠ આધાર તુલ્ય જૈન ધર્મને ઉદ્યોતમાં લાવવા એ દરેક જૈનીની મુખ્ય દ્રશ્ય છે. આ હેતુને અમલમાં લાવવાને તેમજ અજ્ઞાન બાળકો તથા અભણ પુરૂષોને ધુરંધર ધર્મના ઘોરી રસ્તે ચઢાવવાને શ્રી રાજનગરે પાંજરાપોળમાં શેઠ જ્ઞેશંઘભાઈ હઠીશંઘની ધર્મશાળામાં શ્રી આદ્ય જૈન ધર્મ પ્રવર્તક સભા ઈ. સ. ૧૮૮૪ માં સ્થાપવામાં આવી, ત્યારથી આ સભા ત્રણથી એક જૈન નિશાળ ઉઘાડવામાં

૧ તેથી થતા કાયદા જોઈ હાલમાં શહેરમાં બીજે ઘણે નીશાળો માંડવામાં આવી છે. તે પણ આ સભાની નીચે ચાલે છે. આ નિશાળોમાં ભણનાર વિદ્યાર્થી-યા શાસ્ત્રી લીધીથી અજ્ઞાણ માણસોને સારૂ “દેવસીરાઈ” જુ સુત્ર અર્થ સહીત” નામની ચોપડીની પહેલી છપાવેલી તે ખૂબી જવાથી તેમાં સુધારો તથા વ-લે બીજી આવૃત્તિ બહાર પાડી છે. તેમાં સમકીતના ૧, માર્ગાનુસારીના ઉપ બોલ, મિધ્યાત્વના બોલ, શિ-શ્વરીશી રતનાકર પચ્ચીશી, અષ્ટપ્રકારી પૂજના દૃહા-ન એકાદશીતું ગણજીં એ ત્યાં વધારવામાં આવ્યાં છે. ૨ પણ સામાન્ય વર્ગવાળા માણસથી આ પુસ્તકનો છ શકાય એ હેતુથી કીંમત તેની તેજ રાખવામાં છે. આ ચોપડી છપાવવાના કામમાં સખ મેનેજીંગ-...ના મેમ્બરોએ ઘણીજ મહેનત લીધી છે માટે સભા તે-મનો ઉપકાર માને છે.

આ પુસ્તકને શુદ્ધ છપાવવાનો બનતો પ્રયત્ન કર્યો છે મ છતાં તેની અંદર મતિમંદતાથી તથા આંખડોપથી ખુલ રહી ગઈ હોય તથા વીતરાગ આજ્ઞાથી વિરુદ્ધ સૂત્રાર્થ આપ્યો હોય તે સર્વે મનવચન કાયાએ કરી તરસે મિચ્છા-મે દુઃખડું. સભાના સર્વ મનોરથ સફળ થાઓ. તથાસ્તુ.

લી. શ્રી આદ્ય જૈનધર્મ પ્રવર્તક સભા.
અમદાવાદ.

અનુક્રમણિકા.

વિષય.	પૃષ્ઠ.	વિષય.	પૃ
નવકાર મંત્ર	...૧	ગુરુવાંદણાં....	...૨૩
પંચિન્દ્રિય.	...૧	અતિચારનીઆહવાયા. ...	...૨૬
ધ્વજામિષ્માસમણા. ...	...૨	દેવસિચ્ચઆલોહિ... ..	...૨૮
સુગુરુમુખશાતાપૃચ્છા. ...	...૨	સાતસાખ.	...૩૦
ધરિયાવહિયા... ..	...૨	અદારપાપસ્થાન.	...૩૦
તસ્સઉત્તરી.	...૪	સવ્વસવિ.	
અન્નથ્થઉસસિચ્ચણું... ..	...૪	વદિતામૃત્ર	
લોગસ્સ.	...૫	અબ્બહુડ્ડિયા.	
મુદુપતીનાપગ્ગાલ	...૬	આયરિયકવચ્ચાચ્ચે	
કરેમિભંતે.	...૭	નમોસ્તુવર્ધમાનાય.	
સામાધિઅવયવજુતો	...૮	શ્રુતદેવતાનીસ્તુતિ..	
જંદિંચિ.	...૯	ક્ષેત્રદેવતાનીસ્તુતિ.	
નમુથ્થણું.	...૯	કમળદલનીસ્તુતિ.	
જાવંતિચ્ચેધ્વઆર્થ.	...૧૧	ભુવનદેવતાનીસ્તુતિ	
જાવંતકેવિસાહુ.	...૧૧	અદ્ધાધ્વજેમુ.	
પરમેષ્ઠીનમસ્કાર... ..	...૧૨	વરકનક... ..	
ઉવસગ્ગહરં.	...૧૨	તીર્થવંદના	
જ્યવિયરાય... ..	...૧૩	લઘુશાંતિ.	
અરિહંતચ્ચેધ્વઆણું. ...	...૧૪	ચઉક્કસાય	
સામાયકલેવાનોવિધિ. ...	...૧૫	ભરહેસરનીસચાય. ...	
સામાયકપારવાનોવિધિ... ..	...૧૬	વિશાલલેચન.	...૬૩
ચેત્યવંદનવિધિ	...૧૬	મન્હુજ્જણાણુંસચાય. ...	...૬૪
સવ્વલોચેઅરિહંતચ્ચેધ્વઆણું	...૧૭	પોસહનુપચ્ચઆણું....	...૬૫
પુખ્ખઅરવરદી.	...૧૭	પોસહપારવાનીગાથા. ...	
સિદ્ધાણુંબુદ્ધાણું.	...૧૮	જગચિંતામણી.	...૬૬
વૈયાવચ્ચગરાણું.	...૧૯	મહાવિરજનછંદ	...૬૬
પરમેષ્ઠીનમસ્કાર	...૨૦	ગણધરસ્તવન	...૬૭
સંસારદવાનીસ્તુતિ.	...૨૦	દેવસિપ્રતિકમણ્વિધિ. ...	...૬૭
કલ્પાણકંદંનીસ્તુતિ... ..	...૨૨	પહિલેહુણકરવાનો વધિ...૭	

દેવવાંદવાનાવિધિ...	...૭૬
રાધપ્રતિકુમ્ભવિધિ...	...૭૬
સામાયિકનાખત્રીશદાપ...	...૭૮

ચૈત્યવંદનો.

શ્રીસીમધરજીનચૈત્યવંદન.	૭૮
શ્રીસીમધર. , , બીજી...	૮૦
ચોવિસજીનજી. , , , ,	૮૦
શત્રુજયજી. , ,	૮૦
પરમાત્માજી , ,	૮૧
શ્રીજીનતપચંગપૂજનાદુહા.	૮૧
શ્રીસંખેશ્વરપાશ્ર્વજી.	૮૨
શ્રીવીતરાગાષ્ટક.	૮૩

સ્તવનો.

સ્તવનપ્રભાતીકા.	૮૪
બીજીપાર્વનાથજી.	૮૫
શ્રીસીમધરજીનજી.	૮૫
તીર્થમાળાનું.	૮૬
સિદ્ધભગવાનજી.	૮૭
ગોડીપારસનાથજી.	૮૮
આદિત્યભગવાનજી.	૮૮
નેમનાથજી.	૮૮
પ્રચુરજીસ્તવનો.	૮૯
પુન્યપ્રકાશજીસ્તવન.	૯૦
બાહુજીનજી.	૧૦૦
સિધાયજીજી.	૧૦૧
સિધાયજીજી.	૧૦૧
રિખલજીનજી.	૧૦૨
વીરજીસ્તવન.	૧૦૩
ધર્મનાથજી.	૧૦૪
અનંતનાથજી.	૧૦૫

મજ્ઞાયો.

અરણીકમુંનિની...	૧૦૬
મેતારજીમુંનિની...	૧૦૭
ધોબીડાની.	૧૦૮
ઠંઠણત્રરૂપિની.	૧૦૯

સ્તુતીઓ.

સિધાયકસ્તુતિ	૧૧૦
પંચમીનીસ્તુતિ	૧૧૦
આદિજીસ્તુતિ	૧૧૧
શાશ્વતજીસ્તુતિ.	૧૧૨

હુટા વોલ.

સમકિતનાદુહાઓ.	૧૧૩
ભવાભિનવીજીવોનાંલક્ષણ.	૧૧૮
મિથ્યાત્વનાઓ.	૧૧૯
માર્ગાનુસારીનાઉપઓ.	૧૨૦
જત્રીસીશિષ્યામણ.	૧૨૩
સંતોષનીસજ્જય.	૧૨૬
રત્નાકરપચ્ચીસી.	૧૨૬
શ્રીઆનંદજીનજીમહારાજ	
કૃતપદો ૧૨	૧૨૯
જીવવિચારનાઓ.	૧૩૩
પાંત્રીસઓલનોથોડો.	૧૪૧

પંચગ્વાણ.

નમુકારસહિઅનું.	૧૫૩
નમુકારસાહીમુકુસહીઅનું	૧૫૪
પોરિસિનું.	૧૫૫
પુરિમહાઅવદનું.	૧૫૫
વિગર્ધનિવિગર્ધનું.	૧૫૬
એએસણાએકાસણાનું	૧૫૭
આયંબિલનું.	૧૫૯

ચઉવિહારઉપવાસનું	...૧૬૦
તિવીહારઉપવાસનું	...૧૬૦
ચઉથચક્રભક્તિદીકનું	...૧૬૧
ગાંઠસહીઆદીઅલીમહોનું	૧૬૧
ફેસાવગાસીકનું	...૧૬૧
ચૈદનીયમનીગાથા	...૧૬૨
સાંજનાંપચ્ચાણ.	
ચાણહારદીવસચરીમનું	૧૬૨
ચઉવીહારનું	... ૧૬૨
તિવીહારનું	... ૧૬૩

દુવીહારનું...	... ૧૬૩
પચ્ચઆણના આગારની	
ગાથા...	૧૬૩
પચ્ચઆણવારવાનોવિધિ.	૧૬૪
શાંતીજનનીઆરતી	...૧૬૫
મંગળચાર	... ૧૬૫
મંગળ દીવો	... ૧૬૫
અષ્ટપ્રકારીપુજનાદુહા	...૧૬૬
મૈત્રવ્યેકાદશીનુદોઢસો	
કલ્યાણકનુંગણજી...	...૧૬૭

અથ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર.

અર્થ સહિત.

૧ અથ નવકાર મંત્ર.

નમો અરિહંતાણું—અરિહંત ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ.

નમો સિદ્ધાણું—સિદ્ધ ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ.

નમો આચરિઆણું—આચારજી ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ.

નમો ઉવજઝાયાણું—ઉપાધ્યાયજીને નમસ્કાર થાઓ. (સ્કાર થાઓ.

નમો લોએ સવ્વ સાહુણું—લોકની અંદર સર્વ સાધુઓને મારો નમ-

એસો પંચ નમુકારો—એ પાંચ નમસ્કાર.

સવ્વ પાવપેણાસણો—એ સર્વ પાપનો નાશ કરવાવાળા છે.

મંગળાણુંચ સવ્વેસિ—સર્વ મંગળીકને વિશે.

પદમં હવર્ધ મંગલ—તે પેહેલું મંગળીક છે.

પદ (૯) સંપદા (૮) ગુરુ (૭) લઘુ (૬૧) સર્વ વર્ણુ (૬૮).

૨ અથ પંચિદિઅના અર્થ.

પંચિદિઅ સંવરણો—પાંચ ઈદ્રિઓના વિકારને રોકનાર.

તહુ નવવિહુ—તથા નવ પ્રકારના.

અંભચેર ગુત્તિધરો—શીયલ વૃતની ગુપ્તિને ધારણ કરનાર.

ચઊવિહુ કસાયમુકો—ચાર પ્રકારના કપાયથી છૂટા.

ઈઅ અશરમ ગણિલિમંજ્જનો—એ અશર ગણે કરીને મહીત થાય.

(૨)

પંચમહુવ્વય ગુત્તો—પાંચ મહાવ્રત યુક્ત. [સમર્થ હોય.
પંચવિહાર પાલણુ સમથો—પાંચ પ્રકારના આચાર પાળવાને
પંચ સમિત્યોતિ ગુત્તો—પાંચ સમિતિ અને ત્રણ ગુમિ.

છત્તીસ ગુણો ગુરુ મજ્જ—એ છત્તીસ ગુણો કરીને સહીત મારો ગુરુ છે.
૫૬ (૮) ગાથા (૨) ગુરુ (૧૦) લઘુ (૭૦) સર્વ વર્ણુ (૮૦)

૩ અથ ઇચ્છામિ સ્વમાસમણાના અર્થ.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો—ક્ષમાદિક ગુણો કરીને સહીત એવા હે સા-
ધુજી હું ઈચ્છું છું.

વંદિતીં જવણિજ્જએ નિસીહિઆએ—પાપ વ્યાપાર છોડીને
અથવા શરીરની શક્તિવડે વાંદવાને.

મથએણ વંદામિ—મન્તકવડે હું તમસ્કાર કરું છું.

ગુરુ (૩) લઘુ (૨૫) સર્વ વર્ણુ (૨૮)

૪ ॥ અથ સુગુરુને સુખશાતાની પૃચ્છા ॥

ઈચ્છકાર સુહરાઠ સુહદેવસિ ॥ સુખ તપ શરીર નિરા
ખાધ ॥ સુખ સંજમ જાત્રા નિર્વહોછોજી ॥ સ્વામી શાતા
છેજી ॥ ભાત પાણીનો લાભ દેજોજી ॥ ઇતિ ॥

(૫) અથ ઇરિયા વહિયાના અર્થ.

ઈચ્છાકારેણ—ઈચ્છાએ કરીને,

સંદિસહભગવન્—ભગવંત આદેશ આપો.

ઈરિયાવહિયં પડિક્કમામિ—માર્ગમાં ચાલતાં જે પાપ થાય તે
થી હું નિવરતું? ગુરુ કહે નિવર્તો.

ઈચ્છઈચ્છામિ પડિક્કમિતીં—પ્રમાણ. મારા મનની ઈચ્છાએ પાપને.
પરિહરવાને ઈચ્છું છું.

ધીર્યાવહિયાએ—માર્ગમાં ચાલતાં જીવની.

વિરાહણાએ—વિરાધના થઈ હોય.

ગમણાગમણે—ગતાં આવતાં.

પાણુકમણે—કોઈ જીવ ચાંપ્યો હોય.

ખીયકમણે—ખીજ સુકાં, લીલાં ચાંપે.

હરિયકમણે—લીલી વસ્તુ ચાંપી હોય.

ઓસાડિત્તિંગ—દારનું પાણી તથા કિડિયાઈ કે ગધધ્યાં.

પણુગદગ—પાંચ વર્ગી સેવાળ (નીલ, ધ્રુગ) તથા કાચું પાણી.

મટ્ટીમકકડા—મારી, કરોળીયાના પડ.

સંતાણા સંકમણે—ગળા; ચાંપ્યાં હોય તેથી.

જેમેજીવાવિરાહિયા—મેં જે જીવની વિરાધના કીધી હોય.

એગિંદિયા—એકેદ્રી (પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયરો, વનસ્પતી

એઈંદિયા—એ ઈંદ્રી, (કીડા, અગ્નસીયા, પાણીના પુરા વિગેરે.)

તેઈંદિયા—ત્રણ ઈંદ્રી વાળા (માકણ, કીડી, મંકાડા વિગેરે.)

ચકિરિંદિયા—ચાર ઈંદ્રી વાળા (માંખી, ભમરા, ધ્રુવાં)

પંચિંદિયા—પાંચ ઈંદ્રી વાળા (મનુષ્ય ત્રીજાં વીગેરે જીવોને.)

અલિહયા—સામા આવતા લખ્યા હોય.

વત્તિયા—ધુડે કરીને ઢાંચ્યા હોય.

લેસિયા—ભુમી સાથે, ભીંતે ધસ્યા.

સંધાધ્યા—માંહોમાંહે શરીરે શરીર મેળવ્યાં હોય.

સંધટ્ટીયા—થોડા સ્પર્શવડે પીડા કરી.

પરિયાવિયા—પીટ્યા એટલે પરિતાપ ઉપગત્યા.

કિલામિયા—થકવીને મુડદાલ કીધા હોય.

ઉદ્ધવિયા—ત્રાસ પમાડી હાલી ચાલી ન શકે એવા કીધા.

ઠાણાઓઠાણું, સંકામિયા—એક સ્થાનથી બીજે સ્થાનકે મુક્યા હોય.

જીવિયાઓ વવરોવિયા—જીવીત થકી ચુકાવ્યાં મારી નાંખ્યાં.

તસ્સમિચ્છામિદુઃકંડ—તે પાપ મિથ્યા, નિષ્ફળ થાઓ.

૫૬ (૨૬) સંપદા (૮) ચુર (૧૪) લઘુ (૨૩૬) સર્વ વર્ણ (૧૫૦)

(૬) અથ તસ્સ ઉત્તરીના અર્થ.

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણ—તે પાપ શુદ્ધ કરવાને.

પાયચ્છિત કરણેણ—તે પાપને છેદ કરવાને.

વિસોહીકરણેણ—આત્માને શુદ્ધ કરવાને.

વિસદ્ધી કરણેણ—આત્માને માયા નિયાળુને મિથ્યાત્વ એ ત્રણ શલ્ય રહીત કરવાને.

પાવાણુકમ્ભાણુ—પાપ કરમ તેને.

નિઘ્વાયણુદુઃખ—ટાળવાને અર્થે.

ઠામિકાઉત્સગ્ગ—કાઉત્સગ્ગ કરુંછું.

૫૬ (૬) સંપદા (૧) ચુર (૧૦) લઘુ (૩૯) સર્વ વર્ણ (૪૯).

૭ ॥ અથ અન્નથ્ય ઉસસિણંના અર્થ ॥

અન્નથ્ય ઉસસિએણ—આજે ઠેકાણે, ઊંચા સ્વાસવડે.

નીસસિએણ, ખાસિએણ, છીએણ—નીચા સ્વાસવડે, ઉધરસવડે છિંકવડે.

જંભાધએણ, ઉડ્ડએણ, વાય નિસગ્ગેણ—અગાસાવડે, ઓડકાર વડે, વા સંચરવાથી.

ભમલિએ, પિત્ત મુચ્છાએ, ॥ ૧ ॥ મુહુમે હિં અંગસંચાલે

હિં—તમ્મરવડે પિત્તના ઉછાળાથી, અંગના સુક્ષ્મ સંચારથી.

મુહુમે હિં ખેલ સંચાલેહિં—સુક્ષ્મ ચુંક અથવા કદ્દ ગળવા વડે.

મુહુમે હિં દિક્કિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥—સુક્ષ્મ દ્રષ્ટીના સંચારવડે.

એવમાધએ હિં આગારે હિં—આ પૂર્વોક્ત બાર આગાર આદે લે-
છતે બીજા આગારોથી

અભગ્ગો અવિરાહિઓ—અખંડિત, અવિરાધ્યો.

હુજ્જમે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩૧॥—મહારે કાઉસ્સગ્ગ હોળે.

જવ, અરિહંતાણું, ભગવંતાણું—જ્યાંસુધી, અરિહંત, ભગવાનને.
નમુકારેણું, નપારેમિ ॥૪૧॥ તાવકાય—નમસ્કાર વડે, ન પાડે, ત્યાંસુ-
ધી મારી કાયાને.

કાણેણું, મોણેણું ઝાણેણું—સ્થાનકવડે, મૌનપણે, ધ્યાને.

અપ્પાણું વોસિરામિ ॥૫૧॥—પોતાની મેળે વોસિરાવું છું.

સંપદા (૫) ૫૬ (૨૮) ગુરૂ (૧૩) લઘુ (૧૨૭) સર્વ વર્ણ (૧૪૦)

૮ ॥ અથ લોગસ્સના અર્થ.

લોગસ્સ ઉબ્બોઅગરે—લોકને કેવળ જ્ઞાન વડે ઉદ્યોતના કરનાર.

ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે—ધર્મ તીર્થના કરણુહાર.

અરિહંતે કિત્તધસ્સ—કર્મરૂપ વેરીના હણનારની કીર્તિ કરૂં છું.

ચઉવીસંપિ કેવલી ॥૧૧૧॥—એ ચોવીસે કેવળી છે. (નાથને વાંદું) છું.

ઉસભમજિઅં ચવંદે—પેહેલા શ્રી રીખબદેવ, વળી ખીમ્મ અજીત-
સંભવ મલિણંદણું ચ સુમધં ચ—સંભવનાથ, અભિનંદન સુમતીનાથ.

પઉમપ્પહું સુપાસં, જિણું ચ ચંદપ્પહું વંદે ॥૨૧॥—પદમ પ્રભુ,
સુપાર્શ્વ, રાગ દેવના જીતનાર. ચંદ્ર પ્રભુને વાંદું છું.

સુવિહિં ચ પુષ્કદંતં—સુવિધીનાથ, તથા પુષ્કદંત એ એ નામ નવમાના.

સીઅસ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જંચ—શીતળનાથ, શ્રેયાંસનાથ, શ્રી વા-
સુપૂજ્ય

વિમસ મણુંતં ચ જિણું—વિમલનાથ, અનંતનાથ રાગ દેવના જી-
તનારને

ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩૧॥—શ્રી ધર્મનાથ, શ્રી શાંતીનાથને વાંદું છું.

કુંથું અરં ચ મહ્ધિં—કુંથુનાથ, અરનાથ, શ્રી મહીનાથને.

વંદેમુણિસુવચં નમિજિણું ચ—વંદુ મુનીસુવ્રત, શ્રી નમોનાથને.

વંદામિ રિકુનેભિં--અરિષ્ટ નેમનાથને વાંદુ છું.

પાસં, તહુ વદ્ધમાણું ચ ૥૪૥--પાર્શ્વનાથ, તેમજ શ્રી વર્ધમાનસ્વામીને.
એવં, મએ અલિથુઆ--મેં એણી પ્રકારે કીર્તી કરી તે કેવા છે
તે કહે છે.

વિહુય રયમલા--જેણે કર્મરૂપ રજ, મેલ ટાળ્યા છે.

પહીણુ જરમરણા--જેણે જરાં અને મરણનાં દુઃખ અપાવ્યાં છે.

ચઉવીસંપિ જિણુવરા તિથ્યરા મે પસીયંતુ--૥૫૥ એ ચોવીસે
તિથ્યકર, રાગ દેવના છતનાર મારા ઉપર પ્રસન્ન થાઓ.

કિત્તિય વંદિય મહિયા--સ્તવ્યા વાંધા પૂજ્યા.

જે એ લોગસસ ઉત્તમા સિદ્ધા--જે એ લોકોને વિષે ઉત્તમ સિદ્ધ થયા.

આરંગ્ગ બોહિલાલ--સમકીર્ત બોધ બીજ, રોગ રહીતપણું.

સમાહિયર મુત્તમં દિંતુ ૥૬૥--ઉત્તમ પ્રવાન એવી સમાધિ સ્થિ-
રતા આપેા.

ચદેસુ નિમ્મસયરા આઘચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા--ચંદ્રમાર્થી
અધિક નિર્મલ, સુર્યથી અધાક પ્રકાશ કરણુદાર.

સાગરવર ગંભીરા--સમુદ્ર ત્રી પેટે ગંભીર છે.

સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ૥૭૥--એકવા સિદ્ધ મુગ્ધને સિદ્ધી દેખાડો.

પદ (૨૮) સંપદા (૨૮) ગુરૂ (૨૭) લઘુ (૨૨૯) સર્વવર્ણુ (૨૫૬)

અથ મુહુપતીના ૫૦ બોલ અંગ સુધાના.

મુત્ર અર્થ તત્ત્વ ૧ કરી સદ્ગુ. સમકિત બોહની. ૨ મીશ્ર
બોહની ૩ મિથ્યાત બોહની ૪ પરીહરૂં.

કામ રાગ. ૫ સ્નેહ રાગ ૬ દ્રષ્ટી રાગ ૭ પરીહરૂં.

સુદેવ ૮ સુગુરૂ ૯ સુધર્મ ૧૦ આદરૂં.

કુદેવ ૧૧ કુગુરૂ ૧૨ કુધર્મ ૧૩ પરીહરૂં.

જ્ઞાન ૧૪ દર્શન ૧૫ ચારિત્ર ૧૬ આદર્શ.

જ્ઞાન ૧૭ દર્શન ૧૮ ચારિત્ર ૧૯ વિરાધના પરીહર.

મનગુપ્તિ ૨૦ વચનગુપ્તિ ૨૧ કાયગુપ્તિ ૨૨ આદર્શ.

મન ૩૩ ૨૩ વચન ૩૩ ૨૪ કાય ૩૩ ૨૫ પરીહર.

હવે શ્રંગના બોલ ૧૫ લખ્યાઠે.

હાસ્ય ૧ રતિ ૨ અરતિ ૩ પરીહર. હાથે હાથે પડી લેહવા.

ભય ૪ સોગ ૫ દુઃખ ૬ પરીહર. જમણે હાથે પડી લેહવા.

કુબ્જલેશ્યા ૭ નિલલેશ્યા ૮ કાપોતલેશ્યા ૯ પરીહર. મા-

થા ઉપર પડી લેહવા. (પડી લેહવા.)

રસગારવ ૧૦ રિદ્ધીગારવ ૧૧ સાતાગારવ ૧૨ પરિહર. માંદે

માયાશલ્ય ૧૩ નિયાણુશલ્ય ૧૪ મિથ્યાત્વશલ્ય ૧૫ પરીહર.

છાતી આગળ પડી લેહવા.

કોધ ૧૬ માન ૧૭ પરીહર. પુઠે હાથે ખભે પડી લેહવા.

માયા ૧૮ લોભ ૧૯ પરીહર. પુઠે જમણી તરફ ખભે પડી

લેહવા. પૃથ્વીકાય ૨૦ અપકાય ૨૧ તેઉકાય ૨૨ ની જયણા

કર. હાથે પગે પડી લેહવા. (જમણે પગે પડી લેહવા.)

વાઉકાય ૨૩ વનસ્પતિકાય ૨૪ ત્રસકાય ૨૫ ની રક્ષા કર.

તે મધ્યે સાધુ આવકને બોલ ૫૦ કહેવા. અને લેશ્યા ૩

શલ્ય ૩ કબાય ૪ એ દસ સિવાય બોલ ૪૦ સાધવી આવિ-
કાને કહેવા.

॥૧॥ અથ કરેમિજંતેના અર્થ.

કરેમિ ભંતે સામાધય—હે ભગવંત હું કરુંછું. સમતા રૂપ સામાયક.

સાવજજ જોગ પચ્ચજ્જામિ—સાવધ જે પાપનાજોગ તે ત્યાગ કરુંછું.

જનવ નિયમ—જ્યાંસુધી નિયમ છે. સાંસુધી

પળજીવાસામિ—આરાધુ ભક્તિ કરુંછું.

દુવિહ—મે ભેદે કરવું નહી કરાવવું નહી તે.

તિવિહેણું—ત્રણ ભેદે, તે, મન, વચન, કાયા તેણે કરી.

મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ—મન, વચન, કાયા-
એ કરીને ન કરું તથા ન કરાવું.

તરસ ભતે પડિક્કમામિ—હે ભગવંત તેથી હું નિવરતુંછું.

નિદામિ ગરિહામિ—નિંદુછું ગુરની સામે ગરહુંછું.

અપ્પાણું વોસિરામિ—મારા આત્માને વોસિરાવું છું.

॥૧૦॥ અથ સામાદ્ર વયજુત્તોના અર્થ.

સામાધ્ય વયજુત્તો—સામાયકના વૃત્તે યુક્ત. (હોય સાં સુધી.

જનવ મણે હોધ નિયમસંજુત્તો—જ્યાંસુધી મન નિયમે સંજુક્ત

છિન્ન અસુહું કર્મ—અસુભ કર્મને તોડે.

સામાધ્ય જતિઆવારા ॥૧॥—જેટલી વાર સામાયક કરે તેટલીવાર.

સામાધ્યમિ ઉકએ—વળી સામાયક કરતી વખતે. (રેજ હોય.)

સમણાધ્ય સાવઓ હવઈજમહા—શ્રાવક હોય તે પણ સાધુની પે-

એએણુકારણું બહુસો સામાધ્ય કરુજા ॥૨॥—એ કારણ થ-

કી ઘણીવાર સામાયક કરવાં.

સામાયિક વિધિ લીધું વિધિ પાર્યું. વિધિ કરતાં જે કો-

ઈ અવિધિ હુઓ હોય તે સવીહું મન વચન કાયાએ કરી.

મિચ્છામિ દુકડં. ॥ દશ મનના દશ વચનના આરકાયાના એ-

વં ૩૨ દોષમાં જે કાંઈ દોષ લાગ્યો હોય તે સવીહું મન વચન

કાયાએ કરી તરસ મિચ્છામિ દુકડં ॥

॥૧૧॥ અથ જાંકિંચિના અર્થ.

જાં કિંચિ નામતિથ્ય—જે કોઈનામ તિથ્ય હોય. (તુષ્ય લોકમાં.)
સગ્ગે પાયાલિ માણસેલોએ—સ્વર્ગ લોકમાં પાતાળ લોકમાં ને મ-
ન્નદં જિણુખિંઆઈ—જે કોઈ જિનેશ્વર ભગવાનની પ્રતિમા હોય.
તાઈ સવ્વાઈ વંદામિ ॥—તે સર્વ પ્રતે હું નમસ્કાર કરુંછું.

॥૧૨॥ અથ નમુથ્યુણના અર્થ.

નમુથ્યુણું અરિહંતાણું—અરિહંતને નમસ્કાર થાઓ.
ભગવંતાણું ॥૧॥ આઈગરાણું—ભગવાનને. ધર્મની શરૂઆત કરનારને.
તિથ્યરાણું—તિથ્ય કરને.
સયંસંબુદ્ધાણું ॥૨॥—પોતે પોતાની મેળે બોધ પામેલા છે તેમને.
પુરિસુત્તમાણું પુરિસસીહાણું—પુરૂષને વિષે ઉત્તમ છે, પુરૂષને વિષે
સિંહ સમાન છે તેમને.
પુરિસવર પુડરીઆણું—પુરૂષને વિષે ઉત્તમ પુંડરીક કમળ જેવા
છે તેમને.
પુરિસવર ગંધહથ્થીણું ॥૩॥—પુરૂષને વિષે ગંધ હસ્તી જેવા છે તેમને
લોગુત્તમાણું લોગનાહાણું—લોકમાં ઉત્તમ, લોકના નાથને.
લોગહિઆણું—લોકના હિત કરનારને.
લોગપદ્ધિઆણું—લોકને વિષે દીવા સમાન છે તેમને.
લોગપન્નેઅગરાણું ॥૪॥—લોકના વિષે પ્રકાશ કરનારને.
અભયદયાણું—અભય દાનના આપનારને.
અખખુદયાણું—અહુના આપનારને.
મગ્ગદયાણું સરણુદયાણું—મોક્ષ માર્ગ આપનારને, શરણુ આપનારને.
આહિદયાણું ॥૫॥—સમકિતના આપનારને નમસ્કાર થાઓ.

ધમ્મદયાણું ધમ્મદેસિયાણું—ધર્મના આપનારને, ધર્મના ઉપદેશ કરનારને
 ધમ્મનાયગાણું ધમ્મસારહીણું—ધર્મના નાયકને, ધર્મના સારથીને.
 ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણું ॥૬૧॥—ધર્મના ઊત્તમ ચાર પ્રકારના લ-
 સ્કરના ચક્રવર્તી રાજા.

અપ્પહિલુયવરનાણું—નહી શેષાયેલું કેવળ જ્ઞાન છે જેમને.

દંસણધરાણું—દર્શનના ધરનારને.

વિચ્છેદ્ધઉમાણું ॥૭૧॥—વિત્તું છે છળ કપટ છદ્મસ્થપાણું.

જિણાણું જાવયાણું—જિનને જાવકને.

તિજાણું તારયાણું—પોતે સંસાર સમુદ્રથી તરેલા છે, ને જીવનને તા-
 રવાને સમર્થ છે. (કરાવનારને.)

ખુદ્ધાણું બોહયાણું—તત્ત્વના જ્ઞાણ છે તેમને, ભવ્ય જીવોને જાણપાણું
 મુક્તાણું મોચ્ચગાણું ॥૮૧॥—કર્મથી મુક્તજાણું છે, જીવનને મુક્તવનાર છે તેમને.

સવ્વત્તણું સવ્વદરિસીણું—સર્વજ્ઞને. સર્વ દર્શિને.

સિવ—સર્વ ઉપદ્રવ રહિત.

મયસ મરૂચ્ચ મણુંત મજ્જખય—અચળ, રોગ રહિત, અનંત અક્ષય.

મવ્યાખાહ—સર્વ પ્રકારે આધા રહિત.

મપુણરાવિત્તિ—દુરોચી જેથી પાછા આવતું નથી.

સિદ્ધિગઈ—એવી સિદ્ધિ ગતિ છે.

નામધેય ઠાણું સંપત્તાણું—નામ જેતું, એવા સ્થાનકે પોતે પોંચ્યાછે.

નમોજિણાણું—તે જીવને નમસ્કાર થાઓ.

જિચ્ચભયાણું ॥૯૧॥ જેચ્ચ અપ્પચ્ચા—ભય જીતનારા, જે ભૂતકાળને વિષે
 સિદ્ધા જેચ્ચભવિરુસંતિ—મોક્ષે પોંચ્યા છે, જે સિદ્ધ થશે.

જાગ એકાલે—અજાગત કાલને વિષે.

સંપદચ્ચ વટ્ટમાણા—વર્તમાન કાળને વિષે વર્તમાન તિથિકરોને.

સવ્વે તિવિહેણુ વંદામિ ॥૧૦૧॥—તે સર્વ પ્રતે મન વચન કાયા-
 એ કરી વાંદુ છું.

સંપદા(૯) ગાથા(૧૩) પદ(૩૩) ગુરુ(૩૩) લઘુ(૨૬૪) સર્વવર્ણુ (૨૯૭.)

॥૧૩॥ અથ જાવંતિચેઙ્ગાઈનાઅર્થ.

જાવંતિ ચેઙ્ગાઈ,—ન્ટેટલી છન પ્રતિમા હોય.

ઉઢે અ.—ઉર્ધ્વ લોકને વિષે. વળી.

અહે અ.—અધો લોકને વિષે, વળી.

તિરિઅ લોઅે અ,—તિર્થ લોકને વિષે વળી.

સવ્વાઈ તાઈ વઢે,—તે સર્વ પ્રતે હું વાંદુ છું.

ઈહ સંતો—અહિં રહો છતાં.

તથ્ય સંતાઈ ॥૧॥—ત્યાં તે પ્રતિમા છે તે પ્રતે. ॥૧॥

સંપદા (૪) ગાથા (૧) પદ (૪) ગુરુ (૩) લઘુ (૩૨) સર્વ વર્ણુ. (૩૫.)

ઈચ્છામિ ખમાસમણા બોલવું જોઈએ.

॥૧૪॥ અથ જાવંતકેવિસાહૂનાઅર્થ.

જાવંત કેવિ સાહૂ—ન્ટેટલા, કોઈ પણ સાધુ છે.

ભરહે રવય—પાંચ ભરત, પાંચ ઔરવ્રત.

મહાવિદેહે અ,—પાંચ મહાવિદેહ એ પંદર ક્ષેત્રમાં.

સવ્વેસિં તેસિં—વળી તે સર્વ પ્રતે.

પણુઓ,—તમરકાર થાઓ તે સાધુ કેવા છે.

તિવિહેણુ—મન વચન કાયાએ કરીને.

તિદંડ—અશુભ મન વચન કાયાના ત્રણ દંડથી.

વિરયાણુ ॥૧॥—નિવર્ત્યા છે. ॥૧॥

પદ (૪) સંપદા (૪) લઘુ (૩૭) ગુરુ (૧) સર્વ વર્ણુ (૩૮)

॥૧૫॥ અથ નમસ્કારના અર્થ.

નમોઽર્હત—અરિહંત ભગવાનને નમસ્કાર થાઓ.

સિદ્ધા ચાંયો—સિદ્ધ ભગવાનને, આચારજ ભગવાનને.

પાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ—ઉપાધ્યાયને, સર્વ સાધુને નમસ્કાર થાઓ.

॥૧૬॥ અથ ઉપસર્ગહરસ્તવનના અર્થ.

ઉવસગ્ગહરં—ઉપસર્ગ હરનારા.

પાસં—શ્રી પાર્શ્વ નામનો યક્ષ છે સેવક જેનો એવા.

પાસં વંદામિ—શ્રી પાર્શ્વનાથ મહારાજને હું વાંદુ છું.

કમ્બધણુમુક્કં,—કર્મના સમુહથી મુક્ત છે.

વિસહરવિસનિત્રાસં—સાપતું ઝેર અતિશયે કરીનેનાશ કરવા વાળા છે.

મંગલકલ્પીભુઆવાસં ॥૧૭॥—મંગલ અને કલ્યાણનું ધર છે. ॥૧૭॥

વિસહર કુલિંગમંતં,—વિષધર કુલિંગ મંત્ર.

કંઠધારેધ—કંઠને વિષે યાદ કરે .

જો સયા માણુઓ,—જે કોઈ માણુસ હમેશાં.

તસ્મ ગહ રોગમારી,—તેના ગ્રહ, રોગ, મરકી.

દુકુજરા જંતિ ઉવસામં ॥૧૮॥—દુષ્ટ શત્રુ, ઉપશમ પામે ॥૧૮॥

ચિહ્ન ઉ દૂરે મંતો,—રહો. દુર. મંત્ર.

તુજ્જપણામો વિ—તમને નમસ્કાર કરવો તે, પણ.

આદુકલો હોમ્,—ધણું ક્ષણ આપનાર છે.

નર તિરિએ સુવિ છવા,—માણુસ, ત્રિજંત્ર, સર્વ જીવ.

પાવંતિ ન દુષ્પ દોગચ્ચ ॥૧૯॥—નથી પામતા દુઃખ દારિદ્ર. ॥૧૯॥

તુહ સમ્મતે લધ્ધે,—તમારે સમ્યક્ત્વ દર્શન પામ્યા છો.

ચિંતામણિ— ચિંતામણિ રત્ન.

કરૂપપાયવલ્લભિએ,—કરૂપવૃક્ષથી પણ અધિક એવો.

પાવતિઅવિઘ્નિણું,—વિઘ્ન રહિતપણે પામે છે.

જીવા—ભવ્ય જીવો.

અચરામરંઠાણું ॥૪૧॥—અનરામર રચાનક. ॥૪૧॥

મુખ્ય સંથુઓ મહાપસ,—એ પ્રભાણે, સ્તવ્યો, હે ! મહાપસ.

ભક્તિભર—ભક્તિને સમુદ્ધે કરીને.

નિભરેણુ—પુરણુ ભરે છતે.

હિઅએણુ તા—હૃદય વડે, તે કારણ માટે.

દેવ દિનજ—હે દેવ, આપો.

બોહિં, ભવેભવે—બોધી બીજ ન-મો ન-મ.

પાસ જિણુચંદ ॥૫૧॥—હે પાર્શ્વ જિણુચંદ્ર. ॥૫૧॥

૫૬ (૨૦) સંપદા (૨૦) ગુરૂ (૨૦) લઘુ (૧૬૫) સર્વવર્ણુ (૧૮૫)

॥ ૧૭ ॥ અથ જય વીયરાયના અર્થ.

જય વીયરાય જગગુરૂ,— જય પામો, હે શ્રીવીતરાગ, હે જગત્રય ગુરૂ.

હોઉ મમ તુહ પભાવઓ—હોજો, મારે તમારા, પ્રભાવથી,

ભયવં ભવ નિવેઓ—હે ભગવંત. ભવનું ઉદાસપણું થાઓ.

મગ્ગાણુસારિઆ ધકુ ફલ—માર્ગાનું સારીપણું, ધમ્મેલા ફળની.

સિદ્ધી ॥૧૧ લોગવિરૂદ્ધઆઓ,—સિદ્ધી, લોક વિરૂદ્ધનો સાગ થાઓ.

ગુરૂજણુપૂઆ—માતા પિતાદિક સદ્ગુરૂની શેવા.

પરંથકરણુચ—પરોપકાર કરવો તે મારે થાઓ.

સુહુ ગુરૂ જોગો—શુદ્ધ ગુરૂનો મેળાપ થાઓ.

તવ્વથણુ સેવણા—તેમના વચનની સેવા થાઓ.

આભવ મખંડા ॥૨૧॥—જ્યાં સુધી મારે સંસાર છે ત્યાં સુધી અખંડ હોજો
વારિજજી જમ્બવિ— નિષેધ્યું છે જો કે.

નિઆણુ અંધણું—નિઆણાનું અંધણું.

વીઅરાય તુહુ સમએ—હે શ્રીવીતરાગ તમારા સિદ્ધાંતમાં.

તહુવિ મમ હુજજ સેવા—તોપણ મારે હોજો. ભક્તિ.

ભવે ભવે તુમહુ વડણાણું—જન્મોજન્મના વિષે તમારા ચરણની શેવા.

દુઃખખખખઓ—શરીર અને મન સંબંધી દુઃખનો ક્ષય.

કમ્મખખઓ, સમાહિમરણું—આકરમનો નાશ, સમાધી મરણ.

ચ બોહિલાભો અ, સંપજજઉ—વળી બોધી બીજનો લાભ થાઓ.

મહુ એઅં, તુહુ નાહુ— મારે એ ચાર બાબતો, તુમ નાથ પ્રતે.

પશુમ કરણેણું ॥ ૪ ॥ સર્વમંગલ—તમસ્કાર, કરવાથી. અર્ધાં
મંગળીક માંહે.

માંગલ્યં,—માંગળીક છે.

સર્વકલ્યાણકારણું—સર્વ કલ્યાણનું કારણ છે.

પ્રધાનં સર્વધર્માણું,—સર્વ ધર્મમાં મુખ્ય છે જો.

જૈનં જયતિ શાસનં ॥ ૫ ॥—જૈનશાસન જયવંતુ વર્તે છે.

સંપદા(૨૦) ગાથા(૫) પદ(૨૦) ગુરૂ(૧૯) લઘુ(૧૭૨) સર્વવાર્ણ(૧૯૧)

॥૧૬॥ અથ અરિહંતચેદ્ આણંના અર્થ.

અરિહંત ચેદ્ આણું અરદંતની પ્રતીમાને વાંદવાને અર્થ.

કરેમિ કાઉરસગ્ગા ॥૧૧॥—હું કાઉરસગ્ગ કરું છું.

વંદણુ વત્તિઆએ—વાંદવાના કળને અર્થ.

પુઅણુ વત્તિઆએ,—પૂજવાના કળને અર્થ.

સક્કારવત્તિઆએ—સત્કારના કળને અર્થ.

સમ્માણુ વત્તિઆએ—સન્માનના કળને અર્થ.

બોહિલાલ વત્તિઆએ—બોધી બીજના લાભના ફળને અર્થે.
 નિરૂપસગ્ગ વત્તિઆએ ॥૨૧॥—જન્મ જરા મરણના ઊપસર્ગથી રહિત
 બોહિરૂપ સ્થાનક પામવાને અર્થે.
 સદ્ધાએ, મેહુઆએ—આસ્થાવરે, નિર્મળ બુદ્ધિએ.
 ધીમંએ, ધારણાએ,—ચિત્તની સ્થિરતાએ, વિચાર પૂર્વક.
 આબુપેહુઆએ, વઢૂમાણીએ,—વારંવાર વિચાર પૂર્વક ચઢતે ભાવે.
 કામિકાઉસ્સગ્ગ ॥૩૧॥—હું સ્થાનક પ્રતે કાઉસ્સગ્ગ કરું છું.
 સંપદા (૩) ગાથા (૩) પદ (૧૫) ગુરૂ (૧૬) લઘુ (૧૭) સર્વવર્ણુ (૮૯).

॥ ૧૯ ॥ અથ સામાયક લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઊંચે આસને પુરતક પ્રમુખ મુકીને ॥ શ્રાવક શ્રાવિકા કટાસ-
 ણું ॥ મુદપત્તી ચવસો લઈ ॥ શુદ્ધ વસ્ત્ર વગ્યા પૂંછા કટાસણા ઉ-
 પર બેસી ॥ મુદપત્તી ડાયા હાથમાં મુખ પાસે રાખી જમણો હાથ
 આપનાછ સન્મુખ રાખીને એક નવકાર ગણી પંચિંદિય કહી ઇચ્છા
 મિ ખમાસમણુ દેઈ ॥ દરિયાવહિઆ ॥ તરસઉતરી ॥ અનન્ય ઊસ-
 રીએણું કહી એક લોગરસનો અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી
 પારી પ્રગટ લોગરસ કહી ખમાસમણુ દેઈ ॥ ઇચ્છાકારેણુ સદિસદ
 ભગવન્ ॥ સામાયિક મુદપત્તી પડિ લેહું ઇચ્છું એમ કહી ॥ મુદ-
 પત્તી તથા અંગતી પડિ લેહણુના પચાસ બોલ કહી મુદપત્તી પડિ
 લેઈએ ॥ ખમાસમણુ દેઈ ઇચ્છા કારેણુ સદિસદ ભગવન્ સામાયિક
 સંદીસાહું ઇચ્છું વળી ખમાસમણુ દેઈ ॥ ખમા ૦ ॥ ઇચ્છા ૦ ॥
 સામાયિક ઠાકો ઇચ્છું એમ કહી બે હાથ બંનેડી એક નવકાર ગણી ॥
 ઇચ્છાકારી ભગવન્ પસાય કરી સામાયિક ડંડક ઉચ્ચરાવોછ વડિલ
 ॥ કરેભિભંતે કહે ॥ પછી ખમાસણુ દેઈ ઇચ્છા ૦ ॥ બેસણે સંદિસાહું

ખમા૦ ઇચ્છા૦ બેસણે ઠાઠાં ખમા૦ા ઇચ્છા ૦ા સજાય સંદિસાહું
 ॥ ખમા ૦ા ઇચ્છા ૦ા સજાય કરું ॥ ઇચ્છું ॥ એમ કહી ત્રણ
 નવકાર ગણુવા પછી બે ઘડી સજાય ધર્મ ધ્યાન કરવું ॥ ઇતિ ०

॥૨૦॥ અથ સામાયક પારવાનો વિધિ. ॥

॥ ખમાસમણુ દેઈ ॥ ઇરિયાવહિ પરિક્રમવાથી યાવત્ લોગસ્સ સુધી કહી
 ॥ ખમા૦ ॥ ઇચ્છા૦ ॥ મુહપત્તિ પડિ લેહું કહી મુહપત્તી પડિલેહી
 ખમા૦ ઇચ્છા૦ સામાયક પાડું ॥ યથા શક્તિ ॥ વળી ખમા ૦ા
 ઇચ્છા ૦ા સામાયક પાર્યું ॥ તહત્તિ કહી પછી જમણો હાથ ચવળા
 ઉપર અથવા કટાસણા ઉપર થાપી એક નવકાર ગણી “સામાયક વ-
 યગ્નુતો” કહીએ ॥ પછી જમણો હાથ થાપના સન્મુખ સવળો રા-
 ખીને એક નવકાર ગણીએ ॥

॥૨૧॥ અથ ચૈત્યવંદન કરવાનો વિધિ. ॥

પ્રથમ ત્રણ ખમાસમણાં દેઈને પછી ઇચ્છા કારેણુ સંદિસહ
 ભગવન્ ચૈત્યવંદન કરું. ઇચ્છું. પછી ચૈત્યવંદન, જંકિંચિ; પછી બેહાથ
 જોડી નાસિકા સુધી ઊંચા રાખી નમુથ્યુણું કહેવું; જાવંતિએઈઆઈ,
 ખમાસમણું દેઈ જાવંત કેવિસાહું પછી નમોહત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય
 સર્વ સાધુભ્યઃ પછી સ્તવન કહેવું. પછી બે હાથ જોડી માથા સુધી ઊં-
 ચા રાખી જય વીયરાય કહેવા આભવમખંડા સુધી કહી હાથ જરા
 નીચા ઉતારી બધા જયવીયરાય પુરા કરવા, પછી ઉભા થઈ
 અરિહંત એઈઆણું કરેમિ કાઉસગ્ગં અનથ્થ ઉસસિએણું, કહી કા-
 ઉસગ્ગ એક નોકારનો કરી પછી નમો અરિહંતાણું, નમોહત્ સિદ્ધા-
 ચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહી એક થોય કહેવી.

મતિ ચૈત્યવંદન નિધિ ગણણુ

॥૨૨॥ અથ સવ્વલોએ અરિહંત ચેદ્દઆણં.

સવ્વલોએ અરિહંત ચેદ્દઆણં—સર્વ લોકમાં અરિહંતનાં બિંબને.
કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ ॥૧॥ વંદણુ વંતિઆએ, —વાંદવાના કૃણને અ-
ર્થે હું કાઉસ્સગ્ગ કરુંછું.

બાકીનો પાઠ અરિહંત ચેદ્દઆણં પ્રમાણે લેવો.

॥૨૩॥ અથ પુરુસ્સવર વરદી.

પુખ્ખરવર દીવદ્દે—પુખ્ખરવરનામા દ્વીપના અર્ધ ભાગમાં.
ધાયધ સડે અ જંબુદીવે અ—ધાતકી ખંડ અને જંબુદીપમાં.
ભરહેરવયવિદેહે—પાંચ ભરત, પાંચ ઔરવ્રત ને પાંચ મહાવિદેહમાં
ધમ્માધગરે નમસામિ ॥૧॥—ધર્મની આદિના કરનારને હું નમુંછું ૧
તમતિભિરપડલવિદ્ધં, સણુસ્સ—અજ્ઞાનરૂપી અધિકારના સમુદ્ધાના
નાશ કરનાર. (તેમણે પૂજ્યા એવા.

સુરગણુ નરિદ્ધ મહિઅસ્સ—દેવતાના સમુદ્ધ તથા માણસના ઇન્દ્ર
સીમાધરસ્સ વંદે, —મર્યાદામાં રાખનાર (સિદ્ધાંત) ને વાંદુંછું.
પદ્ધેહિઅ મોહજલસ્સ ॥૨॥ તોડી નાંખીછે મોહરૂપી જળ તે
જેણે (એવા સિદ્ધાંતને હું વાંદુંછું) ॥૨॥

જાધજરામરણુસોગપણુસણુસ્સ—જન્મ, જરા, મરણુ, અને શોક
તેના અતિસયે કરીને નાશના કરનારને.

કલ્લાણુપુખ્ખલવિસાલસુહાવહુસ્સ—કલ્યાણનું કરનાર અને પુષ્કળ
વીસ્તાર્યું એવું મોક્ષ સંબંધી સુખ તેના કરનાર=આપનાર.

કો દેવદાણુવનરિદ્ધગણુઅિઅસ્સ—કોણુ, દેવ અને દાનવ અને
માણસના રાજાઓના સમુદ્ધ તેમણે પૂજ્યા છે એવા.

ધમ્મસ્સ સારમુવલક્ખ કરે પમાયં ॥૩॥—શ્રુત ધર્મ તેનો સાર
એટલે શક્તિને પામીને, કોણ પ્રમાદ કરે ? ॥ ૩ ॥

સિદ્ધે ભો પયઓણુમો જિણુમએ—ભો=હે જ્ઞાનવંત ભોકો ! સિદ્ધ
એવો જીન મતને આદર સહિત યજો હું નમસ્કાર કરું છું તે.

નંદી સયા સંજમે,—જીન મતના પ્રસાદ થકી ચારિત્રને વિષે સદા
નંદી=સમૃદ્ધિ થાઓ.

દેવનાગ સુવત્ત કિત્તરગણુ, સ્સલ્લૂય ભાવચ્ચિએ—દેવ, નાગ,
જ્યોત્તીશી વ્યંતરના સમૂહે સત્યભાવે કરી અર્ચ્યા=પૂજ્યો છે.

લોગો જથ્થ પધકિઓ જગમિણું—વળી લોક એટલે ત્રિકાળજ્ઞાન
જ્ઞેવિષે કહ્યું છે તે જગતને,

તેલુક્ક મચ્ચાસુરં—ત્રણ લોક મધ્યે મનુષ્ય અને અસુર=ભૂવનપતિ
પ્રમૂખ દેવ ઉપલક્ષણથી નારકી ત્રીજાં પણુ લેવા તેને પ્રકાસ્યું છે,

ધમ્મો વહુઉ સાસઓ વિજયઓ, ધમ્મુત્તરં વહુઉ ॥૪॥—એવો
શ્રુત ધર્મ તે વૃદ્ધીને પામો સાશ્વતો છે તે વિશેષ જયવંત છે, ધર્મનું
પ્રધાનપણું થાય તેમ વૃદ્ધીને પામો. ॥ ૪ ॥

સુઅસ્સ ભગવઓ—હે ભગવંત તે શ્રુત સિદ્ધાંતને આરાધવા ભણી
કરેમિ કાઉસ્સગં—હું કાઉસ્સગ કરું છું.

પદ ૧૬ સંપદા ૧૬ ગુરૂ ૩૪ લઘુ ૧૮૨ સર્વવર્ણુ ૨૧૬

॥૭૪॥ અથ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં.

સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું પારગયાણું પરંપરગયાણું—સિદ્ધને બુદ્ધને સં-
સાર સમુદ્રથી પારગત થયેલાને અનુક્રમે મોક્ષ પોહ્યાએલાને,

લોઅગ્ગ મુવગયાણું, નમો સયા સવ્ય સિદ્ધાણું— ॥ ૧ ॥ લોકના
અથ ભાગને પોએલા એવા સર્વે સિદ્ધોને સદા નમસ્કાર થાઓ ॥૧॥

જે દેવાણુવિ દેવો—જે દેવોનો પણ દેવ છે.

જંદવાપંજલી નમસંતિ—જેને દેવો હાથ જોડીને નમેછે.

તં દેવ દેવમહિમ્—તે દેવતાનો દેવ એટલે ઇંદ્ર તેણે પુજ્યાછે તેવા

સિરસા વંદે મહાવીર— ॥ ૨ ॥ મહાવીર સ્વામીને મસ્તકે કરીને

હું વાંદુછું=નમસ્કાર કરુંછું. ॥ ૨ ॥

ઈક્ષોવિ નમુકારો—એક પણ નમસ્કાર.

જિણુવર વસહસ્સ વદ્ધમાણુસ્સ—જીનવરમાં વૃષભ સરખા એટલે
પ્રધાન એવા વર્ધમાન સ્વામીને નમસ્કાર.

સંસાર સાગરાઓ, તારેઈ નરં વનારિં વા— ॥ ૩ ॥ સંસાર સમુદ્ર-

થી માણુસ અથવા સ્ત્રીને તારે. ॥ ૩ ॥

ઉજિજંત સેલ સિહરે—ગીરનાર પર્વતના શિખર ઉપર.

દિખ્યા નાણું નિસીહિઆ જસ્સ—દિક્ષા કલ્યાણુક જ્ઞાન એટલે
કેવળજ્ઞાન કલ્યાણુક અને નિપેધીકા એટલે મોક્ષ કલ્યાણુક એ ત્રયણુ
જેમનાં થયાં છે.

તં ધમ્મ ચક્કવટિં ૧—તે ધર્મ ચક્રવર્તી (કરુંછું ॥ ૪ ॥

અરિકુ નેમિં નમંસામિ— ॥ ૪ ॥ અરિકુનેમીને હું નમસ્કાર

ચત્તારિ અકુ દસ દો,અ—ચાર, આઠ, દસ, અને બે.

વંદિઆ જિણુવરા ચેઉવ્વીસં—ચોવીસ જીનવરને નમસ્કાર ઇન્દ્રા-
દીકે કરેલો છે. (કર્યું છે સર્વ પ્રયોજન જોણું એવા.

પરમકુ નિઠ્ઠિઅઠ્ઠા—પરમાર્થે કરી એટલે સત્યાર્થે કરી જે સ્થીર અચળ

સિદ્ધા સિદ્ધિં મમદિસંતુ ॥૫॥—સીદ્ધો મુજનેસિદ્ધિ =મોક્ષ આપોપ

૫૬ ૨૦ સંપદા ૨૦ ગુરૂ ૨૫ લઘુ ૧૫૧ સર્વ વર્ણુ ૧૭૬

॥૭૫॥ અથ વેયાવચ્ચ ગરાણં.

વેયાવચ્ચગરાણું, સતિગરાણું—શ્રી જીનશાસનના વેયાવચ્ચ એટલે

સાર સંભાળના કરનાર અને શાંતીના કરનાર.

સમ્મદિક્ષિ સમાહિ ગરાણું— ॥ ૧ ॥ સમકિત દ્રષ્ટિ જીવોને સમા-
ધિના કરનાર દેવોને આશ્રીને ॥ ૧ ॥

કરેભિ કાઉરસગ્ગ—હું કાઉરસગ્ગ કરુંછું.

॥ ૭૬ ॥ અથ પરમેષ્ઠી નમસ્કાર.

નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ ॥૧॥—અરિહંત, સિદ્ધ,
આચાર્ય, ઉપાધ્યાય સર્વ સાધુ એ પાંચ પરમેષ્ઠીને નમસ્કાર હો. ॥ ૧ ॥

॥ ૭૭ ॥ અથ સંસારદાવાની સ્તુતિ.

સંસારદાવાનલદાહનીરં—સંસારરૂપી દાવાનળ=અગ્નિ તેના તાપને
જોલવવાને પાણી સમાન. (વાને પવન સમાન.)

સમોહધૂલીહરણે સમીરં—મોહ=અજ્ઞાનરૂપ ધુળ તેને હરણ કર-
માયારસાદારણુ સારસીરં—કપટરૂપ પૃથ્વી તેને ઉખેડવાને ધણા તી-
ક્ષણ હળ સમાન એવા.

નમાભિ વિરં ગિરિસારધીરં— ॥ ૧ ॥ વીરસ્વામી જે મેરૂ પર્વત-
ની પેઠે ધીર છે એવાને હું નમુંછું ॥૧॥

ભાવાવનામ સુરદાનવમાનવેન,—ભાવે કરીને નમ્યા એવા દેવ-
તા અને દાનવ અને મનુષ્ય તેના સ્વામી,

ત્રુણાવિલોલકમલાવલિમાલિતાનિ—તેમના મસ્તકને વિષે જે મુગટ
તે ઉપર રહેલી દેદીપ્યમાન કમળની શ્રેણીઓ તેમણે પુજ્યાછે એવા.

સંપૂરિતાલિનત લોક સમીહિતાનિ—અરાધ્ય રીતે પુરણ કર્યા-
છે નમનાર લોકના મનો વાંચિત જેમણે એવા,

કામં નમાભિ જિનરાજ પદાનિ તાનિ ॥ ૨ ॥ જીનેશ્વર ભગવા-

નના તે ચરણકમલ પ્રતે યથેચ્છપણે હું નમું છું ॥૨૧॥

બોધાગાધં સુપદપદવીનીરપૂરાભિરામં—ગંભિર અર્થવાળું અ-
યાગ જ્ઞાન જેને વિષે છે એવું વળી સુંદર પદની રચના તે ૩૫
પાણીના સમૂહ તેણે કરી શોભાયમાન એવી,

જવાહિંસા વિરલ લહરિસંગમાગાહદેહ—વળી જીવદયા ૩૫
અંતર રહીત એવા તરંગો તેના સંગમવડે કરીને અપાર છે દેહ=૨૫૩૫
જેનું એવો વળી,

ચૂલાવેલં ગુરુગમભણિસંકુલં દૂરપારં—વળી સીદ્ધાંતોની ચૂલીકાંડી
વેલો છે જે સમુદ્રને વિષે, વળી જેમાં મોટા એવા સરખા પાઠ તે
૩૫ રત્ને કરી ભરેલો છે જે વળી તે સમુદ્રનો અત્યંત દુર છે
પાર=કાંઠો જેનો.

સારં વીરાગમજલનિધિં સાદરં સાધુ સેવે ॥૩૧॥—વળી પુજ્ય
એવો વીર જીનેશ્વરનો આગમરૂપી સમુદ્ર તે પ્રત્યે આદરસહિત સ-
મ્યક પ્રકારે હું સેવું છું. ॥૩૧॥

આમૂલાલોલધૂલીખડુલપરિભલાલીઢલોલાલિમાલા—મુળ સુધી
ચપળ એવું વળી મકરંદ સુગંધના કણીઆ તેના ઘણા સુગંધ તેને
વિષે આશક્ત એવા જે ચપળ ભરણાઓ તેની માળા.

જંકારારાવસારામલદલકમલાગારભૂમિનિવાસે—શ્રેણી તેના ગુ-
જાર તેના શબ્દ તેણે કરીને જે પ્રધાન છે એવો, વળી નિર્મળ
એવાં પાંદડાં તેણે કરીને સહિત એવું કમળ તેની ઉપર ધર છે જેનું
તેની મધ્ય ભાગની ભૂમિને વિષે ચેન કરવાની શય્યા છે તેને વિષે
વસવું છે જેનું એવી,

હાયાસંભારસારે વરકમલકરે તારહારાભિરામે—કાંતિ તેના સ-
મૂહ કરી પ્રધાન એવી વળી સુંદર કમળ છે જેના હાથને વિષે

એવી વળી દેદીપ્યમાન હારે કરીને સુંદર છે હૃદય જેનું તેણે કરી
સુંદર એવી.

વાણીસ'દાહૃદહે ભવ વિરહવરં દહિ મે દેવિ સારં ॥૪૥—
દ્વાદશાંગી ૩૫ વાણી તેનો સમૂહ તેજ છે શરીર જેનું એવી દેવી
મને સુંદર એવું મોક્ષરૂપી વરદાન આપ ॥ ૪ ॥

૫૬ (૧૬) સંપદા (૧૬) અક્ષર (૨૫૨)

॥૨૭॥ અથ કલ્હાણકંદંની સ્તુતિ.

કલ્હાણકંદંપદમંજિણુંદં—સુખ વૃદ્ધિના મૂળ એવા પ્રથમ જીનેંદ્ર પ્રતે,
સતિંતઓ નેમિજિણું મુણિંદં—અને શ્રી સાંતિનાથ પ્રતે તે
વાર પછી મુનિઓના ઈદ્રસમાન શ્રી નેમિજીનેશ્વર તે પ્રતે,

પાસં પયાસં મુગુણિક્ક ઠાણું—પાર્શ્વનાથ, જે ત્રણ ભુવનને વિષે
પ્રકાશના કરનાર વળી સારા ગુણનું એક સ્થાન એવા,

ભક્તીઈ વંદે સિરિ વદ્ધમાણું ॥૧૥—શ્રી વર્ધમાન સ્વામી પ્રતે
ભક્તિએ કરી વાંદુણું. ॥ ૧ ॥

આપારસંસાર સમુદ્ધપારં—પાર વિનાના સંસાર સમુદ્રના અન્ત પ્રતે,

પત્તા સિવં દિંતુ મુર્ધક્રસારં—પામેલા એવા, પવિત્ર વસ્તુઓનો
એક સાર એવું મોક્ષ તે પ્રતે દો, (જે વાંદવા યોગ્ય છે),

સર્વે જિણુંદા મુરવિંદવંદા—સર્વે જીનેંદ્રા દેવતાઓના સમૂહ તેને,

કલ્હાણ વલ્લીણ વિસાલકંદા ॥ ૨ ॥—કલ્યાણ ૩૫ વેલીના મોટા
મુળ જેવા છે. ॥ ૨ ॥ (૨થ સમાન એવો,

નિવ્વાણમગ્ગેવરબ્બણકંપ્પં—મોક્ષ ચારગતે વિષે પોંહત્તાડવાને સુંદર
પણ્ણાસિયાસેસ કુવાઈદંપ્પં—અતિશયપણે નાશ કર્યો છે સંપુર્ણ પા-

ખાંડિઓનો અહંકાર જોણે એવા, (પુરૂષોને આધાર ભુત એવા,
 મયં જિણાણું સરણું બુહાણું—જીનેશ્વર ભગવાનના મત પ્રતે, પડિત
 નમામિ નિચ્યં તિજગપ્પહાણું ॥ ૩ ॥—ત્રણ જગતને વિષે
 પ્રધાન એવા જીનમત પ્રત્યે નીલ્ય હું નમસ્કાર કરુંછું ॥ ૩ ॥
 કુંદિંદુ ગોખખીર તુસારવત્તા—મયકુંદ જતીના પુલ, ચંદ્રમા, ગા-
 યનું દુધ તથા હિમ=બરફની પેઠે ઉજવળ છે રંગ જેનો,
 સરોજહૃથ્યા કમલે નિસત્તા—હાથમાં કમળ ધારણ કરેલુંછે એવી
 અને કમળને વિષે બેઠેલી. (હાથને વિષે છે એવી,
 વાએસિરી પુથ્યય વગ્ગહૃથ્યા—વાઘેશ્વરી પુસ્તકનો સમુહ જેના
 સુહૃય સા અમહ સયા પસથ્યા ॥ ૪ ॥—તે અમને હમેશાં સુખને
 માટે યાઓ વળી તે વાઘેશ્વરી શ્રી સંઘની ભક્તિ કરવાથી ઉત્તમ છે. ૪

॥ ૫૯ ॥ અથ ગુરુ વાંદણાં પ્રારંભ.

ધ્વિછામિ ખમાસમણા વદિગિં—હું ધ્વિછુંછું હે ક્ષમાદિક ગુણે
 પ્રધાન, વાંદવાને,
 જવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ॥ ૧ ॥—શક્તિએ (કાળક્ષેપ કર-
 વાની) કરી, જવહિંસાદિકથી નિવૃત્તિ રૂપ, પ્રયોજનવાળા શરીર વડે ૧
 અણુજાણુહ, મે, મિઉગ્ગહ ॥ ૨ ॥—મિત્ત અવગ્રહ એટલે સાડા
 ત્રણ હાથ પ્રમાણ ક્ષેત્ર તે માહે પ્રવેશ કરવાની, મુજને આરા આપો
 એટલું શિષ્યનું વચન સાંભળી ગુરુ કહે (આણુજાણુમિ કહેતાં) હું
 આરા આપુછું એ ગુરુનું વચન,
 નિસિહી—પછી શીષ્ય નિસિહી=ગુરુવંદણ સીવાય ખીજ ક્રીયા નિ-
 વેષ એમ કહેતો થકો અવગ્રહમાં પેશીને એસી સાધુ ડાખા ઢાંચણ
 ઉપર અને આવક ચવળા ઉપર મહોપતી મુકે તે મુકી બે હાથ
 કપાળે લગાડી ગુરુના ચરણ પ્રતે સ્પર્શ કરવા આ રીતે કહે.

આહો, કાયં, કાય, સંક્રાસં—નીચલીકાય એટલે પગતે પ્રતે મારા હાથ અને લલાટે કરી સ્પર્શવું છે, તેની આરા આપો, તે ગુરની આરા પામી ગુરના ચરણ પ્રતે પોતાના હાથ તથા મસ્તકે કરી રૂઠી રીતે સ્પર્શ કરે પછી ઉંચો થઈ મસ્તકે બે હાથ ચઢાવી ગુરના સામી દ્રષ્ટી રાખી,

ખમણિજ્જે, ભે, કિલામો—હે ભગવંત કંઈ ખેદ ઉપજાવ્યો હોય તે ખમજો,

આપ કિલંતાણું, ખહુસુભેણુભે, દિવસો, વર્ધકંતો ॥૩॥—યોડોછે થાક જેને એવા તમે, ધણા શુભે કરીને એટલે ખેમખુશજે આપ સાહેબનો દીવશ વીલ્યો? (ગુર કહે તહતિ=તેમજ. ગુરતું વચન સાંભળી શીખ્ય કહે)

જતાભે ॥ ૪ ॥—હે કરણા સમુદ્ર, આપ સાહેબની, તપ, નિયમ, સંયમ, સ્વાધ્યાય રૂઢ યાત્રા, અઘ્યાપાધપણે વર્તેછે? તે સાંભળી ગુર કહે (તુમ્મપિવદ્યમે) તને પણ વર્તેછે.

જવણિજ્જં, ચ, ભે ॥ ૫ ॥—ઇંદ્રીય અને નોઇંદ્રી એ પીડીત નહી એવું તમારું શરીર છે? ગુર કહે (એવ) એમજ છે.

ખામેમિ, ખમાસમણા, દવસિઅં,—હે ક્ષમા શ્રમણ દિવસ સંબધિ વર્ધકમ્ ॥૬॥—વ્યતિક્રમ=અપરાધ, તે પ્રતે હું ખામુંછું. એ સાંભળી ગુર કહે (અહમવિખામેમિ) હું પણ ખમાવુંછું. સારણા વારણા દીકમાં થએલો પ્રમાદ ખમાવુંછું. પછી શીખ્ય, પગે જનમુદ્રા અને હાથે યોગમુદ્રા સાચવતો ઉભો રહી નીચે પ્રમાણે કહે.

આવસિઆએ, પડિક્કમામિ—અવશ્ય કર્તવ્ય જે ચરણ સીતરી અને કરણ સીતરી રૂપ પડિલેહણ પ્રમુખ કરતાં જે અતિચાર લાગ્યો હોય તેથી માહું આચર્યું હોય તે થકી નિવર્તુછું.

ખમાસમણાણું, દેવસિંચાએ, આસાયણાએ—ક્ષમા શ્રમણ સંખં
ધિની દીવસને વિષે થઈ એવી આશાતનાએ કરીને ?

તિતીસન્નયરાએ, જંકિચિ મિચ્છાએ—તેત્રીસ માહેની અનેરીકાઈ
પણ આશાતનાએ કરીને જે કંઈ કુડું આલંબન લઈ મિથ્યાભાવ
વરતાવ્યો હોય તે કિમિત મિથ્યાભાવ ૩૫ આશાતનાએ કરીને

મણુ દુક્કડાએ, વયદુક્કડાએ,—મન સંખંધી પાપ તે ૩૫ આશાત-
નાએ, વચન સંખંધી પાપ એટલે અસબ્ય વચને કરી થયેલી
આશાતનાએ કરી (તે ૩૫ આશાતનાએ કરી

કાય દુક્કડાએ—કાયા સંખંધી પાપ એટલે આસન ગમનાદિક પાપ
કોહ્યાએ, માણાએ, માયાએ, લોહ્યાએ—કોષે કરી, માન ૩૫ આ-
શાતનાએ કરી, માયા એટલે કપટ, લોભ ૩૫ આશાતનાએ કરી.

સવ્વકાલિઆએ, સવ્વમિચ્છાવચારાયે—સર્વ કાળ સંખંધી, અને
સર્વ મિથ્યા ઉપચાર ૩૫ સર્વ કુડ કપટ૩૫ આશાતનાએ કરીને,

સવ્વધમ્માધકમણાએ, આસાયણાએ—સર્વ ધર્મ તે આઠ પ્રવચન
માતા ૩૫ અથવા સર્વ ધર્મની કરણીને ઓળંગવા ૩૫ આશાત-
નાએ કરીને

જે,મે, અઈઆરો, કંઓ, તસ્સ, ખમાસમણા—જે મારે જીવે અ-
તિચાર ક્યો હોય તે અતિચાર પ્રતે હે ક્ષમાશ્રમણ તમારી સમીપે
પડિકમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણું, વોસિરામિાજા
પ્રતિકમુંછું એટલે મિચ્છામિદુક્કડં દેઉંછું તેમ હું નિંદુછું, ગુરની
સામે ગરહુંછું=વિશેષે નિંદુછું. દુષ્ટ પાપિષ્ઠ આત્મા પ્રત્યે હું વોસિ-
રાજીછું એટલે છોડાવુંછું.

અહીંઆં ખીજ વારને વાંદણે આવસિઆએ એ પદ ન કહેવું
૫૬ (૫૮) ગુર (૨૫) લધુ (૨૦૧) સર્વવર્ણ (૨૨૬)

॥૩૦॥ અથ અતિચારની આઠ ગાથા ॥

નાણુંમિ દંસણુંમિઅ—જ્ઞાનને વિષે, દર્શણને વિષે,
ચરણુંમિ, તવમિ, તહય વિરિયંમિ—ચારિત્રને વિષે વળી તપને
વિષે, તેમજ વિર્યને વિષે,

આચરણુંઆચારો—જે આચરણુ એટલે વ્યાપાર, તેને આચાર કહીયે
ઈઅએસો પંચહા ભણિએ૥૥૧૥—એ પ્રકારે એ પ્રત્યક્ષ, પાંચ
પ્રકારે આચાર તે શ્રી તીર્થંકરે કહ્યાછે. ॥૧૥

કાલે વિણુએ બહુભાણુ,—કાલને વિષે એટલે જે કાલે જે ભણવાનું
હોય તેજ ભણવું તેને કાલ કહીએ. બીજું વિણુએ કહેતાં જ્ઞાનીનો
વિનય વંદનાદિક કરવું, જ્ઞાની તથા જ્ઞાનને વિષે બહુ માન કરવું.

ઉવહાણુ તહુ અનિણહુવણુ—ઉપધાન વહેવું તેમજ વિદ્યાગુરુ તેને
વિસારવો નહીં. (ણુવો તે એ શુદ્ધ ભણવો,

વંજણુ અથ તદુભએ—સૂત્ર, અક્ષર, શુદ્ધ ભણવો અર્થ શુદ્ધ અ-
અકૃવિહોનાણુમાચારો૥૥૨૥—એ આઠ પ્રકારે જ્ઞાનાચાર જાણવો૥૥૨૥

નિરસંકિઅ, નિકંખિઅ—નિઃશંકિત=વીતરાગના વચનમાં શંકા ન
કરવી, નિઃકાંક્ષિત=જનમત વિના બીજા મતની ઈચ્છા કરવી વહીં.

નિવિવિતિગિઅ અમૂઢ દ્વિટીઅ—નિર્વીતિગિઅ=સાધુ, સાધવીના
મેલાં વસ્ત્ર દેખી દુઃખ, નિંદા કરવી નહીં, અમૂઢદ્વિટિ=બીજા
મતના લોકનો ચમત્કાર દેખી એ મતમાં કાંઈક છે એમ વિચારવું
નહીં, તથા જનમતના નવ તત્વમાં પ્રવિણ હોવું તે.

ઉવનૂહુ થિરીકરણુ—ઉપ વંહક=સમકિત ધારી ગુણવંતના અદ્ય
ગુણની શ્રદ્ધાપૂર્વક પ્રશંસા મોઢે પ્રકાશવી તે, સ્થિરીકાર=જન મતથી
મડતા પ્રાણીને ધિર કરનાર.

વચ્ચ ૧૫લાવણે, અઠ્ઠ ૧૧ ૩ ૧૧—સાધર્મિકની વિશેષ ભક્તિ કરવી તથા સર્વ જીવોને વિષે મૈત્રીભાવ રાખે તે પ્રભાવિકૃત્તીજ ધર્મના. લોક જીન ધર્મની અનુમોદના કરે એવાં કામ કરવાં. ૧૩૧

એ આઠ લક્ષણ દર્શનાચારનાં જાણવાં.

પણિહાણ જોગજીતો—પ્રણિધાન=એકાગ્ર સાવધાનપણે કરી મન વચન કાયાના યોગ સર્વ ચારિત્ર પાળવાને વિષે યુક્ત હોય એવો.

પંચહિં સમિધહિંતિહિં ગુત્તીહિં ૧૧—પાંચ સમિતિ તથા ત્રણ ગુપ્તિ તેણે કરી.

એસ ચરિતાચારો—એ ચારિત્રાચાર.

અઠ્ઠવિહો હોધ નાયવ્યો ૧૪૧—એ આઠ પ્રકારે છે તે જાણવું ૧૪૧

બારસવિહંમિયિ તવે—બાર વિધ તપને વિષે નિષ્ઠે.

સહિતર બાહિરે કુસલદિહું—છ ભેદ અભ્યંતર અને છ ભેદ બાહ્ય સહીત છે વળી તીર્થકરોએ પ્રકાર્યું છે એવા તપને વીષે

અગિલાધ અણાજીવી—દુર્ગંજાભાવરહિત છે, વળી અશનાદિક આજીવિકાએ કરી રહિત છે એટલે હું જો તપ કરે તો પેટ ભરાય ત્યાંજે એવી બુદ્ધિથી તપ ના કરવો.

નાયવ્યો સો તવાચારો ૧૫ ૧૧—જાણવો તે તપાચાર ૧૫૧

અણસણ મૂણાયરિયા—અનશનતપ=ચાર આહારનો ત્યાગ થોડા કાળસુધી અથવા જવજીવ સુધી કરવો તે, ઉનોદરિકા=વસ્ત્રપાત્ર ઓછાં કરવાં અથવા ભુખ હોય તે કરતાં પાંચ સાત કોળીઆ ઓછા જમવા તે. (સંક્ષેપ કરવો અને રસનો ત્યાગ કરવો

વિત્તી સંખેવણું રસવ્યાઓ—વૃત્તિ સંક્ષેપ તપ=આજીવિકાનો

કાયકિલેસો સંહીજીયાય—દ્રાવ્યોત્સર્ગ કરવો=કાયાને દમવી; વિપય

કપાયને હરીરવા નહીં અંગોપાંગ કુકડીની પેઠે સંવરી રાખવા તેને સલીનતા તપ કહીએ

બજઓ તવો હોધ ॥ ૬ ॥—એ બાહ્ય તપ છે ॥ ૬ ॥

પાયશ્ચિત વિજુઓ—પાયશ્ચિત તપ=અપરાધ કરેલો હોય તેની ગુરૂ પાસે આલોચણ લેવી તે; વિનય તપ=ગુરૂનો વિનય તથા ભક્તિ સાચવવી

વૈયાવચ્ચતહેવ સજાઓ—વૈયાવચ્ચતપ=ગુરૂને આહારાદીક લાવી આપવા, પગ ચાંપવા વિગેરે વૈયાવચ્ચ કરવી તે; તેમજ વળી સ-જાપ=ભજનું ઇલાદીક પાંચ પ્રકારનો સ્વાધ્યાય તપ

ઝાણું ઉત્સગ્ગો વિઅ—ધ્યાનતપ=શુભધ્યાનનું ધ્યાવનું; ઉત્સર્ગતપ =કર્મ ક્ષય અર્થે કાઉસગ્ગ કરવો; નિશ્ચે

અશ્લિતરઓ તવો હોધ ॥ ૭ ॥—એ છ પ્રકારે અભ્યંતરતપછે ॥ ૭ ॥

અણિગૂહિઅ બલ વિરિઓ—અનિગૂહિત=અણુદાંડેકું પ્રગટ છે બલ વીર્ય જેનું

પડિકમધંજે જહુત્તમાઉત્તો—પરાક્રમ કરે જે યથોક્ત=શ્રીતિર્યકર દેવે કહ્યું છે તેમ ખેદ નહીં પામતો ધર્મને વિશે ઉદ્યમ કરે તથા ઉપયુક્ત=સાવધાન થકો કરે.

જુજધ અ જહા થામ—પોતાના બળના અનુસારે યથાશક્તિ પ્રમાણે જોડે, એટલે લાગે ધર્મ કાર્યને વિશે

નાયવ્યો વીરિઆયારો ॥ ૮ ॥—એ વીર્યાચાર ભજવો.

॥૩૧॥ અથ દેવસિઅંઆલોનં લિચ્ચતે॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન—પોતાની ઇચ્છાએ કરીને આશા

કરો હે ભગવંત; (યુ=પ્રકાશ)
 દેવસિચ્ચં આલોઉં—દિવસ સંબંધી જે અતિચાર તે પ્રત્યે આલો-
 ધૃચ્છ આલોએમિ—આ રીતે પ્રકાશ છું (અતિચાર કીધો હોય
 જોમે દેવસિચ્ચો અર્ધચારો કચ્ચો—જે મારે જીવે દિવસ સંબંધી
 કાઈચ્ચો વાઈચ્ચો માણસિચ્ચો—કાયા સંબંધી, વચન સંબંધી, અને
 મન સંબંધી

ઉત્સુતો ઉત્તમગ્ગો અકપ્પો—ઉત્સુત એટલે ગિનાગમથી વીરૂદ્ધ
 બોલવું, તે હેતુથી ઉત્પન્ન થયેલો તથા ઉન્માર્ગના યોગે નીપજ્યો જે,
 અકલ્પ=વિધિ થકી રહિતપણાના હેતુ થકી ઉત્પન્ન થયેલો એવો
 અકરણિજ્જો દુજ્જાઓ—અકરણિય=નહીં કરવા યોગ્ય એવો,
 દુધ્યાન તે માહા ધ્યાનનું ધ્યાવવું

દુવિચિંતિચ્ચો અણ્ણાચારો—દુષ્ટ કાર્યને મનમાં ચિંતવવું તે માટેજ
 અનાચાર=જે થકી પ્રતાદીકનો સર્વથા ભંગ થાય તે માટેજ

અણ્ણિચ્છિઅવ્વો અસાવગ પાઉચ્ચો—જે ઈચ્છવાયોગ્ય નથી તે
 માટેજ આવકને પ્રાયોગ્ય કે આવકને ઉચીત નથી. એ રીતે સર્વ મન
 સંબંધી અતિચાર

નાણ્ણે દંસણ્ણે ચરિત્તા ચરિત્તે—જ્ઞાનને વિષે, દર્શનને વિષે કંઈક
 વિરતિ રૂપ, કંઈક અવિરતિ રૂપ એવું જે દેશચિરતીરૂપ આવકનું ચા-
 રિત્ર તેને વિષે

સુચ્ચે સામાધચ્ચે તિન્હં ગુત્તીણ્ણં—શ્રુતસિદ્ધાંતને વીષે, સામાધકને
 વિષે, મનગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ અને કાય ગુપ્તિ એ ત્રણ ગુપ્તિ અણ્ણ
 પાળવે કરી (કરવે કરી

ચઉન્હં કસાયાણ્ણં—કૌપિ, માન, માયા, લોભ એ ચાર કસાય

પંચન્હ મણ્ણવ્વયાણ્ણં—પાંચ અનુવ્રત માંહેથી,

તિન્હં ગુણ્ણવ્વયાણ્ણં, ચઉન્હં સિચ્ચા વયાણ્ણં—ત્રણ ગુણવ્રત

માંહેથી તથા ચાર શિક્ષાત્રત માંહેથી (વક ધર્મ તે માંહેથી
 ખારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ—એ ખાર પ્રકારના ત્રત રૂપ ને શ્રા-
 ન્મ'પિ'અં ન'વિરાહિઅં—જે ખંડયું=દેશ થકી ભાગ્યું અને જે
 વિરાધ્યું=સર્વ થકી ભાગ્યું હોય (હોય તે મીધ્યા=નીષ્ઠા થાઓ
 તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડ—તેહતું પાપ એટલે દુષ્કૃત મારે જે લાગ્યું
 ગુર (૨૯) લધુ (૧૩૯) સર્વવર્ણ (૧૫૮)

॥૩૨॥ અથ સાત લાખ ॥

સાત લાખ પૃથ્વીકાય, સાત લાખ અપકાય, સાત લાખ
 તેઉકાય, સાત લાખ વાઉકાય, દશ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય
 ચૌદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય, બે લાખ બેરેંદ્રિય, બે
 લાખ તેરેંદ્રિય, બે લાખ ચૌરેંદ્રિય, ચાર લાખ દેવતા, ચાર
 લાખ નારકી, ચાર લાખ તિર્યચપ'ચેંદ્રિય, ચૌદ લાખ મનુ-
 ખ્ય, એવંકારે (એ પ્રમાણે) ચૌરાશી લાખ જીવાયોનિ માંહે
 માહારે જીવે જે કોઈ જીવ હુણ્યો હોય, હુણ્યાવ્યો હોય, હુણતાં
 (મારતાં) પ્રત્યે અનુભોદો (વખાણ્યો) હોય, તે સર્વે મને,
 વચને, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડ' ॥ ઇતિ ॥ (એનો
 અર્થ સુગમ છે)

॥૩૩॥ અથ અઠાર પાપ સ્થાન ॥

પહેલે પ્રાણાતિપાત (જીવહીંસા) બીજે મૃષાવાદ (જીહું)
 ત્રીજે અદત્તાદાન (નહીં આપેલું લેવું તે=ચોરી) ચોથે મૈથુન
 (સ્ત્રીસેવન) પાંચમે પરિગ્રહ (પૈસો રાખવો) છઠે ક્રોધ, સાતમે
 માન (અહંકાર) આઠમે માયા (કપટ) નવમે લોભ, દશમે રાગ,
 ઇગિઆરમે દ્વેષ, ખારમે કલહ (ક્વેશ) તેરમે અભ્યાખ્યાન (આ
 જાહેવું) ચૌદમે પૈશુન્ય (ચાડી) પન્નરમે રતિઅરતિ, (સુખ દુઃખે

હરખશોક કરવો) શોળએ પરપરિવાદ (પારકી નીંદા) સતરમે માયા
મૃષાવાદ (મનમાં ખીજ વાત હોય ને મોંડે મીઠું બોલવું) એ રીતે
છળ કરીને ઠગવું) અઠારમે મિથ્યાત્વ શલ્ય (મિથ્યાત્વ સેવવારૂપ
પરીણામ) એ અઠાર પાપ સ્થાનક માંહે માહારે જીવે જે
કોઈ સેવ્યું હોય સેવરાવ્યું હોય, સેવતાં પ્રત્યે અનુભાવું હોય
તે સર્વે મને, વચને, કાયાએ કરી તસ્સમિચ્છામિદુઃકડં ॥

॥૩૪॥ અથ દેવસિઅ પડિક્કમણે ઠાડં ॥

સવ્યસવિ, દેવસિઅ—સર્વે પણ દિવસ સંબંધી અતિચાર તે.
દુચ્ચિત્તિઅ, દુલ્લાસિઅ, દુચ્ચિદ્ધિઅ, તસ્સમિચ્છામિદુઃકડં—દુ
શ્ચિતિત તે માહુ ચિંતવેલું વિચારેલું તે થકી, વળી દુભાંષિત જે ઉપ-
યોગ રહિત બોટું બોલવું તે થકી, વળી દુશ્ચેષ્ટિ એટલે ઉપયોગ
રહીત દુષ્ટ એટલા રૂપ પ્રવૃત્તિ કરવા થકી, જે અતિચાર લાગ્યો હોય
તે માફ પાપ મીથ્યા યાઓ.

॥ ૩૫ ॥ અથ વંદિતા સૂત્ર.

વંદિતુ સવ્ય સિદ્ધે—સર્વજ્ઞ એવા તિર્યકરતેમને તથા સિદ્ધભગવાનને
ધર્માચરિએ અ સવ્યસાહુઅ—ધર્માચાર્ય=ધર્મના દાતાર તેમને
તથા ઉપાધ્યાય=સિદ્ધાંતના ભણાવનાર તેમને તથા સર્વ સાધુ મુનિ-
રાજને વાંદિને નમસ્કાર કરીને,

ધ્મિચ્છામિ પડિક્કમિઉં, સાવગ ધર્મમાઈઆરસ્સ ॥૧॥—આવક ધ-
ર્મને વિષે લાગેલા અતિચારથકી પ્રતિક્રમવાને નિવર્તવાને હું ઇચ્છું ॥૧॥
જેમ વયાઈઆરો, નાણે તહુ દંસણેચરિત્તે અ—જે મારે વ્રતોના
અતિચાર જ્ઞાનને વિષે તથા દર્શનને વિષે તથા ચારિત્રને વિષે અને

અ શબ્દ થકિ તપાચારના તથા વિર્યાચારના અતિચાર,
સુહુમે અ ખાયરો વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥૨૧॥—સુદૃઢ તથા
 બાદર કે પ્રગટ જાણવામાં આવે તેવો જે કોઈ અતિચાર લાગ્યો
 હોય તેને હું નિંદુછું તથા ગુરુ સમક્ષ હું ગર્હુછું ॥૨૧॥

દુવિહિ પરિગ્રહં મિ, સાવજ્જે બહુવિહિ અ આરંભે—એ પ્રકારના
 પરિગ્રહ છે તેની ઉત્પત્તિનું કારણ સાવધ=પાપ સહીત એવો વળી
 બહુવિધ=અનેક પ્રકારના આરંભ, તેને

કારાવણુ અ કરણુ, પડિક્કમે દેસિયં સંવં ॥૩૧॥—પોતે કરવા
 થકી તથા કરતાંને અનુમોદવા થકી જે અતિચાર લાગ્યો હોય તે દિ-
 વસ સંબંધી અતિચાર પ્રત્યે હું પ્રતિક્રમુછું કેં નિવર્તું છું. ॥૩૧॥

જં બદ્ધમિંદિએહિં, ચ ઉહિં કસાએહિં અપસથેહિં—જે બાંધ્યું
 હોય ઈંદ્રીઓવડે કરી ચાર કપાયવડે કરી અપ્રશસ્ત કેં માહા મિથ્યા.
 ત્વાદિક ભાવે કરી.

રાગેણુ વદાસેણુ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥૪૧॥—રાગે કરી
 અથવા દ્વેષે કરી તેને નિંદુછું અને તેને ગુરુ સામે ગર્હુછું ॥૪૧॥

આગમણુ નિગમણુ,—આવવા જવામાં.

ઠાણુ ચંકમણુ અણાભોગે—મિથ્યાત્વીને સ્થાનકે ઉભું રહેતાં, સાંજ
 આમ તેમ ફરતાં, અનુપયોગ થકી,

અભિઓગે, અ નિઓગે,—રાજના આદેશ તથા ધણા લોકના
 આગ્રહ થકી, વળી, પરાધીન આજીવિકા ચલાવતા જેની ચાકરી
 કરીએ તેની આજ્ઞા થકી મિથ્યાદૃષ્ટિ સંબંધિ રથ યાત્રા પ્રમુખ
 જોવાને અર્થે જે કરવું પડે તેથી જે અતિચાર લાગે તે.

પડિક્કમે દેસિયં સંવં ॥૫૧॥—દીવસ સંબંધી સર્વને પ્રતિક્રમુછું
 તેથી નિવરતું છું ॥ ૫ ॥

સંકા કંખ વિગિચ્છા,—જન વચનમાં શંકા=સંદેહ, પરમતવાળાનો થોડો ગુણ દેખી તે ઉપર કાંક્ષા=અભિલાષ ઉપજે, સાધુ સાધવીનાં શરીર વસ્ત્ર મેલાં દેખી દુગંધા કરે

પસંસ તહ સથવો કુલિંગીસુ,—કુલિંગી મિથ્યાત્વીને વિષે પ્રશંસા=વખાણુ કરે તથા સંસ્તવ=પરિચય કરે (શ્રીયોને જે

સમ્મત્તસ્સ ઈચ્છારે,—સમકીતના પાંચ અતિચાર જાણવા તે આ-પડિક્કમે દેસિયં સંવં ॥ ૬ ॥—દીવસ સંખંધી પાપ બાંધ્યું તે સર્વ પડિક્કમુ છું ॥ ૬ ॥

છકાય સમારભે,—છકાય જીવોના આરંભમાં=ઉપદ્રવમાં, પચણે અ પચાવણે અ જે દોસા—પચવતે=પોતે રાંધતે, વળી પચા-વતે=ખીજ પાસે રંધાવતે, વળી રાંધતાને અનુમોદતે જે દોષ=પાપ અત્તકાય પરકા—આત્માને અર્થે એટલે પોતાને વાસ્તે, પરને અર્થે=ખીજને અર્થે (લાગ્યા હોય તે નિશ્ચય હું નિંદું છું ॥ ૭ ॥

ઉભયકા એવ તં નિંદે ॥ ૭ ॥—તે બેઉને અર્થે કરવામાં જે દોષ પંચનહમણુવચણું—પાંચ અણુવ્રત તેને વિષે (ચાર લાગ્યા હોય ગુણુવચણું ચ તિનહમધ્યારે—અને ત્રણ ગુણુ વ્રતને વિષે અતિ-સિખખણું ચ ચઉનહ—ચાર શિક્ષા વ્રતને વિષે વળી તપસંલેખણુ દીકને વિષે અતિચાર લાગ્યો હોય તે સર્વ

પડિક્કમેદેસિયંસંવં ॥ ૮ ॥—દીવસ સંખંધી અતિચારને હું પડિક્કમું છું ॥ ૮ ॥

પઠમે આણુવચંમિ,—પૈહેલા આણુવ્રતને વિષે

થૂલગ ખાણાધવાય વિરધઓ—સ્થૂલ=મોટા બાદર ત્રસજીવસંખંધી પ્રાણુનો અતિપાત=વિનાશ તેની વિરતિ=નિવૃત્તિ તે થકી

આયરિઅમપસથે—જે દોષ અપ્રશસ્ત=માઠા ભાવ હુવે છતે આ-ચર્ચો=સેવ્યો હોય

ધૃત્ય પમાય 'પસંગેણુ' ॥૮૮॥—આ વ્રતને વિષે પ્રમાદના પ્રસંગથી સેગ્યો હોય તે આગલી ગાથામાં પડિકમીશ ॥૮૮॥

વહુ બંધ છવિચ્છેએ—વધ=મારવું, બંધ=દોરડાદિકે બાંધવું, છવિચ્છે=બળદાદિકના શરીરના અવયવને છેદવાં.

અધસારે ભત્તપાણુ વુચ્છેએ—ધણો ભાર ભરવો, ભાત પાણીનો વુચ્છે એટલે અંતરાય કરવો.

પદમ વયસ્સ ઇઆરે—પેહેલા વ્રતના અતિચાર મધ્યે જે અતિચાર પડિકમે દેસિયં સવ્વં ॥૧૦૧॥—દિવસ સંબંધી લાગ્યો હોય તે સર્વે હું પડિકમુંછું ॥૧૦૧॥

ખીએ અણુવ્વયંમિ,—ખીજ અણુવ્રતને વિષે

પરિચૂલગ અલિઅવયણુ વિરધંઓ—અતિશયે કરી મોટા અલિક-વચન=જુહું તેની વિરતિ થકી

આયરિઅ મપસથે—જે અતિક્રમવું એટલે ઓળંગવું તે અપ્ર-શસ્તપણે એટલે અશુભ ભાવ હુએ છતે થાય

ધૃત્ય પમાય 'પસંગેણુ' ॥૧૧૧॥—આ વ્રતમાં પ્રમાદના પ્રસંગવડે જે દોષ લાગ્યો હોય તે આગલી ગાથામાં પડિકમીશ ॥૧૧૧॥

સહસ્સા રહસ્સ દારે—સહસાતકારે, એકાંતે, સ્ત્રીની ગુપ્ત વાત ખીજને કહેવાથી (પવાથી અને જુઠાં ખત વિગેરે લેખથી

મોસુવએસેઅ કૂડલેહુઅ—ખોટો ઉપદેશ અથવા કૂટી બુદ્ધિ આ-

ખીઅ વયસ્સ ઇઆરે—ખીજ વ્રતના અતિચાર વિષે જે કોઈ અતિચાર. (અતિચારને હું પડિકમુંછું ॥૧૨૧॥

પડિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥૧૨૧॥—લાગ્યો હોય તે દિવસ સંબંધી સર્વ

તઈએ અણુવ્વયંમિ—ત્રીજ અણુવ્રતને વિષે (રતિ થકી

ચૂલગ પરહવ્વહુરણુવિરધંઓ—મોટી પારકા ધનની ચોરીની વિ-

આયરિયમપસથે—માઠા ભાવે ઝોળંગવાથી

ઘથ પમાયપસંગેણું ॥૧૩૥—પ્રમાદના પ્રસંગવડે આ વ્રતને વિષે જે અતિયાર લાગ્યો હોય તે આવતી ગાથામાં પડિક્કમિશ ॥૧૩૥ તેનાહુપ્પઓગે—ચોરની હરણ કરેલી વસ્તુને સોંગી જાણી લેવી, પ્રયોગ=ચોરને સહાય આપવાથી

તપ્પડિરૂવે વિરૂદ્ધ ગમણુઅ—તત્પ્રતિરૂપ વસ્તુ=ખોટી વસ્તુને ખરીના જેવી કરી વેચવાથી, વિરૂદ્ધ ગમન=તે દાનચોરી પ્રમુખ રાજ વિરૂદ્ધ આચરવું તેથી (ચાર લાગ્યો હોય તે

દૂડતુલ દૂડમાણુ—ખોટું તોલ તથા ખોટું માપ રાખવાથી જે અતિ-પડિક્કમેદેસિયં સવ્વં ॥૧૪૥—સર્વ દીવસ સંબંધી અતિયારને પડિક્કમુખું ॥ ૧૪ ॥

અઉથે અણુવ્વયંમિ—ચોથા અણુવ્રતને વિષે

નિચ્ચં પરદાર ગમણુ વિરૂદ્ધઓ—નિલ હમેશાં પરસ્ત્રીની સાથે ગમન એટલે કામ ભોગ ભોગવવાની વિરતિથી

આયરિય મપસથે—ઝોળંગવું તે અશુભ ભાવે કરી

ઘથ પમાય પસંગેણું ॥૧૫૥—આ વ્રતમાં જે અતિયાર પ્રમાદના પ્રસંગથી લાગ્યો હોય તે આગલી ગાથામાં પડિક્કમીશ ॥ ૧૫ ॥

અપરિગાહિઆધત્તર—અપરિગ્રહીતાઽપ્પીઞ્ઞ કોઈએ નહીં ગ્રહણ કરેલી એટલે કુમારી અથવા વિધવા તેની સાથે જૈથુન સેવવું તે, દ્વાપ્પએ વેશ્યાદિકને સ્ત્રીને ઠેકાણે રાખેલી તેની સાથે જૈથુન સેવવું તે ખીજું.

અણુંગ વીવાહુ તિવ્વ અણુરાગે—કામ ક્રીડા પરસ્ત્રીની સાથે હાંસી વિગેરે કરવું તે, પોતાનાં છોકરાં સિવાય પારકાના વિવાહ કરવા કરાવવા તે—કામભોગને વિષે તીવ્ર અનુરાગ કરવો

ચઉથ વયસ્સ ઇઆરે—ચોથા વ્રતના અતિયારને
 પડિક્કમે દસિયં સવ્વં ॥૧૬॥—દીવસ સંબંધી સર્વ અતિયારને
 પડીકમું ॥ ૧૬ ॥ (અણુવ્રતને વિષે)
 ઇત્તો અણુવ્વએ પંચમંભિ—એ ચોથા વ્રત કલ્હા પાદ પાંચમા
 આયરિઅમપેપસથંભિ—અશુભ ભાવે કરી જે આચર્યો હોય
 પરિમાણુ પરિચ્છેએ—પરિગ્રહના પરિમાણુનો પરિચ્છે કરે તેથી
 ઇથ પમાયપેપસંગેણું ॥૧૭॥—આ વ્રતને વિષે પરમાદના પ્રસંગથી
 જે અતિયાર થયો હોય તે આગલી ગાથામાં પડીકમીશ ॥૧૭॥
 ધણુધનખિત્તવથુ—ધન, ધાન્ય, ખેતર, વાસ્તુ;—ધર હાટ વિગેરે
 રૂપ સુવત્તે અ કુવિઅ પરિમાણુ—રૂપ, સોનું; અને કુપિત=થાળ
 વિગેરેનું પરિમાણુ નિયમ
 દુપએ ચઉપયંભિ—એ પગવાળાં=દાસદાસી વિગેરે, ચાર પગવાળાં=
 દાર વિગેરે પ્રમાણુ ઉપરાંત રાખવાથી જે અતિયાર લાગ્યો હોય તે
 પડિક્કમે દસિયં સવ્વં ॥૧૮॥—સર્વ દીવસ સંબંધી અતિયારને હું
 પડીકમું ॥૧૮॥

ગમણુસ્સ ઉ પરિમાણુ—જવાના પરિમાણુ=નિયમથી
 દિસાસુઉઠ્ઠં અહે અ તિરિઅંચ—ઉઠ્ઠવ=ઉઠ્યે અધો=નીચે—નિયં=
 ત્રિછિ દિશાઓમાં જવાના નિયમથી વધારે જવું
 વુઠ્ઠિસંધ અંતરદ્ધા—ખીજ દીશી ઘટાડી એક દીશી બધારવી તે
 ચોથો અતિયાર મારગમાં યાદી જતી રહેવાથી નિયમથી વધારે
 ચાલવું એ પાંચમો અતિયાર તેમને
 પઠમંભિણુવ્વએનિદા ॥૧૯॥—પ્રથમ ગુણુવ્રતને વિષે હું નિંદુણું ॥૧૯॥
 મજ્ઞંભિ અ મંસંભિઅ—મદીરા અને વળી માંસ વળી ખીનપણુ
 અમશ્ય=નહિ ખાવા ચોખ્ય પદાર્થ

પુદ્ગલે અ ફલે અ ગંધ મલેઅ—ફુલ, ફળ, અને વળી ગંધ બરાસ,
વિગેરે અને ફુલાદીકની માળા ભોગવવાથી

ઉપભોગ પરિભોગે—ઉપભોગ પરીભોગ નામે

બીઅંમિ ગુણુવ્વએનિંદે ॥૨૦॥—બીજ ગુણુવ્રતને વિષે જે અ-
તિચાર લાગ્યો હોય તેને હું નિંદુછું ॥૨૦॥

સચ્ચિતે પડિબધે—સર્વ સચ્ચિત્તનો ત્યાગ કરીને અથવા તેનું પ-
રિભાણ કર્યું હોય તેથી પ્રમાદને વશે વધારે સચ્ચિત વસ્તુનો
આહાર કરવો તે; તે પેહેલો અતિચાર, પ્રતિબદ્ધ=સચ્ચિતની સાથે
બાંધેલી વસ્તુ જેમકે ઝાડ ઉપરથી ગુંદર ઉખેડી ખાવો તથા ગોટલી
સહીત કેરી, ઠળીઆ સહીત રાંણ ખાવી તે સચ્ચિત પ્રતિબદ્ધ નામે
બીજો અતિચાર

અપોલ દુપોલિઅંઅ આહારે—નહી પકાવેલો=નહી રાંધેલો પદાર્થ
અને કાચાપાકા ઓળા, પુંખ, પાપડી વિગેરે ખાવાં એ ચોથો અતિચાર

તુચ્છોસહિ ભખખણયા—તુચ્છોપધિભક્ષણુ=મગની કોમળ ફળી
તથા બોર વિગેરે તુચ્છ વસ્તુ ખાવી તે પાંચમો અતિચાર એ જેને
સચ્ચિત વસ્તુ ખાવાનો નિયમ હોય તેને પાંચ અતિચાર સંભવે
તેમાંનો કોઈ અતિચાર લાગ્યો હોય તે (પડીકમુછું ॥૨૧॥

ખડિકકમે દેસિયં સવ્વ ॥૨૧॥—સર્વ દીવસ સંબંધી અતિચારને હું

દંગાલી વણુ સાડી—અંગારકર્મ=કુભાર, ભાડબુંગ વિગેરેનાં અગ્નિ
સંબંધી કામ તે; વનકર્મ=પાન, ફળ, ફુલ તથા વનસ્પતિ ઈલાદીનું
ઉગાડવું તથા છેદવું ઇલાદીક તે; શકટ કર્મ=ગાડાં વિગેરે વેચે વેચાવે તે

ભાડી ફેડી સુવળ્લએ કમ્મ—ભાટિકકર્મ=ધોડા, ઊંટ, ધર વિગેરે
ભાડે આપવાં; સ્ફેટિકકર્મ=કુવા, વાવ, ખોદવા ખોદાવવા વિગેરે

ફાડતોડ કરવી તે; પાંચ સામાન્ય કર્મ તે પ્રતે શ્રાવક અત્યંતપણે વર્જે ત્યાગ કરે

વાણિજ્યેવયદંતલખ્ખરસકેસવિસવિસયં ॥૨૨॥—કુવાણિજ્ય= ખરાખ વેપાર વિષે કહેછે, જેવા કે દાંત, લાખ=કસુંબો હરતાલ વીગરે રસ=ગોળ, તેલ વિગેરે મોર તથા ઘોડા ચમરી વીગેરેના વેપાર અને પાંચમું વિષ=અરીણુ, સોમલ, તથા વિષયાદીક=શસ્ત્રાદીકનો વિષય તે પાંચ કુવાણીજ્યને શ્રાવકે વર્જવાં. ॥૨૨॥

એવં ખુ જંતપિણ્ણુ—એમ નિશ્ચે ધંટી, ચરખો વિગેરે યંત્ર કર્મ અને શેરડી, તલ, સરસવ પીલવાથી જે કર્મ લાગે તે પ્રથમ યંત્ર પિલન કર્મ કહીએ

કમ્મં નિલ્લંછણું ચ દવદાણું—નાક, કાન વીંધવા પ્રમુખ તથા ઘોડા પ્રમુખના નાક વીંધાવવાં તે વિગેરે નિર્લેછન કર્મ જાણવું. અને ધર્મ ખુદ્ધિએ અથવા ખીજા હેતુથી અમિદાન કરવું તે દવદાન.

સર દહુ તલાય સોસં,—સરોવર, દ્રહ અને તળાવ વિગેરેને શોષણ કરવું **અસઈ પોસં ચ વળિજ્જળ ॥૨૩॥**—અસતિપોષણ=હીસક જીવોનું તથા વ્યભીચારી સ્ત્રી વિગેરેનું પોષણ કરવું તે, એ પાંચ કર્મને નિશ્ચયે કરી શ્રાવકે વર્જવાં ॥૨૩॥

સથગિ મુસલ જંતગ—શસ્ત્ર, અગ્નિ, મુખળ, યંત્ર તે ધંટી પ્રમુખ તણકુંદે મંત મૂલ લેસજ્જે—તણ=સાવરણી છત્યાદી, કાષ્ટ=લાકડી ઈલાદી, મંત્ર=તે સાપ ખીલવા પ્રમુખના જાણવા મૂલ=નાગદમણી પ્રમુખ જડીમુદી, ભૈષજ્ય=ગોળી ચુરણ વિગેરે ઉપદ્રવકારી વસ્તુઓ જાણવી છત્યાદીક વસ્તુ દાક્ષીણતા ટાળી ખીજાને

દિન્ને દવાવિએવા—આપવા થકી ખીજા પાસે અપાવવા થકી પણ વળી આપનારને વખાણવાથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય.

પડિક્કમે દેસિયં સવ્વં ॥૨૪॥—સર્વદીવસ સંબંધી અતિચારને હું
પડિક્કમુછું ॥૨૪॥

નહાણુ વટ્ટણુવત્તગ—સ્નાન=અજ્ઞતનાએ નાહાવાથી, ઉદ્ધર્તન=પીઠી
વિગેરે કરી, શરીરનો મેલ ઉતારવો, વર્ણુક=અળતો ગુલાલ વિગેરે પદાર્થ
વિલેવણુ સદ્દેવ રસ ગંધે—વિલેપન=કેસર વિગેરે ચોપડવું. શબ્દ=
કૌતુકથી સાંભળવાં; શ્રી પ્રમુખનાં રૂપ જોવાં. મીઠા ખાટા વિગેરે
રસ, કપુર કરતુરી વિગેરેના સારાગંધ

વથા સણુ આભરણુ—વસ્ત્ર, આસન=મેઠક, આભરણુ=કુંડળ, કંકણુ
વિગેરે રાગથી જોવાં તેથી જે અતિચાર લાગ્યો હોય તે

પડિક્કમે દેસિયં સવ્વં ॥૨૫॥—દીવસ સંબંધી સર્વ અતિચારને હું
પડિક્કમુછું ॥૨૫॥ (એટલે=જેથી લોકોને હાંસી આવે તે

કંદર્પે કુક્કુમ્મએ —કંદર્પ=કામભોગની કથાનું કરવું તે, કૌકુમ્મ=કુ-
મ્ભોહરિ અહિગરણુ ભોગ અમરિત્તે—મુખરીપણું=વાચાળપણે ઘણું
બડબડવું, અધિકરણુ=શસ્ત્ર મુશળ વિગેરે સજ્જ કરી રાખવાં. ભોગ
અતિરક્ત ભોગની વસ્તુ ખપ કરતાં વધારે રાખવી

દંડંમિ અણુકુાએ—અનર્થ દંડ વિરમણુ નામે

તમ્મઅંમિ ગુણુવ્વએનિંદ ॥૨૬॥—ત્રીજા ગુણુવ્રતને વિષે પુરોક્ત
જે અતિચાર લાગ્યો હોય તેને હું નિંદુછું ॥૨૬॥

તિવિહુ દુપ્પણિહાણુ—ત્રણ પ્રકારે દુઃપ્રણિધાન=દુષ્ટ વ્યાપારછે તેના
ત્રણ અતિચાર એટલે મન વચન અને કાયાના જાણુવા

અણુવટ્ટાણુ તહા સઘવિહુણુ—અનવસ્થાન=અવિનયપણે તથા બે
ઘડી કરતાં ઓછે વખતે સમાયક પારવું તે તથા સ્મૃતિવિહીન=પ્ર-
માદથી સામાયક કીધું કે નહીં તેનો ઉપયોગ ન રહે તે પ્રાંચમો અ-
તિચાર એ રીતે

સામાધ્ય વિતલ કચ્છે—સમાયક પ્રતે જુકો કીધે થકે

પદમે સિખખાવચ્છે નિંદે ॥૨૭॥—પ્રથમ સામાયિક નામે શિક્ષા વ્રતને વિષે ઉપર કહેલા અતિચાર માંહેલો જે અતિચાર લાગ્યો હોય તે પ્રતે હું નિંદુછું ॥૨૭॥

આણુવણુ પેસવણુ—અણાવવાથી=કંઈ ચીજ મંગાવવી તે, પ્રેષણુ નામે ખીજો અતિચાર દાસદાસી પ્રમુખને નીમેલી જગાથી બહાર મોકલવાથી

સદે રૂવે અ પુગ્ગલખખેવે—ખુંખારાદી શબ્દવડે પોતાપણું જણાવવું તે શબ્દાનુંપાતિ અતિચાર, રૂપ નજરે પડવાથી કોઈ માણસની પાસે જવું તે રૂપાનુંપાતિ અતિચાર, કાંકરો નાંખી પોતાપણું જણાવવું તે પુદ્ગલોત્કેષ નામે અતિચાર એ પાંચ અતિચારમાંથી જે દેસાવગાસિઅંભિ ખીએ સિખખાવચ્છે નિંદે ॥૨૮॥—અતિચાર દેશાવકાશિકનામે ખીજા શિક્ષા વ્રતને વિષે લાગ્યો હોય તે પ્રત્યે હું નિંદુછું ॥૨૮॥ (નીતિના ઠંડિલનો વિધિ=પ્રકાર તેને વિષે

સંથારૂચ્યારવિહી—સંથારો=સન્ન, ઉચ્યાર=વડિનીતિ અને લઘુ પમાય તલુ ચેવ ભોઅણુભોએ—પ્રમાદ કરવો તેના ચાર અતિચાર, તેમજ વળી પોસો લીધા પછી ભોજનની ચિંતા કરે તે પોસલુ વિહિ વિવરીએતધએસિખખાવચ્છેનિંદે ॥૨૯॥—પોસાનો વિધિ=પ્રકાર વિપરીત કર્યે થકે ત્રીજા શિક્ષાવ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યો હોય તેને હું નિંદુછું ॥૨૯॥

સચ્ચિત્તે નિખખવણુ—સચ્ચિત નિક્ષેપણુ=સાધુને દેવા જોગ જે ભોજન તેના ઉપર સચ્ચિત વસ્તુ મુકવી

પિહિણુ વવએસ મચ્છરે ચેવ—સચ્ચિતપિહિણુ=દેવા જોગ વસ્તુને સચ્ચિત વસ્તુથી ઢાંકવી, વ્યપદેશ=પોતાની વસ્તુને પારકી તથા પા-

રકીને પોતાની કહેવી, મત્સર=કોપભાવે દાન આપવું એવ=નિશ્ચે
કાલાધક્કમ દાણુ—કાલાતિક્રમદાન=મુનિની ગોચરીનો વખત ઓ-
ળંગીને મુનિને તેડે એવું જાણીને કે સાધુ બહારશે પણ નહીં અને
મારો નિયમ પણ ભાગશે નહીં

ચઉથ્યે સિખખાવએ નિંદે ॥૩૦॥—ચોથા અતિથિ સંવિભાગ નામે
શિક્ષાવ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેને હું નિંદુછું ॥૩૦॥
સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ—સુહિતેષુ=સમ્યક્જ્ઞાન દર્શન અને ચા-
રિત્રનું હિતછે જેમને તે, વળી દુઃખિતેષુ=રોગવડે પીડાયેલા એવા
જા મે અરસંજએસુ અણુકંપા—જે પોતાની ઈચ્છાએ વિચરનારા
નહી પણ ગુરૂની આજ્ઞાને વિષે વિચરનાર સુસાધુ તેમને વિષે જે
મારી અનુકંપા (દીધું હોય

રાગેણુવદ્દાસેણુ વ—સંસારપણુના રાગવડે અથવા દ્વેશભાવથી દાન
તંનિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥૩૧॥—તેને હું નિંદુછું અને ગુરૂ સામે
વધારે નિંદુછું ॥૩૧॥ ॥ એકત્રીશમી ગાથાનો ખીજો અર્થ ॥

વસ્ત્ર પાત્રાદીકે કરી સુખીયા અને રોગે કરી દુખીઆ એવા
અસંજતિ=વેશ ધારી પાસથાદીક જીવહિંસાદીક કર્મ કરનારા એવા
એને આતો મારા ગામના વાસીછે અથવા મારા ભાઇ છે વિગેરે
રાગે કરીને અથવા જીનશાસનના દ્વેષીછે નિર્લજ છે ઇલાદીક દ્વેષ
ઉપચો તોપણ ઘેર આવ્યા માટે દાન આપ્યું ઇલાદીક ભાવે મારે
જીવે જે દયા કીધી હોય તેને હું નિંદુછું ૩૧॥

સાહુસુ સંવિભાગો—સાધુએને વિષે સંવિભાગ

ન કઓ તવ ચરણુ કરણુ જીત્તેસુ—ન કીષ્તો હોય, તપ, ચારિત્ર,
અને કરણુ સિત્તરિએ કરીને સહીત એવા સુસાધુને વિષે

સંતે કામુઅદાણુ—કામુદાન=નિદોષદાન છતે પણ ન આપ્યું હોય તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥૩૨॥—તેને હું નિંદુછું અને ગુર સામે વધારે નિંદુછું ॥૩૨॥

ઠહુ લોએ પરલોએ—આ લોકને વિષે તથા પરલોકને વિષે જીવિઅ મરણુ અ આસંસ પઓગે—જીવિત અને મરણુને વિષે વળી કામભોગને વિષે આસંસ પ્રયોગ=ઈચ્છાનો પ્રયોગ કરવો તે રીતે પંચવિહો અઈઆરે—પાંચ પ્રકારના અતિયારમાંનો કોઈપણ મા મજજ હુજજ મરણુતે ॥૩૩॥—મરણાંતસુધી અને નયશે ॥૩૩॥ કાએજુ કામઅરસ—કાયાવડે=કાકિસગ ઈલાદી કાયાના શુભ વ્યાપાર કરવાવડે કાયા સંબંધી વધાદિક અતિયાર કરેલા તે પડિકમે વામઅરસ વાયાએ—હું પડિકમુછું, વાચિકર્ય=વચન સંબંધી અતિયાર તે મિચ્છામિ દુક્કડં એવા શુભ વચને કરીને મણુસા માણુસિઅરસ—શુભ અને કરી મન સંબંધી અતિયારને સવ્વરસ વયામઆરસ ॥૩૪॥—સર્વ વ્રતના અતિયારને ત્રિકરણુ શુદ્ધે કરી હું પડિકમુછું ॥૩૪॥

વંદણુ વય સિખઆ ગારવેસુ—૧ વંદન=દેવ વંદન તથા ગુર વંદન ૨ વ્રત બાર ૩ શિક્ષા, ૪ ગારવ,=રિદ્ધિ ગારવ, રસ ગારવ તથા સાતા ગારવ એ ત્રણ પ્રકારના અહંકારનું શેવન કરવાથી.

સત્રા કસાય દંડેસુ—[સંસા=આહાર, ભય, મૈથુન, પરિગ્રહ એ ચાર તથા ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, લોક અને ઓધ એછસંસા] કસાય=ચારકપાય, દંડ=મન દંડ, વચન દંડ અને કાય દંડવડે ધર્મ ધનથી આત્મા દંડાય

ગુત્તીસુ અ સમિધસુ અ—મનાદિ ત્રણ ગુપ્તિ, તથા પાંચ સમિતિ વળી શ્રાવકની અગીઆર પડિમા વિગેરે ઉપરના નવ બોલ વિષે.

જો અધ્યાયો અ તં નિદે ॥૩૫॥—જે અતિચાર લાગ્યો હોય તે
હું નિંદું છું ॥૩૫॥

સમ્મદ્વિહી જીવો—સમ્યક દૃષ્ટી જીવ.

જઘનિ હુ પાવં સમાયરથ કિંચિ—જો પણ થોડું પણ પાપ સમાયરે
અપ્યો સિ હોઈ બંધો—તે શ્રાવકને થોડો કર્મનો બંધ હોય

જેણ ન નિદ્ધંધસં કુલુધ ॥૩૬॥—જે કારણ માટે નિર્દયપણે પાપનો
બંધ તે ન કરે, તેથી પાપ થોડું લાગે છે ॥૩૬॥

તાંપિ હુ સપડિક્કમણ્—તેને પણ નિશ્ચે પ્રતિક્રમણ કરવે કરી.

સપ્પરિઆયં સઉત્તરગુણ્ ચ—પશ્ચાતાપ સહીત વળી ઉત્તરગુણે
સહીત એટલે ગુરૂએ દીધેલા પ્રાયશ્ચિતે યુક્ત

ખિપ્પં ઉવસામેધ—ક્ષિપ્ર એટલે જલદીથી ઉપસમાવે છે

વાહિ વ્વ સુસિખ્ખિએ વિનજ્જે ॥૩૭॥—જેમ સારા શિખેલો વૈદ્ય
બાધિ એટલે રોગ જલદી કાઢે છે તેમ ॥૩૭॥

જહાવિસં કુકુગયં મંત મૂલવિસારયા વિનજ્જ હણ્તિ મતેહિં
તો તં હવધ નિવ્વિસં ॥૩૮॥—જેમ શરીરમાં બાપેલું સર્પાદિકનું
વિષ, મંત્ર મૂળના જાણુ વૈદ્ય મંત્રોએ કરીને હણે છે (દુર કરે છે) તે વારે
તે શરીર વિપરહિત થાય છે. તેમજ ગુરૂના વાક્યાનુસારે તદઅક્ષર
શ્રવણથી લાભ પામી છે ॥૩૮॥

એવં અકુવિહં કમ્મં રાગ દ્વાસ સમન્નિજયં—એ પ્રકારે આઠ પ્ર-
કારનાં કર્મ રાગદ્રોષે કરી ઉપાજેલાં તે પ્રત્યે (દત્તો થકો

આલોચ્યતો અ નિંદંતો—આજોવતો અને વળી સાચા મનથી નિં-

ખિપ્પં હણ્ધં સુસાવએ ॥૩૯॥—જલદીથી ભલો શ્રાવક હણે છે
(પાપને દુર કરે છે) ॥૩૯॥

કય પાવોવિ મણ્સસો—પાપનો કરનાર એવો પણ માણસ

આલોઘ્યનિદિવ્ય ગુરુ સગાસે—ગુરુની પાસે આલોઘને તથા નિંદીને
હોઘ અઘરેગ લહુઓ—અત્યંત પાપયક્ષી હળવો થાય

ઓહુરિવ્ય ભરુ વ્ય ભારવહો ॥૪૦॥—જેમ ભારનો વેહેનાર એટ-
લે વૈતરુ કરનાર, ભારને ઉતારીને હલકો થાય તેમ ॥૪૦॥

આવસ્સએણુ એએણુ—આવસ્થકે કરીને એટલે આભાવાવસ્થકે કરીને
સાવઓ જઠવિ બહુરઓ હોઈ—આવક જે પણ ધણો રજવાજો
એટલે ધણા પાપે સહિત હોય તોપણ

દુખખાણુ મંતકિરિવ્ય—શારીરીક તથા માનસિક દુખોની અંત લા-
વનારી ક્રિયા એટલે વિનાશ ક્રિયાને (પાપનો વિનાશ કરશે ॥૪૧॥

કાહી અચિરેણુ કાલેણુ ॥૪૧॥—થોડા કાળ માંહે કરશે એટલે
આલોઅણુ બહુ વિહા—આલોઅણુ ધણા પ્રકારની છે

નય સંભરિઆ પડિકમણુકાલે—તે પડિકમણુ કરવાના વખતે ન
સાંભરી હોય તે ન સાંભરવા થકી

મૂલગુણુ ઉત્તરગુણુ—મૂળ ગુણને વિષે તથા ઉત્તર ગુણને વિષે એ-
ટલે પાંચ અણુવૃત્ત અને ત્રણ ગુણુવૃત્ત તથા ચાર શિક્ષાવૃત્તને વિષે
જે અતિચાર લાગ્યો હોય (એટલે ગુરુ સામે નિંદુછું ॥૪૨॥

તં નિંદે તંય ગરિહામિ ॥૪૨॥—તેને નિંદુછું તથા ગુરુ સામે ગર્હુછું
(પછી ઉભો રહીને અથવા જમણા પગ નીચે બેસાડી

નીચેની આઠ ગાથા બોલે)

તસ્સ ધર્મસ્સ કેવલિપત્તસ્સ—તે કેવળી ભાષીત ધર્મની
અબ્બુહિઓમિ આરાહણુએ—આરાધનાને માટે હું ઉડ્યોછું
વિરઓમિ વિરાહણુએ—તે ધર્મની વિરાધના થકી હું નિવત્યોછું
તિવિહુણુ પડિકકંતો—મન, વચન, ક્રિયાએ કરી પ્રતિક્રમતો થકો
વંદામિ જિણુ ચઉવ્વીસં ॥૪૩॥—ચોવીસ જન પ્રતે હુંવાંદુછું ॥૪૩॥

(૪૫)

જાવંતિ ચેદ્યાધ—જેટલાં જીવિંબ છે

ઉદ્ધે અઅહુઅ તિરિઅ લોઅઅ—ઉર્ધ્વ, અધો, અનેતિર્ઘાસોકનેવિષે
સન્વાધં તાઈવંદે—તે સર્વ પ્રતે હું વાંદુછું

ઈહ સંતો તથ્ય સંતાઈ ॥૪૪॥—અહીં રહ્યો થકો ત્યાં રહેલા જી-
વિંબ પ્રતે વાંદુછું ॥૪૪॥

જાવંત કેવિ સાહૂ—જેટલા કોઈપણ સાધુ હોય (વિદેહ ક્ષેત્રમાં
ભરહેરવય મહાવિદેહઅ—પાંચભરત, પાંચઐરવૃતતથા પાંચમહા
સન્વેસિં તેસિં પણુઓ—તે સર્વે પ્રતે મારે નમસ્કાર હોજો

તિવિહુણુ તિદંડવિર્યાણુ ॥૪૫॥—જે મન વચન કાયાના ત્રણ દં-
ડથી ચિરામ પામેલા છે તે સાધુઓ પ્રતે ત્રણ પ્રકારે હું વાંદુછું ॥૪૫॥
ચિરસંચિય પાવપણાસણીઈ—ધણા વખતનાં સંચેલાં પાપનો નાશ
કરનારી

ભવ સય સહસ્સ મહુણીએ—સોહજાર ભવને મયન કરનારી એટલે
હણુનારી (નિકળેલી કથા કરવે કરીને

ચઉવીસ જિણુ વિણિગાય કહાઈ—ચોવીસ તિર્થકરના મુખમાંથી
વોલંતું મે દિઅહા ॥૪૬॥—મારા દિવસો જાઓ ॥૪૬॥

મમ મંગલ મરિહંતા—મારે માંગલિક છે=એક અરિહંત દેવ

સિદ્ધા સાહૂ સુઅં ચ ધમ્મોઅ—બીજા સિદ્ધ ભગવાન વળી ત્રીજા
સાધુ મુનિરાજ, ચોથો શ્રુત ધર્મ વળી ચારિત્રાત્મક ધર્મ જે તે

સમ્મદિટ્ઠી દેવા, દિતુ સમાહિં અ બોહિંચ ॥૪૭॥—સમ્યક્
દ્રષ્ટિદેવતા મને સમાધિ એટલે ચિત્તની સ્થિરતા વળી બોધિ એટલે જીવ-
ધર્મની પ્રાપ્તિ તે પરભવ આપો ॥૪૭॥

પડિસિદ્ધાણુ કરણુ—નિષેધવા યોગ્ય અશુભ કાર્ય કરવાથી

કિચ્ચાણુમકરણે પડિકમણુ—કરવા યોગ્ય શુભ કાર્ય ન કરવાથી પ્રતિક્રમણુ છે એટલે મિચ્છામિ દુકડછે.

અસદહણુ અ તહા—તેમજ વળી અશ્રધાનને વિષે પણ

વિવરીય પડવણાએ અ ॥૪૮॥—અને વળી ત્રિપરીત પ્રપણા વિષે પણ મિચ્છામિ દુકડ છે ॥૪૮॥

ખામેમિ સવ્વજીવે—સર્વ જીવને હું ખમાવુંછું

સવ્વે જીવા ખમંતુમે—સર્વે જીવ મારા અપરાધ પ્રતે ખમે

મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ—સર્વ પૃથ્વીને વિષે મારે મૈત્રી ભાવ છે.

વેરં મજ્ઞં ન કેણુઈ ॥૪૯॥—મારે કોઈ સાથે વેરભાવ નથી.

એવમહુ આલોઈઅ—એ પ્રકારે હું આલોવીને

નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅ સમ્મ—આત્મસામે નિંદીને, ગુરુ-સામે નિંદીને સમ્યક્ પ્રકારે ખોટું જાણી

તિવિહુણુ પડિકંતો—તણુ પ્રકારે પડિક્રમતો એટલે પાછો હઠતો

વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥૫૦॥—ચોવીસજન પ્રતે હું વાંદુછું ॥૫૦॥

॥૩૬॥ અથ અમ્મુઠ્ઠિઓ હં ગુરુ સ્વામણાં

ધમ્મકારેણુ સંદ્ધિસહ ભગવન્—હે ભગવાન તમારી ઈચ્છાએ કરી મને આદેશ આપો

અણુકુઓમિ અણિભંતર દેવસિઅં ખામેઉં—હું ઉઠ્યોછું દી-

વસમાં કીધેના અપરાધ પ્રતે ખમાવવાને (તારે ગુરુ કહે ખામેહ=ખમાવ)

ધમ્મં ખામેમિ દેવસિઅં જં કિચ્ચિ—એજ હું ઈચ્છુંછું, હું ખામુંછું

દીવસં સંબંધી અપરાધ પ્રતે, જે કંઈ

અપત્તિઅં પરપત્તિઅં ભત્તે પાણુ—અપ્રતિકં=અપ્રીતિ ભાવ

ઉપજાવ્યો હોય વળી વિશેષપણે અપ્રીતિભાવ ઉપજાવ્યો હોય
ભોજનને વિષે, પાણીને વિષે

વિણુએ વેચાવચ્ચે, આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે, સમાસણે—વિ-
નયને વિષે, વૈયાવચ્ચે=ગુરુ સેવાનેવિષે એકવાર બોલાવવાનેવિષે, વારંવાર
બોલાવવાને વિષે, ગુરૂથી જાયા આસને બેસવાને વિષે, ગુરૂની
ખરાખર આસન કરી બેસવાને વિષે

અંતરભાસાએઉવરિભાસાએ જાંકિચિ, મજ્જવિણુય, પરિહીણું
મુહુમં વા, આચરં વા—ગુરુ બોલતા હોય તેની વચ્ચે બોલવામાં,
ગુરુએ વાત કરી હોય તે ફરી પોતાની સ્ફુરતી દેખાડવાને વિશેષપણે
વાત કરવામાં જે કંઈ માહારે વિનય ભક્તિ રહિતપણું થયું હોય તે
નાનું કે મોટું થયું હોય તે સૂચે

તુલ્લે બાણુહ, અહનં યાણાભિ તસ્સ મિચ્છાભિદુક્કડં ॥૧૧॥—તમે
જાણો છો હું નથી જાણતો તે અપ્રીતિ પ્રમુખ અતિચારનું લાગેલું જે
પાપતે માર મિથ્યા થાઓ ॥૧૧॥ ગુરુ (૧૫) લઘુ (૧૧૧) સર્વવર્ણુ (૧૨૬)

॥૩૭॥ અથ આચરિય ઉવજ્ઞાણ ॥

આચરિય ઉવજ્ઞાણે—આચાર્ય તથા ઉપાધ્યાયજી તેમને
સીસે સાહુગ્મિએ કુલ ગણે અ—શિષ્ય, સાધર્મિક, કુલ=એક આ-
ચાર્યનો પરિવાર, ગણુ=ધણા આચાર્યના પરિવાર=ગચ્છવળી એસર્વઉપર
જે મે કેઇ કસાયા, સવ્વે તિવિહેણુ ખામેભિ ॥૧૧॥—જે કોઇ પણ
કષાય મારે જીવે કીધા હોય તે સર્વ તે આચાર્યદિક પ્રત્યે ત્રિવિધે
કરી હું ખામુંજી ॥૧૧॥

સવ્વસ્સ સમણુ સંધસ્સ—સર્વ શ્રમણુ સંધરૂપ

ભગવચ્ચો અંજલિં કરિય સીસે—ભગવંતના મેં કીધેલા અપરાધ

પ્રત્યે અન્નલિખે હાથ જોડી મસ્તકે લગાડી
 સર્વ અમાવધતા—સર્વ પ્રત્યે અમાવીને (અમુંધું ૥૨૥
 અમામિ સર્વસ્સ અહ્યંપિ ૥૨૥—સર્વના અપરાધ પ્રત્યે હું પણ
 સર્વસ્સ જીવરાસિસ્સ—સર્વ જીવનો રાશિ=સમૂહ તેનો કીધેલો અપરાધ
 ભાવ્યો ધર્મ નિહિય નિયચિત્તો—ભાવથી ધર્મને વિષે સ્થાપ્યું
 છે પોતાનું ચિત્ત જેણે એવો

સર્વ અમાવધતા—સર્વને અમાવીને
 અમામિ સર્વસ્સ અહ્યંપિ ૥૩૥—હું પણ સર્વ પ્રત્યે અમુંધું
 લઘુ (૨૮), ગુરુ (૯), સર્વવર્ણ (૩૭).

॥૩૬॥ અથ નમોસ્તુ વર્ધમાનાય ॥

ધૃત્વામોઅણુસક્ટિ નમો અમાસમણાણું નમોહૃત્વા—હમે સ્તુતી
 કરવા ધૃત્વીએ છીએ ક્ષમાશ્રમણુ પ્રત્યે નમસ્કાર થાઓ
 નમોહસ્તુ વર્ધમાનાય—નમસ્કાર થાઓ, વર્ધમાન સ્વામી પ્રત્યે
 સ્પર્ધમાનાય કર્મણા—જે કર્મની સાથે ધર્માના કરનાર છે=કર્મનાવેરી છે
 તજજ્યા વાપ્તમોક્ષાય—તે કર્મનો જય કરીને મોક્ષપ્રત્યે પામેલાએવા
 પરોક્ષાય કુતીર્થિનાં ૥૧૥—કુતીર્થિ=મિથ્યા દ્રષ્ટી જીવને પરોક્ષ=દ્ર-
 ણિથી દૂર છે ૥૧૥

યેષાં વિકારવિદરાજ્યા—જેમની વિકાર સ્વર કમળની શ્રેણીઓએ
 જ્યાયઃ કમકમલાવલિં દંવત્યા—વખાણવા જોગ ચરણકમળની હાર
 ધારણ કરતી એવી

સદૃશૈરિતિ સંગત પ્રશસ્ય—સરખાની સાથે મળવું ધણું વખાણવા
 યોગ્ય છે એવું એટલે સરખા સાથે સરખા મળે તો શોભે
 કથિતં સ્તુ શિવાય તે જિનેન્દ્રાઃ ૥૨૥—એમ કહ્યું છે તે જીનેન્દ્રમ-

(૪૯)

ગવાન કલ્યાણને અર્થે થાઓ ॥૨૥ (ઓને શાંતિ પ્રત્યે
કપાયતાપાર્દિતજંતુંનિવૃત્તિ—કપાય રૂપ તાપથી પીડાયેલા પ્રાણી-
કરોતિ યો જૈનમુખાંયુદ્ધાદગતઃ—જે કરેછે, જનરાજના મુખરૂપ મે-
ધથી નીકળેલો એવો (વૃદ્ધિના જેવો
સ શુક્રમાસોદ્ભવવૃદ્ધિસંનિભો—તે જેઠમાસથી ઉત્પન્ન થએલી
દધાતુ તુષ્ટિ મયિ વિસ્તરે ગિરાં ॥૩૥—વાણીઓનો વિસ્તાર મા-
રે વિષે તુષ્ટિ=સંતોષ કરો ॥૩૥

॥ ૩૯ ॥ અથ શ્રુતદેવતાસ્તુતિઃ ॥

મુખદેવયાએ કરેમિકાઉરસગ્ગાં—શ્રુતદેવતાને અર્થે કાઉરમગ્ગ કરધુ
મુખદેવયાભગવર્ધ,—શ્રુતદેવતા વળી ભગવતી
નાણાવરણીય કર્મસંધાય—જ્ઞાનાવરણી કર્મના સમૃદ્ધ પ્રત્યે.
તેસિં ખવેઉ સયય—તેઓના, હમેશાં ક્ષય કરો
જેસિંમુખસાયરે ભત્તી ॥૪૦—જેઓની શ્રુતસાગરને વિષે ભક્તિછે ॥૪૦

લધુ (૩૬). ગુર (૨). સર્વવર્ણ (૩૮).

॥ ૪૦ ॥ અથ ક્ષેત્ર દેવતાની સ્તુતિઃ ॥

જીસે ખિત્તે સાહુ—જેના ક્ષેત્રને વિષે સાધુમુનિરાજ
દંસણ નાણેહિં ચરણ સહિએહિં—દર્શન જ્ઞાન અને ચારિત્રસહિત
એવા સાધુઓ
સાહુતિ મુખમગ્ગાં—મોક્ષ મારગને સાધેછે
સા દેવી હરઉ દુરિયાઈ ॥૪૧—તે દેવી દુરિત પ્રત્યે હરો=દુર કરો

લધુ (૩૩). ગુર (૩) સર્વવર્ણ (૩૬).

॥ ૪૧ ॥ અથ કમલદલ સ્તુતિ ॥

કમલદલવિપુલનયના—કમલની પાંખડી સમાન વિશાળ નેત્રવાળી
કમલમુખી કમલગર્ભસમગૌરી—કમલના જેવા મુખવાળી, વળી
કમલના ગર્ભની પેરે ગૌરવર્ણ વાળી એવી
કમલે સ્થિતા ભગવતી—કમલને વિષે રહેલી એવી ઠકુરાઈ વાળી
દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિ ॥૧॥—શ્રુત=સિદ્ધાંતની અધિષ્ઠાયિકા દેવી
અમને સિદ્ધિ આપો ॥૧॥

ભુવણુદેવયાએ કરેભિ કાઉસ્સગ્ગા—ભુવનદેવતાને અર્ચે કાઉસ્સગ્ગકર્ણધું
યસ્યાઃ ક્ષેત્રસમાશ્રિત્ય—જે દેવીનું ક્ષેત્ર અંગીકાર કરીને
સાધુભિઃસાધ્યતેક્રિયાઃ—સાધુઓવડે તપ સંયમ રૂપ ક્રિયાસધાય છે
સા ક્ષેત્રદેવતા નિત્ય—તે ક્ષેત્ર દેવી હમેશાં
ભૂયાત્રઃસુખદાયિની ॥૨॥—અમને સુખ આપનારી થાઓ ॥૨॥

॥ ૪૨ ॥ અથ ભુવનદવતાદિસ્તુતિ ॥

જ્ઞાનાદિગુણુચુતાનાં—જ્ઞાનાદિક ગુણ સહિત એવા
નિત્યંસ્વાધ્યાયસંયમરતાનાં—હમેશાં વાંચનાદિક સ્વાધ્યાય અને સંય-
મને વિષે આસક્ત એવા (ભુવન દેવી હમેશાં કલ્યાણ કરે ॥૧॥
વિદધાતુ ભુવનદેવી, શિવસદા સર્વ સાધૂનાં ॥૧॥—સર્વ સાધુઓનું

॥ ૪૩ ॥ અથ અઘ્વાઙ્જેસુ મુનિવંદન ॥

અઘ્વાઙ્જેસુ દ્વીપસમુદ્રેસુ—અઘી દ્વીપ એ સમુદ્ર સંબંધી
પનરસસુ કમ્ભભૂમીસુ—પંદર કર્મ ભૂમિને વિષે
જનવંતકેવિસાહુ—જેટલા કાંઈ સાધુ
રથહરણુ ગુચ્છપડિગાહુધારા ॥૧॥—રજેહરણુ=ઓધો. અને ગુચ્છ=

(૫૧)

પાત્રાંની ઝોલીની ઉપરનું લુગડું અને પાત્રાં ઇત્યાદિક ધર્મોપકરણ
ધરનારા એવા ॥૧૧॥

પંચમહાવ્યધારા—પાંચ મહાવ્રતધરનારા [ધરનાર
અઠ્ઠારસ સહસ્ત્રસીલંગધારા—અઠ્ઠાર હજાર ચારિત્રના અંગના
અખખયાયારચરિતા—સપૂર્ણ આચાર ૩૫ ચારિત્રના ધરનાર
તે સર્વે સિરસા મણુસા મથ્યએણુ વંદામિ ॥૨૧॥—તે સર્વેને લ-
લાટે કરીને. મને કરીને અને મસ્તકવડે હું નમસ્કાર કરુંછું ॥૨૧॥
લઘુ (૭૨). ગુરુ (૧૩). સર્વવર્ણુ) ૮૫).

॥ ૪૪ ॥ અથ વરકનક ॥

વરકનક સંખ વિદ્રુમ—સુંદર સોનું, શંખ, પરવાળાં
મરકતધન સન્નિભં વિગતમોહું—લીલમ અને સજ્જલ મેઘ તેના
જેવાછે એટલે પાંચ રંગછે જેના એવા અને મોહ રહિત
સમતિશતં જિનાનાં—એકસોને સીતેર તીર્થકરોને
સર્વામરપૂજિતવંદા ॥૧૧॥—જેમને દેવતાઓ પૂજે છે એવા તીર્થકર
દેવોને હું નમુછું ॥૧૧॥

॥ ૪૫ ॥ અથ તીર્થ વંદના ॥

સકળ તીર્થ વંદૂ કરજોડ, જિનવરનામે મંગળ કોડ; પ-
હુલે સ્વર્ગે લાખખત્રીશ, જિનવર ચૈત્ય નમુ નિશદિસ ॥૧૧॥
ખીજે લાખ અઠ્ઠાવીસ કહ્યાં, ત્રીજે ખારલાખ સદહ્યાં, ચોથે
સ્વર્ગે અડ લખધાર,, પાંચમે વંદૂ લાખજ ચાર ॥૨૧॥ છઠ્ઠે
સ્વર્ગે સહસ્ર પંચાસ, સાતમે ચાલીશ સહસ્ર પ્રાસાદ, આઠ-
મે સ્વર્ગે છ હજાર, નવદશમે વંદૂ શત ચાર ॥૩૧॥ અગીયાર
ખારમે ત્રણસેં સાર, નવઐવેકે ત્રણસેં અઠાર, પાંચ અનુત્ત-

ર સર્વે મળી, લાખ ચોરાશી અધિકાં વળી ૥૪૥ સહસ-
 સત્તાણું ત્રેવીસ સાર, જિનવર ભુવન તણા અધિકાર, લાંખાં
 સો જોજન વિસ્તાર, પંચાસ ઉચાં બોહોતર ધાર ૥૫૥ એ.
 કસોએસી બિંબ પ્રમાણ સદા સહિત એક ચૈત્યે જાણ,
 સો કોડ બાવનકોડ સંભાળ, લાખ ચોરાણું સહસ બૌંઆળ.
 ૥૬૥ સાતસે ઉપર શાઠ વિશાળ સર્વી બિંબ પ્રણમુ ત્રણકા
 ળ, સાતકોડને બોહોતર લાખ, ભુવનપતિમાં દેવલ લાખ
 ૥૭૥ એકસો એંશી બિંબ પ્રમાણ, એક એક ચૈત્યે સંખ્યા
 જાણ, તેરશે કોડ નળ્યાશીકોડ, સાઠ લાખવંદૂ કરજોડાડા
 બત્રીશેને ઓગણસાઠ, તીર્છા લોકમાં ચૈત્યનોપાઠ, ત્રણલાખ
 એકાણું હજાર, ત્રણશે વીશ તે બિંબ જુહાર ૥૮૥ વ્યંતર
 જ્યોતિષિમાં વળી જેહ, શાશવતા જિન વંદૂ તેહ, રિષભ ચં-
 દ્રાનન વારિખેણુ, વર્દમાન નામે ગુણશેણુ ૥૯૦૥ સમેત શિખર
 વંદૂ જિનવીશ, અષ્ટાપદ વંદૂ ચોવીશ, વિમલાચલને ગઢગિ
 રનાર, આણુ ઉપર જિનવર જુહાર ૥૯૧૥ શંખેશ્વર કેસરિયો
 સાર, તારંગે શ્રી અજિત જુહાર, અંતરિક વરકાણો પાસ,
 છરાવલોને થંભણપાસ ૥૯૨૥ ગામનગર પુરપાટણ જેહ,
 જિનવર ચૈત્યનમું ગુણ જેહ, વિહરમાન વંદૂ જિનવીશ, સિદ્ધ
 અનંત નમું નિશદીશ ૥૯૩૥ અઢી દ્વીપમાં જે અણુગાર,
 અઢાર સહસસિલાંગના ધાર, પંચમહાવ્રત સમિતિ સાર,
 પાલે પલાવે પંચાચાર ૥૯૪૥ બાહ્ય અભિસંતર તપ ઉજ
 માલ, તે મુનિ વંદૂ ગુણ મણિમાલ, નિત્ય નિત્ય ઉઠી કી-
 ર્તિ કરું, જીવ કહે ભવ સાયર તરું ૥૯૫૥

॥ ૪૬ ॥ અથ લઘુ શાંતિ સ્તવ પ્રારંભઃ॥

શાંતિ શાંતિ નિશાંત-શ્રી શાંતિનાથ સ્વામી જે શાંતિના ધરંછે તેમને.

શાંત શાંતાઽશિવં નમસ્કૃત્ય—રાગદ્વેષ રહિતછે અને શાંત પામ્યાછે
 આ કલ્યાણકારક ઉપદ્રવો જે થકી એવા શ્રીશાંતિનાથ પ્રતે નમસ્કાર કરીને
 સ્તોતુઃ શાંતિનિમિત્ત—સ્તુતિ કરનારની શાંતિના હેતુ છે
 મંત્રપદ્ધૈઃ શાંતયેસ્તૌભિ ॥૧૧॥—મંત્રોના પદોએ એટલે અક્ષરમ-
 ભિત મંત્રવડે કરીને હું શાંતિને અર્થે સ્તુતિ કરુંછું ॥૧૧॥

ઓમિતિ નિશ્ચિતવચસે—ઓં=રક્ષણ કરેછે તે અથવા પરમજ્યો-
 તિ ઈતિ એટલે એ પ્રકારે નિશ્ચિત=નક્કી કર્યુંછે. વચઃ=વાચક ૫૬
 જેમનું અથવા ઓં વચને કરી કહેવા યોગ્ય છે વાચક ભાવ જેમનો
 એવા શાંતિનાથને [નને પુનઃ=પુનઃને અર્હતે=યોગ્યછે એવા

નમોનમો ભગવતેઽર્હતેપૂર્ણ—નમસ્કાર થાઓ ભગવતે=ભગવા-
 શાંતિજિનાય જયવતે—શ્રી શાંતિજિન જે જયયુક્ત છે તેમને
 યશસ્વિને સ્વામિને દમિનાં ॥૨૧॥—પ્રસિદ્ધ યશછે જેમનો વ-
 ણી ઇંદ્રિયોને દમન કરનાર જે મુની મહારાજ તેમના નાથછે તેમને ॥૨૧॥
 સકલાતિશેષકમહા—સમસ્ત ચોત્રીશ અતિશય ૩૫ મોટી

સંપત્તિ સમન્વિતાય શસ્ત્રાય—સંપદાએ કરીને સહીત તથા પ્ર-
 શંસવા યોગ્ય એવા (પૂજિત એવા)

ત્રૈલોક્યપૂજિતાય—વણી સ્વર્ગ, મૃત્યુ અને પાતાળ ૩૫ ત્રણ લોકે
 નમોનમઃ શાંતિદેવાય ॥૩૧॥—સોળમા તીર્થંકર શ્રી શાંતિનાથને
 નમસ્કાર થાઓ ॥૩૧॥ (જે તેના)

સર્વામર સસમૂહ—સમસ્ત ચાર નિકાયના દેવતાના સમૂહ સહીત
 સ્વામિકંસંપૂજિતાય નિજિતાય—સ્વામિ જે એસઠ ઈંદ્રો છે તેમને
 સમ્યક પ્રકારે પૂજિત એવાંછે વણી નથી જીત્યા દેવાદિકોએ

જીવનજત પાલનોઘત, તમાય—ત્રણ જીવનના લોકોના પાલન
 કરવામાં અત્યંત સાવધાન અવા છે તે

સતતં નમસ્તસ્મે ॥૪૧॥—શાંતિનાથ મહારાજને નિરંતર નમસ્કાર થાઓ. ॥૪૧॥ (વળી કેવા છે)

સર્વદુરિતૌઘનાશન, કરાય—સર્વ પાપના સમૂહનો નાશ કરનાર છે
 સર્વાશિવપ્રશમનાય—સર્વ ઉપદ્રવને પ્રકર્ષેકરી સમાવનાર છે વળી કેવા છે
 દુષ્ટબ્રહ્મૂતપિશાચ—આકરા બ્રહ્મ તથા ઝાડમાં રહેનાર બૂત રા-
 ક્ષસાદીક તથા શાકિની એ સર્વના ઉપદ્રવને અનિશયે કરી નાશ ક-
 રનાર છે=મટાડનાર છે

શાકિનીનાં પ્રથમનાય ॥૫૫॥—અર્થાત શાંતિજિનેશ્વરનું નામ યાદ
 કરનારના સર્વ ઉપદ્રવ નાશ પામે છે. માટે તેમને નમસ્કાર થાય છે ॥૫૫॥
 યસ્યેતિ નામમંત્ર—જે શાંતિજિનનો એ રીતે નામમંત્ર કરીને
 પ્રધાનવાક્યોપયોગકૃતતોષા—સર્વોત્તમપવિત્ર વચનનો ઉપયોગ એ-
 ટલે નામની યાદીએ કરી કયો છે ચિતને વિષે સતોષ જોણે એવી
 વિજયા કુરૂતે જનહિત—વિજયાદેવી શાંતિનાથ મહારાજને યાદ
 કરનાર માણસનું હિત કરે છે

મિતિ ચ નુતા નમત તં શાંતિં ॥૬૧॥—એ પ્રકારે વળી તે દે-
 વી નમેલી છે (શાંતિનાથને) હે ભવ્યજનો ! તમે એ શાંતિનાથને પ્ર-
 ણામ કરો ॥૬૧॥

ભવતુ નમસ્તે ભગવતિ—નમસ્કાર થાઓ હે ભગવતિ !

વિજયા સુજયે પરા પરૈગજિતે—હે વિજયા ! હે સુજયા ! તથા
 બીજા દેવોથી નથી જીતાએલી એવી હે અજીતા ! તું

અપરાજિતે જગત્યાં—કોઈ ઠેકાણે પરાભવ ન પામેલી એવી હે
 અપરાજિતા ! તું પૃથ્વીને વિષે

જયતીતિ જયાવહે ભવતિ ॥૭૧॥—જયવંતી વતો એમ સ્તુતિ કરેછતે
 જયાવહે=સ્તુતિ કરનાર ભક્તજનને આવહન કરનાર થાય છે એવી

(૫૫)

હે જ્યાવહા દેવી! તથા હે ભગવતી ! એ પ્રકારે ચાર દેવીઓ તમને નમસ્કાર થાઓ ॥ ૭ ॥

સર્વસ્થાપિત્ય સંઘસ્ય—ચતુર્વિધ એવા સર્વપણ સંઘને

ભદ્રકલ્યાણ મંગલ પ્રદે—સામ્ય, નિરપદ્રવપણ, માંગલીક ઇત્યાદિક ને અતિશયે કરી આપનારી એવી દેવી ! (ઉપદ્રવ રહીતપણુ

સાધૂનાંચ સદાશિવ—વળી મોક્ષને સાધનાર એવા મુનિઓને સર્વદા

સુતુષ્ટિપુષ્ટિપ્રદે જ્યાઃ ॥ ૮ ॥—શોભન ચિત્તની શાંતિ, ધર્મની વૃદ્ધિ તેને, પ્રદે=દેનારી એવી હે દેવી ? તું જયવંતિહો ॥ ૮ ॥

ભવ્યાનાં કૃતસિધે—ભવ્યજીવોને કરીછે સિદ્ધિ જેણે એવી

નિર્વૃત્તિ નિર્વાણજનનિ સર્વાનાં—વળી પ્રાણીઓને ચિત્ત સમાધિ તથા મોક્ષ એટલે પરમાનંદને ઉત્પન્ન કરનારી એવી

અભયપ્રદાન નિરતે—નિર્ભયપણું, ઉતકૃષ્ટ રીતે દેવાને તત્પરએવી નમોસ્તુસ્વસ્તિપ્રદે તુભ્યં ॥ ૯ ॥—તથા કલ્યાણને પ્રકર્ષે કરી દેનારી હે દેવી તને નમસ્કાર હો ॥ ૯ ॥

ભક્તાનાં જંતૂનાં—પોતાના ભક્ત એવા જીવોને

શુભાવહે નિત્યમુદ્યતે દેવિ—શુભ એટલે શ્રેયપણુને સર્વ પ્રકારે પમાડનારી એવી

સમ્યગ્દ્રષ્ટીનાં ધૃતિ—સમ્યગ્ દૃષ્ટિ જીવને સંતોષ,

રતિ મતિ યુદ્ધિ પ્રદાનાય ॥૧૦॥—પ્રિતિ, ભવિષ્યકાળ જાણનારી મતિ વર્તમાનકાળ વિષે જાણનારી યુદ્ધિ પ્રકર્ષે આપવાને નિત્ય ઉદ્યમ-વંત એવી હે દેવી ! તું છે ॥ ૧૦ ॥

જિનશાસન નિરતાનાં—જિનશાસનને વિશે રક્ત એવા

શાંતિનતાનાં ચ જગતિજનતાનાં—અને શ્રીશાંતિનાથ પ્રતે નમસ્કાર-

ર કરનારા એવા અને જગતને વિષે જનસમુદાયો છે તેમને

શ્રીસપ્તકીર્તિ યશો—અક્ષમી રિદ્ધિ વિસ્તાર કીર્તી તે એક દિશા વ્યાપિ,
યશ તે સર્વ દિશાવ્યાપિ તેની (દેવી, તું જ્ય પામ. ॥ ૧૧ ॥

વર્દ્ધનિ જયદેવિવિજયસ્ય ॥૧૧॥—વધારનારી એવી હેજ્યા નામે
સહિલાનલ વિષ વિષધર—જલ, અમ્મિ, વિષ=ઝેર, અને સાપ
દુષ્ટમહ રાજરોગ રણુભયતઃ—ખરાખ ગ્રહ, એટલે અશુભ રાહુ કેતુ
ઈત્યાદિ, અને ખરાખ સ્વભાવના રાગ, રોગ અને લડાઈના ભયથી

રાક્ષસ રિપુગણ મારી—રાક્ષસ, શત્રુના સમુહ, મરકીનો રોગ
ચૌરેતિ શ્વાપદાદિભ્યઃ ॥૧૨॥—ચૌર સાતઈતિના ભય અને મદો-
ન્મત હાથી ઈત્યાદિ જીવોના ભયથી ॥ ૧૨ ॥

અથરક્ષરક્ષ સુશિવં—અથ=હવે, રક્ષણુ કર રક્ષણુ કર અને અ-
તિશય નિરપદ્રવપણુ તેને (પ્રમાણુ કર

કુરકુર શાંતિંચ કુરકુરસદેતિ—વળી શાંતિને કર, અને નિરંતર એ
તુષ્ટિંકુરકુરપુષ્ટિં—સંતોષપણુને કર અને શરીરનું નિરોગપણુ=પુષ્ટિકર
કુરકુર સ્વસ્તિંચ કુરકુરત્વં ॥૧૩॥—સ્વસ્તિ એટલે કલ્યાણુ કર વળી
એટલાંવાંનાં તું કર ॥ ૧૩ ॥

ભગવતિ ગુણવતિ શિવશાંતિ—હે ભગવતિ એટલે ઐશ્વર્યાદિ ગુ-
ણવાળી તથા હે ગુણવંતી કલ્યાણુ શાંતિ

તુષ્ટિ પુષ્ટિ સ્વસ્તીહ કુરકુરજનાનાં—તુષ્ટિ અને પુષ્ટિ તથા કલ્યાણુ
એટલાંવાંનાં આ લોકોને વિષે માણસોને કર

આમિતિ નમો નમો -હાં -હીં -હું -હઃ—જ્યોતિસ્વરૂપિણિ એવી
હે દેવી! તને નમસ્કાર થાઓ નમસ્કાર થાઓ તથા (-હાં, -હી
-હું -હઃ યઃ ક્ષઃ -હીં)

યઃ ક્ષઃ -હીં કુર કુર સ્વાહા ॥૧૪॥—કુર, કુર સ્વાહા એપ્રકારના

મંત્ર સ્વરૂપિણિ એવી હે દેવી તને નમસ્કાર થાઓ આમાં કુદ્, કુદ્ એ શબ્દ વિષ્ણુ નાશ કરનાર મંત્રાક્ષર છે. અને હાં-હી ઈ-આદિ શાંતિનો મુળ મંત્ર છે ॥૧૪॥

એવં યન્નામાક્ષર—એ પ્રકારે જેનાં નામાક્ષર મંત્ર (દેવી તે પુરસ્સરં સંસ્તુતા જ્યાદેવી—પુર્વક સ્તુતિ કરેલી એવી જ્યાનામા કુરૂતે શાંતિં નમતાં—(પાઠાંતરે કુરૂતે શાંતિ નિમિત્તં) શ્રી શાંતિનાથ પ્રતે નમસ્કાર કરનારાઓને શાંતિ પ્રતે કરે છે. (પાઠાંતરે) શાંતિનું હેતુ તેને કરે છે

નમો નમઃ શાંતયે તસ્મૈ ॥૧૫॥—તે શાંતિનાથ પ્રતે પારંવાર નમસ્કાર થાઓ ॥૧૫॥

ઇતિ પૂર્વ સૂરિ દર્શિત—એ પ્રમાણે પૂર્વાચાર્યે બતાવેલા એવા મંત્ર પદ વિદ્ભિર્ભૂતઃ સ્તવઃ શાંતેઃ—મંત્ર પદ એટલે મંત્રાક્ષર બીજા તેણે વિરચિત શ્રી શાંતિનાથજીનું સ્તવ જેતે સલિલાદિભય વિનાશી—પાણી આદિકના ભયનો નાશ કરનાર શાંત્યાદિકરશ્ચ ભક્તિમતામ્ ॥૧૬॥—અને ભક્તિમાન પુરૂષોને શાંતિ ચુખ ઇલાદિ કરનારો થાઓ ॥૧૬॥

યત્રૈનં પઠતિ સદા—વળી જે માણસ આ સ્તવને ભણેછે શૃણુતિ ભાવયતિ વા યથાયોગં—યોગ ઠેકાણે રાખીને જે બીજા પાસેથી સાંભળેછે અથવા મનમાં સ્મરણ કરેછે

સહિ શાંતિ પદં યાયાત્—તે પુરૂષ નિશ્ચય શાંતિનું સ્થાનક તેને પામે (પાઠાંતરે) શિવ શાંતિ પદં યાયાત્—અથવા પાઠાંતરે કલ્યાણ અને શાંતિનું સ્થાનક પામે

સૂરિ શ્રી માનદેવશ્ચ ॥૧૭॥—શ્રી માનદેવ સૂરિ પણ શાંતિ પદને પામે એમાં કર્તાનું નામ સુચર્યું છે ॥૧૭॥

ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ—ઉપસર્ગો ક્ષય પામે છે
 ચ્ચિદ્યન્તે વિદ્યવદ્ધયઃ—વિદ્ય રૂપિ વેલો તે પણ છેદાય છે
 મનઃ પ્રસન્નતામેતિ—મન પ્રસન્નતા પ્રતે પામે છે
 પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥૧૮॥—જિનેશ્વર ભગવાન તે પૂજ્ય છે ॥૧૮॥
 સર્વ મંગલ માંગલ્યં—સર્વ માંગલ્ય માંહે માંગલીક એવું વળી
 સર્વ કલ્યાણ કારણં—બધા કલ્યાણનું કારણ
 પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં—સર્વ ધર્મમાં મુખ્ય એવું
 જૈનજયતિ શાસનં ॥૧૯॥—જૈન શાસન જયવંતુ વર્તે છે ॥૧૯॥

॥૪૭॥ અથ ચતુક્કસાયપ્રારંભ ॥

ચતુક્કસાય પડિમલ્લુલ્લૂરણુ—ચાર કપાય રૂપ જે વેરી તેના ઉચ્છે-
 દનાર એટલે ટાળનાર (જુના ભાગનાર છે
 દુઝઝય મયણ બાણ મુમુભૂરણુ—દુઃખે છતાય એવા કામદેવનાં બા-
 સરસ પિચ્ચંગુવન્નુ ગયગામિઉ—પાકી રાંચણના ઝાડના જેવા નીલા
 શરીરના રંગવાળા, વળી હાથીના જેવી ગતિવાળા.
 જયઉ પાસુ ભુવણુત્તય સામિઉ ॥૧॥—ત્રણભુવનના સ્વામી શ્રી
 પાર્શ્વનાથ મહારાજ જયવંતા વર્તે ॥૧॥
 જસુતણુકંતિ કડખ્ય સિણિદ્ધઉ—જેના શરીરની કાંતીની સમુહસ્તિનગ્ધ છે
 સોહઈ ફણમણિ કિરણાલિદ્ધઉ—નાગેન્દ્રની મણી=રતનનાં કિરણ
 કરી વ્યાપ્ત શોભે છે
 નં નવ જલહર તડિદ્ધય લંછિઉ—વિજળીની લતાએ કરીને સહિત
 જેમ નવો મેઘ શોભે છે તેમ તે કાંતિ સમુહ શોભે છે
 સોજિણ પાસુ પયચ્છઉ, વંછિઉ ॥૨॥—તે પાર્શ્વનાથ મારા વંછિત
 પ્રતે આપો ॥૨॥

॥ ૪૮ ॥ અથ નરહેસરની સદ્વાય.

નરહેસરબાહુબલી—શ્રી ભર્તેશ્વર તથા બીજા બાહુબળી
અભયકુમારે અ દંઢણુ કુમારે—ત્રીજા અભયકુમાર તે શ્રેણિકરા-
નના પુત્ર વળી ચોથા કૃષ્ણ રાજાના પુત્ર દંઢણુકુમાર

સિરિઓ અણિયાઉત્તો—શ્રી યુળીભદ્રના નાનાભાઈ શ્રીક, એ
પાંચમા. છઠ્ઠા અનિકાપુત્ર આચાર્ય જે ગંગાનદી ઉતરતાં કેવળજ્ઞાન
પામ્યા તે.

અધમુત્તો નાગદત્તોઅ ॥૧॥—અતિમુક્ત જેણે છવર્ષની અવસ્થામાં
શ્રી વીર પાસેથી દીક્ષા લીધી વળી નાગદત્ત કોઈ એક શેઠના પુત્ર
અદત્તાદાનના ભાગી જાણવા ॥૧॥

મેઅજજ થૂલિભદ્રો—મેહતારજમુનિ જેને શરીરે સોનીએ વાધર
વોડી; શ્રીયૂલિભદ્રમુનિ જેમણે કોસ્યા વેશ્યાને ત્યાં ચોમાસું કીધું પણ
અખંડ શીજ રાખ્યું ને વેશ્યાને આવિકા કીધી

વયર રિસી નંદિસેણુ સીંહગિરી—વજ્રરૂપિ એટલે વજ્ર સ્વામી, નંદિ
ખેણુજી જેણે વેશ્યાને ઘેર રહીને ખારવરસ સુધી હરરોજ દસ દસ
જણને પ્રતિબોધ્યા શ્રી સીંહગિરિજી મહારાજ જે વજ્રસ્વામીના ગુરૂ
કથવત્તો અ સુકોસલ—કૃતવર્ણ કુમાર વળી સુકોશલ મુનિ જેમનું
શરીર વાઘણીએ ભક્ષણ કીધું

પુંડરિઓ કેસિકરકંડુ ॥૨॥—શ્રી આદિનાથના પેહેલા ગણધર પું-
ડરિકજી કે જે ચૈત્રી પુનમે પાંચ કોડી મુની સાથે સિદ્ધગીરી ઉપર
સિધ્યા કેશિકુમાર પરદેશી રાજાના ગુરૂ, કરકંડુ પ્રત્યેક બુદ્ધમુનિ જે
વૃદ્ધ બળદ જેમને સાત થયા ॥૨॥

હૃદ્ધ વિહૃદ્ધ મુદંસણુ—હલ્યકુમાર વિહલ્યકુમાર એ બંને શ્રેણિક

રાજના પૂત્ર. સુદર્શન શેઠ જેના શીત્રના પ્રભાવે શૂળિમાંથી સિંહાસન થયું.
સાલમાહાસાલ સાલિભદ્રોઅ—સાલમુનિ તથા માહાસાલમુનિ એ
બન્ને ગૌતમસ્વામીજીએ પ્રતિબોધ્યા, શાલિભદ્ર પ્રસિદ્ધ ભોગી

ભદ્રો દસન્નભદ્રો—ભદ્રબાહુ સ્વામિ ચઉદપૂર્વના જાણુ દશાર્ણભદ્ર જે
અતીશય રીઢી લેઇને વીરભગવાનને વાંદવા આવ્યા ત્યાં સંજમ લીધું
પસન્નઅંદોઅ જસભદ્રો ॥૩૦॥—પ્રસન્નઅંદરાજરિષીજેણે શૈદધ્યાન-

થી સાતમી નર્કનાં દલીયાં બાંધ્યાં, ને શુક્રધ્યાનથી વિખેરીને કેવળજ્ઞાન
પ્રગટ કીધું, શ્રીયશોભદ્રસૂરિ તે ભદ્રબાહુ સ્વામિના ગુરુ જાણવા ॥૩૦॥
જંબુપદુ વંકચુલો—જંબુપ્રભુ સ્વામિ જે આઠઠ્ઠીઓ અને ૯૯ કોડ

દ્રવ્ય લાગીને ચરિત્ર કેવળી થયા. વંકચુલરાજ કુમાર તે કર્મના વશ
થકી ચોરના સ્વામિ થયાપછી સાધુએ દીધેલાં વ્રતપાલીને દેવલોક ગયા

ગયસુકુમાલો અવંતિ સુકુમાલો—ગજસુકુમાલ કંબુજના નાના-
ભાઈ જે સોમલ સસરાના કરેલા અમીના ઉપસર્ગ સહન કરીને
દીક્ષાના દિવસેજ મોક્ષે ગયા, અવંતિ સુકુમાર જેનું શરીર શિયાલ-
ણીએ બક્ષણ કીધું તોપણ ચારિત્ર ધર્મથી ન ચળ્યા જે નલિણી
ગુહમવિમાને પોહ્યાંચ્યા (નાટક કરતાં કેવળજ્ઞાન પામ્યા
ધત્તો ઇલાધપુત્રો—ધત્તો તે શાલિભદ્રનો બનેવી. એલાચી પૂત્ર જે

ચિલાધપુત્રો અ બાહુમુણી ॥૪૧॥—ચિલાતિ પુત્ર જેનું શરીર કીડી-
ઓએ ચાચણી પ્રાય કીધું તોપણ ઉપશમ વિવેક અને સંવરના અર્થ
વિચાર થકી ન ચૂક્યા તે અતીશય જ્ઞાન પામી સ્વર્ગવાસી થયા, વળી
યુગ બાહુમુનિ ॥૪૧॥ (મિના શિષ્ય આર્ય મહારક્ષિકનાવ

અન્નગિરિ અન્નરજિઅઅ—આર્ય મહાગિરિજી થુલિભદ્ર સ્વા-
અન્નમુહુદથી ઉદાયગો મણગો—આર્ય સુહરિત સૂરિ થુલિભદ્રજીના

શિષ્ય. ઉદાર્ઠ રાજ જે ભગવતીસૂત્રમાં પ્રસિદ્ધ છે. મનક પૂત્ર જેને વાસ્તે દશવૈકાલિકસૂત્ર નીપન્યું

કાલયસૂરિ સંખો—કાલિકાચાર્ય શ્રીપત્રવણા સૂત્રના કર્તા નિગોદસ્વ રૂપના વક્તા, સાંખકુમાર અંબવતીના પુત્ર

પન્થુન્નો મુલદેવો અ ૥૫૥—રકિમણીના પૂત્ર પ્રધુમ્નકુમાર, મૂલ દેવરાજ જેણે તપસ્વિ સાધુને નિર્દોષ અડદ દીધા ૥૫૥

પલવો વિન્હુકુમારો—પ્રભવસ્વામિજી જેમને જંખુસ્વામિએ પ્રતિ બોધ્યા, વિન્હુ કુમાર જેણે શ્રી સંઘને કારણે લાખ જેજનનું રૂપ વિકારન્યું

અદકુમારો દદપહારીઅ—આદ્રકુમાર જે પુર્ય ભવે સંજમ વિરાધવાથી અનાર્યદેશમાં ઉપજ્યા અને અભય કુમારે મોકલેલી જીન પ્રતિમા દેખીને પૂર્વ ભવ સાંભર્યો ને સાધુ થયા, દદપહારીચોર, ચાર હલાના કરનાર મુનિ થઈ મોકલે ગયા અને

સિજ્જસ કુરગડુઅ—શ્રેયાંસકુમાર જેણે શ્રી રિપભદેવને સેલડીના રસનું દાન દીધું કુરગડુ સાધુ જેણે ગુરનું થુંક તે સહીત ખીચડી ખાતાં કેવળજ્ઞાન ઉપાજ્યું

સિજ્જભવ મેહકુમારોઅ ૥૬૥—શ્રી જંભવ આચાર્ય જેણે પૂર્વ થકી શ્રી દસવૈકાલિક સૂત્ર ઉદ્ધર્યું અને મેઘકુમારશ્રેણીક રાજના પુત્રને-શ્રીવીરપ્રભુજીએ પૂર્વનો ભવ સંભળાવીને સંજમમાં સ્થિરકાઢ્યો ૥૬૥

એમાઈ મહાસત્તા—ધત્યાદિક ખીજ પણ મોટા સત્વના ધરનારા એટલે મોટા પરાક્રમી પુરૂષો (એવા મને સુખ આપો

દિંતુસહ ગુણગણેહિં સંજીતા- જ્ઞાનાદિ ગુણોના સમૂહ કરી સહીત **જેસિં નામગાહણે**—જેમના નામ લેવાથી

પાવપખંધા વિલયજંતિાજા—પાપના સમૂહ તે વિનાશ પામેછોજા

સુલસા ચંદનખાલા—સુલસા શ્રી વીરસ્વામીની મુખ્ય શ્રાવિકા
ચંદનખાલા શ્રી વીરસ્વામીની પ્રથમ સાધવી

મણુરમામયણુરેહા દમયંતી—મનોરમા સુદર્શન શેઠની ભાર્યા, મદન
રેખા નમિરાજપોની માતા, દમયંતી નળરાજની રાણી,

નમયા સુંદરી સીયા—નર્મદા સુંદરી, સીતાસતિ,

નંદા ભદ્રાસુભદ્રાય ॥૮૧॥—નંદા અભયકુમારની માતા, ભદ્રા શેઠાણી
સાલીભદ્રની માતા, વળી ખીજ એવંતીસુકુમારની માતાપણુ જાણવી;
સુભદ્રા જેણે કાચે તાંતણે ચારણી ખાંધી કુવામાંથી જળ કાઢી
ચંપા નગરીની પોળ ઉઘાડી તથા ખીજ સુભદ્રા કૃષ્ણજીની ઓરમણ
બેન થાય ॥૮૧॥

રાય મઠરિસિદ્ધતા—રાજમતી જેણે ગિરિગુફામાં સંજમથી પડતા
રહનેભિને સુભાષિત વચને સ્થિર કીધો અને ઋષિ દત્તા

પઉમાવધ અંજણા સિરીદેવી—પદ્માવતી કરકંડુજીની માતા, અં-
જના સુંદરી, હનુમંતવીરની માતા. શ્રીદેવી અતિમુક્ત કુમારની માતા.

જિઠ્ઠુ સુજિઠ્ઠુ મિગાવધ—જ્યેષ્ઠા, સુજ્યેષ્ઠા, મૃગાવતી,

પભાવધ ચિલ્લણા દેવી ॥૮૨॥—પ્રભાવતી, ચિલ્લણા રાણી. એ પાંચે
ચેલારાજની પુત્રીઓ જાણવી ॥૮૨॥

ખંભી સુંદરી રૂપિણિ—આહી ભરતની બેન, સુંદરી બાહુબળની
બેન, રૂકિમણી જેણે વજ્રસ્વામીની પાસે કુમારીકાપણે દીક્ષા લીધી.

રેવધ કુંતી સિવા જયંતીય—રેવતી શ્રાવિકા જેણે ભગવાનને કોલા
પાક વહોરાવ્યો, કુંતી પાંડવોની માતા, શિવા તે ચેડારાજની પુત્રી,
જયંતી તે શ્રી વીરસ્વામીની શ્રાવિકા.

દેવધ દાવધ ધારણી—દેવકી, શ્રી કૃષ્ણજીની માતા, દ્રૌપદી, પાંડ-
વોની સ્ત્રી, ધારણી, ચંદનખાલાની મા. ખીજ વળી મેઘકુમારની

મા ત્રીજી જંબુકુમારની મા.

કલાવર્ધ પુરુષસૂત્રાય ॥૧૦૧॥—કલાવતી, શીલને પ્રભાવે જેના કા-
પેલા હાથ નવા થયા. પુષ્પસૂત્રા, અનીકાપુત્ર આચાર્યની ભક્તિના
ઉદ્ધાસથી જેણે કેવળજ્ઞાન પામ્યું ને જે વરસાદ વરસેઅહારલાવી ॥૧૦૧॥
પઉમાવર્ધ ય ગોરી—પદ્માવતી, ગોરી,

ગંધારી લખખમણા સુસીમાય—ગંધારી, લક્ષમણા, સુસીમા.

જંબુવર્ધ સમ્યક્ભામા—જંબુવતી, સલભામા.

રૂપિણિ કન્હકુ મહિસીઓ ॥૧૧૧॥—રૂપિણિ, શ્રી કૃષ્ણની ઓ
આઠ પટરાણીઓ છે ॥૧૧૧॥

જખખાય જખખદિત્રા—જક્ષા, યક્ષદિત્રા. (દિત્રા વળી.)

ભૂઆ તહ ચેવ ભૂઅદિત્રા ય,—ભૂતા. તથા વળી નિશ્ચે ભૂત
સેણા વેણા રેણા—સેના, વેણા, રેણા એ સાત.

ભયણીઓ થૂલિભદ્રસા ॥૧૨૧॥—શ્રીસ્થુલિભદ્રજીની બેનો બાણવી ૧૨
ધન્યાર્ધ મહાસધઓ—ધણાદી મોટી સતીઓ.

જયંતિ અકલંક સીલ કલિઆઓ—જયવંતી છે, અને નીરમળ,
શીલગુણે કરીને સહીત છે.

અજજવિ વજજઘ જસિં—વળી જેના આજ પણ વાગે છે.

જસ પહહો તિહુઅણે સયલે ॥૧૩૧॥—આ સકળ ત્રીભુવનને વિષે
જશના ડંકા વાગી રહ્યા છે. ॥૧૩૧॥

॥ ૪૯ ॥ અથ વિશાલ લોચન. ॥

વિશાલલોચનદલં—વિશાળ નેત્ર ૩૫ પત્ર છે જેમાં.

પ્રોઘદંતાંશુકેસરં—વળી અત્યંતઝળહળતા એવા દાંતના કીરણ ૩૫
કેસર સુગંધના કણીઆ છે જેને વિષે એવું.

પ્રાતર્વીર જિનેન્દ્રસ્ય—પ્રભાત સમયે શ્રી વીરસ્વામિનું.

મુખ પદ્મં પુનાતુ વઃ ॥૧૧॥—મુખ રૂપી કમલ તમને ભવ્ય જીવોને
પવિત્ર કરે ॥૧૧॥

યેષામભિષેક કર્મ કૃત્વા—જેઓના અભિષેકનું કામ કરીને.

મત્તા હર્ષભરાત્ મુખં સુરેન્દ્રાઃ—હરખના સમુદયી માતા એવા
દેવતાઓના ઈંદ્ર સ્વર્ગના મુખને

નૃણમપિ ગણયંતિ નૈવનાકં—તણ માત્ર પણ ગણતા નથી.

પ્રાતઃ સંતુ શિવાય તે જિનેન્દ્રાઃ ॥૨૧॥—પ્રભાત સમયે તે તિર્થંકર
દેવો કલ્યાણને અર્થે યાઓ. ॥૨૧॥

કલંકનિર્મુક્તમમુક્તપૂર્ણતં—કલંક રહિત એવું અને નથી મુકાઈ
પૂર્ણતા જેની એટલે સંપૂર્ણ.

કુતર્કરાહુઅસનં સદોદયં—કુતર્ક કરનારા એવા જે પરદરશની રૂપ
રાહુ તેને ભક્ષણ કરનાર એવું તથા હમેશાં ઉદય છે એવું.

અપૂર્વચંદ્રં જિનચંદ્રભાષિતં—અપૂર્વચંદ્ર જેવું જનચંદ્ર સંખંધી
ભાષિત જે આગમ.

દિનાગમે નૌમિ બુદ્ધૈર્નમસ્કૃતં ॥૩૧॥—પંડિત પુરૂષોએ નમસ્કાર
કરેલા આગમ પ્રતે પ્રભાત સમયે હું સ્તવુંછું. ॥૩૧॥

॥ ૫૦ ॥ અથ મન્હજિણાણં સઙ્ગાય ॥

મન્હ જિણાણું આણું—જીનેશ્વર ભગવાનની આજ્ઞાને માનવી.

મિચ્છં પરિહરહુ ધર સમ્મત્તં—મિચ્છાતનો ત્યાગ કરવો અને સમ-
ક્તિને ધારણ કરવું.

છવ્વિહુ આવસયંમિ—છ પ્રકારના આવશ્યકમાં.

ઉજ્જુતો હોઈ પઈ દિવસં ॥૧૧॥—પ્રતિ દિવસ ઉદયમવંત હોય ॥૧૧॥

પવ્વેસુ પોસહવયં—પર્વ દીવસને વિષે પોપધ વ્રત,
 દાણું સીલં તવોઽય ભાવોઽય—દાન શીયળ તપ અને ભાવના.
 સઝઝાય નમુઝારો—સ્વાધ્યાય અને નમસ્કાર.
 પરોવયારો ય જયણા ય ૥૨૧—પરોપકાર અને વળી જતના રાખે.
 જિણપૂઆ જિણથુણિણું—જીનેશ્વર ભગવાનની પૂજા અને જીને-
 શ્વર ભગવાનની સ્તુતિ,
 ગુરુ થુઅ સાહુમ્મિ આણવચ્છલ્લં—ગુરૂની સ્તુતિ અને સાધરમી.
 ઝોને વાત્સલ્ય.
 વવહારસ્સય સુદ્ધિ—વ્યવહારની શુદ્ધિ,
 રહજુતા તિથ્યજુતાય ૥૨૩—રથ યાત્રા અને તીર્થ યાત્રા સહિત.
 ઉવસમ વિવેક સંવર—ઉપશમ, વિવેક, અને સંવર.
 ભાસા સમિઠ્ઠ છ જીવ કરુણાય—ભાષા સમિતી અને છકાયની રક્ષા.
 ધર્મિઅ જણસંસઝો—ધાર્મિક માણસનો સંસર્ગ.
 કરણ દમો ચરિણ પરિણામો ૥૨૪—દંદ્રિઓનું દમનું અને ચા-
 રિત્રનો પરિણામ ૥૨૪
 સંધોવરિ બહુમાણો—શ્રી સંધ ઉપર બહુમાન.
 પુથ્થય લિહણું પભાવણા તિથ્થે—પુસ્તક લખાવનું અને તીર્થમાં
 પ્રભાવના કરવી,
 સઠ્ઠાણુ કિચ્ચ મેઅ—શ્રાવક લોકોનાં આ કૃત્ય છે.
 નિચ્ચ મુગુરુ વચ્ચેશણું ૥૨૫—તે નિલ મુગુરૂના ઉપદેશથી જ્ઞ-
 ણી લેવું ૥૨૫

॥ ૫૨ ॥ અથ પોસહનું પઞ્ચસ્વાણ ॥

કરેમિલંતે પોસહ—હે ભગવંત હું પોપધ વ્રત કરું છું.

આહાર પોસહું દેસઓ સવ્યઓ—આહારનો પોષધ દેશથી ત-
 થા સર્વ થકી એટલે અપવાસ તથા એકાશણું કરવાથી
 સરીર સક્કાર પોસહું સવ્યઓ—શરીરનો સત્કાર પોષધ સર્વથી
 એટલે શરીરને બીજકુલ સમારવું નહીં;
 ખંભચેર પોસહું સવ્યઓ—અભયર્યનો નિયમ સર્વ થકી;
 અવવાર પોસહું સવ્યઓ—અવ્યાપારનો નિયમ સર્વથી;
 ચઉવિહુ પોસહું ઠામિ—ચાર પ્રકારના પોસા વડે હું રહુછું
 જાવદિવસં અહોરત્તં પજ્જુવાસામિ—આખો દિવસ અથવા
 રાત દિવસ પુજા કરું એટલે પાળુ
 દુવિહું તિવિહુણું—એ કરણુ ને ત્રણુ જોગવડે
 મણુણું વાયાએ કાએણું—મન વચનને કાયાના ત્રણુ જોગવડે
 નકરેમિ નકારવેમિ—ન કરું અને નહીં કરાવું એ એ કરણુથી
 તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ...તેથી હે ભગવંત હું પ્રતિક્રમુંછું
 નિંદામિ ગરિહામિ—નિંદુંછું અને ગુરુ સામે વધારે નિંદુંછું
 અપ્પાણું વોસિરામિ ॥૧૧॥—આત્માને હું વોસિરાવુંછું ॥૧૧॥

॥ ૫૨ ॥ અથ પોસહ પારતાંગાથા ॥

સાગરચંદ્રા કામો—સાગરચંદ્ર અને કામદેવ,
 ચંદ્રવડિસો સુદંસણા ધન્નો—ચંદ્રાવતંસક, સુદરશણુ શેઠ અને ધન્નાજી
 જેસિં પોસહુ પડિમા—જેની પોષધ પ્રતિમા
 અખંડિયા જીવિયંતેવિ ॥૧૧॥—જીવિતના અંતસુધી પણ અખં-
 ડિત રહી એટલે મર્ણાન્ત કષ્ટ આવે છતે પણ લગાર માત્ર પણ ઉ-
 યા નહીં ॥૧૧॥ (લાયક છે
 ધન્ના સલાહણિજ્ઞ—ધન્ય છે તે પુરુષોને અને તેઓ વખાણુવો

સુલસાઆણુંદકામદેવાય—સુલસા શ્રાવિકા, આણુંદ અને કામદેવ નામે શ્રાવક.

જેસિં પસંસધ ભયવં દૃઢવ્યવંતં મહાવીરો ॥૨॥—જેમને ભગવાન મહાવીર સ્વામિ દ્રઢ વ્રતને સારૂ વખાણે છે ॥૨॥

ધોસહ વિધિં લીધું વિધિં પારિઉ વિધિ કરતાં જે કોઈ અવિધિ હુઓ હુઈ તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુઃકડં ॥ ધૃતિ ॥

॥ ૫૩ ॥ શ્રીજગચિંતામણિ ॥

જગચિંતામણિ જગનાહ—જગતના જીવોના મનોવાંછિત પુરવા માટે ચિંતામણિ રત્ન જેવા અને જગતના નાથ

જગગુરૂ જગરખખણ—જગતના જીવોને હિતોપદેશ દેવાથી જગતના ગુરૂ અને જગતના જીવોના રક્ષક

જગખંધવ જગસથવાહ—જગતના જંતુના મોહોટા વિવેકવંત બાઈ અને મોક્ષાભિલાષિ સાધુ પ્રમુખના સાર્યવાહ છે

જગલાવ વિઅખખણ—જગત એટલે ૫૩ દ્રવ્ય તથા જિવાદિક નવ પદાર્થોના રહસ્ય દર્શાવવાને વિશે વિચક્ષણ એટલે ડાહ્યા છે

અઠ્ઠાવય સંઠવિય—અષ્ટાપદ પર્વતની ઉપર ભરતેશ્વરે સંસ્થાપિત કર્યાછે ૩૫કર્મમુવિણાસણ—૩૫ એટલે મિત્ર જેનાં. વળી જ્ઞાનાવરણાદીક

આઠ કર્મોના કીધોછે વિનાશ જેણે

ચઉવીસંપિનિણવર—એવા ચોવિશે જિનવર નિશ્ચય

જયંતુ અખંડિહયસાસણ ॥૧॥—વળી કાષ્ઠથી રોકાય નહીં એવો ઉપદેશ છે જેનો એવા તિર્યંકર દેવો જયવંતા વર્તે ॥૧॥

કર્મભૂમિહિં કર્મભૂમિહિં—અસિ, મપી અને કૃપિ ૩૫ કર્મજી-

હાં વતેછે એટલે એ ત્રણથી આશુવિકા ચાલેછે તેને કર્મભૂમિકા ક-
હીએ તે કર્મભૂમિના પંદર ક્ષેત્રને વિશે

પદ્મ સંધયણિ—પ્રથમ સંધયણ વજ્રપદ્મનારાય તેના ધણી એવા
ઉક્કેસય સત્તરિસય—ઉત્કૃષ્ટપણે એકસો સીતેર

જિણુવરાણ વિહરંત લલ્લભઈ—તિર્થંકર દેવો વિચરતા લાભે
નવકોડિહિં કેવલિણુ—નવકોડિ કેવળજ્ઞાની મહારાજ [ગણીએ

કોડિસહસ્સનવસાહુગમ્મઈ—નવ હજાર કોડિ સાધુ જિનાગમથી
સંપદ જિણુવર વીસમુણિ—સંપ્રતિ એટલે લાઠમાં શ્રી મધરસ્વામિ

પ્રમુખ વીશજિનવર વિચરતા પામીએ અને મુનિ

ખિહુ કોડિહિં વરનાણુ—એકોડિ અને પ્રધાન કેવલજ્ઞાનના ધરનાર
સમણહ કોડિ સહસ દુઅ—એ સહસ્રકોડિ શ્રમણ સાધુ વિચરેછે તે સર્વે

થુણિજિઅ નિચ્ચ વિહાણિ ॥૨૧॥—સ્તવિએ નિચ પ્રભાતે સ્તવન
કરીએ ॥૨૧॥

જયઉસામી જયઉસામી—જયવંતા વતે, સ્વામી જયવંતા વતે

રિસહ સત્તુંજિ—સ્વામિ રિપભદેવ શ્રી શત્રુંજય તીર્થ ઉપર

ઉજિજંત પહુ નેમિજિણુ—શ્રી ગીરનારજી ઉપર શ્રીનેમિજીન પ્રભુ

જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણુ—સત્યપુરી એટલે સાચો નગર તેના
આણુપણુ રૂપ શ્રી મહાવીરસ્વામી જયવંતા વતે

ભરૂઅચ્છહિં મુણિસુચ્ચય—શ્રી ભરૂચશેહેરમાં શ્રીમુનિસુવ્રતસ્વામિ
મુહરિપાસ દુહદુરિઅ ખંડણુ—મુહરિ ગામના નાયક શ્રી પાર્શ્વના

થ એ જિનપંચક દુઅ અને દુરિતનો નાશ કરનાર છે.

અવર વિદ્દહિં તિથ્થયરા—ખીજા પાંચ મહાવીરેહને વિષે જે તિર્થંકરોં

ચિહુ દિસિ વિદ્દિસિ જિંકેવિ—ચાર દિશાઓ અને ચારવિદિશા-
ઓ એટલે ખુણાઓમાં જે કોઈપણુ

તીઆણાગય સંપદઅ—અતિત, અનાગત અને સંપ્રતિ એટલે
વર્તમાનકાળ એ ત્રણકાળ સંબંધિ

વંદું જિણુસબ્બેવિ ॥૩૩॥—સર્વ તિર્યંકર દેવને હું વાંદુંછું ॥૩૩॥

સત્તાણુવર્ધ સહસ્સા, લખખાછપત્રઅઠ્ઠકોડીઓ, બત્તીસ બાસિ
આઈ (પાઠાંતર) બત્તીસય બાસિઆઈ, તિઅલોએ ચેધએવંદે
૧૪૪—આઠકોડ, છપનલાખ સત્તાણુ હજાર અને બત્તીસેનેખ્યાશી
ત્રણલોકને વિષે સર્વ જિનપ્રાસાદ પ્રતે હું વાંદુંછું ॥૪૪॥

પનરસકોડિ સયા ઇ—પંદરસે કોડ અને

કોડીબાયાલ લખખ અડવત્તા—ખેતાવીસકોડ અઠ્ઠાવનલાખ

છત્તીસ સહસ અસિઈ (પાઠાંતર)—છત્તીસહજારને એંશી

અસિઆઈ—(૧૫૪૨૫૮૩૬૦૮૦) એટલા જિનપ્રાસાદમાં

સાસય બિંબાઈ પણુમાભિ ॥૫૫॥—શાશ્વતાં જિનબિંબ છે તે સર્વ
પ્રતે હું પ્રણમું છું ॥૫૫॥

॥ ૬૪ ॥ અથ શ્રી મહાવીરજિનચંદા ॥

સેવો વીરને ચિત્તમાં નીત્ય ધારે, અરિકેધને મનથી દુરવારે
સંતોષ વૃત્તિ ધરે ચિત્તમાંહી રાગદ્વેષથી દુરથાઓ ઉછાંહિ ॥૧૧॥
પડયા મોહના પાસમાં જેહ પ્રાણી, શુદ્ધ તત્વનીવાત તેણે ન જા-
ણી મનુ જન્મ પામી વૃથા કાં ગમેછો, જૈનમાર્ગ છંડીભુલાકાંભ
મેછો ॥૨૧॥ અલોભીઅમાની નીરાગીતમેછો, સલોભીસમાની સ
રાગીભમેછો; હરિહરાદિ અન્યથી શું રમેછો, નદી ગંગ મુકીગલી-
માં પડાછો ॥૩૧॥ કેઈદેવ હાથે અસિ ચક્ર ધારે, કેઈદેવધાલે ગળે
રૂઢમાલા; કેઈદેવ ઉત્સંગેરાખેછે વામા, કેઈદેવ સાથેરમે વૃંદ
રામા ॥૪૧॥ કેઈદેવ જપે લેઈજપમાલા, કેઈ માંસ ભક્ષી મહા

વીકાળા; કેઇ થોગિણી ભોગિણી ભોગ રાગે, કેઈ રૂઢાણી છાગનો
 હોમ માગે ॥૫૧॥ ઈસા દેવ દેવી તણી આસ રાખે, તદા મુક્તિનાં
 મુખને કેમ ચાખે; જદા ભોભના થોકનો પાર નાવ્યો, તદા મધ-
 નો બિંદુઓ મત્ર ભાવ્યો ॥૬૧॥ જેહ દેવલાં આપણી આશ રાખે,
 તેહ પિંડને મત્ર શું લેઅ ચાખે; દીન હીનની લીડ તે કેમ ભાજે,
 ધુટા ઢોલ હોયે કહો કેમ વાજે ॥૭૧॥ અરે મૂઠ બ્રાતા ભજે મોક્ષ
 દાતા. અલોભી પ્રભુને ભજે વિશ્વજ્યાતા, રત્નચિંતામણિ સા-
 રીખો એહ સાચો, કલંકી કાચના પિંડ શું મત રાચો ॥૮૧॥ મંદ
 બુદ્ધિ શું જેહ પ્રાણી કહેછે, સવિધર્મ એકત્વ ભૂલો ભમેછે, કીહાં
 સર્વવાને કીહાં મેરૂ ધીરં, કીહાં કાયરાને કીહાં શૂરવીરં ॥૯૧॥ કી-
 હાં સ્વર્ણ થાલં કીહાં કુંભ ખંડં, કીહાં કોદ્રવાને કીહાં ખીરમંડં;
 કીહાં ખીરસિંધુ કીહાં ક્ષારનીરં, કીહાં કામધેનુ કીહાં અગખીરં
 ॥૧૦૧॥ કીહાં સત્ય વાચા કીહાં કુડવાણી, કીહાં રંકનારી કીહાં રા-
 ચરાણી; કીહાં નારકીને કીહાં દેવ ભોગી, કીહાં ઈંદ્ર દેહી કીહાં કુષ્ટ
 રોગી ॥૧૧૧॥ કીહાં કર્મ ઘાતી કીહાં કર્મધારી, નમો વીરસ્વામી
 ભજે અન્ય વારી; જિસી સેજમાં સ્વપ્રથી રાજ્યપામી, રાચે
 મંદબુદ્ધિ ધરી જેહ સ્વામી ॥૧૨૧॥ અધિર મુખ સંસારમાં મન
 માચે. તે જના મૂઠમાં શ્રેષ્ઠ શું ઈષ્ટ છાજે; તજે મોહમાયા હરે
 દંભરોશી, સજે પુણ્ય પોશી ભજે તે અરોશી ॥૧૩૧॥ ગતિ ચાર
 સંસાર અપાર પામી, આવ્યા આશ ધારી પ્રભુ પાય સ્વામી;
 તુહીં તુહીં તુહીં પ્રભુ પર્મરાંગી, ભવ ફેરની શૃંખલા મોહ ભોગી
 ॥૧૪૧॥ માનીએ વીરજી અર્જ છે એક મોરી, દીજે દાસકું સેવના
 ચરણ તોરી; પુન્ય ઉદય હુઓ ગુરૂ આજ મેરો, વિવેકે લહયો મેં
 પ્રભુ દર્શ તેરો ॥૧૫૧॥ ઈતિ શ્રી મહાવીરજિન છંદ

॥ ૬૬ ॥ અથ ગણધર સ્તવન લિચ્યતે ॥

એકાદશ ગણધરનાં નામ, પ્રેહઉઠીને કૃષ્ણપ્રભામ; ઇન્દ્રભૂતિ પહેલો તે બાણ, અગ્નિ ભૂતિ બીજો ગુણ ખાણ ॥૧॥ વાયુભૂતિ ત્રીજો જગ સાર, ગણધર ચોથો વ્યક્ત ઉદાર; શાસનપતિ સુધર્માસાર, મંડીત નામે છઠ્ઠો ધાર ॥૨॥ મૌર્ય પુત્ર તે સાતમો જેહુ, અકપિત અષ્ટમ ગુણ જેહુ; મુનિવર માંહી જે પ્રધાન, અચલભ્રાત્ર નવમો એ નામ ॥૩॥ નામ થકી હોય કોડી કલ્યાણ, દશમો મેતારજ અવિરલ વાણ; એકાદશમો પ્રભાસ કહેવાય, સુખસંપત્તિ જસ નામે થાય ॥૪॥ ગાયા વીર તણા ગણધાર, ગુણમણિ રયણ તણા ભંડાર; ઉત્તમ વિજયગુરુનો શિષ્ય, રત્ન વિજય વંદે નિશદિસ ॥૫॥ ઇતિ॥

॥ અથ દેવસિપ્રતિક્રમણવિધિ ॥

- ૧ પ્રથમ સામાયિક લિજે (૧૯ મા સુત્ર પ્રમાણે)
- ૨ પછી પાણી વાપર્યું હોય તો મુદપત્તી પડિસેહની
- ૩ આહાર વાવર્યો હોયતો વાંદણાં એ દેવાં ત્યાં બીજા વાંદણા-માં આવસીઆએ પાઠ ન કહેવો
- ૪ યથાશક્તિ પચ્ચખાણ કરવું
- ૫ ખમાસણું દેઈ ઇછા કારેણું કહી વડેરા અથવા પોતે ચૈત્યવંદન કહિને પછી જંકિચિ કહી
- ૬ નમુચ્ચુણું કહી ઉભા થઈને અરિહંત એઈયાણું કહિને

(૭૨)

એક નવકારનો કાકિસ્સગ કરી નમોઊર્લત૦ કહીને પ્રથમ થોય કહેવી પછી

૧૭ લોગસ્સ કહેવો સન્વલોએ અરિહંત ચેધ્યાણું કહીને એક નવકારનો કાકિસ્સગ પારીને બીજી થોય કહેવી પછી

૮ પુખ્ખરવરદી કહી સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાકિસ્સગ વંદણું એક નવકારનો કાકિસ્સગ પારીનીજી થોય કહેવી પછી

૧૯ સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહી વૈયાવચ્ચ ગરાણું કરેમિ કાકિસ્સગ અનથ્ય૦ પછી એક નવકારનો કાકિસ્સગ પારી નમોઊર્લત૦ કહી ચોથી થોય કહેવી

૧૦ પછી બેસીને નમુધ્યુણું કહેવું પછી

૧૧ ચારખમાસણ દેવા પૂર્વક ૧ ભગવાન, ૨ આચાર્ય, ૩ ઉપાધ્યાય, ૪ સર્વ સાધુ, પ્રત્યે થોભવંદન કરીયે પછી

૧૨ ઈચ્છા કારેણ દેવસિ પ્રતિક્રમણે હાકં એમ કહી જમણો હાથ ચવલા કટાસણા ઉપર ધાપીને ઇંછં સન્વસ વીદેવસિઅ કહેવું પછી

૧૩ ઉભા થઇ કરેમિમંતે ઇંછામિહામિ કાકિસ્સગ ન્ને મે દેવ-સિઓ તસ્સ ઉત્તરી કહી પછી.

૧૪ અતિચારની આઠ ગાથાનો કાકિસ્સગ કરવો આઠ ગાથા ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાકિસ્સગ કરવો તે પારીને પછી

૧૫ લોગસ્સ કહેવો પછી બેસીને ત્રીજા આવશ્યકની મુદ્ધપતિ
પડિભેદીને વાંદણાં બે દેવાં

૧૬ પછી ક્રમા થઈને ઇલાકાં દેવસિચ્ચં આલોકિં ઈંછં આ-
લોચ્ચેમિ જ્ઞેમે દેવસિચ્ચો કહીને

૧૭ પછી સાતલાખ કહેવા પછી અદાર પાપસ્થાનક આલોક્યો

૧૮ સન્વરસવિ દેવસિચ્ચં—દુચ્ચિદ્ધિચ્ચ ઈંચ્છાકારેણ સંદિસદ

ભગવન ઈંચ્છં તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું

૧૯ બેસીને એક નવકાર ગણી કરેમિ ભંતેં ઇંચ્છામિ પડિક્ક-
મિત્તે જ્ઞેમેદેવસિચ્ચોં કહીને

૨૦ વંદિતુ કહીને વાંદણાં બે દેવાં પછી

૨૧ અબ્ભુદ્ધિચ્ચોદં અભિયંતર દેવસિચ્ચં આમિને વાંદણાં બે
દેવાં પછી ક્રમા થઈ

૨૨ આયરિય ઊવજ્જાએ કહીને કરેમિ ભંતેં ઈંચ્છામિદામિ કા-
કુરસગ્ગં જ્ઞેમે દેવસિચ્ચો કહી તસ્સ ઉત્તરી કહી પછી

૨૩ બેલોગસ્સનો અથવા આહનવકારનો કાકુરસગ્ગ પારીને

૨૪ લોગસ્સ કહેવો સન્વલોચ્ચે અરિહંત ચેધ્યાણું કહી એક
લોગસ્સ અથવા ચારનવકારનો કાકુરસગ્ગ પારીને

૨૫ પુખ્ખર વરદી સુચ્ચસ્સ ભગવચ્ચો કરેમિં વંદણું એક
લોગસ્સ અથવા ચારનવકારનો કાકુરસગ્ગ પારીને

૨૬ સિદ્ધાણું પુદ્ધાણું કહી સુચ્ચદેવયાએ કરેમિ કાકુરસગ્ગં

(૭૪)

એક નવકારનો કાકિસ્સગ પારી નમોડર્દત્ત કહી પુરૂષે
સુઅદેવયાની પહેલી થોય અને સ્ત્રીયે કમલદલની પહેલી
થોય કહેવી પછી આદેશ લેછ

૨૭ ખેત્ર દેવયાએ કરેમિ કાકિસ્સગ એક નવકારનો કાકિસ્સ-
ગ પારી નમોડર્દત્ત કહી ક્ષેત્ર દેવયાની થોય સ્ત્રીને તથા
પુરૂષને કહેવી પછી

૨૮ પ્રગટ એક નવકાર ગણી બેસીને

૨૯ છટ્ટાઆવશ્યકની મુદપત્તી પડિલેલી બે વાંદણાં દીજે પછી

૩૦ ૧સામાયિક, ૨ચઙ્ગિવિવિસથો, ૩વંદણ, ૪પરિક્રમણું, ૫કાકિસ્સ-
ગ, ૬પચ્ચખખાણું, ૭કરચુંછેજ, એછઆવશ્યકસંભારવાપછી

૩૧ ઇંછામો આણુસક્ટી કહી નમો ખમાસમણાણું કહી નમો-
ર્દત્ત કહીને પુરૂષ, નમોસ્તુવર્દનનાનય કહે, સ્ત્રી સંસાર
દાવાની ત્રણ થોયો કહે

૩૨ નમુચ્ચુણું કહી સ્તવન કહેવું પછી

૩૩ વરકનક કહી ભગવાન આદે વાંદવા પછી

૩૪ જમણોહાથ ઉપધી જીપર થાપી અઢ્ઢાઈજેસુ કહેવું પછી

૩૫ દેવસિઅ પાયછિત્તનો કાકિસ્સગ ચારલોગસ્સનો અથવા
સોલ નવકારનો કરવો તે કાકિસ્સગ પારી પછી

૩૬ પ્રગટ લોગસ્સ કહી બેસીને

૩૭ ખમાસમણું બે દેધ સત્રાયનો આદેશ માગી એક નવકાર

ગણી સગાય કરીયે પછી એક નવકાર ગણીયે

૩૮ પછે દુઃખખખખો કમખખખખોનો કાઉરસગ્ગ ચાર લોગ-
રસનો સંપૂર્ણ અથવા સોલ નવકારનો સંપૂર્ણ કરવો એ
બહેરે અથવા પોતે પારીને નમોડઈત કહી લલ્લુશાંતિ કહે-
વી પછી

૩૯ પ્રગટ લોગરસ કહેવો પછી

૪૦ ઈરિયાવહી તરસ ઉત્તર કહી એક લોગરસ અથવા ચાર
નવકારનો કાઉરસગ્ગ કરી પ્રગટ લોગરસ કહેવો

૪૧ પછી ચઉક્કસાય નમુશ્યુણું કહી જાવંતિ બેકહીઉવસગ્ગહરં
જયવીયરાય કહી મુહપતિ પડિલેહવી ઇછાભિં ઇછાકાં
સામાયિક પાડું મથાશકિત ઇછાભિં ઇછાકાં સામયિક.
પાર્યું તહતિ કહી પછી

૪૨ જમણાહાથ ગપધીઉપર થાપી એક નવકાર ગણીને સા-
માજ્ઞવયજ્ઞુતો કહેવો પછી

૪૩ થાપેલી થાપના હોયતો એકનવકાર ગણી ઉઠે ॥ ઈતિ દેવ
સિપ્રતિકમણુવિધિ ॥ આક્રીઅંતરવિધિવડેરાથીસમજવો.

॥ અથ પમિલેહણ કરવાનો વિધિ ॥

પુર્ય રીતે ઈરિયાવહિ પડિક્કમી જાવત લોગરસ કહી ઉભે પમે
બેસી મુહપતિ કટાસણું ચવલો વચ્ચ કદોરો આદે પડિલેહવાં પછી-
કાળે કાંહાડવો પછીકાળે કહાડનાર થાપનાની સામે ઉભો રહી ઇ-

રિયાવહિ પરિક્રમે પછીકાળે પઠવવા જગ્યા સોધિ આણુજાણુહજ-
સ્સગો કહી કાળેપઠવે' પછી વાર ૩ વોસિરે કહે ॥ ઈતિ પરિલેહણુ
કરવાની વિધિ ॥

॥ અથ દેવવાંદવાનોવિધિ ॥

પ્રથમ ઈરિયાવહિ પરિક્રમવાથી જવત્ લોગસ્સ કહી પછે ઉ-
ત્રાસણુ નાંખી ચૈત્યવંદન કહી જયવીચરાય અડધા કહે વહી ખીજી
ચૈત્યવંદન કરે જવત્ ચાર થોથો કહી નમુથ્યુણું એવું કહી ખીજી
ચાર થોથો કહે પછી નમુથ્યુણું કહી બેજાવંતી સ્તવન કહી અડધા
જયવીચરાય આભવમખંડા સુધી કહી પછે ચૈત્યવંદન કહી નમુથ્યુણું
કહી આખા જયવીચરાય કહેવા સવારે દેવ વાંદવા તેહમાં મન્હજિ-
ણાણુંની સજાય કહેવી અપોરે તથા સાંજે દેવ વાંદે તેહમાં સજાય
ન કહેવી ઈતિ ॥

॥ અથ રાફપ્રતિક્રમણવિધિ ॥

પ્રથમ પુર્વ રીતે સામાયક લીજે પછે કુસુમિણુ દુસુમિણુનો
કાઉસ્સગ ૪ લોગસ્સનો અથવા ૧૬ નવકારનો કરી પારી પ્રગટ લોગ
સ્સ કહેવો પછે ખમાસમણુ દેઇ જગચિંતામણીનું ચૈત્યવંદન
જયવિચરાય સુધી કહેવું ચાર ખમાસણું દેઇ ભગવાન આચાર્ય
ઉપાધ્યાય સર્વ સાધુ પ્રત્યે વાંદવા ખમાસમણુ બે દઈ સજાયનો
આદેશભાગી એક નવકાર ગણીને ભરહેસરની સજાય કહીને નવ

કાર એક ગણવો પછે ઇચ્છાકાર સુહાર્થ પાઠ કહેવો પછે ઈછાકાં
રાર્થ પ્રતિક્રમણે ઠાક કહીને જમણો હાથ ઉપધી ઉપર થાપીને

ઈછં સંવસવિરાધ્ય દુચિંતીયં કહી પછી નમુશ્ચુણું કરેભિભ-
તે કહી ઈચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં તસ્સ ઉત્તરી કહી એક લોગસ્સનો
અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહી
સંવલોએ અરિહંત કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો
કાઉસ્સગ્ગ પુખ્ખરવરદીં સુચસ્સં વંદણું કહી અતિચારની
આઠ ગાથાનો અથવા આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારી

સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહીને ત્રીજા આવસ્યકની મુદપત્તી
પડિલેહી વાંદણાં એ દેવાં તિહાંથી તે અબ્ભુદ્ધિઓ આમિ
વાંદણાં એ દીજે તિહાં સુધી દેવસિની રીતે પણ જે ઠેકાણે દેવ-
સિય આવેછે, તે ઠામે રાધયં કહેવું પછી આપરિયજીવજાએ કરે-
ભિભંતે ઇછામિઠામિ કાઉસ્સગ્ગં તસ્સઉત્તરી કહી તપચિંતામણિ
અથવા ચાર લોગસ્સનો અથવા સોળનવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો
તે પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહી પછી છટ્ટા આવસ્યકની મુદપત્તી
પડિલેહીને વાંદણાં એ દેવાં તે પછી તીર્થ વંદન કરવું તે પછી
યથાશક્તિયે પચ્ચખ્ખાણુ કરવું ઇચ્છાકારેણુ સંદીસહ ભગવાંન
સામાયિક ચઉવિવસથો વંદણુ પકિક્કમણું કાગસ્સગ્ગ પચ્ચ-
ખ્ખાણુ કર્યું છે ૭ એ ૭ આવસ્યક સંભારવાં પછી પચ્ચખ્ખાણુ

(૭૮)

કર્તુ હોયતો કર્યું છેજી કહેવું, ધાર્યું હોયતો ધાર્યું છેજી ઇમ કહેવું પ-
છી ઈચ્છામોઅણુસકિંનમે ખમાસમણાણું નમોડહંત૦ કહીને
પછી વિશાલસોચન કહીને નમુદ્યુણું કહી અરિહંત ચેષ્યાણું
કહીને એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારીને નમોડહંત૦ કહી કલાણ-
કંદની પ્રથમ થોય કહેવી પછી

શોગસ્સ પુખ્ખરવરદિ, સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહી અનુકમે
ચાર થોયો કહીયેં છેયેં તિહાં સુધી સર્વ કહેવું પછી

નમુદ્યુણું કહી ભગવન આદિ ચારને ચાર ખમાસમણાં
એ વાંદવા પછી

જમણો હાય ઊપધી ઉપર થાપી અઠ્ઠાઈજાગેસુ કહેવું પછી
સીમંધર સ્વામીનું ચૈત્યવંદન સ્તવન જયવીયરાય કાઉસ્સગ્ગ
થોય પર્યંત કરવું પછી

ખમાસમણુ પૂર્વક શ્રી સિદ્ધાચલનું ચૈત્યવંદન સ્તવન જ-
યવીયરાય કાઉસ્સગ્ગ થોય કહીયે ત્યાં સુધી કરવું

સામાયિક પારવાના વિધિની રીતે સામાયક પારવા સુધી કરવું

॥ ઇતિ રાષ્ટ્ર પ્રતિક્રમણની વિધિ

॥ અથ સમાયિકના વત્રીશદોષ લિચ્યતે ॥

॥ મનના દશદોષ. ॥

(૧) વૈરી દેખી રીસ કરે (૨) અવિવેક ચિંતવે (૩) અર્થ

(૭૯)

ન ચિંતવે (૪) મનમાં ઉદ્વેગ ધરે (૫) યશની વાંછા કરે (૬)
વિનય ન કરે (૭) ભય ચિંતવે (૮) વ્યાપાર ચિંતવે (૯)
ફળનો સદેહ રાખે (૧૦) નિયાણુ કરે.

॥ વચનના દશદોષ ॥

(૧) કુવચન બોલે (૨) હુંકારા કરે (૩) પાપ આદેશ
દીએ (૪) લવારો કરે (૫) કલહ કરે (૬) આવો, જાઓ કહે
(૭) ગાળ બોલે (૮) બાલક રમાડે (૯) વિકૃત્યા કરે (૧૦) હાંસીકરે

॥ કાયાના બારદોષ ॥

(૧) આશન ચપળ (૨) ચારે દિશાએ જુએ (૩) સાવધ
કામ કરે (૪) આલસ મરડે (૫) અવિનયે બોલે (૬) ઓહું લેમ
બેસે (૭) મેલ જીતારે (૮) ખરજખણુ (૯) પગ ઉપર પગ ચઢાવે
(૧૦) અંગ ઉઘાડું મુકે (૧૧) અંગ ઢાંકે (૧૨) ઉઘે એ સર્વ
મળી બત્રીશદોશ સામાયકમાં અજતનાથી લાગેછે, તે નિવાર-
વાનો ખપ કરવો એ વિનંતી છે.

॥ અથ શ્રી સીમંધરાજિન ચૈત્યવંદનં ॥

॥ શ્રી સીમંધર વીતરાગ, ત્રિભુવન તુમે ઉપગારી ॥

શ્રી શ્રેયાંસપિતા કુલે, બહુ શોભા તુમારી ॥ ૧ ॥ ધન્ય ધન્ય
માતા સલકી, જોણે જયો જયકારી, વૃષભ લાંછને વિરાજમાન

વદે નરનારી ॥૨॥ ધનુષ પાંચસે દેહડીએ, સોહીયે સોવનવાન,
ક્રાંતિ વિજય ઉવજઝાયનો, વિનય ધરે તુમ ધ્યાન ॥૩॥

॥ અથ શ્રી સીમંધર ચૈત્યવંદન ॥

શ્રી સીમંધર જગ ધણી, આભરને આવો, કશ્ણાવંત કશ્ણા
કરી, અમને વંદાવો ॥૧॥ સકળ ભક્ત તુમો ધણીએ, જો હોવે
અપનાથ, ભવોભવ હું છું તાહરો, નહીં મેહેકું હવે સાથ ॥૨॥
સચ્ચ સંગ છંડી કરીએ, ચારિત્ર લેઈશું, પાય તુમારા સેવીને
શિવરમણી વરીશું ॥૩॥ એ અક્ષજ્ઞે મુજને ધણીએ, પૂરો સી-
મંધર દેવ, ઈહાં થકી હું વિનવું, અવધારો મુજ સેવ ॥૪॥

॥ અથ ચોવીશજિનનું ચૈત્યવંદન ॥

પદ્મપ્રભુને વાસુપૂજ્ય, દોય રાતા કહીએ, ચંદ્રપ્રભુને સુ-
વિધિનાથ, દો ઉજ્યત્ર લહીએ ॥૧॥ મક્ષીનાથને પાર્શ્વનાથ,
દો નીલા નિરખ્યા, મુનિસુવ્રતને નેમનાથ, દો અંજનસરિખા
॥૨॥ સોલે જિન કંચન સમાએ, એવા જિન ચોવીશ, ધીર
વિમલ પંડિત તણો, જ્ઞાન વિમલ કહે શિષ્ય ॥૩॥

॥ અથ શ્રી શત્રુંજય ચૈત્યવંદન ॥

શ્રી શત્રુંજય સિદ્ધખેત્ર, દીડેદુર્ગતિવારે, ભાવ ધરીને જો ચડે
તેને ભવપાર ઉતારે ॥૧॥ અનંત સિદ્ધનો એહ દામ, સકલ

તીર્થનો રાય, પૂર્વ નવાણુ રિખવ દેવ, જ્યાં દેવિઆ પ્રભુ પાયા૨૥
સૂરજ કુંડ સોહામણો, કવિડગ્ધ અભિરામ, નાભિરાય કુલમંડણો,
જિનવર કર પ્રણામ ॥૩૥

॥ અથ શ્રી પરમાત્માનું ચૈત્યવંદન ॥

પરમેશ્વર પરમાત્મા, પાવન પરમિદુ, જય જગગુરુ દેવા-
ધિદેવ, નયણે મેં દીકુ ॥૧॥ અચલ અકલ અવિકાર સાર,
કરણ રસસિંધુ, જગતિજન આધાર એક, નિઃકારણ અંધુ ॥૨॥
ગુણ અનંત પ્રભુ તાહરાએ, કિમહી કળ્યા ન જાએ, રામપ્રભુ
જિન ધ્યાનથી, ચિદાનંદ સુખ થાય ॥૩॥

॥ અથ શ્રી જિન નવઅંગ પૂજાના દોહા ॥

જલ ભરી સપુટ પત્રમાં, યુગલિક નર પૂજાંત, રૂપભ
ચરણ અંગુઠો, દાયક ભવજલ અંત ॥૧॥ જાનુબલે કાઉરસ-
ગ રહ્યા, વિચર્યા દેશવિદેશ, ખડાં ખડાં કેવલ લલિત, પૂજે જાનુ
નરેશ ॥૨॥ લોકાંતિક વચને કરી, વરખ્યા વરશીદાન, કરકાંડે
પ્રભુ પૂજના, પૂજે ભવિ બહુમાન ॥૩॥ માન ગયો દાય અ-
શથી, દેખી વિરજ અનંત, ભુજ બજે ભવજળ તર્યા, પૂજે
અંધ મહંત ॥૪॥ સિદ્ધ શિલા ગુણ ઊજવલી, લોકાંતે ભ-
ગવંત, વસીયા તેણે કારણ ભવિ, શિર શિખા પૂજાંત ॥ ૫ ॥
તીર્થેકર પદ પુન્યથી, ત્રિભુવન જન સેવંત, ત્રિભુવન તિલક

સમા પ્રભુ, ભાલતિલક જયવત ॥૬॥ સોલપહોર પ્રભુદેશના,
કંઠે વિવર વરતુલ, મધુર દ્વનિ સુરનર સુણે, તેણે ગલે તિલક
અમુદ્ય ॥૭॥ દૃઢ્ય કમલ ઉપશમ બળે, બાળ્યા રાગ ને રોષ,
હિમ દહેવનખંડને, દૃઢ્ય તિલક સંતોષ ॥૮॥ રતન ત્રયીગુણ
ઉજવલી, સકળ સુચુણ વિસરામ, નાભિ કમળની પૂજના, કર-
તાં અવિચળ ધામ ॥૯॥ ઊપદેશક નવ તત્વના, તિણે નવ અંગ
જીણુંદ, પૂજે બહુ વિધ રાગથી, કહે શુભ વીરમુણિંદ ॥૧૦॥

॥ ઈતિ શ્રી જીન નવ અંગ પૂજના દાહા ॥

॥ શ્રી સંસ્થેશ્વર પાર્શ્વજિનઠંદ ॥

સેવા પાસ સંખેદરે મન શુદ્ધે, નમો નાથ નિચ્ચે કરી
એક બુદ્ધે, દેવી દેવલાં અન્યને શું નમોછો, અહો ભવ્ય લોકો
ભુલા કાં ભમોછો ॥૧॥ ત્રીલોકના નાથને શું તજોછો, પડ્યા
પાસમાં ભુતડાને ભજો છો, સુર ઘેતુ છંડી અજાને શું અરજો
છો, મહા પંથ મુકી કુપંથે ધ્રજો છો ॥૨॥ તજે કોણ ચીંતામ-
ણી કાચ માટે, અહો કોણ રાસભને હસ્તી સાટે, સુર દુમ ઉ-
પાડી આક કુણ વાવે, મહા મૂઢ તે આકુળા અંત પાવે ॥૩॥
કીંહાં કાંકરોને કીંહાં મેરૂ શૃંગ, કીંહાં કેસરીને કીંહાં તે કુરંગ,
કીંહાં વિદ્યનાથ, કીંહાં અન્ય દેવા, કરો એક ચિત્તે પ્રભુ પાસ
સેવા ॥૪॥ પુજે દેવી પ્રભાવતી પ્રાણનાથ. સહુ જીવને જે કરે

છે સનાથં, મહા તત્ત્વ જાણી સદા જેહુ ધ્યાવે, તેના દુઃખદા-
ળીદ્ર દુરે પળાવે ॥૫૫॥ પામી માનુષોને વૃથા કાં ગમો છો, કુ-
શીલે કરી દેહને કાં દમો છો, નહીં મુક્તી વાસં વિના વાતરાગં
ભજો ભગવંતં તજો દ્રષ્ટી રાગં ॥૬૥॥ ઉદયરતન વાચે સદા હેત
આશી, દયા ભાવ કીજે પ્રભુ દાસ જાણી, આજ મારે મોતી
અડે મેહુ વુઠ્યા, પ્રભુ પાસ સંખેધરો આપ વુઠ્યા ॥૭૥॥

॥અથ શ્રીવીતરાગાષ્ટકં॥નુજંગપ્રયાતંદા॥

શિવં શુદ્ધ બુદ્ધં પરં વિશ્વનાથં, ન દેવો ન ખંધુ ન
કર્મ ન કર્તા, ન અંગં ન સંગં ન ચેચ્છા ન કામં, ચિદાનંદ રૂપં
નમો વીતરાગં ॥૧॥ ન ખંધો ન મોક્ષો ન રાગા દિલોકં, ન
યોગં ન ભોગં ન વ્યાધિર્ન શોકં, ન ક્રોધં ન માનં ન માયા
ન લોભં, ચિંતા રા ન હસ્તૌ ન પાદૌ ન દ્રાણં ન જિહ્વા,
ન ચક્ષુર્ન કર્ણં ન વકત્રં ન નિદ્રા, ન સ્વામી ન ભૂત્યં ન
દેવો ન મર્ત્યં ॥ચિંતા ૩॥ ન જન્મ ન મૃત્યુર્ન મોહં ન ચિં-
તા, ન ક્ષુદ્રો ન ભીતો ન કૃશ્યં ન તુદ્રા, ન સ્વેદં ન ખેદં ન
વર્ણં ન મુદ્રા ॥ચિંતા ૪॥ ત્રિદતે ત્રિખંડે હરે વિશ્વનાથં, રૂપી-
કેશવિધ્વસ્ત કર્મારિજાલં, ન પુણ્યં ન પાપં ન આક્ષાદિ પ્રા-
ણં ॥ચિંતા ૫॥ ન બાલો ન વૃદ્ધો ન તુચ્છો ન મૂઢો, ન ખેદં
ન ભેદં ન મુર્તિર્ન મેહો, ન કૃષ્ણં ન શુક્લં ન મોહં ન તંદ્રા

॥ચિન્દાન આદ્યં ન મધ્યં ન અંતં ન માન્યા, ન દ્રવ્યં ન
ક્ષેત્રં ન દ્રષ્ટે ન ભાવા, ન ગુણાં ન શિષ્યો ન હીનં ન દીનં ॥ચિન્
૭॥ ઇદં જ્ઞાનરૂપં સ્વયં તત્ત્વવેદી, ન પૂર્ણં ન શૂન્યં ન ચૈત્યસ્વ-
રૂપી, ન અન્યોન્ય ભિન્નં ન પરમાર્થ મેકં ॥ચિન્દા શારૂલ-
વિકીડિતવૃત્તં, આત્મારામ ગુણાકરં ગુણુનિધિં ચૈતન્ય રત્નાકરં,
સર્વે ભૂતગતાગતે સુખદુઃખે જ્ઞાતે ત્વયા સર્વગે, ત્રૈલોક્યાધિપતે
સ્વયં સ્વમનસા, ધ્યાયંતિ યોગીશ્વરા, વદે તં હરિવંશભૂષ-
દયં શ્રીમાત્ હૃદાયુદયતં ॥૮॥ ઇતિ ॥

॥ સ્તવન પ્રજાતીયું ॥

પ્રભાતે ઉડીને માના મુખડા જોવે ॥ એ દેશી ॥

આવી રૂડી ભગતી મે પહેલાં ન જાણીરે પ્રભુ પહેલાં ન
જાણી, સંસારની માયામાં મેં વિલોચ્યું પાણી ॥એ આંકણી॥

કંપતરૂનાં કૃપા લાવીને, જે જિનવર પુજે; કાલ અનાદિ
કર્મતે સંચીત, સત્તાથી ધુજે ॥આં૧॥ થાવર તિરિનરયા
યવએ દુર્ગે, ઇગવિગલાલીજે; સાધારણ નવમે ગુણઠાણે ધૂર-
ભાગે છીજે ॥આં૨॥ કેવળ પામીને શિવગતિ ગામી, શૈલે
શીટાણે; ચરમ સમય દોએ માંહે સ્વામી, અંતિમ ગુણઠાણે
આં૩॥ બાકી નામ કરમની પયડી, તે સઘળી જાવે; અજર
અમર નિકલ્લંકે સ્વરૂપે, નિઃકર્મ થાવે આં૪જે સિદ્ધ કેરીપડિમા

(૮૫)

પુજે, તે સિદ્ધ મયી હોવે; નાહી ઘોઈ નિર્મળ ચિતે, આરીસો
જોવે ॥ આ૦ ૫૥ કર્મ મૂડણ તપ કેરી પુજ; કળ તે નર પાવે,
શ્રી શુભ વીર સ્વરૂપ વિલોકી, શિવ વહુ ધર આવે ॥ આ૦ ૬૥

॥ સ્તવન પ્રનાતીયું ॥

પાસ સંખેસરા સાર કર સેવકાં, દેવ કાં એવડી વાર લાગે;
કેડી કરજોડી દરબાર આગે ખડા, ઠાકુરા ચાકુરા માન માગે
॥૦૥ ૧૥ પ્રગટ થા પાસજી મેલી પડદા પરો, મોડ અસુરા-
ણુને આપ છોડા; મુજ મહીરાણુ મંજુસમાં પેસીને, ખલ-
કના નાથજી બંધ ખોલો ॥ પા૦ ૨૥ જગતમાં દેવ જગદિશતું
જાગતો, એમ શુ આજ જનદાજ ઉધે; મોટા દાનેશ્વરી તેહને
દાખીયે, દાન દીયે જે જગકાલ મધે ॥ પા૦ ૩૥ ભીડ પરી
જાદવા જોર લાગી જરા, તતક્ષીણુ ત્રીકમે તુજ સંભાર્યો; પ્ર-
ગટ પાતાળથી પલકમાં તે પ્રભુ ભક્તજન તેહનો ભય નિ-
વાર્યો ॥ ૦૪૥ આદી અનાદી અરિહત તું એકજે, દીનદયાળ
છે કુણુ દુજે, ઉદય રતન કહે અસુરતું શુ ગળું; માનશ્યો
રખે મહારાજ જુઠો ॥ પા૦ ૫૥

॥ અથ સીમંધરજિનસ્તવન ॥

મુણુ અંદાજ, સીમંધર પરમાત્મ પાસે જાજો; મુજ વિ-
નતડી. પ્રેમ ધરીને એણીપેરે તુમે સંભલાવજો ॥ એ આંકણી ॥
જે ત્રણુભુવનનો નાયક છે, જસ ચોસઠ દંદ પાયક છે,

નાણુ દરિસણુ જેહને ખાયક છે ॥ સુણો ૦૧ ॥ જેની કંચનવરણી
કાયા છે, જસ ઘેરી લંછન પાયા છે; પુંડરીગિણિ નગરીના રા-
યા છો ॥ સુણો ૦ ॥ ખાર પર્યદામાંહિ બિરાજે છે, જસ ચોત્રીશ
અતિશય છાજે છે; ગુણ પાંત્રીશ વાણીયે ગાજે છો ॥ સુણો ૦ ૩ ॥
ભવિ જનને તે પડિઓહું છે, તુમ અધિક શિતલ ગુણ શોહું છે;
રૂપ દેખી ભવિજન મોહું છે ॥ સુણો ૦ ૪ ॥ તુમ સેવા કરવા રંશી-
ઓહું; પણ ભરતમાં દુરે વસીઓહું; મહા મોહરાય કર ૫
શીઓહું ॥ સુણો ૦ ૫ ॥ પણ સાહિબ ચિત્તમાં ધરીયો છે, તુમ
આણા ખડગ કર બ્રહ્મીયો છે, પણ કાંઈક મુજથી ડરીયો છે ॥
સુણો ૦ ૬ ॥ જન ઉત્તમ પુંઠ હવે પુરો, કહે પદ્મવિજય થાઉ
શૂરો; તો વાધે મુજ મન અતિ નુરો ॥ સુણો ૦ ૭ ॥

॥ અથ શ્રી તીર્થમાલાસ્તવન ॥

શત્રુંજે રીપલ સમોસર્યા, ભલા ગુણ ભર્યારે; સિદ્ધા
સાધુ અનંત, તીરથ તે નમુરે; તિન કલ્યાણુક તિહાં થયાં,
મુગતે ગયારે, નેમોસર ગિરનાર ॥ તી ૦ ૧ ॥ અષ્ટાપદ એક
દેહરો, ગિરિસેહરોરે; ભરતે ભરાવ્યાં બિંબ ॥ તી ૦ ૨ ॥ આપ્તુ
ચોમુખ અતિ ભલો, ત્રિભુવન તિલોરે; વિમલ વસે વસ્તુ-
પાલ ॥ તી ૦ ૩ ॥ સમેત શિખર સોહામણો, રંગીયામણોરે;
સિદ્ધા તીર્થેકર વીશ ॥ તી ૦ ૪ ॥ નયરી ચપા નિરખીયે, હૈયે હ-
રખીયેરે; સિદ્ધા શ્રી વાસુપૂજ્ય ॥ તી ૦ ૫ ॥ પૂર્વદિશે પાવાપુ-

રી, રીઠેં ભરીરે; મુકિત ગયા મહાવીર ॥તી૦૪॥ જેશલમેર
જુહારીયે, દુઃખ વારીયેરે; અરિહંત બિંબ અનેક ॥તી૦૪॥
વિકાનેરજ વંદીયે, ચિરનંદીયેરે; અરિહંત દેહરાં આઠ ॥તી૦૫॥
સોરિસરે સંખેશ્વરે પંચાસરેરે ફલોધીથંભણ પાસ ॥તી૦
પા ॥ અંતરિક અન્નવરે, અમીઝરેરે, જરાવલો જગનાથ ॥
તી૦૬ ॥ ત્રેલોક્ય દીપક દેહરે, જત્રા કરેરે; રાણપુરે રિસહે-
શ ॥તી૦૬॥ શ્રીનાડુલાઈ જદવો, ગોડિસ્તવોરે; શ્રીવરકાણે
પાસ ॥તી ૦ ॥ નંદીશ્વરનાં દેહરાં, બાવન ભલાંરે; રૂચક કુંડલે
ચાર ચાર ॥તી૦ ॥ શાશ્વતી અશાશ્વતી, પ્રતીમા છતિરે; સ્વર્ગ
મૃત્યુ પાતાલ ॥૦ ॥ તીરથ જત્રા ફલ તિહાં, હાજો મુજ
ધહાંરે; સમય સુંદર કહે એમ ॥તી૦૮ ॥ ધતિ ॥

॥ અથ શ્રી સિદ્ધજગવાનનુંસ્તવન ॥

॥ સિદ્ધની શોભારે શી કહું, એ આંકણી ॥ સિદ્ધજગત
શિર શોભતા, રમતા આતમરામ; લક્ષ્મી લીલાની લેહરમાં,
મુખિયા છે શિવ ઠામ ॥સિ૦૧॥ માહાનંદ અમૃત પદ નમે,
સિદ્ધિ કેવલ્ય નામ; અપુનર્ભવ બ્રહ્મપદ વલી, અક્ષય સુખ
વિશરામ ॥ સિ૦ ૨ ॥ સંશ્રેય નિશ્રેય અક્ષર, દુઃખ સમસ્તની
હાણ; નિવૃત્તિ અપવર્ગતા, મોક્ષ મુક્તિ નિરંવાણ ॥ સિ૦૩ ॥ અ-
ચલ મહોદય પદ લહું, જોતા જગતના ઠાઠ; નિજ નિજ રૂપેરે
જૂજૂઆ, વિત્યાં કર્મિતે આઠ ॥સિ૦૪॥ અગુરૂ લઘુ અવગાહના,
નામે વિકસે વદન; શ્રી શુભવીરને વંદતાં, રહિયે સુખમાં
મગત્ર, સિ૦૫ ॥ ધતિ,

॥ગોમીપારસનાથનું સ્તવન ॥

કીરપા કરેરે ગોડી પાસ જીનેસર ॥ તુંમ સ્વામી અં-
તરજામી ॥ ૧૬ ॥ ઉંચે ઉંચે ગઢપર પાસજી બીરાજે ॥ ચારે
તરફ જ્ઞાની જ્ઞાની ॥ કીરપા ૦ ॥ ૧ ॥ લીલવરણ તોરે અંગ બી-
રાજે ॥ બદનોડી જાઉં બસીહારી ॥ કીરપા ૦ ॥ ૨ ॥ બાંહે બાજુબંધ
બેરખાં બીરાજે ॥ કુંડળકી છબ હે ન્યારી ॥ કીરપા ૦ ॥ ૩ ॥ ધુંડત
ધુંડત મેં પ્રભુ પાથો ॥ પુરણ પદવી અબ પાઈ ॥ કીરપા ૦ ॥ ૪ ॥
નાથ નીરંજન નામ તુમારો ॥ રૂપચંદ પદવી પાઈ ॥ કીરપા ૦ ॥ ૫ ॥

॥ આદિશ્વર જગવાનનું સ્તવન ॥

કીરપા કરેની આદીશ્વર બાવા ॥ કેસા ધ્યાન લગાયા હે
॥ કીરપા ૦ ૧૬ ॥ કર ઉપર કર અધીક બિરાજે ॥ આસનગર
જુમાયા હે ॥ કીરપા ૧ ॥ ગમના ગમની વારન સાચી ॥ શિવ
રમણીકું ધાયા હે ॥ કીરપા ૨ ॥ આપ તરે આરનકું તારે ॥
અધ બીદુદરા આયા હે ॥ કીરપા ૩ ॥ પ્રેમ પદારથ છછા પુરે ॥
શાંતી કુશળ ગુણ ગાયા હે ॥ કીરપા ૪ ॥

॥ નેમનાથનું સ્તવન ॥

હારે કીને દેખા હુમેરા સ્વામી ॥ સ્વામીજી અંતરજામીરે
॥ કીને ૦ ॥ ૧૬ ॥ આઠ ભવકી પ્રીત પ્રકાશી ॥ નવમે ગયા શિવ

(૮૯)

ગામીરે ॥કીને૦ ॥૧॥ સેસાવનકી કુંજગલનમે ॥ મહયા મુને
અંતરજામીરે ॥કીને૦ ॥૨॥ આપ ચલે ગીરનારે ઉપર ॥ નારી
તારી કેવળ પામીરે ॥કીને૦ ॥૩॥ કહે નથુ પ્રભુ નેમનગીનો ॥
કહું છું આજ શિર નામીરે ॥કીને૦ ॥૪॥

બલીહારી જાગી વારી, મહાવીર તોરી સમોસરણકી બ-
લીહારી ॥આંકણી॥ ત્રણ ગઠ ઊપર તખત બિરાજે ॥ બેઠીછે
પરખદા વારી ॥ મહાવીર ॥૧॥ વાણી જોજન સહુ કોઈ સાંભ-
ળે, તાર્યાછે નર ને નારી ॥ મહા ૨ ॥ આનંદ ધન પ્રભુ એણી
પેરે બોલે, આવા તે ગમન નીવારી ॥મહા૦૥૩॥

મુરત મોહનગારી જનંદા તોરી મુરત મોહનગારી ॥
આંકણી ॥ દરીશન તોરે મોકુ દરશન દેવે ॥ ઊનકી મેહુ બ-
લીહારી ॥ જનંદા ॥૧॥ હરી હર બ્રહ્મા મોરે દીલઉ ન આવત
લાગત એ મોએ પ્યારી ॥જનંદા ૨॥ ત્રીસલા માતા મસારજ
ગાવે ॥ પાવત શીવ દરગાજી ॥જનંદા ૩॥

ગોકુળીએ લઇ ચાલે હરી આધવરાજ હુમને ॥ એ રાગ ॥
કોણ કરે જન્મળ જગમે જીવના થોડા ॥ આંકણી ॥
માત પીતા તોકું જનમ દીઓ હે ॥ કરમ દીઓરે કીરતાર
॥જગમે૧॥ જુઠીરે કાયા ને જુઠીરે માયા ॥ જુઠા સખ સંસાર

॥ જગમે ૨ ॥ કોઈ મરે દશ વીસ વરસમે ॥ કોઈ છુદા કોઈ
ખાળા ॥ જગમે ૩ ॥ એહી સંસાર હે ઉસકા પાણી ॥ ધુપ પડે
મરમય ॥ જગમે ૪ ॥ એહી સંસાર હે અદકી ખાડીઆ ॥ જે
ફીર આવે કોઈ વાર ॥ જગમે ૦ ॥ ૫ ॥ ચેતન રાય સમજ કર
ચાલો ॥ જીંડે પામે ભવપાર ॥ જગમે ૬ ॥

॥ દુહા ॥

॥ પુનપ્રકાશનું સ્તવન ॥

સકળ સિદ્ધિ દાયક સદા ॥ ચોવીસે જનરાય ॥ સહજુર
સામિની સરસની ॥ પ્રેમે પ્રભુમુ' પાય ॥ ૧ ॥ ત્રિભુવનપતી ત્રિ-
સક્તા તણે ॥ નંદન ગુણ ગંભીર ॥ શાસન નાયક જગજયો ॥
વર્ધમાન વડવીર ॥ ૨ ॥ એક દિન વીર જીજ્ઞંસે ॥ ચરણે કરી
પ્રણામ ॥ ભવિક જીવના હિત ભણી ॥ પૂછે ગૌતમ સ્વામ
॥ ૩ ॥ મુક્તિ મારગ આરાધિએ ॥ કહો કિણ પરે અરિહંત ॥ સુ-
ધા સરસ તવ વચન રસ ॥ ભાષે શ્રી ભગવંત ॥ ૪ ॥ અતીચાર
આજોઈએ ॥ પ્રત ધરિએ ગુરુશાખ ॥ જીવ ખમાવો સયળજે ॥
યોનિ ચોરાશી લાખ ॥ ૫ ॥ વિધિશુ'વણિ વોશરવિએ ॥ પા-
પરથાન અઢાર ॥ ચાર શરણુ નિત્ય અનુસરો ॥ નિદો દુરિત
આચાર ॥ ૬ ॥ શુભ કરણી અનુમોદિએ ॥ ભાવ ભલો મન
આણી ॥ અણસણુ અવસર આદરી ॥ નવપદ જપો મુઝાણુ
॥ ૭ ॥ શુભગતિ આરાધન તણા ॥ એછેદશ અધિકાર ॥ ચિત
આણિને આદરો જેમ પામે ભવપાર ॥ ૮ ॥

(૯૧)

॥ ઢાળ પેહેલી ॥

॥ કુમતીએ છેડી કીહા રાખી ॥ એ દેશી ॥

જ્ઞાન દરિસણ ચારિત્ર તપ વિરજ ॥ એ પાંચે આચાર ॥
એહ તણા એહ ભવ પરભવના ॥ આલોધએ અતિચારે ॥
પ્રાણી, જ્ઞાન ભણે ગુણખાણી વીરવદે એમ વાણીરે ॥ પ્રાં ૧ ॥
એ આંકણી ॥ ગુરૂ ઓળવીએ નહી ગુરૂ વિનય ॥ કાળે ધરી
ખહુ માન ॥ સુત્ર અરથ તદુભય કરી સુધાં ॥ ભણીએ વહી
ઉપધાનરે ॥ પ્રાં ૦ ॥ જ્ઞાં ૦ ૨ ॥ જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી ॥ ઠવ-
ણી નોકર વાલી ॥ તેહ તણી કીધી આસાતના ॥ જ્ઞાન ભ-
ક્તિ ન સંભાળીરે ॥ પ્રાં ૦ ॥ જ્ઞાં ૦ ૩ ॥ ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી
જ્ઞાન વિરાધ્યું જેહ ॥ આભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ ॥
મિછા દુઃકડ તેહરે ॥ પ્રાં ૦ ॥ જ્ઞાં ૦ ૪ ॥ પ્રાણી સમકિત દ્યો શુદ્ધ
જાણી વીરવદે એમ વાણીરે ॥ પ્રાં ૦ ૫ ॥ જ્ઞાં ૦ ૫ ॥ જીવનવચને શંકા નવિ
કીજે ॥ નવિ પરમત અભિલાખ ॥ સાધુ તણી નિંદા પરિહરજો ॥
ફળ સંદેહ માં રાખરે ॥ પ્રાં ૦ ૬ ॥ જ્ઞાં ૦ ૬ ॥ મૂઠપણું છંડા પરશંસા
ગુણવંતને આદરિએ ॥ સામીને ધરમે કરી થીરતા ॥ ભક્તિ
પ્રભાવના કરિએરે ॥ પ્રાં ૦ ૭ ॥ જ્ઞાં ૦ ૭ ॥ સંઘ ચૈત્ય પ્રાસાદ
તણે જે ॥ અવર્ણવાદ મન લેખો ॥ દ્રવ્ય દેવકો જે વિણસા-
ડ્યો ॥ વિણસતો ઉવેખ્યોરે ॥ પ્રાં ૦ ૮ ॥ જ્ઞાં ૦ ૮ ॥ ઇત્યાદિક
વિપરીતપણાથી ॥ સમકિત ખંડ્યું જેહ ॥ આભવ પરભવ
વળીરે ભવોભવ ॥ મીછામિદુકડ તેહરે ॥ પ્રાં ૦ ૯ ॥ જ્ઞાં ૦ ૯ ॥ પ્રાણી

(૯૨)

ચારિત્ર દયો ચિત આણી ॥ પંચ સુમિતી ત્રણ ગુપતી વિ-
રાધી ॥ આઠે પ્રવચન માય ॥ સાધુતણે ધરમે પરમાદે ॥ અશુદ્ધ
વચન મન કાયરે ॥ પ્રા० ॥ ચા० ॥ ૯ ॥ શ્રાવકને ધર્મે સામાયક ॥ પો-
સહુમાં મન વાળી ॥ જે જયણા પુર્વક જે આઠે ॥ પ્રવચન માય
ન પાળીરે ॥ પ્રા० ॥ ચા० ॥ ૧૦ ॥ ઈત્યાદિક વિપરીતપણાથી ચા-
રિત્ર ડાહોળયું જેહ ॥ આભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ ॥ મી-
છા દુકડ તેહરે ॥ પ્રા० ॥ ચા० ॥ ૧૧ ॥ બારે ભેદે તપ નવિ કીધો ॥
છતે જોગે નિજ શક્તે ॥ ધર્મે મન વચ કાયા વિરજ ॥ નવિ
ફારવીડો ભગતેરે ॥ પ્રા० ॥ ચા० ॥ ૧૨ ॥ તપ વિરજ આચાર એણી
પરે ॥ વિવિધ વિરાધ્યાં જેહ ॥ આભવ પરભવ વળીરે ભવો
ભવ, મીચ્છામિદુકડ તેહરે ॥ પ્રા० ॥ ચા० ॥ ૧૩ ॥ વળીય વિશેષે ચારિ-
ત્રકેરા અતિચાર આલોધએ, વીરજણેસર વચણ શુણીને ॥
પાપ મેલ સર્વી ધોધએરે ॥ પ્રા० ॥ ચા० ॥ ૧૪ ॥

॥ ઢાળ બીજ ॥

॥ પામી સુગુરૂ પસાય ॥ એદશી ॥

પૃથ્વી પાણી તેઉ ॥ વાયુ વનરૂપતી ॥ એ પાંચે ધાવર
કહ્યાએ ॥ ૧ ॥ કરી કરસણ આરંભ ॥ ખેત્ર જે ખેડીયાં ॥ કુવા
તલાવ ખણાવીયાએ ॥ ૨ ॥ ઘર આરંભ અનેક ॥ ટાંકાં ભુઈરાં
મેડી માળ ચણાવીઆએ ॥ ૩ ॥ લીંપણ ધુંપણ કાજ ॥ એણીપરે
પરેપરે ॥ પૃથ્વી કાય વિરાધીયાએ ॥ ૪ ॥ ધોયણ નાહણ પાણીરે
ઝીંસણ અપકાય ॥ છાતિ ધોતિ કરી દુહવ્યાએ ॥ ૫ ॥ ભાડી

ગર કુંભાર ॥ લોહ સુવનગરા ॥ ભાડભુંજ લીહાલા ગરાએ ॥૬
 તાપણ સેકણ કાજ ॥ વસ્ત્ર નિખારણ ॥ રંગણ રાંધણ રસવ-
 તિએ ॥૭॥ એણીપરે કર્મા દાન ॥ પરે પરે કેલવી ॥ તેઉ
 વાયુ વિરાધીયાએ ॥૮॥ વાડી વન આરામ ॥ વાવી વનરૂપતી
 પાન ફુલ ફળ ચુટીયાંએ ॥૯॥ પુંહક પાપડી સાક ॥ સેકયાં
 સુકવ્યાં ॥ છેદ્યાં છુંદ્યાં આધીયાંએ ॥૧૦॥ અળશીને એરંડા
 ઘાણી ઘાલીને ॥ ઘણા તિલાદિક પીલીયાએ ॥૧૧॥ ઘાલી
 કોલુ માંહે ॥ પીલી સેલડી ॥ કંઢમૂળ ફળ વેચીયાંએ ॥૧૨॥
 એમ એકંદ્રી જીવ ॥ હુણ્યા હુણાવીયા ॥ હુણતાં જે અનુભો-
 દિયાએ ॥૧૩॥ આભવ પરભવ જેહુ ॥ વલીય ભવોભવે ॥ તે
 મુજ મીછાદુકડંએ ॥૧૪॥ કુમી સરમીયા કીડા ॥ ગાડર ગં-
 ડાલા ॥ એલ પુરાં ને અલશીયાંએ ॥૧૫॥ વાળા જળો ચુ-
 ડલ ॥ વિચલીત રસ તણા ॥ વળી અથાણાં પ્રમુખનાએ ૧૬
 એમ એરંદ્રી જીવ ॥ જેહુમે દુહુવ્યા ॥ તે મુજ મીછાદુકડંએ
 ॥૧૭॥ ઊંધેહી જી લીખ ॥ માંકણ મંકોડા ॥ ચાંચડ કીડી
 કુંથુઆએ ॥૧૮॥ ગંધીઆં ધીમેલ કાનખજુરીયા ॥ ગીંગોડા
 ધનેરીયાંએ ॥૧૯॥ એમ તેરંદ્રી જીવ ॥ જેહુ મેં દુહુવ્યા ॥ તે
 મુજ મીછાદુકડંએ ॥૨૦॥ માંખી મછર ડાંસ ॥ મસા પતંગી-
 યાં ॥ કંસારી કોલિયાવડાએ ॥૨૧॥ હીંકણ વિછુ તીડ ॥ ભમરા
 ભમરીયો ॥ કોતાંખગ ખડમાંકડીએ ॥૨૨॥ એમ ચૈરંદ્રી
 જીવ ॥ જેહુ મેં દુહુવ્યા ॥ તે મુજ મીછાદુકડંએ ॥૨૩॥ જળમાં

(૯૪)

નાંખી જાગરે ॥ જાગર દુહવ્યા ॥ વનમાં મૃગ સંતાપી-
યાએ ॥૨૪॥ પીડ્યા પંખી જીવ ॥ પાડી પાસમાં ॥ પોપટ
ધાલ્યા પાંજરેએ ॥૨૫॥ એમ પંચેંદ્રી જીવ ॥ જે મેં દુહવ્યા ॥
તે મુજ મીછાદુકડંએ ॥૨૬॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥

॥ વાણી પ્રાણી હિતકારીજી ॥ એ દેશી ॥

કોઇ લોભ લય હાંસથીજી ॥ બોલ્યા વચન અસત્ય ॥
કુડ કરી ધન પારકાંજી ॥ લીધાં જેહુ અદત્તરે ॥ જીનજી મી-
છા દુકડં આજ ॥ તુમ સામે માહારાજરે ॥જીનજી ॥ દેઈ સાડે
કાજરે ॥ જીનજી ॥ મીછા દુકડં આજ ॥ એ આંકણી ॥ દેવ
મનુષ્ય ત્રિજગ્યનાંજી ॥ મૈથુન સેવ્યાં જેહુ ॥ વિષયા રસ લં-
પટપણેજી ॥ ઘણુ વિટંબ્યો દેહરે ॥ જીનજી ॥૨૧॥ પરિગ્રહની
મમતા કરીજી ॥ ભવે ભવે મેલી આથ ॥ જે જીહાંની તે તી-
હાં રહીજી ॥ કોઇ ન આવી સાથરે ॥ જીનજી ॥૨૩॥ રચણી ભો-
જન જે કર્યાંજી ॥ કીધાં ભક્ષ અભક્ષ ॥ રસના રસની લાલ-
ચેજી ॥ પાપ કર્યાં પ્રત્યક્ષરે ॥જીનજી ॥૨૪॥ પ્રત લેઈ વિસારી-
યાંજી ॥ વળી ભાગ્યાં પચખાણુ ॥ કપટ હેતુ કીરીયા કરીજી ॥
કીધાં આપ વખાણુરે ॥ જીનજી ॥૨૫॥ ત્રણે ઢાળે આઠે દુહેજી ॥
આલોયા અતિચાર ॥ શિવ ગતિ આરાધન તણેજી ॥ એ
ચેહુલો અધિકારરે ॥જીનજી ॥ ૬॥

(૬૫)

॥ ઢાળ ચોથી ॥

॥ સાહેલડીજી ॥ એ દેશી ॥

પંચ મહાવ્રત આદરો સાહેલડીરે ॥ અથવા દ્યો વ્રતખાર
તો ॥ યથાશક્તિ વ્રત આદરી સાહેલડીરે ॥ પાળો નિરતિચાર
તો ॥૧॥ વ્રત લીધાં સંભારીએ ॥સાં॥ હૈડે ધરીએ વિચારતો
॥ શિવગતિ આરાધન તણું ॥સાં॥ એ બીજે અધિકારતો ॥૨
જીવ સવે ખમાવીએ ॥સાં॥ યોનિ ચોરાશી લાખતો ॥ મન
શુદ્ધે કરી ખામણું ॥સાં॥ કોઈશું રોષ ન રાખતો ॥૩॥ સર્વ
મિત્ર કરી ચિંતવો ॥સાં॥ કોઈ ન જણે શત્રુતો ॥ રાગદ્વેષ
એમ પરિહરો ॥સાં॥ કીજે જન્મ પવિત્રતો ॥૪॥ સામી સંઘ
ખમાવીએ ॥સાં॥ જે ઉપની અપ્રીતતો ॥ સજ્જન કુટુંબ ક-
રી ખામણું ॥સાં॥ એ જીન શાસન રીતીતો ॥૫॥ ખમીએ ન
ખમાવિએ ॥સાં॥ એહજ ધર્મનું સારતો ॥ શિવગતિ આરાધન
તણું ॥સાં॥ એ ત્રીજે અધિકાર તો ॥૬॥ મૃધાવાદ હિંસા
ચોરી ॥સાં॥ ધન મુરછા મૈથુનતો ॥ ક્રોધ માન માયા તૃષ્ણા
॥સાં॥ પ્રેમ દ્રેષ પૈશુન્યતો ॥૭॥ નિંદા કલહ ન કીજીએ ॥સાં
॥ કુટો ન દાંજે આળ તો ॥ રતિ અરતિ મિથ્યા તજે ॥સાં॥
માયા મોહ જંજળતો ॥૮॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ વોસરાવિએ
॥સાં॥ પાપસ્થાન અઢારતો ॥ શિવગતિ આરાધન તણું ॥
સાં॥ એ ચોથી અધિકારતો ॥૯॥

(૯૬)

॥ ઢાળ પાંચમી ॥

॥ હવે નિસુણે ઇહાં આવીયા એ દેશી ॥

જનમ જરા મરણે કરી એ ॥ એ સંસાર અસારતો ॥
કર્યાં કર્મ સહુ અનુભવે એ ॥ કોઈ ન રાખણહારતો ॥ ૧ ॥
શરણુ એક અરિહંતનું એ ॥ શરણુ સિદ્ધ ભગવંત તો ॥
શરણુ ધર્મ શ્રી જૈનનો એ ॥ સાધુ શરણુ ગુણવંત તો ॥ ૨ ॥
અવર મોહ સવિ પરિહરીએ ॥ ચાર શરણુ ચિત્ત ધાર તો ॥
શિવગતિ આદાધન તણું એ ॥ એ પંચમો અધિકારતો ॥ ૩ ॥
આભવ પરભવ જે કર્યાં એ ॥ પાપ કર્મ કેઈ લાખ તો ॥ આ-
ત્મ સાખે તે નિંદીએ એ ॥ પડિકમિએ ગુરૂ સાખતો ॥ ૪ ॥
મિથ્યા મતિ વર્તાવિયા એ ॥ જે ભાખ્યાં ઉત્સૂત્ર તો ॥ કુમતિ
કદામહુને વશે એ ॥ જે ઉથાપ્યાં સૂત્ર તો ॥ ૫ ॥ ઘડ્યાં ઘડાવ્યાં
જે ઘણુંએ ॥ ઘરટી હળ હથીયાર તો ॥ ભવ ભવ મેલી મુકીયાં
એ ॥ કરતાં જીવ સંહારતો ॥ ૬ ॥ પાપ કરીને પોષીયાં એ ॥ જન-
મ જનમ પરિવારતો ॥ જનમાંતર પોહોત્યા પછીએ ॥ કોણુ
ન કીધી સારતો ॥ ૭ ॥ આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ ॥ એમ અ-
ધિકરણુ અનેક તો ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસરાવીએ ॥ આણી રૂઢ્ય
વિવેક તો ॥ ૮ ॥ ડુબ્ધૃતનિંદા એમ કરીએ ॥ પાપ કરો પરિહાર
તો ॥ શિવગતિ આરાધન તણું એ ॥ એ છઠ્ઠો અધિકાર તો ॥ ૯ ॥

(૯૭)

॥ ઢાળ છઠી ॥

આથે તું જોયને જીવડા ॥ એ દેશી ॥

ધનધન તે દિન માહેરો ॥ જીહાં કીધો ધર્મ ॥ દાન શિ-
યળ તપ ભાવના ॥ યાજ્યાં દુષ્કૃત કર્મ ॥ ધન૦ ॥ ૧ ॥ શેત્રુંભ-
દિકે તીર્થની ॥ જે કીધી જાત્ર ॥ જીગતે જીનવર પુજ્યા ॥ વ-
ળી પોજ્યાં પાત્ર ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયાં ॥
જીજીહર જીનચૈત્ય ॥ સંધ્યતુરવિધ સાચવ્યા ॥ એ સાતે ખેત્ર
॥ ધન૦ ॥ ૩ ॥ પડિકમણાં સુપરે કર્યા ॥ અનુકંપા દાન ॥
સાધુ સૂરિ ઉવઝાયને ॥ દીધાં ખહુમાન ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ ધર્મ
ઠાજ અનુભોદિએ એમ વારોવાર ॥ શિવગતિ આરાધન તણો
એ સાતમો અધિકાર ॥ ધન૦ ॥ ૫ ॥ ભાવ ભલો મન આ-
ણીએ ॥ ચિત્ત આણી ઠામ ॥ સમતા ભાવે ભાવીએ એ
આતમરામ ॥ ધન૦ ॥ ૬ ॥ સુખ દુઃખ કારણ જીવને ॥ કોઈ
અવર ન હોય ॥ કર્મ આપ જે આચર્યાં ॥ ભોગવિએ સોય-
॥ ધન૦ ॥ ૭ ॥ સમતા વિણ જે અનુસરે ॥ પ્રાણી પુન્ય
કામ ॥ છાર ઉપર તે લીપણું ॥ ઝાંખર ચિત્રામ ॥ ધન૦ ॥
॥ ૮ ॥ ભાવ ભલિપરે ભાવીએ ॥ એ ધર્મનો સાર ॥ શિ-
વગતિ આરાધન તણો ॥ એ આઠમો અધિકાર. ॥ ધન૦ ॥ ૯ ॥

॥ ઢાળ સાતમી ॥

॥ રેવતગિરિહુઆં ॥ પ્રભુનાં ત્રિણ કલ્યાણ ॥ એ દેશી ॥
હવે અવસર જાણી કરી સલેખણ સાર ॥ અણસણ આ-

દરિએ ॥ પચ્ચખી ચારે આહાર ॥ લલુતા સવિ મુકી ॥ છાં-
 ડી મમતા અંગ ॥ એ આતમ ખેલે ॥ સમતાં જ્ઞાન તરંગ
 ॥ ૧ ॥ ગતિચારે કીધાં ॥ આહાર અનંત નિશંક ॥ પણ
 તૃપ્તિ ન પામ્યો ॥ જીવ લાલચીઓ રંક ॥ દુલહો એ વળી
 વળી ॥ અણુસણુનો પરિણામ ॥ એહથી પામીજે ॥ ॥ શિવ-
 પદ સુરપદ ઠામ ॥ ૨ ॥ ધન ધનાશાલિભદ્ર ॥ ખધો મેઘકુ-
 માર ॥ અણુસણુ આરાધી ॥ પામ્યા ભવનો પાર ॥ શિવ
 મંદિર જાશે ॥ ॥ કરી એક અવતાર ॥ આરાધન કેરો ॥ એ
 નવમો અધિકાર ॥ ૩ ॥ દશમે અધિકારે મહામંત્ર નવકાર ॥
 મનથી નવિ મુકો ॥ શિવ સુખ ફલ સહકાર ॥ એહ જપતાં
 જાયે ॥ દુર્ગતિ દાષવિકાર ॥ સુપેરે સમરો ॥ ચૌદ પુરવતું
 સાર ॥ ૪ ॥ જનમાંતર જાતાં જો પામે નવકાર ॥ તો પાતીક
 ગાળી ॥ પામે સુરઅવતાર ॥ એ નવ પદ સરિખો ॥ મંત્ર ન કે
 સંસાર ॥ એહ ભવ ને પરભવે ॥ સુખ સંપતિ દાતાર ॥ ૫ ॥ જ્યું
 ભીલ ભીલડી ॥ રાજ રાણી થાય ॥ નવપદ મહિમાથી ॥ રાજ
 સિંહ મહારાય ॥ રાણી રતનવતી બેહુ ॥ પામ્યાંછે સુરભોજ ॥
 એક ભવ પછી લેશે ॥ શિવ વધુ સંજોગ ॥ ૬ ॥ શ્રીમતીને એ
 વલી ॥ મંત્ર ફલ્યો તતકાલ ॥ કૃષ્ણધર કૃષ્ણીને પ્રગટ થઈ ફલ
 માલ ॥ શિવકુમરે જોગી ॥ સોવન પુરીશા કીધ ॥ એમ એણે મંત્રે
 ॥ કાજ ધણાનાં સિદ્ધ ॥ ૭ ॥ એ દશ અધિકારે ॥ વીર જીજ્ઞસર
 ભાખ્યો ॥ આરાધન કેરો વિધિ ॥ જેણે ચિત્તમાંહી રાખ્યો ॥

(૯૯)

તેણે પાપ પાપાળી ॥ ભવ ભવ દુરે નાખ્યો ॥ જન વિનય
કરતાં ॥ સુમતિ અમૃતરસ ચાખ્યો ॥૮॥

॥ ઢાળ આઠમી ॥

॥ નમો ભવિ ભાવશું ॥ એ દેશી ॥

શીઘ્રારથ રાય કુલ તિલો એ ॥ ત્રિસલા માત મદહારતો ॥
અવનિ તલ તમે અવતર્યા એ ॥ કરવા અમ ઉપકાર તો ॥જયો
જનવીરજીએ ॥૧॥ મેં અપરાધ કર્યા ઘણાએ કેહેતાં નલહુ પા-
રતો ॥ તુમ ચરણે આવ્યા ભણી એ ॥ જો તારે તો તાર તો ॥
જયો ॥૨॥ આશ કરીને આવીયો એ ॥ તુમ ચરણે મહારાજ
તો ॥ આવ્યાને ઉવેખશો એ ॥ તો કેમ રેહેશે લાજતો ॥જયો ૦
॥૩॥ કરમ અલુજણુ આકરાં એ ॥ જનમ મરણુ જનલતો ॥
હું, છું એહથી ડિભગો એ ॥ ઘાટવ દેવ દયાલ તો ॥ જયો ૦ ॥૪॥
આજ મનોરથ મુજ કાયા એ ॥ નાઠાં દુઃખ દદોલતો ॥ તુઠો
જન ચોવીશમો એ ॥ પ્રગટયો પુન્ય કલ્લોલ તો ॥જયો ૦ ॥૫॥ ભવે
ભવે વિનય તુમારડો એ ॥ ભાવ ભક્તિ તુમ પાયતો ॥ દેવ દયા
કરી દીજીએ એ ॥ બોધ બીજ સુપસાય તો ॥જયો ૦ ॥૬॥

॥ કલશ ॥

એહ તરણુ તારણુ સુગતિ કારણુ ॥ દુઃખ નિવારણુ જગ
જયો ॥ શ્રીવીર જનવર ચરણુ થુણુતાં ॥ અધિક મન ઉદ્ધૃત થયો
॥૧॥ શ્રીવિજયદેવ સુરીંદ પટધર ॥ નિરથ જંગમ એણીજમે ॥

(૧૦૦.)

તપ ગઝપતિ શ્રીવિજય પ્રભસૂરિ ॥ સૂરિ તેજે ઝગમગે ॥ ૨ ॥
 શ્રી હીરવિજય સૂરી શિષ્ય વાચક ॥ કીર્તિવિજય સુરગુરુ સમે
 તસ શિષ્ય વાચક વિનય વિજયે ॥ થુણ્યો જન ચૌવીશમે ॥ ૩
 સઘસત્તર સંવત ઊગણુત્રીશે ॥ રહી રાંદેર ચૌમાસએ ॥ વિજય
 દશમી વિજય કારણ ॥ કીયો ગુણ અભ્યાસ એ ॥ ૪ ॥ નર
 ભવ આરાધન સિદ્ધિસાધન ॥ સુકૃત લીલવિલાસએ ॥ નિર્જરા
 હેતે તવન રચિયુ ॥ નામે પુન્ય પ્રકાશ એ ॥ ૫ ॥ ઈતિ

॥ અથ શ્રી બાહુજિનનું સ્તવન ॥

સાહેબ બાહુ જીનેશ્વર વીનવું ॥ વીનતડી અવધાર હો
 ॥ સાં ॥ ભવ ભયથી હું ઉભગો ॥ હવે ભવ પાર ઉતાર હો
 ॥ સાં ॥ બાં ॥ ૧ ॥ સાં ॥ તુમ સરીખા મુજ શીર છતે ॥
 કર્મ કરે કેમ જોર હો ॥ સાં ॥ બુજંગ તણા ભય તિહાં ન-
 હીં ॥ જહાં વન વીચરે મોર હો ॥ સાં ॥ બાં ॥ ૨ ॥ સાં ॥
 જહાં રવિ તેજે જલ હલે ॥ તિહાં કેમ રહે અધકાર હો
 ॥ સાં ॥ કેસરી જહાં ફીડા કરે ॥ તિહાં નહી ગજનો પ્રચા-
 ર હો ॥ સાં ॥ બાં ॥ ૩ ॥ સાં ॥ તેમ જો તુમે મુજ મન ર-
 મે ॥ તો નાસે દુરિત સંસાર હો ॥ સાં ॥ વર્ષાવિજય સુસી-
 માપુરી ॥ રાય સુગ્રીવ મહાર હો ॥ સાં ॥ બાં ॥ ૪ ॥ સાં
 હરજી લાંછન એમ મેં સ્તવ્યો ॥ મોહની રાણીનો કંત હો ॥
 સાં ॥ વિજયાનંદન મુજ દીધો ॥ જશ કહે સુખ અનંત હો ॥
 સાં ॥ બાં ॥ ૫ ॥ ઈતિ બાહુજીનનું સ્તવન ॥

॥ અથ શ્રી સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન ॥

દશીલાલનની.

સિદ્ધગિરિ ધ્યાવો ભવિકા સિદ્ધગિરિ ધ્યાવો ॥ ઘેર યે
ઠાં પણ બહુ ફળ પાવો ભવિકા બહુ ફળ પાવો ॥ આંકણી ॥
નંદીસર જાત્રાએ જે ફળ હોવે ॥ તેથી બમણેડું ફળ પુરઃજિ-
રિ હોવે ॥ ભ૦ ॥ પુ૦ ॥ ૧ ॥ તિગણું રચકગિરિ ચોગણું બ-
જદંતા ॥ તેથી બમણેડું ફળ જંબુ મહંતા ॥ ભ૦ ॥ જ૦ ॥
ખટ ગણું ધાતકી ચૈત્ય જુહારે ॥ છત્રીસ ગણેડું ફળ પુખલ
વિહારે ॥ ભ૦ ॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ તેથી તેરસ ગણું ફળ મેરૂ ચૈત્ય
જુહારે ॥ સહસગણેડું ફળ સમેતસિખરે ॥ ભ૦ ॥ સં ॥ લાખ
ગણેડું ફળ અંજન ગિરિ જુહારે ॥ દશ લાખ ગણેડું ફળ
અષ્ટાપદ ગિરનારે ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ કોડ ગણેડું ફળ
શ્રી સિદ્ધાચલ ભેટે ॥ જેમરે અનાદિના દુરિત ઉમેટે ॥ ભ૦ ॥
દુ૦ ॥ ભાવ અનંતે અનંત ફળ પાવે ॥ શ્રી જ્ઞાન વિમળ
સુરિ એમ ગુણ ગાવે ॥ ભ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ દંતિ ॥

॥ અથ શ્રી સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન ॥

આંખડીએરે મેં આજ શેત્રુંજે દીઠારે ॥ સવાલાખ ટકા-
નો દહાડારે ॥ લાગે મુને મીઠારે ॥ સફળ થયોરે મારા મન-
નો ઉમાચો ॥ વાહાલા મારા ભવનો સંશય ભાગ્યોરે ॥ ન-
રક તિર્યચ ગતિ દૂર નિવારી ॥ ચરણે પ્રભુજીને લાગ્યોરે ॥
શેત્રુંજે દિઠારે ॥ ૧ ॥ આંકણી ॥ માનવભવનો લાહો લીજે ॥ વાઠા
દહાડી પાવન કીજેરે ॥ સોના રૂપાને ફુલડે વધાવી ॥ પ્રેમે પ્ર-

(૧૦૨)

દક્ષિણા દિગ્ધેરે ॥ શેઠ ॥ ૨ ॥ દુધડે પખાલીને કેસર ઘોળી
 ॥ વાં ॥ શ્રી આદીશ્વર પૂજ્યારે ॥ શ્રી સિદ્ધાચલ નયણુ જો-
 તાં ॥ પાપ મેવાસી ધૂજ્યારે ॥ શેઠ ॥ ૩ ॥ શ્રીમુખ સુધરમા
 સુરપતી આગે ॥ વાં ॥ વીર જીજીવંદ એમ બોલેરે ॥ ત્રણજી-
 વનમાં તીરથ મહોદ્ધ ॥ નહીં કોઈ શેત્રુંજી તોલેરે ॥ શેઠ ॥
 ॥ ૪ ॥ ઈંદ્ર સરીખા એ તીરથની ॥ વાં ॥ ચાકરી ચીતમાં
 ચાહેરે ॥ કાયાની તો કાસર કાડી ॥ સૂજ કુંડમાં નાહ્યારે
 ॥ શેઠ ॥ ૫ ॥ કાંકરે કાંકરે શ્રી સિદ્ધક્ષેત્રે ॥ વાં ॥ સાધુ
 અનંતા સિદ્ધારે ॥ તે માટે એ તીરથ મહોદ્ધ ॥ ઉદ્ધાર અનં-
 તા કીધારે ॥ શેઠ ॥ ૬ ॥ નાભીરાયા સુત નજરે જોતાં ॥ વાં ॥
 મેહુ અમીરસ વૂઠારે ॥ ઉદય રત્ન કહે આજ મહારે પોતે ॥
 શ્રી આદેસર તૂઠારે ॥ શેઠ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ રિખનજિનનું સ્તવન ॥

મહાવીર ક્ષેત્ર સોહામણું ॥ એ દેશી ॥

જગ જીવન જગ વાલહો ॥ મરેદેવીના નંદ લાલરે ॥ મુખ
 દીઠે મુખ ઉપજે ॥ દરસણુ અતિહી આણુંદ લાલરે ॥ ૧ ॥ જ૦ ॥
 આંખડી અંબુજ પાંખડી ॥ અષ્ટમી શશી સમ લાલ લાલરે ॥
 વદન તે શારદા ચંદલો ॥ વાણી અતિઅ રસાલ લાલરે ॥ ૨ ॥
 જ૦ ॥ લક્ષણુ અંગે વિરાજતાં ॥ અડહીય સહસ ઉદાર લાલરે ॥
 રેખાકર ચરણાદીકે ॥ અવ્યંતર નહીં પાર લાલરે ॥ ૩ ॥ જ૦ ॥

(૧૦૩)

દંદ્રિ ચંદ્ર રવિ ગિરિ તણા ॥ ગુણ લેઈ ઘડીયું અંગ લાલરે ॥
ભાગ્ય કીંહાં થકી આવીયું ॥ અચરીજ એહ ઉતંગ લાલરે ॥
૪ ॥ જ૦ ॥ ગુણ સઘળા અંગે કર્યા ॥ દુર કર્યા સવી દોખ
લાલરે ॥ વાચક જશ વિજયે શુણ્યો ॥ દળે સુખનો પોખ
લાલરે ॥ ૫ ॥ જ૦ ॥ ઇતિ આદીજનનું સ્તવન ॥

॥ અથ શ્રી વીરાજિન સ્તવન ॥

॥ રાગ ધન્યાસી તેતરીયાની દશી ॥

વદો વીર જિનેશ્વર રાયા, ત્રિસલા દેવી જયારે; હરી
લંછનકંચન કાયા, અમર વંશુ હુલરાયારે. ॥ વં ॥ ૧ ॥ બાલ-
પણે સુરગીરી ડોલાયા, અહિ વેતાલ હરાયારે; ઇંદ્ર કહણ
વ્યાકરણ નીપાયા, પંડિત વિસ્મય પાચારે. વં ॥ ૨ ॥ ત્રીસ
વરસ ધરવાસ રહાયા, સંજમર્યું લય લાચારે; બાર વરસ
તપ કર્મ ખપાયા, કેવલ નાણુ ઉપાચારે. વં ॥ ૩ ॥ આયક
રિદ્ધિ અનંતી પાયા, અતિશય અધિક સુહાચારે; ચાર રૂપ
કરી ધર્મ બતાયા, ચઉવિહ સુરગુણ ગાચારે. વં ॥ ૪ ॥ ત્રીન
ભુવનમેં આંણુ મનાયા, દિશ દાય છત્ર ધરાયારે; રૂપ કનક
મણિ ગઢ વિરચાયા, નિઝંથ નામ ધરાયારે. વં ॥ ૫ ॥ રચણુ
સિંહાસન બેસન ઠાયા, હુંદહિ નાદ વજયારે; દાનવ માનવ
વાસ વસાયા, ભકતે શિશ નમાયારે. વં ॥ ૬ ॥ પ્રભુ ગુણ ગણુ
ગંગાજલ નાહ્યા, પાવન તેહની કાચારે; પંડિત ક્ષમાવિજય
સુપસાયા, શેવકજન સુખદાયારે. વં ॥ ૭ ॥

॥ અથ શ્રી ધર્મનાથ જિનસ્તવન ॥

॥ હાંરે મારે જોખનીયાનો લટકો દહાડા ચારજો એ દેશી ॥

હાંરે મારે ધર્મ જીજ્ઞેશુ લાગી પૂરજી પ્રીતજો, જીવડ-
લો લલચાણો જિનજીની આસંગેરેલો; હાંરે મુને થાશે કેઈક
સમે પ્રભુપ્રસન્નજો; વાતડી મહારીરે સવી થાશે વગેરેલો
॥૧॥ હાંરે પ્રભુ દુરીજનનો ભાંભેયો માહરો નાથજો, આળ-
વર્યે નહો ક્યારે કીધી ચાકરીરે લોલ; હાંરે માન સ્વામી
સરખો કુણ છે દુનિયા માંયજો, જમ્યે રે જમ તેહને ધર આ
સ્થા કરિરેલો ॥ ૨ ॥ હાંરે જસ સેવા સેતી સ્વારથની નહી
સીદ્ધજો, ઠાસીરે શી કરવી તેહથી ગાદીરેલો, હાંરે કાંઈજીકું
ખાય તે મીઠાધને માટેજો, કાંઈરે પરમારથ વીણ નહી પ્રીતડી
રેલો ॥૩॥ હાંરે અંતરજામી જીવન પ્રાણઆધારજો, વાથોરે
નવી જણ્યો કલિયુગ વાયરોરેલો; હાંરે લાયક નાયક ભગ્ત
વછલ ભગવંતજો, વાડરે ગુણ કેરો સાહિબ સાચરેલો ॥૪॥
હાંરે લાગી મુજને તાહરી માયા જોરજો, અલગારે રહ્યાથી
હોય આસંગલોરેલો; હાંરે કુણ જાણ અંતરગતની વિણ મ-
હારાજજો, હેજેરે હસી બોલો છાંડી આંખજોરે લો ॥ ૫ ॥
હાંરે તારે મુખને મટકે અટકયું માહરું મનજો, આંખડલી
અણીયાળી કામજીગારડીરેલો; હાંરે મારા નયણા ભંપટ જોવે
ખીજીખીજી તુજજો, રાતેરે પ્રભુ રૂપે ન રહે વારીચોરેલો ॥૬॥
હાંરે પ્રભુ અળગા તોપણ જાણજ્યો કરીને હજીરજો, તાહ-

(૧૦૫)

રીરે બલીહારી હું જાઉં વારણેલો; હારે કવી રૂપ વિબુધનો
મોહન કરે અરદાસજે, ગિરુઆથી મન આણી ઉલટ અતી
મણેલો ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી અનંતનાથજીનુંસ્તવન ॥

ધાર તરવારની સોહિલી દોહિલી ॥ ચઉદમા જનતણી
ચરણ સેવા ॥ ધારપર નાયતાં દેખ આજગરા ॥ સેવના ધારપર
રહે ન દેવા ॥ ધા ૦ ॥ ૧ ॥ એક કહે સેવીએ વિવિધ કીરીયા કરી ॥
ફલ અનેકાંત લોચન ન દેખે ॥ ફલ અનેકાંત કીરીયા
કરી આપડા ॥ રૂવડે ચાર ગતિ માંહી લેખે ॥ ધા ૦ ॥ ૨ ॥
ગણના ભેદ બહુ નયણ નિહાળતા ॥ તત્વની વાત કરતાં
ન લાજે ॥ ઉદર ભરણાદિ નિજ કાજ કરતાં થકાં ॥ મોહ
નડીયા કલિકાલરાજે ॥ ધા ૦ ॥ ૩ ॥ વચન નિરપેક્ષ વ્યવહાર
જુઠો કહ્યો ॥ વચન સાપેક્ષ વ્યવહાર સાચો ॥ વચન નિર-
પેક્ષ વ્યવહાર સંસાર ફલ ॥ સાંભલી આદરી કાંઈ રાચો
॥ ધા ૦ ॥ ૪ ॥ દેવ ગુરુ ધર્મની શુદ્ધી કહ્યો કીમ રહે ॥ કીમરહે
શુદ્ધ સરધાન આણો ॥ શુદ્ધ સરધાન વિણ સર્વ કીરીયા કરી
ધારપર લાંપણો સરસ જાણો ॥ ધા ૦ ॥ ૫ ॥ પાપ નહીં કોઈ
ઉત્સુત્ર ભાષણ જિસો ॥ ધર્મ નહીં કોઈ જગ સૂત્ર સરિખો ॥
સૂત્ર અનુસાર જે ભવિક કિરિયા કરે ॥ તેહનો શુદ્ધ ચારિત્ર
પારખો ॥ ધા ૦ ॥ ૬ ॥ અહ ઉપદેશનું સાર સંક્ષેપથી ॥ જે

નરા ચિત્તમાં નિત ધ્યાવે ॥ તે નરા દિવ્ય બહુ કાલ સુખ
અનુભવી ॥ નિયત આનંદધન રાજ પાવે ॥૧૦૦॥૭૩૪૩૧॥

॥ અથ સદ્ગાય સમુદાય ॥

॥ અથ સમય સુંદરજીકૃત અરણીક

મુનીની સદ્ગાય લિખ્યતે ॥

અરણીક મુનિવર ચાલ્યા ગોચરી, તડકે દાઝે સીસોજી;
પાય ઉભરાણા વેળુ પરજળે, તનુ સુકમાળ, મુનીશોજી ॥અ૦
૧॥ સુખ કમલાંજારે માલતીફુલજ્યુ, ઉભો ગોખને હોઠોજી, ખરે
દુપહરેરે મુનિવર એકલો, મોઢ્યો માનની દ્રોઠોજી ॥અ૦૧૨॥
વયજી રંગીલેરે નયણે વોંધીયો, રિખી થંભ્યો તિણ કાંમેજી;
દાસીને કહે જા ઉતાવળી, એ ઋષિ તેડીને આણોજી ॥અ૦૧૩॥
પાવન કિજેરે રિષિ ઘર આંગણો, વોહોરોમોદિકસારોજી; નવ
જેવન વયકાયા કાંઈ દહો, સરળ કરો અવતારોજી ॥અ૦૧૪॥
ચંદ્ર વદનીએરે ચારીત્ર ચુકવ્યો, સુખનિલસે દિનરાતોજી; એક
દિન રમતાંરે ગોખે સોંગટે, તવ દીઠી નિજમાતોજી ॥અ૦૧૫॥
અરણીક અરણીક કરતો માય કીરે, ગતીય ગતીય મઝારોજી;
કહે કુણુ દોઠારે માહરોઅરકલો, પુછે લોક હજારોજી ॥અ૦૧૬॥
ઉતરી તીહાંથીરે જનની પાય નમે, મનમે લાજ્યો તે વારોજી;

(૧૦૭)

ધિગ ધિગ વિષયારે માહરે જીવને, મેં કિધો અવિચારેજી ॥અં
 ॥૭૥॥ અગન ધીખંતીરે સીસા ઉપરે, અરણિક અણસણ કીધોજી;
 સમય સુંદર કહે ધન એ મુનીવર, મન વંછિન જી લીધોજી.
 ॥ અં ॥ ઈતિ ॥

॥ અથ શ્રી રાજવીજયજીકૃત મેતા- રજમુનીની સજ્ઞાય લિખ્યતે ॥

સંયમ ગુણના આગળજી, પંચમહાવ્રત ધાર, માસખ-
 મજુને પારજીજી, રાજ ગ્રહી નગરી મોજર ॥૧॥ મેતારજ મુનિ-
 વર ધન ધન તુમ અવતાર ॥૨૬૥ સોનીને ઘરે આવીઆજી, મે-
 તારજ રૂપિરાય, જવડા ઘડનો ઉઠીઓજી, વદે મુનિના પાય ॥
 મેં ૧૧૨ ॥ આજ ફળ્યો ઘર આંગણેજી, વિણ કાળે સહકાર, દ્યો
 ભીક્ષા છે સુઝતીજી, મોદિકે તણાએ આહાર, ॥મેં ૧૧૩॥ કુંચ
 જી જવડા ચર્ચોજી વોહરીવડ્યા રૂપિરાય, સોની મન સંખ્યા
 થઈજી, સાધુ તણાં એ કામ ॥મેં ૧૧૪॥ રીસ કરી રૂપીને કહેજી,
 દો મુજ જવડા આજ, વાધરસિરસે બાંધિયાજી, તડકે રાખ્યા
 મુનિરાજ ॥મેં ૧૧૫॥ ફટ ફટ ફુટે હાડકાંજી, વ્રટ વ્રટ વ્રુટે આંમ,
 સોનીડે પરીખ્યો કર્યોજી સાધુ રાખ્યો મન ઠાંમ મેં ૧૧૬ ॥ અંબુવા
 પજુ મોટા જતીજી; મત્ર ન આણુ રોષ, આતમ નિંદે આપણો-
 જી, સોનીનો શ્યોદાષ ॥મેં ૧૧૭॥ ગજ સુકમાળ સંતાપીયાજી,
 બાંધી માટીની પાળ, ખેર અંગારા શીરે ધર્મોજી, મુગતે ગયા
 તતકાળ ॥મેં ૧૧૮॥ વાઘજી શરીરે વલુરીઉંજી, સાધુ સુકોસલ

(૧૦૮)

સાર, કેવલ લહી મુગતિ ગયાજી, એમ અરણીક અણુગારામે
 ॥૮૧॥ પાપી પાતકે પીડીઆજી, અંધક સુરીના શિષ્ય, અંખડ
 ચેસા પાંચસેજી, નમો નમોતે મુનિ શિષ્ય ॥મે૦૧૦૧॥ એહવા
 પુરૂષ સંભારતાજી, મેતારજ રૂષિરાય, અંતગડ હુઆ કેવળીજી,
 વંદે મુનિના પાય ॥મે૦૧૦૨॥ ભારી કાષ્ટની સ્ત્રીતિહાંજી, લા-
 વી નાંખી તિણિવાર, ધમકે પાંખી જગીઓજી, જવસા કાઢયા
 તિણે સાર ॥ મે૦૧૦૩॥ દેખી જવસા વીઠમાંજી, મનમાં લા-
 જ્યો સોનાર, એધો મુહુપતિ સાધુતોજી, લેઈ થયો અણુગાર
 ॥મે૦૧૦૪॥ આતમ તાર્યો આપણેજી, થીર કરી મનવચકાય,
 રાજવિજય રંગે ભણેજી, સાધુતણી એ સઝાય ॥મે૦૧૦૫॥ ધતિ
 મેતારજ મુનિ સઝાય ॥

અથ શ્રી સમયસુંદરજિ કૃત ધોબી- માની સદ્ગાય લિખ્યતે ॥

ધોખીડાતું ધોજે મનનુ ધોતીપુરે, રમે રાખતો મેલસગા
 રરે, મણુરે મેલે જગ મેલો કરેરે, વીણુ ધોપુ' ન રાખે લગારરે,
 ધા૦૧૧॥ જીન શાસન સરોવર સોહાંમણુરે, સમકીત તણી રૂડી
 પાળરે, દાનાદિક ચ્યાર આરણુરે, માંહી નવ તત્વ કમળ વી-
 શાળરે ॥ધા૦૧૨॥ તીહાં ઝીલે મુનીવર હુંસતારે, પીએછે તપ
 જપ નીરરે, સમદમ આઁ જે સતારે, તીહાં પખાલે આપણુ

(૧૦૯)

ચીરે ઘોળાડા તપવળે તપતડકે કરીને, જળવળે નવતપ વા-
રે, છાંટા ઉડાડે પાપ અઢારનારે, ધમ ઉજળું હોસે તતકાળે
ઘોળાડા આલોયણ સાથુડા સુધો કરેરે, રખે આવે માયા સેવાલ
રે, નિશ્ચે પવિત્રપણું રાખજેરે, પછે આપણી નેમી સંભાળરે,
ઘોળાપા રખે મુક્તો મન મોકલુરે, ચલ મેલીને, સંકેલરે સ-
મયસુંદરની સીખડીરે, સીખડી અમૃત વેલરે ॥ ઘોળાડા ધર્મિ ॥

॥ અથ શ્રી જીનહરખજી કૃત

ઢંઢણ રુષિની સદ્ગાય ॥

ઢંઢણ રીષિજીને વદણા હું વારી; ઉતકૃષ્ટે અણગારે ॥
હું વારીલાલ, અભિમહલીધો આકરો. હું લખ્ય લેશું આહાર
રે હું ઠંઠં ૦૧ ॥ દિનપ્રતિ જાવે ગોચરી હું નમિલે શુદ્ધ આહારે
હું નલિએ મુલ અસુઝતો હું પિંજર હુવો ગાતરે હું ઢંઠા
રા ॥ હરિ પુછે શ્રી નેમને હું મુનિવર સહસ અઢારે હું ઉત-
કૃષ્ટે કૃણ એહ મેં હું મુઝને કહો કૃપાલરે હું ઢંઠાડા ઢંઢણ
અધિકો દાખીયો હું શ્રીમુખ નેમજિણુંદરે હું કૃશન ઉમાદ્યો
વાંદયા હું ધન જાદવકુલચંદરે હું ઢંઠાડા ગલિયારે મુનિવર
મિલ્યા હું વાંદે કૃશન નરેસરે હું કિણહી મિથ્યાત્વી દખને
હું આયો ભાવ વિશેષરે હું ઢંઠાપા આવો મુજ ધર સાધુજી
હું દ્યો મોદિક છે મુધરે હું રીષિજી લેઈ આવિયા હું પ્રભુ

(૧૧૦)

છ પાસ વિસુદ્ધરે હું ઢંઠાડા મુઝ લખધ મોદિક મિલ્યા હું
મુઝને કહો કૃપાસરે હું લખધ નહીં વછ તાહરી હું અપતિ
લખધ નિહાસરે હું ઢંઠાડા તે મુઝને લેવો નહી હું ચાલ્યો
પરઠણ કાજરે હું ઇનિવાહે જાયને ચુર્યા કર્મ સમાજરે હું
ઢંઠાડા આધ મુધી ભાવના હું પામ્યો કેવલજ્ઞાનરે હું ઢં
ઢણરિય મુગને ગયા હું કહે જિન હર્ષ મુજાણરે હું ઢંઠાડા
ઈતિશ્રી ઢંઢણમુનિસઝાય ॥

॥ સ્તુતિ સમુદાય ॥ અથ સિદ્ધચક્રસ્તુતિ ॥

અરિહંત નમો વલી સિદ્ધ નમો, આચારજ વાચક
સાહુ નમો ॥ દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર નમો તપ, એ સિદ્ધચક્ર
સદા પ્રણમો ॥૧॥ અરિહંત અનંત થયા થાશે, વળી ભાવ
નિદેષે ગુણ ગાશે ॥ પડિકમણાં દેવવંદન વિધિશુ, આંખિલ
તપ ગણુ ગણો વિધિ શુ ॥૨॥ છરિ પાલી જે તપ કરશે,
શ્રીપાસતણી પેર ભવ તરસે ॥ સિદ્ધચક્રને કુણ આવે તોલે,
એહવા જિન આગમ ગુણ બોલે ॥૩॥ સાઠચારે વરસે તપ
પૂરે, એ કર્મ વિદારણુ તપ શૂરે ॥ સિદ્ધચક્ર મન મંદિર થા
પો, નય વિમલેસર વર આપો ॥૪॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પંચમીની સ્તુતિ ॥

આવણુશુદ્ધિ દિનપંચમીએ, જનમ્યા નેમ જિણુંદ તો
શ્યામવરણુ તનુ શોભતું એ, મુખ શારદકો ચંદ તો ॥ સહસ્ર
વરસ પ્રભુ આકિષ્ણુએ, બ્રહ્મચારી ભગવંત તો ॥ અષ્ટકરમ

હુંલેં હજીએ, પોહોતા મુક્તિ મહંત તો ॥૧॥ અષ્ટાપદ આદિ
 જિનએ, પોહોતા મુક્તિ મોઝાર તો ॥ વાસુપુજ્ય ચંપાપુરી એ,
 નેમ મુક્તિ ગિરનારતો ॥ પાવાપુરી નગરીમાં વલિએ, શ્રીવી-
 રતજી નિર્વાણતો ॥ સમેત શિખર વીશ સિદ્ધ હુઆએ, શિ-
 રવહુ તેહની આણતો ॥૨॥ નેમનાથ જ્ઞાની હુવાએ, ભાષે
 સાર વચન તો ॥ જીવ દયા ગુણ વેલડીએ, કીજે તાસ જતન
 તો ॥ મૃષા ન બોલો માનવીએ, ચોરી ચિત્ત નિવારતો ॥ અ-
 નંત તીર્થંકર એમ કહેએ, પરહરિયે પરનારતો ॥૩॥ ગોમેદ
 નામે જક્ષ ભલોએ, દેવી શ્રીઅંબિકા નામતો ॥ શાસન સા-
 નિધ્ય જે કરેએ, કરે વલિ ધર્મનાં કામ તો ॥ તપ ગચ્છ
 નાયક ગુણનિલોએ, શ્રી વિજય સેન સૂરિરાયતો ॥ રિખભ
 દાસ પાય સેવતાંએ, સદ્ગુણ કરો અવતાર તો ॥૪॥ ઈતિશ્રી
 પંચમી સ્તુતિ સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ આદિજિનસ્તુતિ ॥

આદિ જીનવર રાયા, જસ સોવન કાયા, મરૂદેવી મા-
 યા ઘોરી લંછન પાયા, જગતસ્થિતિ નિપાયા શુદ્ધ ચારિત્ર
 પાયા, કેવલ સિરિરાયા, મોક્ષ નગરે સધાયા ॥ ૧ ॥ સવિ-
 જન સુખકારિ, મોહમિથ્યા નિવારી, દુરગતિ દુઃખ ભારી

શાક સંતાપ વારી ॥ શ્રેણીક્ષપક સુધારી કેવલાનંત ધારી
 નમીએ નરનારી, જેહ વિધોપકારી ॥ ૨ ॥ સમવસરણ ખેડા,
 લાગે જે જનજ મીડા, કરે ગણપ પૈડા, ઇંદ્રિયંદ્રાદિ દીડા,
 દ્વાદશાંગી વરિડા, ગુંથતાં ટાલે રિડા, ભવિજન હોય હિડા,
 દેખી પુણ્યે ગરિડા ॥ ૩ ॥ સુર સમક્તિ વંતા, જેહ રિદ્ધે મહંતા
 જેહ સુજન સંતા, ટાલિયે મુળચિંતા, જિનવર સેવંતા,
 પવનવારે દુરંતા, જિન ઉત્તમ થુણંતા, પદ્મને સુખદિતા ॥ ૪ ॥

॥ અથ શાશ્વતજિનસ્તુતિ ॥

રૂપભયંદ્રાનન વંદન કીજે, વારિખેણ દુઃખ વારેજ ॥
 વર્દમાન જિનવર વલી પ્રણમો, શાશ્વત નામ એ ચારેજ ॥
 ભરતાદિક ખેત્રે મલી હોવે, ચાર નામ ચિત્ત ધારેજ ॥
 તેણે ચારે એ શાશ્વત જિનવર, નમીએ નિત્ય સવારેજ ॥
 ઉર્ધ્વ અથો ત્રીછેલોકે થઈ, કોડી પત્રરસે જાણેજ ॥ ઉપર
 કોડી ખેંતાડીસ પ્રણમો, અડવત્ર લખ મન આણેજ ॥ છત્રી-
 શ સહસ એંશી તે ઉપર, ખિંખતણા પરિમાણેજ ॥ અસં-
 ખ્યાત વ્યંતર જ્યોતિષીમાં, પ્રણમું તે સુવિહાણેજ ॥ ૨ ॥
 રાયપશ્રેણી જ્યાભિગમે, ભગવતી સુત્રે ભાખીજ ॥ જંબુ-
 દ્વીપ પત્રતી ઠાણાંગે, વિવરીને ઘણું દાખીજ ॥ વલી અશા-
 શ્વતી જ્ઞાતા કલ્પમાં, વ્યવહાર પ્રમુખે આખીજ ॥ તે જન
 પ્રતિમા લોપે પાપી, જિહાં બહુ સુત્રછે સાખીજ ॥ ૩ ॥
 એ જિન પૂજાથી આરાધક, ઇશાન ઇંદ્ર કહાયાજ, ॥ જેમ
 સુરીયાલ પ્રમુખ બહુ સુરવર, દેવી તણા સમુદાયાજ ॥ નં-
 દીસર અઘાઈ મહોત્સવ, કરે અતિ હર્ષે ભરાયાજ ॥ જિન
 ઉત્તમ કલ્યાણક દિવસે, પદ્મવિજય નમે પાયાજ ॥ ૪ ॥

સમકિતનાં ૬૭ બોલ.

૪ સદહણા	૫ ભૂષણ
૩ લિંગ	૫ લક્ષણ
૧૦ વિનય	૬ જતના
૩ શુદ્ધિ	૬ આગાર
૫ દૂષણ	૬ ભાવના
૮ પ્રભાવક	૬ સ્થાન

ચારસદ્દહણા.

- ૧ જીવાદિક નવ તત્વનો અભ્યાસ કરવો, વિચાર કરવો.
- ૨ સાધુ મુનીરાજની શેવા કરવી.
- ૩ પાસથા, કુશીલીઆ, વેશવીડંબક એવા સમકીતથી ભ્રષ્ટનો સંગ કરવો નહીં.
- ૪ અન્યદર્શીની, મિથ્યા દ્રષ્ટીનો સંગ ન કરવો.

ત્રણ લિંગ.

- ૧ સિધ્ધાંત એટલે વીતરાગની વાણી સાંભળવાની અતિ અભિલાષા.
- ૨ ચારિત્ર ધર્મ એટલે પ્રત પચ્ચખાણ કરવાની અતિ અભિલાષા.
- ૩ દેવ ગુરૂ પ્રમુખ ઉત્તમ પુરૂષોની ચેષ્ટા વૃત્ત કરવામાં સાવધાન.

દશ વિનય.

૧ અરિહંત દેવનો	૩ જીન પ્રતિમાનો
૨ સિધ્ધ ભગવાનનો	૪ શ્રૂત ધર્મનો

૫ ચારિત્ર ધર્મનો

૮ ઉપા ધ્યાયનો

૬ સર્વ સાધુનો

૯ ચતુર્વીધિ સંધનો

૭ આચાર્યનો

૧૦ સમ્યક દર્શનનો

વિનય એટલે શેવા, ભક્તિ, બહુમાન, અતરંગ પ્રેમ,
ગુણ ગ્રામ કરવા તથા અવગુણ છોડવા, આશાતના ટાળવી
તેમાં દેવની ૮૪ અને ગુરૂ સંબંધી ૩૩ આશાતના ટાળવી.

ત્રણ શુદ્ધિ.

- ૧ મનશુદ્ધિ એટલે વીતરાગનો ભાખ્યો ધર્મ સારછે બીજી
કંઈ સંસારમાં સાર નથી એવો ઉપભાવ તે
- ૨ વચન શુદ્ધિ એટલે જીનધર્મ આરાધતાં કલ્યાણ નહીં હો-
ય તો બીજાથી કેમ હોય. કલ્યાણ તો વીતરાગના ધર્મ થકી-
જ છે બીજાથી કલ્યાણ નથી એમ કહેવું તે.
- ૩ કાય શુદ્ધિ એટલે કોઈ છેદો, ભેદો અનેક પ્રકારની પીડા
ઊપજવો, પણ વીતરાગ વીના બીજાની આગળ મસ્તક
ન નમાવવું તે.

પાંચ દૂષણ.

- ૧ શંકા એટલે વીતરાગના વચનમાં શંસય કરવો
- ૨ કાંક્ષા એટલે જીનમત વીના બીજા મતની વાંછા કરવી.
- ૩ વિચિકિત્સા એટલે ધર્મના ફળ વિષે સંદેહ કરવો.
- ૪ પ્રશંસા એટલે કુલિંગી, દર્ભલિંગી પાખંડી લોકોની પ્ર-
શંસા કરવી.
- ૫ સંસ્તવ એટલે ઉપર બતાવેલા પાખંડી લોકોનો પરિચય
કરવો. એ પાંચ દૂષણ વર્જવાં,

આઠ પ્રભાવક.

- ૧ જનમત પરમતના શાસ્ત્રનો જાણ.
- ૨ ધર્મ ઉપદેશનો દેનાર,
- ૩ ન્યાયથી વાદ કરનાર,
- ૪ નિમિત્તનો જાણ.
- ૫ ક્ષમાવંત નિર્લોભી, તપસ્વી.
- ૬ વિદ્યા મંત્રનો જાણ હોય
- ૭ સિદ્ધ સંપન્ન (આકાશ પ્રદેશની વિદ્યાએ સહીત,)
- ૮ કવિ.

ઉપર કહેલા આઠ જનમત દીપાવનાર કહીએ. એવા થવાનો ઉદ્યમ કરવો જેથી જનધર્મ દીપાવવામાં આવે અથવા એવા પુરૂષોની તેમના સમકીર્તવંત ગુણ જોઈને શેવા કરવી.

પાંચ ભૂષણ.

- ૧ જિન માર્ગને વિષે કુશળ હોય.
- ૨ જિન શાસનની પ્રભાવના એટલે દીપાવણું અથવા વૃદ્ધિ થાય તેમ કરવું.
- ૩ ગીતાર્થ સુનિરાજ અને તીર્થની શેવા કરવી.
- ૪ જૈન ધર્મને વિષે દ્રઢતા રાખવી.
- ૫ દેવ, ગુરૂ તથા સિદ્ધાંતનો વિનય વૈયાવચ કરવો.

પાંચ લક્ષણ.

- ૧ ઉપસમ એટલે ક્રોધ, માન, માયાને લોભ એ ચાર કષાયનું રાખવું તે.

(૧૧૬)

- ૨ સંવેગ એટલે મોક્ષના સુખની અભિલાષા રાખવી.
- ૩ નિર્વેદ એટલે સંસારના દુઃખ થકી ઉદાસ રહેવું.
- ૪ અનુકંપા એટલે જીવને દુઃખ થકી નિવારણ કરવાની ઈ-
ચ્છા અર્થાત સર્વ જીવને વિષે દયા ભાવ રાખવો.
- ૫ આસ્તિક્ય એટલે શ્રીવીતરાગે ભાખ્યું તે સત્ય છે જીક
કાંઈ પણ નથી એવી દ્રઢ આસ્થા રાખવી.

છ જતના.

- ૧ પરતીર્થિકાદિવંદન એટલે અન્યતીર્થિ અન્યતીર્થિના દે-
વ તથા અન્યતીર્થીની ગ્રહણ કરેલી પ્રતિમાને વંદન કર-
વું નહીં એટલે તેમની આગળ બે હાથ જોડવા નહીં.
- ૨ નમસ્કરણ એટલે તેમને નમસ્કાર કરવો નહીં એટલે તેમ-
ની આમળ માંથું નમાવવું નહીં.
- ૩ આલાપન એટલે તેમની સાથે પ્રથમ બોલવું નહીં.
- ૪ સંલાપન એટલે તેમની સાથે વારંવાર બોલવું નહીં.
- ૫ અશનાદિદાન એટલે ખાવાપીવાનું ધર્મ જુદિએ આપ-
વું નહીં.
- ૬ ગંધપુષ્પાદિ પ્રેષણ એટલે તેમને ગંધપુષ્પાદિ મોકલવા નહીં.

છ આગાર.

- ૧ રાજાલિયોગ, એટલે રાજ્યના કહેવાથી કરવું.
- ૨ ગણાલિયોગ. એટલે ઘણા લોકોના કહેવાથી કરવું.
- ૩ બળાલિયોગ એટલે બળવાનના કહેવાથી કરવું.

(૧૧૭)

- ૪ સુરાભિયોગ એટલે દેવતાદિકની હઠથી કરવું.
૫ કાંતારવૃત્તી એટલે આજીવીકાને વાસ્તે કરવું
૬ ગુરુનિગ્રહ એટલે માતાપીતા કળાચાર્ય પ્રમુખના કહે-
વાથી કરવું.

આ છ આગાર પોતાની મરજી ન છતાં લાચારીથી તેમ-
ના કહેવાથી શેવવા.

ઠ ઝાવના.

- ૧ સમકિત કેવું છે ચારિત્ર ધર્મરૂપી ઝાડનું મુળ છે.
૨ વળી સમકિત કેવું છે તો ચારિત્ર ધર્મરૂપી નગરમાં પેસ-
વાનું આરણ્યું છે.
૩ આ સમકિત ચારિત્ર ધર્મરૂપી મેહુલનો મુળ પાયો છે.
૪ વળી સમકિત જ્ઞાન ચારિત્રાદિ ગુણરૂપ રત્નનો નિધિ છે.
૫ વળી સમકિત કેવું છે તો ચારિત્ર રૂપી જીવીતપણાનો
આધાર છે.
૬ વળી સમકિત શ્રુતચારિત્ર રૂપી રસનું પાત્ર છે.

છ સ્થાન.

- ૧ જીવ છેવ.
૨ જીવ નિત્ય છે.
૩ જીવ કર્મનો કર્તા છે.
૪ જીવ કર્મનો ભોગવનાર છે.
૫ જીવને ભોક્ષ છે.

૬ જીવને મોક્ષનો ઉપાય છે એટલે કર્મ રહિત થવાનો ઉપાય છે.

શો ઉપાય છે ? સમ્યગ્, જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર ઈતિ સમક્રિતના ૬૭ બોલ સંક્ષેપે સંપૂર્ણ.

મવાનિનંદી જીવોનાં લક્ષણ.

પાંચ ઈંદ્રિયોનાં વિષય સુખ પરમારથે કરી દુઃખ-કારી છે તોપણ તેને વિષે જેજીવો સુખની બુદ્ધિએ કરીને આનંદ માને છે તેને ભવાનિનંદી કહીએ. તેમનાં લક્ષણ નીચે મુજબ.

૧ અહારને અર્થે એટલે જે હું સામાયક પોસો તથા દે-શાવકાસાદિક ધર્મકરણી કરીશ તો જ મવાનું મળશે એવી વિચારણાથી ધર્મ કરણી કરવી તે.

૨ પૂજવાને અર્થે ધર્મ કરે એટલે જે હું ધર્મ કરણી કરીશ તો લોકમાં પૂજનીક થઈશ એવો અભિપ્રાય રાખવો તે.

૩ ઉપધી એટલે વસ્ત્ર પાત્રાદિકને અર્થે ધર્મ કરણી કરવી તે.

૪ રિદ્ધિ ગારવ એટલે શ્રાવક પોતાના કરવાને અર્થે એટલે જે ધર્મ કરણી કરીશ તો આ શ્રાવક મારા થશે અને એમનાથી માફ ગુજરાન થશે એવી બુદ્ધિએ કરીને ધર્મ કરણી કરવી તે.

૫ ક્ષુદ્ર એટલે અગાંભીર હોય એટલે પારકાં છીદ્ર ખોળતો ફરે અને લોકોના કિંચિત્ અવગુણ દેખી લોકોની આગળ વિશેષ પણું કહેતો ફરે અને પોતાના અવગુણ ઠાં-

(૧૧૯)

કે અને પોતાના ગુણનો ઉત્કર્ષ કરે એટલે હરેક રીતે પોતાનો ગુણ પ્રગટ થાય એમ લોકોની આગળ બોલવું તે. ૬ લોભને વિષે એટલે પુદ્ગળ ભાવને વિષે એટલે ધન ધાન્ય વસ્ત્ર પાત્ર જશ કીર્તિ મેળવવાને વિષે તત્પર એટલે લીન એટલે આસક્ત રહેવું તે.

૭ દીન એટલે પુદ્ગળ ભાવના વિયોગે કરીને રાંક એટલે આગામી કાળની ચિંતા કરે કે હાય હાય હું શું ખાઈશ અને હવે હું કેમ કરીશ, હવે મારા કુટુંબનો નિર્વાહ કેમ ચાલશે એવી ચિંતા કરે પણ આત્મ સ્વરૂપનો કાંઈ પણ વિચાર કરે નહીં તે.

૮ મત્સરી એટલે પારકા ગુણને ન સહે તે

૯ ભયવાન એટલે પુદ્ગલાદિક વસ્તુના વિયોગનો ભય કરે તે.

૧૦ શઠ એટલે કપટી.

૧૧ અજ્ઞાની એટલે સર્વ વસ્તુનો અજાણ.

ઉપર લખેલાં અગીયાર લક્ષણો હરેક જણે વર્જવાં અને ધર્મ કરણી કરતાં તો વિશેષપણે વર્જવાં.

મિથ્યાત્વના બોલ.

૧ પ્રરૂપણા મિથ્યાત્વ— શ્રી જીનેશ્વર મહારાજે ભાષિત જે અર્થ તે થકી અવળી પ્રરૂપણા કરવી તે.

૨ પ્રવર્તન મિથ્યાત્વ— લૌકિક તથા લોકોત્તર મિથ્યાત્વની કરણી કરવી તે.

૩ પરિણામ મિથ્યાત્વ—મનમાં એટલે પરિણામમાં જુઠો.

(૧૨૦)

હુઠવાદ રાખવો અને કેવળી મહારાજે પ્રરૂપ્યા એવા ન-
વતત્વના અર્થ યથાર્થ સદ્દહવા નહીં તે.

૪ પ્રદેશ મિથ્યાત્વ—સત્તાગતમાં રહેલી મોહની કર્મની સા-
ત પ્રકૃતિ તે.

માર્ગાનુસારીના ૩૫ બોલ.

૧ ન્યાય સંપન્ન વિલવઃ ન્યાયથી ધન મેળવવું એટલે સ્વામિ
દ્રોહ, મિત્રદ્રોહ, વિદ્યાસીને ઠગવું, ચોરી કરવી, થાપણ
ઓળવવી વીગેરે નિંદવા યોગ્ય કામ ત્યાગ કરીને ધન
ઉપાર્જન કરવું.

૨ શિષ્ટાચાર પ્રશંસા=ઉત્તમ પુરૂષોનાં આચરણનાં વ-
ખોણું કરવા.

૩ સરખા કુળાચાર વાળા પણ અન્ય ગોત્રી સાથે વિવાહ કરવો.

૪ પાપના કામથી ડરવું.

૫ પ્રસિદ્ધ દેશાચાર પ્રમાણે વર્તવું.

૬ કોઈનો અવર્ણુ વાદ બોલવો નહીં.

૭ જે ધરમાં પેસવા નિકળવાના અનેક રસ્તા નથી તથા
જે ધર અતિ ગુપ્ત અને અતિ પ્રગટ ન હોય અને પા-
ડાશી સારા હોય તેવા ધરમાં રહેવું.

૮ સારા આચરણવાળા પુરૂષોની સોખત કરવી.

૯ માતા તથા પિતાની પૂજા કરવી એટલે તેમનો સર્વ રી-
તે વિનય સાચવવો અને તેમને પ્રસન્ન રાખવાં.

૧૦ ઉપદ્રવવાળા સ્થાનકનો ત્યાગ કરવો એટલે લડાઈ, દુકા-
ળ વગેરે અડચણવાળાં ઠેકાણાં છોડવાં.

- ૧૧ નિંદિત કામમાં ન પ્રવર્તવું એટલે નિંદવા યોગ્ય કામ ન કરવાં.
- ૧૨ આવક પ્રમાણે ખર્ચ રાખવું.
- ૧૩ ધનને અનુસરતો વેપ રાખવો એટલે પેંદાશ પ્રમાણે પોશાકી રાખવી.
- ૧૪ આઠ પ્રકારના બુદ્ધિના ગુણને સેવવા તે આઠ ગુણનાં નામ. ૧ શાસ્ત્ર સાંભળવાની ઈચ્છા, ૨ શાસ્ત્ર સાંભળવું, ૩ તેનો અર્થ સમજવો, ૪ તે યાદ રાખવો, ૫ ઉહુ=તેમાં તર્ક કરવો તે સામાન્ય જ્ઞાન, ૬ અપોહુ એટલે વિશેષ જ્ઞાન, ૭ ઉહા પોહથી સંદેહ ન રાખવો, ૮ તત્ત્વ જ્ઞાન એટલે આ વસ્તુ આમજ છે એવો નિશ્ચય કરવો.
- ૧૫ નિત્ય ધર્મને સાંભળવો જેથી બુદ્ધિ નિર્મળ થાય.
- ૧૬ પહેલાં જમેલું ભોજન પચી જાય ત્યારે પછી નવું ભોજન કરવું.
- ૧૭ જ્યારે ખરી ભુખ લાગે ત્યારે ખાવું, પણ એકવાર ખાધા પછી તરતજ મીઠાઈ વીજેરે આવેલું જોઈ લાલચથી તે ઉપર ખાવું નહીં કારણ કે અપચો થાય.
- ૧૮ ધર્મ, અર્થ અને કામ એ ત્રણ વર્ગને સાધવા.
- ૧૯ અતિથિ તથા ગરીબને અન્નપાનાદિ આપવું.
- ૨૦ નિરંતર અભિનિવેષ રહીત રહેવું એટલે કોઈને પરાલવ કરવાના પરિણામે કરી અનીતિથી કામનો આરંભ કરવો નહીં તે.
- ૨૧ ગુણી પુરૂષોનો પક્ષપાત કરવો એટલે તેમનું બહુ માન કરવું.

(૧૨૨)

- ૨૨ નિષિદ્ધ દેશકાળનો ત્યાગ કરવો એટલે રાજ તથા લોકોએ નિષેધ કરેલા દેશકાળમાં જવું નહીં.
- ૨૩ પોતાની શક્તિને અનુસરીને કામનો આરંભ કરવો.
- ૨૪ પોષણ કરવા યોગ્ય એવાં માતાપિતા સ્ત્રી પુત્રાદિકનું ભરણ પોષણ કરવું.
- ૨૫ વૃત્તને વિષે રહેલા તથા જ્ઞાને કરી મોટા એવા પુરૂષોને પૂજવા એટલે તેમનો સારી રીતે વિનય સાચવવો—
- ૨૬ દીર્ઘદર્શી એટલે જે કામ કરે તેમાં લાંબી દ્રષ્ટી ફેરવી તેનાં શુભાશુભ ફળનો તપાસ કરી ચાલવું.
- ૨૭ વિશેષજ્ઞ એટલે દરેક વસ્તુનો તકાવત સમજી પોતાના આત્માના ગુણદોષનો તપાસ કરવો.
- ૨૮ કૃતજ્ઞ (કર્યા કામનો જાણુ) એટલે કરેલા ઉપકારને તથા અપકારને સમજવો.
- ૨૯ લોકપ્રીય એટલે વિનયાદિ ગુણુકરી લોકપ્રીય થવું.
- ૩૦ લજ્જાળુ (લાજવાળો) એટલે લાજમર્યાદામાં રહેવું—
- ૩૧ દયાળુ એટલે દયાભાવ રાખવો.
- ૩૨ સુંદર આકૃતિવાન એટલે કુર આકૃતિનો ત્યાગ કરી શરીરનો સુંદર આકાર રાખવો—
- ૩૩ પરોપકારી એટલે પરને ઉપકારી થવું—
- ૩૪ અંતરંગારિજિત એટલે કામ ક્રોધ લોભ માન મદ તથા હર્ષ એ છ અંતર વેરીને છૂતવા—
- ૩૫ વશીકૃતેન્દ્રિયગ્રામ એટલે ઇન્દ્રિયોના સમુહને વશ કરવા એટલે સર્વે ઇન્દ્રિયોને વશ કરવાનો અભ્યાસ કરવો. આજીવ્યોને મોંઢે કરવા સુગમ પડે માટે ઉપરના મા-

(૧૨૩)

ગાનુસારીના પાંત્રીસ બોલ સંક્ષેપથી લખ્યાછે. વિશેષ
વિવરણ ગ્રંથાંતરોમાંથી જોઈ લેવું—

અથ છત્રીશી શિખામણ.

પંડિત શ્રી વીરવિજયજી કૃત.

સાંભળરે તું સજની મોરી—એ દેશી.

સાંભળજો સજનન નરનારી, હેત શીખામણ સારીજી;
રીસ કરે દેતાં શિખામણ, ભાગ્ય દશા પરવારી.

સુણજો સજનનોરે ૧

લોક વિરૂદ્ધ નિવારણસુખ, જગતવડો વ્યવહારણસુખ એ આંકણી.

સુરખ બાલક બચક વ્યસની, કારને વળી નારજી;

જો સંસાર સદા સુખ વંછે, ચોરની સંગતી વારે. સુ૦ ૨

વેશ્યા સાથે વણજ ન કરીએ, નીચરુ નેહ ન કરીએજી;

ખંપણ આવે ધરધન જાવે, જીવિતને પરિહરિએ. સુ૦ ૩

કામ વિના પર ધર નવિ જઈએ, આળે ગાળ ન દીજેજી;

બંળીઆ સાથે બાથ ન ભરિએ, કુટુંબ કલહ નવ કીજે. સુ૦ ૪

દુષ્મનરુપ પરનારી સાથે, તજીએ વાત એકાંતેજી;

માતા બહેન રુપ મારગ જતાં વાત ન કરીએ રાતે. સુ૦ ૫

રાજ રમણી ધરનો સોની, વિદ્યાસે નવિ રહીએજી;

માત પિતા ગુરૂ વિણ બીજને, ગુજયનિવાત ન કહિએ. સુ૦ ૬

અણજણ્યા રુપ ગામ ન જઈએ, ઝાડ તળે નવિ વસીએજી;

હાથી ઘોડા ગાડી જતાં, દુર્ગનથી દુર ખસિએ. સુ૦ ૭

રમત કરતાં રીસ ન કરીએ, ભય મારગ નવિ જઈએજી;

બેઝણ વાત કરે જિહાં છાંની, તિહાં ઉભા નવિ રહિએ. સુ૦ ૮
 હુંકારા વિણ વાત ન કરીએ ઇચ્છા વિણ નવિ જમિએજી;
 ધન વિદાનો મદ પરિહરિએ, નમતા સાથે નમિએ. સુ૦ ૯
 મુરખ જોગી રાજ પડિત, હાંસિ કરી નવિ હસિએજી;
 હાથી વાઘ સરપ નર વઢતાં, દેખીને દુર ખસિએ. સુ૦ ૧૦
 કુવા કાંઠે હાંસિ ન કરિએ, કેફ કરી નવિ ભમિએજી;
 વરો ન કરીએ ધર વેચીને, જુગટડે નવિ રમીએ. સુ૦ ૧૧
 ભણતાં ગણતાં આળસ તજીએ, લખતાં વાત ન કરિએજી;
 પરહસ્તે પરદેશ દુકાને, આપણું નામ ન ધરિએ. સુ૦ ૧૨
 નામું માંડે આળસ છંડી, દેવાદાર ન થઈએજી
 કષ્ટ ભયાદિક થાંનક વરજી, દેસાવર જઈ રહિએ. સુ૦ ૧૩
 ધનવંતો ને વેશ મલિનતા, પગસ્યું પગ ધસિ ધોવેજી;
 નાપિત ધર જઈ શિર મુંઝાવે, પાણિમાં મુખ જોવે. સુ૦ ૧૪
 નાવણ દાતણ સુંદર ન કરે, બેઠો તરણાં તોડેજી;
 ભુએ ચીત્રાંમણ નાગો સુએ, તેહને લક્ષ્મી છોડે. સુ૦ ૧૫
 માતા ચરણે શિશ નમાવી, આપને કરીએ સલામોજી;
 દેવ ગુરૂને વિધીએ વાંદી, કરે સંસારનું કામ. સુ૦ ૧૬
 બે હાથે માથું નવિ ખણિએ, કાન નવિ ખોતરીએજી;
 ઉભા કેડે હાથ ન દિજે, સામે પુરે નવિ તરીએ. સુ૦ ૧૭
 તેલ તમાકુ દુરે તજીએ, અણગલ જલ નવિ પીજેજી;
 કુળવંતિ સતિને શિખામણ, હવે નર ભેગીદીજે. સુ૦ ૧૮
 સસરો સાસુ જેઠ જેઠાણી, નણદી વિનય મમુકોજી;
 શ્યાણ પણે શેરી સંચરતાં ચતુરા ચાલિ મથુકે. સુ૦ ૧૯
 નીચ સાહુલી સંગ ન ફીજે, પર મંદિર નવિ ભમીએજી;

રાત્રિ પડે ધર ખાર ન જઇએ, સહુને જમાડી જમીએ. સુ૦ ૨૦
 ઘોખણુ માલણુ, ને કુંભારણુ, યોગણુ સંગ ન કરીએજી;
 સેહજે કોઈકે આલ ચઢાવે, એવડું શેતે કરીએ. સુ૦ ૨૧
 નિજ ભરતાર ગયો દેશાવર, તવ શણુગાર ન ધરિએજી;
 જમવા નાતિ વચ્ચે નવિ જઇએ, દુર જન દેખી ડરિએ. સુ૦ ૨૨
 પર શેરી ગરબો ગાવાને, મેળે ખેલે ન જઇએજી;
 નાવણુ ઘોવણુ નદી કીનારે, જાતાં નિરલજ થઇએ. સુ૦ ૨૩
 ઉપડતે પગે ચાલી ચાલી જે, હુન્નર સહુ શીખીજેજી;
 રનાન સુવચ્છે રસોઈ કરીને, દાંન સુપાત્રે દીજે. સુ૦ ૨૪
 શોક તણાં લધુ ખાલક દેખી. મં ધરો ખેદ હિયામેજી;
 તેહની સુખ શીતળ આશીસે, પુત્ર તણાં ફલ પામે. સુ૦ ૨૫
 ખાર વરસ ખાલક સુર પડિમા, એ બે સરિખાં કહીએજી;
 ભકિત કરચે સુખ લીલા પામે, ખેદ કરે દુઃખ લહિએ. સુ૦ ૨૬
 નરનારી બેહુને શિખામણુ, મુખ લવરી નવિ હસિએજી;
 નાતિ સગાનાં ધર છંડીને, એકલડાં નવિ વસિએ. સુ૦ ૨૭
 વમન કરીને ચિતા ઝાલે, નખળે આસન બેસીજી;
 વિદિશે દક્ષણ દિશ અંધારે, બોટચુ પશુએ પેશી. સુ૦ ૨૮
 અણુજણુચે રૂતુ વંતિ પાત્રે, પેટ અજરણુ વેળાજી;
 આકાસે ભોજન નવિ કરિએ, બે જણુ બેશી ભેળા. સુ૦ ૨૯
 અતિશે ઉતું ખાટું ખાટું, શાક ઘણું નવિ ખાવુંજી;
 મૌન પછે ઉઠી ગણું વરજી, જમવા વેળા નહાવું. સુ૦ ૩૦
 ધાન વખાણી વખોડી ન ખાવું, તડકે બેશી ન જમવુંજી;
 માંદા પાસે રાત તણે, નરણાં પાણી ન પીવુંજી. સુ૦ ૩૧
 કંદ મુલ અલક્ષ ને બોળો, વાસી વીઠલ તે વરજેજી;

(૧૨૬)

જુઠ તજે પર નિંદા હિંસા, જો વળી નરભવ સરજો. સુ૦ ૩૨
 વ્રત પચ્ચખખાણુ ધરી ગુરૂ હાથે, તીરથ યાત્રા કરીએજી;
 પૂન્ય ઉદય જો મોટો પ્રગટે, તો સંઘવી પદ ધરિયે. સુ૦ ૩૩
 મારંગમાં મન મોકળુ રાખી, બહુ વીધ સંઘ જમાડોજી;
 સુર લોકે સુખ સઘળાં પાંમે, પણ નહીં એવો દહાડો. સુ૦ ૩૪
 તીરથ તારણ શીવ સુખકારણ, સિદ્ધાચલ ગિરનારજી;
 પ્રભુ ભકિત ગુણ શ્રેણે ભવજલ, તરીએ એક અવતારે. સુ૦ ૩૫
 લોકીક લોકોતર હિત શિક્ષા, છત્રીસીએ બોલીજી;
 પંડિત શ્રી શુભવીર વિજય મુખ, વાણી મોહન વેલી. સુ૦ ૩૬

સજ્જાય.

સજ્જ ભલીરે સતોષની, કીજીએ ધર્મ રસાલરે; એટલે
 મુગતી મંદીર માંહી પોઢીયા, સુતાં સુખ અપારરે. સ૦ ૧
 સંજમ તલધ ભલી પાથરી, વિનય આશીસાં સારરે;
 સમતાએ ગાલ મસુરીયાં, વેજણીઓ વ્રત ધારીરે. સ૦ ૨
 ઉપશમ ખાટ પછવડી, સોલડીએ વેરાગરે;
 ધર્મ શીખ ભલી આઢણી. આડે ત ધર્મને જાણુરે. સ૦ ૩
 એ સજ્જએ કોણુ પોઢશે, પોઢશે શીયળવંતી નારીરે;
 કવીયણુ મુખ ધમ ઉચરે, પોઢશે પુરૂષ વ્રત ધારીરે; સ૦ ૪
 ધર્મ કરે તુંમે પ્રાણીયા, આતમ ને હિતકારીરે;
 વિનય વિજય ઉવગ્રાપનો, દયો કેવળ સુખકારીરે. સજ્જ૦ ૫

॥ શ્રી રત્નાકર પચ્ચીશી ॥

ત્રેયઃ ત્રિયાં મંગકેલિ સદ્મ, નરેન્દ્ર દેવેન્દ્ર નતાંધીપદ્મ;
 સર્વજ્ઞ સર્વાતિશય પ્રધાન, ચિરંજય જ્ઞાનકલા નિધાન ॥૧॥
 જગત્રયાધાર કૃપાવતાર, દુર્વાર સંસાર વિકારવૈધ;
 શ્રીવીતરાગ ત્વયિ મુગ્ધ ભાવા, દ્વિજપ્રભો વિજયયામિ કિંચિત્

કિંબાલલીલા કલિતો ન બાલઃ પિત્રોઃપુરો જલપતિ નિવિકલ્પઃ
 તથા યથાર્થ કથયામિ નાથ, નિજશયં સાનુશયસ્તવાગ્રે ॥૩॥
 દત્તં નદાનં પરિશીલિતંચ, ન શાલિશીલં ન તપોભિતમ્;
 શુભો ન ભાવોપ્ય ભવ ક્લેવેસ્મિન્, વિભોભયા બ્રાતમહો મુધેવ ઽ
 દગ્ધોગ્નિના ક્રોધમયેન દષ્ટો, દુષ્ટેન લોભાગ્ન્યમહોરગેણ;
 અસ્તોભિમાના જગરેણ માયા, જાલેન બદ્ધોસ્મિકથં ભજેત્વાં ॥૫॥
 કૃતંમયા મુત્રહિતં નચેહ, લોકેપિ લોકેશ મુખં નમે ભૂત;
 અસ્મા દશાં કેવલ મેવ જન્મ, જિનેશ જજ્ઞે ભવ પૂરણાય ॥૬॥
 મન્યે મનોયત્ર મનોજા વૃત્તં, ત્વદાસ્ય પીયષ મયુખલાભાત;
 દ્રુતંમહાનદં રસં કઠોર, મસ્મા દશાં દેવ તદ્દરમતોપિ ॥૭॥
 ત્વત્તઃ સુદુઃપ્રાપ્ય મિદં મયામ્, રત્રયં ભરિ ભવ ભ્રમેણ;
 પ્રમાદ નિદ્રા વશતો ગતં તત્કસ્યામ્રતો નાર્યકપૂત્કરોમિ ॥૮॥
 વૈરાગ્ય રંગો પરવચનાય, ધર્મોપદેશો જનરંજનાય;
 વાદાય વિદ્યાધ્યયનંચમે ભૂત કિયદ્ધ્રુવે હ્રાસ્યકરં સ્વમીશ ॥૯॥
 પરાપવાદેન મુખં સદાષં, નેત્રં પરસ્ત્રી જન વીક્ષણેન;
 ચેતઃ પરાપાય વિચિંતનેન, કૃતં ભવિષ્યામિ કથં વિભોહું ॥૧૦॥
 વિડંબિતં યત્સ્મર ધસ્મરાર્તિ, દશા વશાત્સ્વં વિષયાંધલેન;
 પ્રકાશિતં તક્લ્મવતો નિહ્યૈવ, સર્વજ્ઞ સર્વ સ્વયમેવ વેત્સિ ॥૧૧॥
 ધ્વસ્તોન્ય મંત્રેઃ પરમેષ્ઠિ મંત્રઃ કુશાસ્ત્ર વાક્યૈર્નિહતાગમોક્તિઃ;
 કર્તું વૃથા કર્મ કુદૈવ સંગા, દ્વાંછિહિ નાથ મતિ ભ્રમો મે ॥૧૨॥
 વિમુચ્ય દ્રવલક્ષ્ય ગતં ભવતં, ધ્યાતા મયા મૂઢ ધિયા દ્વંદંતં;
 કટાક્ષ વક્ષોજગલીર નાલી, કટી તટીયાઃ સુદશાં વિલાસાઃ ॥૧૩॥
 લોલેક્ષ્ણા વક્ત્ર નિરીક્ષણેન, યો માનસે રાગલવો વિલમ્;
 ન શુદ્ધ સિદ્ધાંત પયોધિ મધ્યે, ધૌતો પ્યગાત્તારક કારણંકિ ॥૧૪॥
 અમં ન ચગં ન ગણો ગુણાનાં, ન નિર્મલઃ કોપિ કલા વિલાસઃ

स्फुटप्रेला न प्रभुता य कापि, तथाप्यलङ्कारकरिर्हितो हं ॥१५॥
 आयुर्गलत्याशु न पापपुद्गिराजं वयो नो विषयालिलावः
 यत्नश्च लैषज्य विद्वौ न धर्मे, स्वाभिन्महामोहविजयनामे ॥१६॥
 नात्मा न पुण्यं न लवो न पापं, भया विद्यानां कटुगीरपीयं;
 अधारि कर्णं त्वयि केवलार्के, परिस्फुटे सत्यपि देव धिग्भां ॥१७॥
 न देवपूज न य पात्रपूज, न श्राद्ध धर्मश्च न साधुधर्म;
 क्षण्वापि भानुष्यभिदं समस्तं, कृतं भयारण्य विलाप तुल्यं ॥१८॥
 यत्र भया सत्स्वपि कामधेनु कल्पद्रुमिन्तामलिषु स्पृष्टार्तिः;
 न जैनधर्मे स्फुटशर्मदे पि, जिनेश मे पश्य विमूढलाव ॥१९॥
 सहस्रोगलीला न य रोगकीला, धनागमो नो निधनागमश्च;
 दारा न कारा नरकस्य चित्ते, व्यचिन्ति नित्यं भयकाधमेन ॥२०॥
 स्थितं न साधोर्हृदि साधुवृत्ता त्परोपकारात्त यशोजितं य;
 कृतं न तीर्थोद्धरणदि कृत्यं भया मुधा हारितमेव जन्म ॥२१॥
 वैराग्यरगो न गुरुदितेषु, न दुर्जनानां वयनेषु शांतिः;
 नाध्यात्मलेशो भस्त्र कोपि देव, तार्थः कथं कारभयं लवाब्धिः ॥२२॥
 पूर्वे लवे कारि भया न पुण्य, भागाभिजन्मन्यपि नो करिष्ये;
 यद्दीदृशाहं भम तेन नष्टा, लूतो लवर्द्धावि लवत्रयीशः ॥२३॥
 किं वा मुधाहं षडुधा मुधा लुङ्, पूज्य त्वदमे अरितं स्वकीयः ॥
 जटपाभि यस्मात् त्रिजगत्स्वप्न, निद्रपकस्त्वं कियदेतल्ल ॥२४॥
 दीनोद्धारधुरधर स्त्वदपरो नास्ते मदन्त्यत्कृपा,
 पात्रं नात्र जने जिनैश्च तथाप्येतां न याये श्रीयः;
 किं त्वहं त्रिदमेव केवल महो सहस्रोधि रत्नं शिवं,
 श्रीरत्नाकरमण्डलैकनिलयः श्रेयस्करं आर्यये ॥२५॥
 धति रत्नाकर पयासी समाप्तः

॥ અથ શ્રીઆનંદઘનજી મહારાજકૃતપદ ॥

॥ પદ ૧ રાગ વેલાઉલ ॥

જીય જાને મેરી સફલ ધરીરી ॥ જીય૦ ॥ એ આંકણી ॥
સુત વનિતા ધન યૌવન માતો, ગરભતણી વેદન વીસરીરી ॥ જી
ય૦ ॥ ૧ ॥ સુપનકો રાજ સાય કરી માચત, રાચત છાહ ગગન
બદરીરી, આઈ અચાનક કાળ પોચેંગો, ગહેજો જયું નાહર
બકરીરી ॥ જીય૦ ॥ ૨ ॥ અતીહી અચેત કછુ ચેતત નાહી, પ-
કરી ટેક હારિસ લકરીરી ॥ આનંદઘન હારિ જન છારી,
નર મોહો માયા કકરીરી ॥ જીય૦ ॥ ૩ ॥ ઈતી ॥

॥ પદ ૨ ॥ રાગ વેલાઉલ ॥

સુહાગણુ જાગી અનુભવ પ્રીત ॥ સુહા૦ ॥ એ આંકણી ॥
નિંદ અજ્ઞાન અનાદિકી, મીટ ગઈ નિજરીત ॥ સુ૦ ॥ ॥ ઘટ
મંદિર દીપક કીયો, સહજસુ જયોતિસરૂપ ॥ આપ પરાઈ
આપહી, ઠાનત વસ્તુ અનૂપ ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ કહા દિખાવું ઐરકું
કહા સમજાઉ ભોર ॥ તીર અચૂક હૈ પ્રેમકા, લાગે સો રહે ઠોર
॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ નાદ વિલુદ્ધો પ્રાણકું, ગિને ન તૃણ મૃગલોચ ॥
આનંદઘન પ્રભુ પ્રેમકી, અકથ કહાની કોય ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥
॥ સાખી ॥ જગ આશા જંજીરકી, ગતિ ઉલટી કુલ મોર ॥
નકર્યો ધાવત જગતમેં, રહે છૂટો એક ઠોર ॥ ૧ ॥

॥ પદ ૩ ॥ રાગ આસાઉરી ॥

અખધ ક્યા સોવે તન મઠમેં, જગ વિલોક ન ધરમેં ॥ અ-
ખધૂ ૦ ॥ એ આંકણી ॥ તન મઠકી પરતીત ન કીજે, હલિપરે
એક પલમેં ॥ હલચલ મેટ ખખર લે ધરકી, ચિન્હો રમતાજ-

લમેં ॥અખધૂં૦॥૧॥ મઠમેં પંચભૂતકા વાસા, સાસા ધૂત ખ-
વીસા ॥ છિન છિન તોહી છલનકું ચાહે, સમજે નઝૌરા સીસા
॥અખધૂં૦॥૨॥ શિરપર પંચ વસે પરમેસર, ઘટમેં સૂછમ ખારી
આપ અભ્યાસ લખે કોઈ વીરલા, નિરખે ધૂકી તારી ॥ અખધૂં૦
॥૩॥ આશા મારી આસન ધર ઘટમેં, અજપા જપ જપાવે
આનંદધન ચેતનમય મૂરતિ, નાથનિરંજન પાવે ॥અખધૂં૦॥૪॥

॥ સાખી ॥

આતમ અનુભવ રૂલકી, નવલી કોઠરીત ॥

નાક ન પકરે વાસના, કાન શુદ્ધે ન પ્રતીત ॥૧॥

॥ પદ ૪ ॥ રાગધન્યાશ્રી સારંગ ॥

અનુભવ નાથકું કયું ન જગાવે, મમતા સંગ સો પાય
અભગલ ॥ થનતે દૂધ દુહાવે ॥અ૦॥૧॥ મૈરેં કહેતે ખીજ ન
કીજે, તુંહી ઐસી શીખાવે ॥ બહોત કહેતે લાગત ઐસી, અં
ગુલી સરપદીખાવે ॥અ૦॥૨॥ ઐરન કે સંગ રાતે ચેતન, ચે-
તન આપ બતાવે ॥ આનંદધનકી સુમતી આનંદા, સિદ્ધ સ્વ-
રૂપ કહાવે ॥અ૦॥૩॥ ધતી ॥

॥ સાખી ॥કુબુદ્ધિ કુબળ કુટિલ ગતિ, મુબુદ્ધિ રાધિકાનારિ॥
ચોપર ખેલે રાધિકા, જીતે કુબળ હારિ ॥ ૧ ॥

॥ પદ ૫ ॥ રાગણી રામઝી ॥

ખેલે ચતુરગતિ ચોપર ॥પ્રાણીમેરો०॥ખેલે૦॥ એઆંકણી
નરદ ગંજી કૌનગિનિતહે, માને ન લેખે બુદ્ધિવર ॥ પ્રા૦
૥૧॥ રાગ દોષ મોહકે પાસે, આપ બનાએ હિતકર ॥ જૈસા
દાવ પડે પાસેકા, સારી ચલાવે ખીલકર ॥ પ્રાની ૦ ॥ રા પાંચ

તલેહૈ દૃઆ ભાઈ, છકાતલે હૈ એકા ॥ સખ મીલ હોત
 બરાબર લેખા, યહુ વિવેક ગિનવેકા ॥ પ્રાની૦ ॥૩॥ ચઉરા
 સી માંચે ફિરે નીલી, સ્યાહુન તોરી જોરી ॥ લાલ જરદ
 ફિર આયે ધરમે, કબલુક જોરી વિછોરી ॥ પ્રાની૦ ॥ ૪ ॥
 ભાવ વિવેકકે પાઉ ન આવત, તવ લગ કાચી બાજી ॥ આ-
 નંદધન પ્રભુ પાઉ દેખાવત, તો જીતે જીય ગાજી ॥ પ્રાની
 ૦ ॥ ૫ ॥ ઈતિ ॥

॥ પદ ૬ ॥ રાગ સારંગ ॥

અનુભવ તું હૈ હેતુ હુમારો ॥ અનૃ ૦ ॥ એ આંકણી ॥
 આય ઉપાય કરો ચતુરાઈ, ઐરકો સંગ નિવારો ॥ અ ૦ ॥
 ૧ ॥ તુષ્ણા રાંડ ભાંડકી જઈ, કહાધર કરે સવારો ॥ સઠ
 છગ કપટ કુટુંબહી પોખે, મનમેકયું ન વિચારો ॥ પાઠાંતર ॥
 ઉનકી સંગતિ વારો ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ કુલરા કુટિલી કુબુદ્ધિ સંગ
 ખેલકે, અપની પત કયું હારો ॥ આનંદધન સમતા ધર આવે,
 વાળે જીત નગારો ॥ અ૦ ૩ ॥

॥ પદ ૭ ॥ રાગ સારંગ ॥

મેરે ધટ બ્યાન ભાનુ ભયો ભોર ॥ મેરે૦ ॥ ચેતન ચક-
 વા ચેતન ચકવી, ભાગો વિરહકો સોર ॥ મેરે ૦ ॥ ૧ ॥ ફેલી
 ચિહુ દિશ ચતુરા ભાવ રૂચિ, મિટ્યો ભરમ તમ જોર ॥
 આપકી ચોરી આપહી જાનત, ઐરે કહિત ન ચોર ॥ મેરે૦
 ॥ ૨ ॥ અમલ કમલ વિકચ ભયે ભૂતલ, મંદવિષય સસિકોર
 ॥ આનંદધન એક વક્ષલ લાગત, ઐર ન લાખ કિશેર ॥
 મેરે ૦ ॥ ૩ ॥ ઈતિ ॥

॥ ૫૬ ૮ ॥ રાગ જય જયવંતી ॥

તરસકી જમ દમકૈ દમકી સવારીરી, તીક્ષણ કટાક્ષ છટા
લાગત કટારીરી ॥ તર૦ ॥૧॥ સાયક સાયક નાયક પ્રાનકોપ
હારીરી, કાજર કાજન લાજ બાજન કહુ વારીરી ॥ તર૦॥
૨॥ મોહની મોહન ઠગ્યો જગત ઠગારીરી, દીજ્યે આનંદધન
દાહ હમારીરી ॥ તર૦॥ ૩॥ ઇતિપદં ॥

॥ ૫૬ ૯ ॥ રાગણી આસાઉરી ॥

મીઠડા લાગે કંથડાને, ખાટા લાગે લોક ॥ કંત વિહુણી
ગાઠડી તે, રણમાંદે થોક ॥મી૦ ॥૧ ॥ કંતડામે કામણ, લોક-
ડામે શોક ॥ એક ઠામે કેમ રહે, દૂધ કાંછ થોક ॥ મીઠડા૦
॥૨॥ કંતવિણ ચઉગતિ, આણું માનુ ફેક ॥ ઉધરાણી સિરડ
પ્રીરડ, નાણું તે જે રોક ॥મી૦ ॥૩॥ કંતવિના મતિમારી, અહવા-
હડાની યોક ॥ થોક હું આનંદધન, અવરને ઢોક ॥૦॥૪॥ ઇતિપદં ॥

॥ ૫૬ ૧૦ ॥ રાગ સારંગ આશાઉરી ॥

અખ હમ અમર ભયે ન મરેંગે ॥અખ૦॥ યા કારન મિ
થ્યાત દીયો તજ, કયું કર દેહુ ધરંગે ॥અખ૦॥૧॥ રાગદાસ જ-
ગખંધ કરત હૈ, ઇનકો નાસ કરંગે ॥ મર્યો અનંતકાલેતે પ્રાની,
સોહમ કાલ હરંગે ॥અખ૦॥૨॥ દેહુ વિનાસી હું અવિનાસી,
અપની ગતિ પકરંગે ॥ નાસી જસી હમ થિર વાસી, ચોખે-
વૈ નિખરંગે ॥અખ૦॥૩॥ મર્યો અનંતવાર ખિન સમજ્યો, અ-
ખ સુખદુઃખ વીસરંગે ॥ આનંદધન નિપટ નિકટ અક્ષર દો,
નહી સમરે સો મરંગે ॥અખ૦॥૪॥ ઇતિ પદં ॥

॥ પદ ૧૧ ॥ રાગ આશાઉરી ॥

બેહર બેહર નહીં આવે અવસર, બેહર બેહર નહીં
આવે ॥ જ્યું જાણે ત્યું કરશે લલાઈ, જનમ જનમ સુખ પાવે
॥અવ૦॥૧॥ તન ધન જોવન સખહીં જૂઠો, પ્રાણ પલકમેં જાવે
॥અવ૦॥૨॥ તન છુટે ધન કૈાન કામકો, કાયકૂં કૃપણ કહાવે
॥અવ૦॥૩॥ જાકે દિલમેં સાચ વસતહૈ, તાકૂં જૂઠ ન ભાવે ॥
અવ૦॥૪॥ આનંદધન પ્રભુ ચલત પંથમેં, સમરી સમરી ગુ-
ણગાવે અવ૦॥૫॥

॥ પદ ૧૨ ॥ આશાઉરી ॥

મનુ પ્યારા મનુ પ્યારા, રિખલદેવ મનુ પ્યારા ॥એ
આંકણી ॥ પ્રથમ તીર્થકર પ્રથમ નરેસર, પ્રથમ યતિ વ્રત
ધારા ॥રિખલ૦॥૧॥ નાભિરાયા મરૂદેવી કો નંદન, જુગલા
ધર્મ નિવારા ॥રિખલ૦॥૨॥ કેવલ લઈ પ્રભુ મુગતે પહોતા,
આવા ગમન નિવારા ॥રિખલ૦॥૩॥

॥ અથ શ્રી જીવવિચાર લિચ્યતે ॥

૧ જીવના બે ભેદ છે.

૧ સંસારી તે કર્મ સહિત.

૨ મોક્ષના તે કર્મ રહિત.

૨ સંસારી જીવના બે ભેદ છે.

૧ થાવર તે સ્થિર રહે તે.

૨ ત્રસ તે હાલેચાલે તે.

૩ થાવર જીવના પાંચ ભેદ છે.

૧ પૃથ્વીકાય તે માટી પાષાણાદિક. ૨ અપકાય તે પાણીના જીવ

૩ તેડિકાય તે અગ્નિના જીવ. ૪ વાઉકાય તે વાયુના.

૫ વનસ્પતિકાય તે ઝાડપાલાદિકના જીવ.

૪ વનસ્પતિકાય જીવના બે ભેદ છે.

૧ પ્રત્યેક—તે એક શરીરના વિષે એક જીવ હોય તે.

૨ સાધારણ— તે એક શરીરના વિષે અનંતા જીવ હોય તે.

૫ ત્રસકાયના ચાર ભેદ છે.

૧ ઝેંદ્રીના તે શરીર અને જીલવાળા. ૨ તેંદ્રીના તે શરીર,

જીલ અને નાસીકાવાળા. ૩ ચૈરેંદ્રીના તે શરીર, જીલ,

નાસીકા અને ચક્ષુવાળા. ૪ પચેંદ્રીના તે શરીર, જીલ,

નાસીકા, ચક્ષુ અને કાનવાળા.

૬ પચેંદ્રી જીવના ચાર ભેદ છે.

૧ નારકી. ૨ તિર્યચ ૩ મનુષ્ય. ૪ દેવતા.

૭ નારકી સાત છે તેનાં નામ તથા ગોત્ર.

૧ ધમા—રત્નપ્રભા. ૨ વંશા—શર્કરાપ્રભા. ૩ સેલા—

વાલુકાપ્રભા. ૪ અંજણ—પંકપ્રભા. ૫ રિક્ષા—ધુમપ્રભા.

૬. મધા—તમપ્રભા. ૭ માધવતી—તમતમાપ્રભા.

૮ તિર્યચપચેંદ્રીના ત્રણ ભેદ છે.

૧ જલચર—તે પાણીમાં રહેનારા પ્રાણીઓ.

૨ થલચર—તે જમીન ઉપર ચાલનારા પ્રાણીઓ.

૩ ખેચર—તે આકાશમાં ઉડનારા પ્રાણીઓ.

૯ મનુષ્યના ત્રણ ભેદ છે

(૧૩૫)

૧ કર્મભૂમિ ક્ષેત્રના. ૨ અકર્મભૂમિ ક્ષેત્રના.

૩ અંતરદ્વિપ ક્ષેત્રના.

૧૦ કર્મભૂમિનાં ક્ષેત્ર ૧૫ છે તેનાં નામ.

૫ ભરત ક્ષેત્ર. ૫ ઐરવૃત ક્ષેત્ર. ૫ મહાવિદેહક્ષેત્ર.

૧૧ અકર્મભૂમિનાં ૩૦ ક્ષેત્ર છે તેનાં નામ.

૫ હૈમવંત. ૫ ઐરણ્યવૃત, ૫ રમ્યક. ૫ દેવકુરૂ.

૫ હરિવર્ષ.

૫ ઊત્તરકુરૂ.

૧૨ અંતરદ્વીપનાં ૫૬ ક્ષેત્ર છે તે આ જંબુદ્વિપ મધ્યે

હિમવંત અને શિખર એવા બે પર્વત છે—એ પર્વતો મધ્યેથી પુર્વે અને પશ્ચિમે લવણ સમુદ્રમાં આઠ ગજદંતા (દાદા) નિકળ્યા છે તે એક એક ગજદંતા ઉપરે સાત સાત ક્ષેત્રો છે.

૧૩ દેવતાના ચાર ભેદ છે.

૧ ભૂવનપતિના. ૨ વ્યંતરના. ૩ જ્યોતસીના-વૈમાનીકના.

૧૪ ભૂવનપતિ દેવતાના ૧૦ ભેદ છે.

૧ અસુરકુમાર નિકાય (સ્થાનક). ૨ નાગકુમાર નિકાય.

૩ સુવર્ણકુમાર નિકાય. ૪ વિદ્યુતકુમાર નિકાય. ૫ અગ્નિ-

કુમાર નિકાય. ૬ દ્વિપકુમાર નિકાય. ૭ ઉદધિકુમાર નિ-

કાય. ૮ દિશિકુમાર નિકાય. ૯ પવનકુમાર નિકાય. ૧૦

સ્તનિતકુમાર નિકાય.

૧૫ વ્યંતર દેવતાના બે ભેદ છે.

૧ વ્યંતરના.

૨ વાણ વ્યંતરના.

૧૬ વ્યંતર દેવતાના આઠ ભેદ છે.

૧ પિશાચ. ૨ ભૂત. ૩ યક્ષ. ૪ રાક્ષસ. ૫ કિંનર.

(૧૩૬)

- ૬ કિંપુરુષ. ૭ મહોરગ, ૮ ગાંધર્વ.
- ૧૭ વાણવ્યંતરના આઠ ભેદ છે.
- ૧ અણુપત્રી નિકાય (સ્થાનક). ૨ પણુપત્રી નિકાય.
૩ એસીવાદી નિકાય. ૪ ભૂતવાદી નિકાય. ૫ કંદિત નિ-
કાય. ૬ મહાકંદિત નિકાય. ૭ કોહક નિકાય. ૮ પતંગનિકાય.
- ૧૮ જ્યોતસી દેવતાના પાંચ ભેદ છે.
- ૧ ચંદ્ર. ૨ સૂર્ય. ૩ ગ્રહ. ૪ નક્ષત્ર. ૫ તારા.
- ૧૯ વૈમાનિક દેવતાના બે ભેદ છે.
- ૧ કલ્પ તે આચારવાળા. ૨ કલ્પાતીત તે પોતે સ્વામી છે.
- ૨૦ કલ્પ તે ખાર દેવલોક વાળા, તે દેવલોકનાં નામ.
- ૧ સુધર્મ દેવલોક. ૨ ઇશાન દેવલોક. ૩ સ્નતકુમાર દેવલોક.
૪ માહેન્દ્ર દેવલોક. ૫ બ્રહ્મા દેવલોક. ૬ લાંતક દેવલોક. ૭
મહાશુક્ર દેવલોક. ૮ સહસાર દેવલોક. ૯ આનંત દેવલોક.
પ્રાણુત દેવલોક. ૧૧ આરણુ દેવલોક. ૧૨ અચ્યુત દેવલોક
- ૨૧ કલ્પાતીતના બે ભેદ છે.
- ૧ નવઐવેકના. ૨ પાંચ અનુત્તર વિમાનના.
- ૨૨ નવઐવેકનાં નામ.
- ૧ સુદર્શન. ૨ સુપ્રતિબંધ. ૩ મનોરમ. ૪ સર્વભદ્ર. ૫ વિ-
શાળ. ૬ સુમનસ. ૭ સુમણ્સ. ૮ પ્રીયંકર. ૯ આદિત્ય.
- ૨૩ પાંચ અનુત્તર વૈમાનનાં નામ.
- ૧ વિજય. ૨ વિજયંત. ૩ જયંત. ૪ અપરાજિત. ૫ સ-
ર્વાર્થસિદ્ધ.
- ૨૪ મોક્ષના જીવના ૧૫ ભેદ છે.
- ૧ જિણુસિદ્ધા. ૨ અજિણુસિદ્ધા. ૩ તિર્થસિદ્ધા. ૪ અ-

(૧૩૭)

તિર્યસિદ્ધા. ૫ શૃહલિંગેસિદ્ધા. ૬ અન્યલિંગેસિદ્ધા.
૭ સ્વલિંગેસિદ્ધા. ૮ સ્ત્રિલિંગેસિદ્ધા. ૯ પુરુષલિંગેસિદ્ધા.
૧૦ નપુંસકલિંગેસિદ્ધા, ૧૧ પ્રત્યેકલ્પુદ્ધસિદ્ધા. ૧૨સ્વયંલ્પુ-
દ્ધસિદ્ધા. ૧૩ બોધબોધિતસિદ્ધા. ૧૪ એકસિદ્ધા. ૧૫ અ-
નેકસિદ્ધા-

એ પ્રકારે જીવનો વિચાર સંક્ષેપે જાણવો હવે એ જીવો-
નો ઉત્કૃષ્ટો દેહુમાન તથા ઉત્કૃષ્ટો આયુમાન નીચે પ્રમાણે
જાણવું:—

૨૫ પૃથ્વીકાયનો.

- ૧ શરીરનો ઊંચપણો—અંગુળના અસંખ્યાતમા ભાગનો.
- ૨ આયુષ—બાવીસ હજાર વરસનું.

૨૬ અપકાયનો.

- ૧ શરીરનો ઊંચપણો—અંગુળના અસંખ્યાતમા ભાગનો.
- ૨ આયુષ—સાત હજાર વરસનું.

૨૭ તેઉકાયનો.

- ૧ શરીરનો ઊંચપણો—અંગુળના અસંખ્યાતમા ભાગનો.
- ૨ આયુષ—ત્રણ અહોરાત્રનું.

૨૮ વાઈકાયનો.

- ૧ શરીરનો ઊંચપણો—અંગુળના અસંખ્યાતમા ભાગનો.
- ૨ આયુષ ત્રણહજાર વરસનું.

૨૯ સાધારણ વનસ્પતિકાયનું.

- ૧ શરીર—અંગુળના અસંખ્યાતમા ભાગનું.
- ૨ આયુષ—અંતરમુહૂર્તનું.

૩૦ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાયનું.

(૧૩૮)

૧ શરીર એક હજાર જોજન અધીક.

આયુષ—૬૨૧ હજાર વરસનું.

૩૧ બેંદ્રીજીવનું.

૧ શરીર—બાર જોજનનું. ૨ આયુષ—બાર વરસનું.

૩૨ તેંદ્રીજીવનું.

૧ શરીર—ત્રણ ગાઉનું. ૨ આયુષ—૪૯ દિવસનું.

૩૩ ચોરેંદ્રીજીવનું.

૧ શરીર—ચાર ગાઉનું. ૨ આયુષ છ માસનું.

૩૪ પહેલી નારકીના જીવોનું.

૧ શરીર ૭૧૧ ધનુષ્ય ને ૬ અંગુળનું

૨ આયુષ ૧ સાગરોપમનું.

૩૫ બીજી નારકીના જીવોનું.

૧ શરીર ૧૫૧૧ ધનુષ્ય અને ૧૨ અંગુળનું

૨ આયુષ ૩ સાગરોપમનું

૩૬ ત્રીજી નારકીના જીવોનું.

૧ શરીર ૩૧૧૧ ધનુષ્યનું. ૨ આયુષ—૭ સાગરોપમનું.

૩૭ ચોથી નારકીના જીવોનું.

૧ શરીર ૬૨૧૧ ધનુષ્યનું. ૨ આયુષ ૧૦ સાગરોપમનું.

૩૮ પાંચમી નારકીના જીવોનું.

૧ શરીર ૧૨૫૧ ધનુષ્યનું. ૨ આયુષ ૧૭ સાગરોપમનું.

૩૯ છઠ્ઠી નારકીના જીવોનું

૧ શરીર—૨૫૦ ધનુષ્યનું. ૨ આયુષ—૨૨ સાગરોપમનું.

૪૦ સાતમી નારકીના જીવોનું.

૧ શરીર—૫૦૦ ધનુષ્યનું. ૨ આયુષ—૩૩ સાગરોપમનું.

૪૧ સમુર્ધ્વમજલચરનું.

- ૧ શરીર-એક હજાર જોજનનું. ૨ આયુષ ક્રોડ પૂરવનું.
 ૪૨ સમુર્ધિમ થલચરનું.
 ૧ શરીર-૨ થી ૯ જોજનનું. ૨ આયુષ-૮૪૦૦૦ વરસનું.
 ૪૩ સમુર્ધિમમ ખેચરનું.
 ૧ શરીર ૨ થી ૯ ધનુષ્યનું. ૨ આયુષ ૭૨૦૦૦ વર્ષનું.
 ૪૪ ગર્ભજ જલચરનું.
 ૧ શરીર-૧ હજાર જોજનનું. ૨ આયુષ-ક્રોડ પૂરવનું.
 ૪૫ ગર્ભજ થલચરનું.
 ૧ શરીર ૧૦૦૦ જોજનનું. ૨ આયુષ ૩ પદ્યોપમનું.
 ૪૬ ગર્ભજ ખેચરનું.
 ૧ શરીર ૨ થી ૯ ધનુષ્યનું.
 ૨ આયુષ પદ્યોપમનો અસંખ્યાતમો ભાગ.
 ૪૭ ગર્ભજ મનુષ્યનું.
 ૧ શરીર ત્રણ ગાઉનું. ૨ આયુષ ત્રણ પદ્યોપમનું.
 ૪૮ સમુર્ધિમ મનુષ્યનું.
 ૧ શરીર અંગુળના અસંખ્યાતમા ભાગનું,
 ૨ આયુષ-અંતરમુદૂર્તનું.
 ૪૯ ભૂવનપતિના દેવતાઓનું.
 ૧ શરીર સાત હાથનું. ૨ આયુષ- એ પદ્યોપમનું (નવ નિકાયના) અસુર કુમારનું દેશે ઉછું એક સાગરોપમ અધીક
 ૫૦ વ્યંતર દેવતાઓનું.
 ૧ શરીર સાતહાથનું. ૨ આયુષ-એક પદ્યોપમનું.
 ૫૧ જ્યોતિષી દેવતાઓનું.
 ૧ શરીર સાતહાથનું.
 ૨ આયુષની વીગત નીચે પ્રમાણે.
 ૧ ચંદ્રમાનું એક પદ્યોપમ ને એક લાખ વરસ.

૨ સુર્યનું એક પદ્યોપમ ને એક હજાર વરસ.

૩ ચંદ્રનું એક પદ્યોપમ.

૪ નક્ષત્રનું અર્ધ પદ્યોપમ.

૫ તારાનું એક પદ્યોપમનો ચોથો ભાગ.

૫૨ સુધર્મકેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—સાતહાથનું. આયુષ—બે સાગરોપમનું.

૫૩ ઈશાન દેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—સાતહાથનું. ૨ આયુષ—બે સાગરોપમ અધિક.

૫૪ સનતકુમાર દેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૬ હાથનું. આયુષ—૭ સાગરોપમનું.

૫૫ માહેન્દ્ર દેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૬ હાથનું. આયુષ—૭ સાગરોપમ અધિકનું.

૫૬ બ્રહ્મદેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૫ હાથનું. ૨ આયુષ—૧૦ સાગરોપમનું.

૫૭ લાંતકદેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર— ૫ હાથનું. ૨ આયુષ—૧૪ સાગરોપમનું.

૫૮ શુક્રદેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૪ હાથનું. ૨ આયુષ—૧૭ સાગરોપમનું.

૫૯ સહસાર દેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૪ હાથનું. ૨ આયુષ—૧૮ સાગરોપમનું.

૬૦ આણંતદેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૩ હાથનું. ૨ આયુષ—૨૦ સાગરોપમનું.

૬૧ પ્રાણંત દેવલોક્તા દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૩ હાથનું. ૨ આયુષ—૨૦ સાગરોપમનું.

૬૨ આરણ્યદેવલોક્તા દેવતાઓનું.

(૧૪૧)

૧ શરીર—૩ હાથનું. ૨ આયુષ—૨૧ સાગરોપમનું.
૬૩ અમ્યૂત દેવલોકના દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૩ હાથનું. આયુષ—૨૨ સાગરોપમનું.
૬૪ નવઐવેકના દેવતાઓનું.

૧ શરીર—૨ હાથનું.
૨ આયુષ નીચે પ્રમાણે.

૧ હીનું ૨૩ સાગરોપમનું ૨ જીનું ૨૪ સાગરોપમનું.
૩ જીનું. ૨૫ સાગરોપમનું. ૪ થીનું ૨૬ સાગરોપમનું.
૫ મીનું ૨૭ સાગરોપમનું. ૬ ઠીનું ૨૮ સાગરોપમનું.
૭ મીનું ૨૯ સાગરોપમનું. ૮ મીનું ૩૦ સાગરોપમનું.
૯ મીનું ૩૧ સાગરોપમનું.

૬૫ પાંચ અનુત્તરવિમાનના દેવતાઓનું,

૧ શરીર એક હાથનું.

૨ આયુષ નીચે પ્રમાણે.

૧ પેહુલા ચારેમાં ૩૧ થી ૩૩ સાગરોપમનું.

૨ સર્વાર્થસિદ્ધમાં ૩૩ સાગરોપમનું.

૬૬ શ્રી ભોક્ષના જીવને.

શરીર પણ નથી અને આયુષ પણ નથી.

॥ અથ પાંત્રીસ બોલ પ્રારંભ ॥

૧લે બોલે ગતિ ચાર:—૧ દેવગતિ ૨ મનુષ્યગતિ ૩ ત્રી-
જગતિ ૪ નરકગતિ.

૨ જાતિ પાંચ:—૧ એકેંદ્રી ૨ બેઇંદ્રી ૩ તેંઇંદ્રી ૪ ચારેંદ્રી
૫ પચેંદ્રી.

૩ કાય છ:—૧ પૃથ્વીકાય ૨ અપકાય ૩ તેઉકાય ૪ વાઉ-
કાય ૫ વનસ્પતિકાય ૬ વસકાય.

૪ ઈન્દ્રિ પાંચ:—૧ દ્રસ ઈન્દ્રી ૨ રસ ઈન્દ્રી ૩ શ્રાણુ ઈન્દ્રી
૪ ચક્ષુ ઈન્દ્રી ૫ શ્રોત ઈન્દ્રી.

૫ પર્યાપ્તી છ:—૧ આહારપર્યાપ્તી ૨ શરીર પર્યાપ્તી ૩ ઈન્દ્રીય
પર્યાપ્તી ૪ સાસોસાસ પર્યાપ્તી ૫ લાપા પર્યાપ્તી ૬ મન પર્યાપ્તી

૬ પ્રાણુદશ:—૧ દ્રસ ઈન્દ્રી બળ પ્રામ ૨ રસ ઈન્દ્રી બળ
પ્રાણુ ૩ શ્રાણુ ઈન્દ્રી બળ પ્રાણુ ૪ ચક્ષુ ઈન્દ્રી બળ પ્રાણુ ૫
શ્રોત ઈન્દ્રી બળ પ્રાણુ ૬ મન બળ પ્રાણુ ૭ વચન બળ પ્રા-
ણુ ૮ કાય બળપ્રાણુ ૯ આયુષ બળપ્રાણુ ૧૦ સાસોસાસ
બળપ્રાણુ,

૭ શરીર પાંચ:—૧ ઉદારિક શરીર ૨ વૈક્રીય શરીર ૩ આ-
હારક શરીર ૪ તેજસ શરીર ૫ કારમણુ શરીર.

૮ જોગ પંદર:—૪ મનના ૪ વચનના ૭ કાયાના.

૪ મનના નીચે મુજબ.

૧ સત્ય મન જોગ ૨ અસત્ય મન જોગ ૩ મિશ્ર મન
જોગ ૪ વ્યવહાર મન જોગ.

૪ વચનના નીચે મુજબ.

૧ સત્ય લાપા ૨ અસત્ય લાપા ૩ મિશ્ર લાપા ૪ વ્ય-
વહાર લાપા.

૭ કાયાના નીચે મુજબ.

૧ ઉદારિક ૨ ઉદારિક મિશ્ર ૩ વૈક્રીય ૪ વૈક્રીય મિશ્ર ૫
આહારક ૬ આહારક મિશ્ર ૭ કારમણુ.

૯ ઉપયોગ બાર:—૫ જ્ઞાન; ૩ અજ્ઞાન ૪ દર્શન. ૫ જ્ઞાન
તે કહે છે. ૧ મતિ જ્ઞાન ૨ શ્રુત જ્ઞાન ૩ અવધિ જ્ઞાન ૪

મન પર્યવ જ્ઞાન ૫ કેવળ જ્ઞાન. ૩ અજ્ઞાન. ૧ મતિ અજ્ઞાન
૨ શ્રુત અજ્ઞાન ૩ વિભંગ જ્ઞાન. ૪ દર્શન. ૧ ચક્ષુ ૨ અ-
ચક્ષુ ૩ અવધિ ૪ કેવળ.

૧૦ કર્મ આઠ ૧ જ્ઞાનાવરણી કર્મ ૨ દર્શનાવરણી કર્મ ૩
૩ વેદની કર્મ ૪ મોહની કર્મ ૫ આઠ કર્મ ૬ નામ કર્મ ૭
ગોત્ર કર્મ ૮ અંતરાય કર્મ.

૧૧ ગુણઠાણા ચઉદઃ—૧ મિથ્યાત્વ ગુણઠાણો ૨ સાસ્વા-
દન ગુણઠાણો ૩ મિશ્ર ગુણઠાણો ૪ અવિરતિ સમકીત દ્રષ્ટી
ગુણ ઠાણો ૫ દેશચિરતિ ગુણઠાણો ૬ પ્રમત્ત ગુણઠાણો ૭
અપ્રમત્ત ગુણઠાણો ૮ નિવૃત્તિ બાદર અપુર્વ કરણ ગુણઠાણો
૯ નિવૃત્તિ બાદર ગુણઠાણો ૧૦ સૂક્ષ્મ સંપરાય ગુણઠાણો
ઉપશાંત મોહની ગુણઠાણો ૨૨ ખીણ મોહની ગુણઠાણો. ૧૩
સજ્જેગી કેવળી ગુણઠાણો ૧૪ અજ્જેગી કેવળી ગુણઠાણો.

૧૨ પાંચ ઈંદ્રીના તેવીસ વિષયઃ—દ્રસ ઈંદ્રીના આઠ. ૬-
ળવો ભારે, ખડખચડો, સુવાળો, લુખો, ચોપડો, ઉન્હો,
ઠડો. રસ ઈંદ્રીના પાચ; તીખો, કડવો, કષાયલો, ખાટો, મીઠો,
ધાણેદ્રીના બે સુગંધ, દુર્ગંધ. ચક્ષુ ઈંદ્રીના પાંચ; કાળો, ઘોળો,
રાતો, પીળો, લીલો. શ્રોત ઈંદ્રીના ત્રણ; જીવ શબ્દ, અજીવ-
શબ્દ, મીશ્ર શબ્દ.

૧૩ મિથ્યાત્વદશ ૧ જીવને અજીવસર્દહે તો મિથ્યાત્વ ૨
અજીવને જીવસર્દહેતો મિથ્યાત્વ ૩ ધર્મ ને અધર્મ સર્દહેતો
મિથ્યાત્વ ૪ અધર્મ ને ધર્મ સર્દહેતો મિથ્યાત્વ ૫ સાધુ ને
અસાધુ સર્દહેતો મિથ્યાત્વ ૬ અસાધુ ને સાધુ સર્દહેતો મિ-
થ્યાત્વ ૭ માર્ગને કુમાર્ગ સર્દહેતો મિથ્યાત્વ ૮ કુમાર્ગ ને માર્ગ

સર્વહુતો મિથ્યાત્વ ૯ આઠ કર્મ અપાવી કેવળ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ કરી મુક્તિમાં બિરાજમાન થયાછે તેમને મોક્ષમાં ગયા ન સર્વહુતો મિથ્યાત્વ ૧૦ આઠ કર્મ અપાવ્યાં ન હોય કેવળ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ ન કર્યું હોય, મોક્ષમાં બિરાજમાન થયા ન હોય તેવાને મોક્ષે ગયા સર્વહુતો મિથ્યાત્વ.

૧૪મે બોલે તત્ત્વ ૯. ૧ જીવતત્ત્વ ૨ અજીવતત્ત્વ ૩ પુન્ય તત્ત્વ ૪ પાપ તત્ત્વ ૫ આશ્રય તત્ત્વ ૬ સંવર તત્ત્વ ૭ નિર્જરા તત્ત્વ ૮ અંધ તત્ત્વ ૯ મોક્ષ તત્ત્વ. નવ તત્ત્વની વીગત વીવરીને લખીએ છીએ.

જીવ તત્ત્વના ૧૪ ભેદ.—૧ સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રીય પર્યાપ્તા ૨ સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રીય અપર્યાપ્તા ૩ બાહર એકેન્દ્રીય પર્યાપ્તા ૪ બાહર એકેન્દ્રીય અપર્યાપ્તા ૫ બેન્દ્રીય પર્યાપ્તા ૬ બેન્દ્રીય અપર્યાપ્તા ૭ તેન્દ્રીય પર્યાપ્તા ૮ તેન્દ્રીય અપર્યાપ્તા ૯ ચૌરિન્દ્રીય પર્યાપ્તા ૧૦ ચૌરિન્દ્રીય અપર્યાપ્તા ૧૧ સન્નિપચેન્દ્રીય પર્યાપ્તા ૧૨ સન્નિપચેન્દ્રીય અપર્યાપ્તા ૧૩ અસન્નિપચેન્દ્રીય પર્યાપ્તા ૧૪ અસન્નિપચેન્દ્રીય અપર્યાપ્તા.

અજીવ તત્ત્વના ૧૪ ભેદ—અરૂપી અજીવના ૬૨ ભેદ. ૧ ધર્માસ્તિકાયના ત્રણ ભેદ ૧ અંધ ૨ દેશ ૩ પ્રદેશ. અધર્માસ્તિકાયના ત્રણ ભેદ ૧ અંધ ૨ દેશ ૩ પ્રદેશ. આકાશાસ્તિકાયના ત્રણ ભેદ ૧ અંધ. ૨ દેશ. ૩ પ્રદેશ. કાળનો એક ભેદ. ૧ કાળ૦રૂપી અજીવના ચાર ભેદ. ૧ પુદ્ગલ અંધ ૨ દેશ ૩ પ્રદેશ ૪ પરમાણુ.

પુન્ય તત્ત્વના નવ ભેદ—૧ આણુ પુન્ય ૨ પાણુ પુન્ય ૩ લેણુ પુન્ય ૪ સેણુ પુન્ય ૫ વશ્ય પુન્ય ૬ મન પુન્ય ૭ જ-

(૧૪૫)

અન પુન્ય ૮ કાય પુન્ય ૯ નમસ્કાર પુન્ય.

પાપ તત્વના ૧૮ ભેદ—૧ પ્રાણાતિપાત ૨ મૃષાવાદ ૩ અદત્તાદાન ૪ મૈથુન ૫ પરિગ્રહ ૬ ક્રોધ ૭ માન ૮ માયા ૯ લોભ ૧૦ રાગ ૧૧ દ્વેષ ૧૨ કલહ ૧૩ અભ્યાખ્યાન ૧૪ પૈશુન ૧૫ રતિ અરતિ ૧૬ પરપરિવાદ ૧૭ માયા મૃષાવાદ ૧૮ મિથ્યાત્વશબ્દ.

આશ્રવ તત્વના ૨૦ ભેદ.—૧ મિથ્યાત્વ ૨ અમત ૩ પ્રમાદ ૪ કષાય ૫ અશુભ જોગ ૬ પ્રાણાતિપાત ૭ મૃષાવાદ ૮ અદત્તા દાન લેવું ૯ મૈથુન સેવવું ૧૦ પરિગ્રહ રાખવો તે ૧૧ શ્રોત ઇંદ્રી મોકળી મેલવી તે. ૧૨ ચક્ષુ ઇંદ્રી મોકળી મેલવી તે ૧૩ ઘ્રાણુ ઇંદ્રી મોકળી મેલવી તે ૧૪ રસ ઇંદ્રી મોકળી મેલવી તે. ૧૫ શ્રવણ ઇંદ્રી મોકળી મેલવી તે. ૧૬ મન મોકળું મેલવું તે. ૧૭ વચન મોકળું મેલવું તે. ૧૮ કાયા મોકળી મેલવી તે ૧૯ સુઈ કુસંગ માત્ર શેવે ૨૦ ભંડ ઉપગરણુ અજતનાથી લે મેલે.

સંવર તત્વના વીસ ભેદ—૧ સમકીત ૨ વ્રત ૩ અપ્રમાદ ૪ અકષાય ૫ શુભ જોગ ૬ પ્રાણાતિપાત ન કરવો તે ૭ મૃષાવાદ ન બોલવું તે ૮ અદત્તા દાન ન કરવું તે ૯ મૈથુન ન શેવવું તે ૧૦ પરિગ્રહ ન રાખવો તે ૧૧ શ્રોત ઇંદ્રી મોકળી ન મેલવી તે. ૧૨ ચક્ષુ ઇંદ્રી મોકળી ન મેલવી તે ૧૩ ઘ્રાણુ ઇંદ્રી મોકળી ન મેલવી તે ૧૪ રસ ઇંદ્રી મોકળી ન મેલવી તે ૧૫ શ્રવણ ઇંદ્રી મોકળી ન મેલવી તે ૧૬ મન મોકળું ન મેલવું તે. ૧૭ વચન મોકળું ન મેલવું તે ૧૮ કાયા મોકળી ન મેલવી તે ૧૯ સુઈ કુસંગ માત્ર નહિ શેવે ૨૦ ભંડ ઉપગરણુ જયણાથી લે મેલે.

નિજર્જરાના આર ભેદ:—૧ અનશન ૨ ઉણાદરી ૩ વૃ-

(૧૪૬)

તિસક્ષેપ ૪ રસત્યાગ ૫ કાયકલેશ ૬ સંલીનતા ૭ પ્રાયશ્ચી-
ત્ત ૮ વિનય ૯ વૈયાઘ્રત્ય ૧૦ સન્નમય ૧૧ ધ્યાન ૧૨ કાયો-
ત્સર્ગ-મૃત્યાદી તપ.

અંધ તત્વના ચાર ભેદ:—૧ પ્રકૃતિ અંધ ૨ સ્થિતિઅં-
ધ ૩ અનુભાગઅંધ ૪ પ્રદેશઅંધ.

ભોક્ષતત્વના ચાર ભેદ:—૧ જ્ઞાન ૨ દર્શન ૩ ચારિત્ર
૪ તપ મતિ નય તત્વ.

૧૫ મે બોલે આત્મા આઠ:—૧ દ્રવ્ય આત્મા ૨ કંખા
ય આત્મા ૩ જોગ આત્મા ૪ ઉપયોગ આત્મા ૫ જ્ઞાન આ-
ત્મા ૬ દર્શન આત્મા ૭ ચારિત્ર આત્મા ૮ વીર્ય આત્મા.

૧૬ ડંડક ચોવીસ:—* ૧ સાત નરકનો ૧૦ દસ ભુવ-
નપતિના. ૫ પાંચ થાવરના. ૩ † ત્રણે વીગલેંદ્રીના. ૧ ગર્ભ-
જ તિર્યચનો. ૧ મનુષ્યનો. ૧ વાણુવ્યંતરનો. ૧ જ્યોતસીનો
૧ વૈમાનીકનો.

૧૭ લેશ્યા છ:—૧ કૃણુ લેશ્યા. ૨ નીલ લેશ્યા. ૩ કા-
પોત લેશ્યા. ૪ તેજુ લેશ્યા. ૫ પદમ લેશ્યા. શુકલ લેશ્યા.

૧૮ દૃષ્ટી ત્રણ:—૧ સમકિત દૃષ્ટી ૨ મિથ્યા દૃષ્ટી ૩
મિશ્રદૃષ્ટી.

૧૯ ધ્યાન ચાર:—૧ આર્ત ધ્યાન ૨ રૌદ્ર ધ્યાન ૩ ધર્મ
ધ્યાન ૪ શુકલ ધ્યાન.

૨૦ દ્રવ્ય છ:—૧ જ્વાસ્તિકાય દ્રવ્ય ૨ ધર્માસ્તિકાય
દ્રવ્ય ૩ અધર્માસ્તિકાય દ્રવ્ય ૪ આકાશાસ્તિકાય દ્રવ્ય ૫
કાળદ્રવ્ય ૬ પુદ્ગલાસ્તિકાય દ્રવ્ય.

જ્વાસ્તિકાય:—દ્રવ્ય થકી તો અનંતા ૧ ખેત્ર થકી

* જીવ વિચારના ૭, ૧૪, ૩ બોલ જુઓ.

† ત્રણ વીગલેંદ્રી એટલે બેંદ્રી, તેંદ્રી, સોરેંદ્રી.

લોક પ્રમાણે ૨ કાળ થકી આદિ અંત રહિત ૩ ભાવથી અ-
રૂપી ૪ ગુણ થકી ચેતના લક્ષણવંત ૫.

ધર્માસ્તિકાય:—દ્રવ્ય થકી તે એક ૧ ખેત્ર થકી લોક
પ્રમાણે ૨ કાળ થકી આદિ અંત રહિત ૩ ભાવ થકી અરૂપી
ગુણ થકી ચલણ ગુણ ૫.

અધર્માસ્તિકાય:—દ્રવ્ય થકી તે એક ૧ ખેત્ર થકી લોક
પ્રમાણે ૨ કાળ થકી આદિ અંત રહિત ૩ ભાવથી અરૂપી
૪ ગુણ થકી થીર ગુણ ૫.

આકાશાસ્તિકાય:—દ્રવ્ય થકી તે એક ૧ ખેત્ર થકી
લોક અલોક પ્રમાણે ૨ કાળથી આદિ અંત રહિત ૩ ભાવથી
અરૂપી ૪ ગુણ થકી અવકાશ ગુણ ૫.

કાળદ્રવ્ય:—દ્રવ્ય થકી તે એક ૧ ખેત્ર થકી અઢી દીપ
પ્રમાણે ૨ કાળ થકી આદિ અંત રહીત ૩ ભાવ થકી અરૂપી
૪ ગુણ થકી વર્તની=જીનાતુ નવું કરવું નવાતું જીતું કરવું
એ લક્ષણ ૫.

પુદ્ગલાસ્તિકાય:—દ્રવ્ય થકી તે અનંતા ૧ ખેત્ર થકી
લોક પ્રમાણે ૨ કાળ થકી આદિ અંત રહિત ૩ ભાવ થકી
રૂપી ૪ ગુણ થકી સડણ, પડણ, વિદ્રંસણ ૫.

૨૧ રાશિ ખે:—૧ જીવરાશિ ૨ અજીવરાશિ.

૨૨ શ્રાવકના બાર પ્રત:—૧ સ્થુલ પ્રાણાતિપાત ૨ મૃ-
ખાવાદ ૩ અદત્તાદાન ૪ મૈથુન ૫ પરિગ્રહ ૬ દિશી પરિ-
માણ ૭ ભોગોપભોગ ૮ અનર્થદંડ ૯ સામાયક ૧૦ દેસાવ-
ગાસીક ૧૨ પોષધ ઉપવાસ ૧૨ અતિથિસંવિભાગ.

૨૩ *સાધુજીના પાંચ મહાપ્રત:—૧ પ્રાણાતિપાત ૨
મૃખાવાદ ૩ અદત્તાદાન ૪ મૈથુન ૫ પરિગ્રહ.

તેવીસમે બોલે સાધુજીના મહાપ્રત ૫ તેની વિગત ની-

ચે પ્રમાણે:— પેહેલા પ્રાણાતિપાત વ્રતના ભાંગા ૮૧.

૯ પૃથ્વીકાયના:—પૃથ્વીકાય હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી. એ રીતે નવ.

૯ અપકાયના:—અપકાય હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી એ રીતે નવ.

૯ તેડિકાયના:—તેડિકાય હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી એ રીતે નવ.

૯ વાડિકાય (વાયરો)ના:—વાડિકાય હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી એ રીતે નવ.

૯ વનસ્પતિકાય:—વનસ્પતિકાય હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ કરીને એ રીતે નવ.

૯ બેઠંદ્રી:—હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી.

૯ તેઠંદ્રી:—હણે નહીં, હણાવે નહીં, અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી.

૯ ચોરેંદ્રી:—હણે નહીં, હણાવે નહીં, અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી.

૯ પચેંદ્રી:—હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતાંને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી.

બીજા મૃષાવાદ વ્રત (જુઠ) સાધુજી સર્વથા પ્રકારે ન બોલે તેના ભાંગા ૩૬.

- ૯ ક્રોધથી જૂકું બોલે નહીં, બોલાવે નહીં અને બોલતાને
ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ હાંસી કરી જૂકું બોલે નહીં, બોલાવે નહીં, બોલતાને
ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ ભયથી જૂકું બોલે નહીં, બોલાવે નહીં, બોલતાને
ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ લોભથી જુકું બોલે નહીં, બોલાવે નહીં, અને બોલતાને
ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ત્રીજા અદત્તાદાન વ્રતના ભાંગા ૫૪.
- ૯ અદ્ય ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કરતાને ભલો જા-
ણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ ધણો ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કરતાને ભલો જાણે
નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ નાની ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કરતાને ભલો જા-
ણે નહીં—મન, વચન, અને કાયાએ.
- ૯ મોટી ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કરતાને ભલો જા-
ણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ સચિત્ત ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કરતાને ભલો
જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ અચિત્ત ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કરતાને ભલો
જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ચોથા મૈથુનવ્રતના ભાંગા ૨૭.
- ૯ દેવતાની સ્ત્રી ભોગવે નહીં, ભોગવાવે નહીં, ભોગવ-
તાને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન કાયાથી.
- ૯ મનુષ્યની સ્ત્રી ભોગવે નહીં, ભોગવાવે નહીં, ભોગવ-
તાને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી.

- ૯ તિર્યચની સ્ત્રી ભોગવે નહીં, ભોગવાવે નહીં, ભોગવ-
તાને ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાથી.
પાંચમા પરિશ્રુ પ્રતના ભાંગા પ૪
- ૯ થોડા પરિશ્રુ રાખે નહીં રખાવે નહીં, રાખતાને ભ-
લો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ ઘણા પરિશ્રુ રાખે નહીં, રખાવે નહીં રાખતાને ભ-
લો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ નાનો પરિશ્રુ રાખે નહીં, રખાવે નહીં, રાખતાને ભ-
લો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ મોટા પરિશ્રુ રાખે નહીં, રખાવે નહીં, રાખનારને ભ-
લો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ સચિત્ત પરિશ્રુ રાખે નહીં, રખાવે નહીં રાખતાને
ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- ૯ અચિત્ત પરિશ્રુ રાખે નહીં, રખાવે નહીં, રાખતાને
ભલો જાણે નહીં—મન, વચન અને કાયાએ.
- એ પ્રકારે પાંચ મહાપ્રતના રપર ભાંગા થયા.
- ૨૪ મે બોલે પચ્ચખખાણના ભાંગા ઓગણપચાસ.
- ૯ એક કરણ એક જોગે:— ૧ મને કર્મ નહીં ૨ વચને કર્મ
૩ નહીં ૩ કાયાએ કર્મ નહીં ૪ મને કરાવું નહીં ૫ વ-
ચને કરાવું નહીં ૬ કાયાએ કરાવું નહીં ૭ મને અ-
નુમોદુ નહીં ૮ વચને અનુમોદુ નહીં ૯ કાયાએ અનુ-
મોદુ નહીં.
- ૯ એક કરણ બે જોગે ૧ મને વચને કર્મ નહીં ૨ મને
કાયાએ કર્મ નહીં ૩ વચને કાયાએ કર્મ નહીં ૪ મને
વચને કરાવું નહીં ૫ મને કાયાએ કરાવું નહીં ૬ વચ-
ને કાયાએ કરાવું નહીં ૭ મને વચને અનુમોદુ નહીં

૮ મને કાયાએ અનુમોદું નહીં ૯ વચને કાયાએ અનુમોદું નહીં.

૩ એક કરણને ત્રણ જોગે—૧ મને વચને કાયાએ કરું નહીં ૨ મને વચને કાયાએ કરાવું નહીં ૩ મને વચને કાયાએ અનુમોદું નહીં.

૯ બે કરણ એક જોગે—૧ મને કરું કરાવું નહીં ૨ વચને કરું કરાવું નહીં ૩ કાયાએ કરું કરાવું નહીં ૪ મને કરું અનુમોદું નહીં ૫ વચને કરું અનુમોદું નહીં ૬ કાયાએ કરું અનુમોદું નહીં ૭ મને કરાવું અનુમોદું નહીં ૮ વચને કરાવું અનુમોદું નહીં ૯ કાયાએ કરાવું અનુમોદું નહીં.

૯ બે કરણ બે જોગે—૧ મને વચને કરું કરાવું નહીં ૨ મને કાયાએ કરું કરાવું નહીં ૩ વચને કાયાએ કરું કરાવું નહીં ૪ મને વચને કરું અનુમોદું નહીં ૫ મને કાયાએ કરું અનુમોદું નહીં ૬ વચને કાયાએ કરું અનુમોદું નહીં ૭ મને વચને કરાવું અનુમોદું નહીં ૮ મને કાયાએ કરાવું અનુમોદું નહીં ૯ વચને કાયાએ કરાવું અનુમોદું નહીં.

૩ બે કરણ ને ત્રણ જોગે—૧ મને વચને કાયાએ કરું કરાવું નહીં. મન, વચન, કાયાએ કરું અનુમોદું નહીં ૩ મન વચન કાયાએ કરાવું અનુમોદું નહીં.

૩ ત્રણ કરણ એક જોગે—૧ મને કરું કરાવું અનુમોદું નહીં ૨ વચને કરું કરાવું અનુમોદું નહીં ૩ કાયાએ કરું કરાવું અનુમોદું નહીં.

૩ ત્રણ કરણ બે જોગે— મને વચને કરું કરાવું અનુમોદું નહીં ૨ મને કાયાએ કરું કરાવું અનુમોદું નહીં ૩

વચને કાયાએ કરૂં કરાવું અનુભોદું નહિ.

૧ ત્રણ કરણ ત્રણ જોગે:—૧ મન, વચન, કાયાએ કરૂં કરાવું અનુભોદું નહિ.

૨૫ ચારિત્ર પાંચ:—૧ સામાયક ચારિત્ર ૨ છેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર ૩ પરિહારવિશુધિ ચારિત્ર ૪ સુક્ષ્મ સંપરાય ચારિત્ર ૫ યથાખ્યાત ચારિત્ર.

૨૬ નય સાત:—૧ નૈગમનય ૨ સંગ્રહનય ૩ વ્યવહારનય ૪ રૂઢી સુત્રનય ૫ સમભિરૂઢનય ૬ શબ્દનય ૭ એ વંભૂતનય.

૨૭ નિક્ષેપા ચાર:—૧ નામ નિક્ષેપો ૨ સ્થાપના નિક્ષેપો ૩ દ્રવ્ય નિક્ષેપો ૪ ભાવ નિક્ષેપો.

૨૮ સમકિત પાંચ:—૧ ઉપસમ સમકિત ૨ ક્ષયોપસમ સમકિત ૩ ખાયક સમકિત ૪ સાસ્વાદન સમકિત ૫ વેદક સમકિત.

૨૯ રસ નવ:—૧ શૃંગારરસ ૨ વીરરસ ૩ કરૂણારસ ૪ હાસ્યરસ ૫ રૂદ્રરસ ૬ નયરસ ૭ અદ્ભુતરસ ૮ શાન્તરસ ૯ વિભાત્સરસ.

૩૦ અલક્ષ બાવીસ:—

૧ વડફળ, ૨ પીંપળફળ, ૩ ઊંબરફળ, ૪ કલુંબરફળ, ૫ કછુંબરફળ, ૬ પાકર કેળ, ૭ માંસ, ૮ દારૂ, ૯ મધ, ૧૦ માખણ, ૧૧ હેમ, ૧૨ ગીડા, ૧૩ તુચ્છફળ, ૧૪ ખલુખીજફળ, ૧૫ અથાણું (બોળો વીગેરે), ૧૬ કાચું ગોરસ, ૧૭ ઝેર, અશીણ, સોમલ, મોહોરો. ૧૮ માટી (મુલતાની આદિ) ૧૯ ચલિત રસ, વાસી રોટલી, સીરો લાવસી વીગેરે, ૨૦ અળાણ્યા ફળ, વસ્તુ, ૨૧ રાત્રી ભોજન, ૨૨ કંદમૂળ.

- આ ઉપર કહેલાં બાવીસ અભક્ષ શ્રાવકે વર્જવાં.
- ૩૨ અતુળેગ ચારઃ—૧ દ્રવ્યાતુળેગ ૨ ગણિતાતુળેગ ૩ ચરણકરણાતુળેગ ૪ ધર્મકથાતુળેગ.
- ૩૨ તત્ત્વ ત્રણઃ—૧ દેવ તત્ત્વ ૨ ગુરુ તત્ત્વ ૩ ધર્મ તત્ત્વ.
- ૩૩ સમવાય પાંચઃ—૧ કાળ ૨ સ્વભાવ ૩ નિયત ૪ કર્મ ૫ ઉદ્ધમ.
- ૩૪ ત્રણસેને ત્રેસઠ પાંખડીના ભેદઃ—૧૮૦ ક્રીયાવાદીના ભેદ. ૮૪ અક્રીયાવાદીના ભેદ. ૩૨ વિનયવાદીના ભેદ. ૬૭ અજ્ઞાન વાદીના મત.
- ૩૫ શ્રાવકના એકવીસ ગુણઃ—૧ લજ્યાવંત ૨ દયાવંત ૩ શાંત મૂર્તિવંત ૪ પ્રતીતવંત ૫ પરાયા દોષનો ઠાંકણહાર હોય ૬ પરઉપગારી હોય ૭ સોમ્ય દ્રષ્ટી હોય ૮ ગુણુઆહી હોય ૯ ગિરવાઈ વાળો હોય ૧૦ સઉને વદ્ધભ હોય ૧૧ શિષ્ટાચારનો પક્ષી હોય ૧૨ મીષ્ટ વચન બોલે ૧૩ ઊંડા વિચાર વાળો ૧૪ વિશેષ જ્ઞાનનો જાણનાર હોય ૧૫ શાસ્ત્રનો જાણનાર હોય ૧૬ ધર્મનો જાણનાર હોય ૧૭ કીધો ઉપગાર જાણે ૧૮ નહિતો દીન નહિ અભિમાનીએવો મધ્યસ્થ સ્વભાવવાળો ૧૯ સહજસ્વભાવમય વિનયવંત હોય ૨૦ પાપની ક્રિયાથી રહિત હોય ૨૧ પવિત્ર હોય.

પચ્ચસ્સ્વાણ.

નમુક્કારસહિચ્ચનું પચ્ચસ્સ્વાણ.

ઉગ્ગએસૂરે નમુક્કારસહિચ્ચ—સૂર્યોદયથી બે ઘડી પછી નવકાર કહીને પાંચે લાંસુધી.

(૧૫૪)

પચ્ચખખાઈ ચઉવિહપિઆહારં—ચારે આહારનું પચ્ચ
ખખાણુ કરે છું (પચ્ચખખાઈ એતું ગુરૂનું વચન સાંભળી શિષ્ય
પચ્ચખામિ=પચ્ચખખાણુ કરે છું એમ કહે) "

અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં—ખાવાનું, પીવાનું, ખાદિમ,
સ્વાદિમ.

અન્નથણાભોગેણું=પચ્ચખાણુનો ઉપયોગ વિસરવાથી અ-
ન્નણુપણે કાંઈ વસ્તુ મોંમાં નાંખવાથી

સહસાગારેણું=કાર્ય કરવામાં પ્રવર્તતાં યોગ્ય લક્ષણ, સહસા
તકાર=સ્વભાવે જે મોંમાં પ્રવેશ થાય તેથી પચ્ચખાણુ ન ભાગે એ-
ળે આગારે કરી.

વોસિરે=વોસિરાતુંછું (વોસિરે એ ગુરૂનું વચન સાંભળી શિષ્ય
વોસિરામિ કહે. એ પ્રમાણે સર્વે પચ્ચખાણુમાં સમજતું).

અથ નમુક્કારસહિઅં મુઠ્ઠસહિયંનું પચ્ચરવવાળ.

ઉગ્ગએસૂરે નમુક્કારસહિઅં મુકુસહિઅં—સૂર્યોદયથી બે ઘ-
ડી પછી નવકાર કહીને પારં ત્યાંસુધી મુકી સહિત, એટલે જ્યારે નવ-
કાર ગણી મૂકી મોકળી મુકું ત્યારે પચ્ચખાણુ મોકળું થાય.

**પચ્ચખખાઈ ચઉવિહપિ આહારં અસણું પાણું ખાઈ-
મંસાઈમં**—ખાવાનું પીવાનું ખાદિમ સ્વાદિમ ચારે આહારનું પચ્ચ-
ખાણુ કરે છું.

અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું—ઉપયોગ ન રહે અન્નણુ-
પણે તથા સ્વભાવે કાંઈ વસ્તુ મોંમાં પડવાથી

મહત્તરાગારેણું—મોટાના આદેશથી મોટા લાભને અર્થે પચ્ચ-
ખાણુ પારવાંતો વખત પૂર્ણ ન થયે છતે પારવાથી.

સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું વોસિરે—સર્વ પ્રકારે શરીરમાં

અસમાધિ રહે છતે પચ્ચખાણુનો વખત પૂર્ણ થયા પેહેલાં પારવાથી પચ્ચખાણુ ન ભાગે. એવાઆગારવડે હું વોસિરાવું છું.

અથ પોરિસિનું પચ્ચરુવાળ.

ઉગ્ગએસૂરે નમુકારસહિઅં સૂર્યોદયથી નવકારે કરી પાંચે ત્યાં સુધી પોરિસિ સાઠપોરિસિં મુકુસહિઅં પચ્ચખાઈ—પ્રહર દિવસ સુધી અને દોઢ પ્રહર દિવસ સુધી મુકી સહિત નિયમ લઉં છું. ઉગ્ગેસૂરે ચઉવિવહું પિઆહારં—સૂર્યોદયથી ચારે આહારને. અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં—ખાવાનું, પીવાનું, ખાદિમ, સ્વાદિમ.

અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું—અનુપયોગે વસ્તુ મોંમાં નાખવાથી, સ્વભાવે વસ્તુ મોંમાં પડવાથી.

પછછન્નકાલેણું દિસામોહેણું—વખત ખરોખર માલમ ન પડવાથી અધૂરી પોરિસિએ પારવાથી. દિશિ-વિપર્યાસ થયાથી અન્નણુતાં વેહેણું પારવાથી.

સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું—સાધુના વચનથી પોરિસિ ભણી સાંભળીને પાળે. મોહોટાના આગાર વડે.

સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું—સર્વ પ્રકારે શરીરમાં અસમાધિ રહ્યાથી, પચ્ચખાણુ અધુરા વખતે પારવાથી પચ્ચખાણુ ન ભાગે. વોસિરે—વોસિરાવે.

અથ પુરિમદ્દ અવદ્દનું પચ્ચરુવાળ.

સૂરેઉગ્ગએ નમુકારસહિઅં પુરિમદ્દ અવદ્દં મુકુસહિઅં પચ્ચખાઈ—સૂર્યના ઉદયથી પેહેલાં એ પોહોર સુધી પુરિમાર્ધ; તે ઉપરાંત ત્રીજા પોહોર સુધી અવદ્દનું પચ્ચખાણુ કરું છું નવકાર ગં-

ણી મુઠ્ઠી મોઢળી મુકું ત્યાંસુધી.

સૂરેઉગએ ચઉવિવહુપિઆહારં અસણુપાણું ખાધમં સાધમં
—અસણુ, પાન, ખાદિમ, સ્વાદિમ એ ચારે આહારનું સૂર્યોદયથી.

અન્નથણુભોગેણું સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું દિસામો
હેણું—અનાભોગે, સહસાત્કારે, કાળની પ્રજ્ઞિતતાએ, દિશિ વિપ-
ર્યાસથી.

સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સવ્ય સમાહિવત્તિઆગારે-
ણું વોસિરે—સાધુના વચનથી, મોટાના આગારથી, સર્વ પ્રકારે શ-
રીરમાં અસમાધિ રહ્યાથી અધુરે વખતે પચ્યખાણુ પારતાં તે ન
ભાગે (વોસિરામિ=વોસિરાવું છું)

વિગઈ નિવિગઈનું પચ્ચસ્સવાળ.

વિગઈઓ નિવિગઈઅ પચ્યખાઈ—ખાવામાંજેથી કામાદિક
ઉત્પન્ન થાય એવી ચીજ તે વિગઈ તે દશ છે ચાર અભક્ષ્ય માંસ,
મદિરા, માખણુ અને મધ. છ ભક્ષ્ય, દૂધ, દહી, ઘી, તેલ, ગોળ, પ-
કવાન એ છ વિગઈમાંથી એક પણુ વિગઈનું જે પચ્યખાણુ તે વિગ
ઈ પચ્યખાણુ કહીએ; અને સમસ્ત વિગઈનું પચ્યખાણુ તે નિવિ-
ગઈનું પચ્યખાણુ કહીએ. પચ્યખાઈ=પચ્યખુંધું.

અન્નથણુભોગેણું સહસાગારેણું—અનુપયોગે સ્વભાવે મોં-
માં પડવાથી.

લેવાલેવેણું ગિહથ્થસંસઠ્ઠેણું—લેપાલેપ તે જે વિગયનો સા-
ધુને નીચમ હોય તે વિગયથી ગૃહસ્થનો હાથ ખરડાએલો હોય તે હુંછી
નાખીને હોરાવે તો તેથી, ગૃહસ્થના ખરડેલા વાસણથી જે અન્ન
આપે તે વિગઈથી મિષ્ટહોય તે અન્ન જમવાથી, પચ્યખાણુ ન ભાગે.

ઉખિખત વિવેગેણ—ગાદી વિગઈ ને ગોળ પકવાનાદિક તેના ઉપર રોટલી પ્રમુખ મુઠ્ઠી હોય પછી તે ઉપાડી કોરે કરી હોય તો તે લેવાથી.

પડુચ મખિખએણું—મોણ દીધેલી રોટલી પ્રમુખ લેવાથી.

પારિક્ષાવણિયાગારેણું મહત્તરાગારેણું—કોઈ સાધુને આહાર પરઠવતો દેખી તે આહાર ગુરની આગ્રાથી (ઉપવાસાદિ પચ્ચખાણુ હોય તોપણુ) લેવો પડેતો તે લેવાથી. મોટાના આગારથી ઇલાદિ.

વેઆસણાં તથા એકાસણાંનું પચ્ચરવાણ.

ઉગ્ગએસુરે નમુક્કારસહિઅં પૌરિસિં સાહુપૌરિસિં પુરિમહં મુકુસહિઅં પચ્ચખખાઈ, ઉગ્ગએસુરે ચઉવ્વિહંપિઆહારં, અસણું, પાણું, ખાઈમં, સાઈમં; અન્નથણાભોગેણું, સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું, દિસામોહેણું, સાહુવયણેણું, મહત્તરાગારેણું, સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું, એકાસણું (એકવાર જમવું) એ આસણું (એવાર ભોજન કરવું) પચ્ચખખાઈ, તિવિહંપિઆહારં (ત્રણે પણુ આહાર) અસણું, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નથણાભોગેણું, સહસાગારેણું સાગારિઆગારેણું (સાધુ આશ્રીને તો ગૃહસ્થ આવીને ચાલ્યો જાય તો થોડીવાર સખુરી કરી અહાર કરે; જો તે ઉભો રહે તો ખીન્ને ઠેકાણે આહાર કરવા એસેતો પચ્ચખાણુ ભાગે નહીં; શ્રાવકને આશ્રીને ચોર, ખંધિવાન, વીગેરેના તથા ભીંત પડવાના અને ખરાબ દ્રષ્ટિવાળા પુરૂષનું આગમન ઇં બય જમવા એકા પછી આવે તો ખીન્ને ઠેકાણે જઈ જમે તો પચ્ચખાણુ ભાગે નહીં.

આઉટણુપસારેણું—જમવા એકા પછી હાથ પગ પસારવાથી આસન ચળે તો પચ્ચખાણુ ન ભાગે.

ગુરુઅબ્જભુક્ષુણું—ગુરુ આવવાથી ઉઠે તો-પચ્ચખાણુ ન ભાગે.

પારિટ્ટાવણિઆગારેણું—વિધિથી નિર્દોષપણે ગૃહણુ કરેલું વિધિથી વેહેચી આપેલું અન્ન તેને સાધુએ વિધિએ ભુક્ત કર્યા થ-કાં કાંઈ વધે એવું પારિટ્ટાપન યોગ્ય અધિક અન્ન, તે રિનગ્ધ અન્ન પરદવતાં જીવ વિરાધનાદિ દોષ ઉપજતા જનણીને ગુરુની આજ્ઞાએ એકાસણાદિથી ઉપવાસ સુધી પચ્ચખાણુવાળાને તે વધેલા આહારને જમતાં પચ્ચખાણુ ભંગ ન થાય; તેમાં એટલું વિશેષ જે ચક્રવિવ-હાર ઉપવાસમાં પાણીનું પારિટ્ટાવણિયાગારેણું અને તિવિહાર ઉપ-વાસના પચ્ચખાણે અન્નાદિકનું પારિટ્ટાવણિયાગારેણુ, થાય; આ આ-ગાર સાધુ મુનિરાજને હોય; પણ શ્રાવકોને હોય નહીં તો પણ આ-ગાવો તુટે માટે ગૃહસ્થને એકજ પાઠ સંલગ્ન કહેતાં દોષ નથી.

મહુત્તરાગારેણુ, સંવસમાહિવત્તિઆગારેણું.

પાણુસ્સ, લેવેણુવા—જે અન્નાદિકે કરી ભાજનાદિક ખરડાય તે લેપકૃત આચાર્ય, ઓસામણુ દ્રાક્ષાદિકના પાણી પીવાથી પચ્ચખા-ણુ ન ભાગે.

અલેવેણુવા—અલેપકૃત પાણી તે સૌવીર, ધોયણુ, ઇલાદિના પાણી પીવાથી પચ્ચખાણુ ન ભાગે.

અચ્છેણુવા.—ઉણુ જળ તથા ખીજાં પણ ઉકાળ્યાં પાણી, તથા નીતરેણુ ક્ષણાદિકનું ધોવણુ તેને પીએ તો પચ્ચખાણુ ન ભાગે.

અહુલેવેણુવા.—અહુ લેપ એટલે ડોહોણું ચોખાદીકનુ ધોવણુ ગળીને પીએ તો પચ્ચખાણુ ન ભાગે.

સસિથેણુવા—સિક્થ સહિત અન્નાદિક દાણાના સ્વાદ વિના ધોવણુ તથા દાયરાદિકનું ધોવણુ ગળીને પીએ તો પચ્ચખાણુ ન ભાગે.

અસિથેણુવા—સિથ રહીત કણુક પ્રમુખે હાથખરજો હો-

ય તેનું ધોવણુ ગળીને પીએ તો પચ્ચખાણુ ન ભાગે એ છ પ્રકારનાં
પાણી સીવાય બાકીના પાણી,

વોસિરામિ—વોસિરાતું છું.

આ એકાસણા બેઆસણાનું પચ્ચખાણુ તિવિઆહાર કરવાનો
આ દેશમાં ઘણો ચાલ છે. તે દુવિદંપિ આહાર કરે તો પાણી તથા
સોપારી પ્રમુખ સ્વાદિમ ખપે અને તે પચ્ચખાણુ કરતાં અસણું ખા-
ધમનો પાઠ કહે, તિવિદંપિ આહાર કરે તો, અસણું ખાધમ, સા-
ધમ, તો પાઠ કહે અને પાછળથી એકલું પાણી ખપે. અને ચક્રવિદંપિ
આહાર કરે તો, અસણું, પાણું, ખાધમ, સાધમનો પાઠ કહે અને
એકાસણું કર્યા પછી પાણી પણ ખપે નહીં. એકાસણાના દુવિહાર પ-
ચ્ચખાણુમાં સચ્ચિત આહાર લે તથા સચ્ચિત પાણી પીએ તો પા-
ણુરસના આગાર ન કહે, પણ અચ્ચિત પાણી વાપરે તો પાણુરસ-
ના આગાર કહે.

એકલઠાણાનું પચ્ચખાણુ એકાસણાની પેઠે બાણુનું પણ તેમાં
સાત આગાર છે એટલે એમાં આકટણપસારેણું ન કહેવું.

અથ આયંબિલનું પચ્ચરખાણ.

ઉગ્ગએસૂરે નમુકારસહિઅં પોરસિં સાઠપોરસિં મુઠ-
સહિઅં પચ્ચખખાધ ઉગ્ગએ સૂરે ચક્રવિહારં અ-
સણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું
પચ્છતકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સ-
વ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું આયંબિલં પચ્ચખખાધ (આયંબિ-
લનું પચ્ચખાણુ કંઈછું) અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું લેવા-

લેવેણું ગિહ્થસંસક્રેણું ઉખિત્તવિવેગેણું પારિક્ષાવણિઆગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્યસમાહિવત્તિઆગારેણું એગાસણું પચ્ચખખાઈ તિવિહુપિ આહારં અસણું ખાધમં સાધમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું સાગારિઆગારેણું આઉટણપસારેણું યુરઅલ્લુઠાણેણું પારિક્ષાવણિઆગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્યસમાહિવત્તિઆગારેણું પાણુસસ લેવેણુવા અલેવેણુવા અથ્થેણુવા ખહુલેવેણુવા સસિથ્થેણુવા અસિથ્થેણુવા વોસિરે.

આ પચ્ચખાણુનો અર્થ આગળનામાં આવી ગયો છે માટે અત્રે લખ્યો નથી.

અથ ચડવિહાર ઉપવાસનું પચ્ચરવવાળ.

સૂરે ઉગ્ગએ અલત્તકું પચ્ચખખાઈ (સૂર્યોદયથી ભાત પાણીનો નિયમ લઉ છું) ચઉવિહુપિ આહારં અસણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું પારિક્ષાવણિઆગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્યસમાહિવત્તિઆગારેણું વોસિરે.

અથ તિવીહાર ઉપવાસનું પચ્ચરવવાળ.

સૂરે ઉગ્ગએ અલત્તકું પચ્ચખખાઈ તિવિહુપિ આહારં અસણું ખાધમં સાધમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું પારિક્ષાવણિઆગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્યસમાહિવત્તિઆગારેણું પાણુહાર (પાણીનો આહાર મોકળોછે) પૌરિસિં સાઠપૌરિસિં મુકસહિઅં ઘરસહિઅં (ઘેર જઈને નવકાર ગણી પચ્ચખાણુ પારું) પચ્ચખખાઈ ઉગ્ગએસૂરે પુરિમહું અવઠં પચ્ચખખાઈ અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું પચ્ચન્નકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સવ્યસમાહિવત્તિઆગારેણું પાણુસસ-

લેવેણવા (પાણી પીવાના છ આગાર છે તે લેવ જળ) અલેવેણવા
(ધોવણ જળ) અથેણવા (નિર્મળ ઉજળ પાણી) બહુલેવેણવા (ડા-
હાળો) સસિથેણવા (પીટનું ધોવણ) અસિથેણવા (સીથ ર-
હિત કાસ જળ, એટલાં ટાળી બાકીનાં પાણી) વોસિરે (વોસિરાવું છું)

અથ ચતુથ તટ્તજ્ઞતાદિકનું પચ્ચરવવાળ.

સૂરેઉગ્ગએ ચઉથ્થભત્તં અભત્તં (ચાર વારનું ભોજન જ-
મવાનો નિયમ=એકાસણું અપવાસ અને એકાસણું)

પચ્ચખખામિ સૂરેઉગ્ગએ છઠ્ઠ ભત્તં અભત્તં પચ્ચ-
ખખામિ ઇત્યાદિ પ્રકારે આગાર સહિત કેહેવું.

અથ છઠ્ઠ અઠ્ઠમાદિ તપમાં બીજે દિવસે પાણી વાપરવું હોય
તારે પાણહારનું પચ્ચખાણ કરે.

પાણહાર પોરસિં મુઠ્ઠસહિઅં પચ્ચખખામ અન્નથણા-
ભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆ-
ગારેણું પાણસ્સલેવેણવા અલેવેણવા અચ્છેણવા બહુલેવેણવા
સસિથેણવા અસિથેણવા વોસિરે.

અથ ગંઠસહિઅં આદિ અભિગ્રહોનું પચ્ચરવવાળ.

ગંઠસહિઅં વેઠ્ઠસહિઅં દિવસહિઅં (દીવો બજે ત્યાં સુધી)
થિબ્બુગહિસહિઅં (ચાળીમાં પાણીનું દીપું સૂકાય ત્યાં સુધી) મુઠ્ઠસ-
હિઅં પચ્ચખખામ અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરા-
ગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણું વોસિરે.

અથ ચૌદ નિયમ ધારનારને દેસાવગાસિકનું

પચ્ચરવવાળ.

દેસાવગાસિઅં (દિશિના અવકાશનું વ્રત) ઉવભોગં (ઉ-

(૧૬૨)

પભોગ) પરિભોગ) પચ્ચખખાઈ અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

અથ ચૌદ નિયમ ધારવાની ગાથા.

સચિત્ત દવ્વ વિગઈ—પાણી કૂળ ખીજ દાતણ કણ તથા દ્રવ્ય અને છ વિગય પ્રમુખ ચીજનું પ્રમાણ કરે.

વાણહુ તંબોળ વથ્થ કુસુમેસુ—પગરખાં, તંબોળ, વસ્ત્ર તથા ફુલ.

વાહણુ સયણુ વિલેવણુ—વાહન, શય્યા, ગ્રાપડવાની વસ્તુ.

ખંભ દિશિ નહાણુ ભત્તેસુ—મૈથુનની મર્યાદા, દિશિ પરિમાણ, નહાવાનો નિયમ, ખાતપાણીનો નિયમ કરે. આની સાથે પૃથ્વીકાય અપકાય તેડકાય વાકિકાય વનસ્પતિકાય ત્રસકાય અસિ, મસી અને કૃષિ એ બધા મળી ત્રેવીસમાંથી પોતાથી જે રીતે પજે તે રીતે પાજે.

અથ સાંજનાં પચ્ચરવવાળ.

અથ પાળહાર દિવસચરિમનું પચ્ચરવવાળ.

પાણહાર દિવસચરિમં પચ્ચખખાઈ અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

અથ ચડવિહારનું પચ્ચરવવાળ.

દિવસચરિમં પચ્ચખખાઈ—(દિવસના છેડાથી નવા સૂર્યોદય સુધી) ચડિવ્વીહુપિ આહારં અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

અથ તિવિહારનું પચ્ચરવાણ.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ તિવિહંપિ આહારં અસણું
ખામં સામં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરા-
ગારેણું સવ્વમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

અથ દુવિહારનું પચ્ચરવાણ.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખખાઈ દુવિહંપિ આહારં અસણું
ખામં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું મહત્તરાગારેણું સવ્વ
સમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરે.

અથ પચ્ચરવાણના આગારની ગાથા.

દ્વાથેવ નમુકારે, આગારા છથેવ પોરસિએ=નમુકાર સ-
હિયંના એ આગાર, પોરસિમાં વળી છ આગાર.

સત્તેવઘ પુરિમઠઠે, એકાસણુગંમિ અટ્ટેવ ॥ ૧ ॥ પુરિમઠ-
માં સાત અને એકાસણુમાં આઠ આગાર ॥ ૧ ॥

સત્તેગઠાણુસુ અ, અટ્ટેવ ય અંખિસંમિ આગારા-એકલહા-
ણામાં સાત, અને અંખિસ તપમાં આઠ આગાર,

પંથેવ ય ભત્તટ્ટે છપ્પાણુ ચરિમચ્ચત્તારિ ॥ ૨ ॥--અપવાસા-
દિમાં પાંચ આગાર. પાણુસમાં છ, દિવસના છેડાથી નવો સૂર્યોદય થાય ત્યાં
સુધી એટલે રાત્રીના તિવિહાર, ચઢવિહારાદિના ચાર આગાર છે ॥ ૨ ॥

પંચ ચઉરે અભિગહે, નિવ્વિએ અકુ નવ આગારા-અ-
ભિગહના પચ્ચખખાણુમાં પાંચ તથા ચાર. નિવ્વીમાં આઠ કે નવ.

અપ્પાઉરણુ પંચ ચઉ, હવંતિ સેસેસુ ચત્તારિ ॥ ૩ ॥--મુનિ
ને ચોળપડે ન પહેરવાને વિષે પાંચ કે ચાર. ખાકીનામાં ચાર હોય. ॥ ૩ ॥

હવે છ પ્રકારે પચ્ચખખાણુ શુદ્ધ થાય છે તે કહેછે.

ફાસિઅં, પાલિઅં—વિધિએ કયું તથા ઉચિત વેળાએ પ્રાપ્ત થયું; પચ્ચખાણુ વારંવાર ઉપયોગ દેઇ સંભાર્યું.

સોહિઅં તીરિઅં—પ્રથમ ગુરને અહાર પાણી દેઈ બાકી રહેલું ભોજન પોતે કરે તથા અતિયાર ન લગાડે; પચ્ચખાણુ પો-
હાચ્યા પછી પણ થોડો વખત ઉપર ગએ પાણવું, નિર્મળ કરવું.

કિટ્ટિઅં; આરાહિઅં—ભોજન વેળાએ મહારે અમુક પચ્ચખાણુએ એમ સંભારવું; પચ્ચખાણુ ને રીતે કીધું એ રીતે આરાધવું; એ છ શુદ્ધી નળવી.

જંચ ન આરાહિઅં, તરસ મિચ્છામિ દુક્કડં—અને વળી ને મેં ન આરાધ્યું હોય તેથી થએલું માહાર પાપ મિથ્યા થાઓ.

અથ પચ્ચરુવાળ પારવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઇરિવહિયાએ પરિક્રમીએ. યાવત જગચિંતામણીનું ચૈત્યવંદન જયવીયરાય સુધી કરવું. પછી મન્દનિણાણુંની સન્નય કહી મુહપતિ પરિવેહવી. ઇચ્છામિ ખમાસમણોઁ ઇચ્છા કાઁ પચ્ચખાણુ પારૂ; યથાશક્તિ; ઇચ્છામિઁ ઇચ્છા કાઁ પચ્ચખાણુ પાર્યું તહત્તિ; એમ કહી જમણો હાથ કટાસણા ચવળા ઉપર થાપી. એક નવકાર ગણી, પચ્ચખાણુ કયું હોય તે કહી પારવું તે લખી-
એ છીએ.

ઉગ્ગએસૂરે નમુકાર સહિઅં પોરિસિં સાહૂપોરિસિં ગંઠસહિઅં મુકુસહિઅં પચ્ચખાણુ કયું ચઉવ્વીહાર, આંખિસ નિવિ એકાસણું બેઆસણું કયું તિવિહાર, પચ્ચખાણુ ફાસિઅં, પાલિઅં, સોહિઅં, તીરિઅં, ત્રિટ્ટિઅં; આરાહિઅં. જંચ ન આરાહિઅં તરસ મિચ્છા-
મિ દુક્કડં.

શાંતી જિનની આરતી.

જય જય આરતી શાંતી તુમારી, તોરા ચરણ કમળકી મેં
જાઉં બલિહારી ॥જય૦૦૧॥ વિદ્યસેન અચિરાજકે નંદા, શાં-
તિનાથ મુખ પુનમચંદા ॥જય૦૦૨॥ ચાલીશ ધનુષ્ય સોવન
મય કાયા, મૃગલંછન પ્રભુચરણ સુહાયા ॥જય૦૦૩॥ ચક્ર-
વર્તી પ્રભુ પાંચમા સોહૈ, સોળમા જિનવરજગ સહુ મોહૈ
॥જય૦૦૪॥ મંગળ આરતી તોરી કીજે, જન્મ જન્મનો લાહૈ
લીજે ॥જય૦૦૫॥ કર્ણેડી સેવક ગુણ ગાવે, સો નર નારી
અમરપદ પાવે, ॥જય૦૦૬॥ ઇતિ.

અથ મંગલ ચાર.

ચારે મંગળ ચાર આજ મહારે ચારે મંગળ ચાર ॥
દૃખ્યો દરસ સરસ જનજીકો, શોભા સુંદર સાર ॥આજ૦૦૧॥
છિતું છિતું છિતું મન મોહન ચરચો, ધસી કેસર ધનસાર ॥
આજ૦૦૨॥ વિવિધ જાતીકે પુષ્પ મંગાવો, મોઘર લાલ ગુ-
લાલ ॥આજ૦૦૩॥ દ્રુપ ઉખેવોને કરો આરતી. મુખ બોલો
જયકાર ॥આજ૦૦૪॥ હુર્ષ ધરી આદીસર પુજે, ચૌમુખ પ્ર-
તિમા ચાર ॥આજ૦૦૫॥ હૈયે ધરી ભાવ ભાવના ભાવો, જિમ
પામો ભવ પાર ॥આજ૦૦૬॥ સકળચંદ સેવક જિનજીકો,
આનંદધન ઉપગાર ॥આજ૦૦૭॥

દીવોરે દીવો મંગળીક દીવો ॥ આરતી ઉતારોને બહુ
ચિરંજીવો ॥ સોહ્યામણુ ઘેર પરવ દીવાળી ॥ અમર ખેલે
અખળા નારી ॥ દીપાળ ભણે એને કળે અનુઆળી ॥ ભાવે
ભક્તે વદન નિહાળી ॥ દીપાળ ભણે જોણે એ કળીકાળે ॥
આરતી ઉતારી રાજ કુંભારપાળે ॥ તમ ઘર મંગળીક અમ ઘર
મંગળીક ॥ મંગળીક ચતુરવીધ સંઘને હોજો ॥ દીવોરે દીવો
મંગળીક દીવો ॥ આરતી ઉતારોને બહુ ચિરંજીવો ॥

॥ અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દૂહા ॥

- નહવણુ વિલેપન કુસુમની, ધૂપ દીપ મનોહાર ॥
અખંડ અક્ષત નૈવેદ્યની, અષ્ટમી ફળ સુવિચાર ॥ ૧ ॥
- ભાવસ્તવનને કારણે, દ્રવ્યસ્તવ અધિકાર ॥
કારણથી કારજ સધે, તેણે ધૂર પૂજ ઉદાર ॥ ૨ ॥
- ઈણી પરે જળ પુળ કરી, કરીએ અપ્યા શુદ્ધ ॥
માને છિણ જે એહમાં, જણો તેહ અબુદ્ધ ॥ ૩ ॥
- હવે કરવા ગુણ વાસના, અસંખ્યાત પ્રદેશ ॥
ચંદનની પૂજ કરો, આણી ભાવ વિશેષ ॥ ૪ ॥
- પૂજને પરિણામ દાઉ, કરો ચંદનકી રીત ॥
શીતળતાને સુગંધતા, જિમ ભાજે ભવભીત ॥ ૫ ॥
- હવે ત્રીજી સુમનસ તણી, પૂજ અતિહિ ઉદાર;
સુમનસ સુખ જિણથી લહે, તિણે સુમનસ પરકાર ॥ ૬ ॥
- પ્રણિધાને સદ્ગતિ હોએ, પૂજથી કીમ નવી હોય;
સુમનસ ભાવે દુર્ગતા, પૂજ પંચાશક જોય ॥ ૭ ॥
- હુતાશનથી કક્ષ જ્યું, તિમ ધ્યાના નલે કર્મ ॥
તિણે મિશે ધૂપ પુળ કરો, પામો જ્યું શિવશર્મ ॥ ૮ ॥
- મણપરિ ધૂપ પૂજ કરી, જિન આગળ શુભ ભાવ ॥
રાગી વિભાવની પરિણતી, દૂર કરો પરભાવ ॥ ૯ ॥
- જગ પ્રદીપ પુર દીપ શુભ, કરતાં ભાવો એહ ॥
અવરાણું જે અનાદિતું, જ્ઞાન લહો નિજ તેહ ॥ ૧૦ ॥
- કેવળનાણુ પધવશુ, જ્યું લહે લોકા લોક ॥
ત્યું પૂજ દ્રવ્ય દીપની, કરતાં શિવફળ રોક ॥ ૧૧ ॥

(૧૬૭)

હવે અક્ષત પૂજા કરો, શાલિમ્રીહિ ગોધૂમ ॥
 ઉજવળ પ્રભુ પુર દોઢને, ટાળો મોહકી ધુમ ॥ ૧૨ ॥
 અક્ષય દ્રુળ લેવા ભણી, અક્ષત પૂજા ઉદાર ॥
 ઈહ ભવ પણ નવિ ક્ષય હોયે, રાજ રિધિ ભંડાર ॥ ૧૩ ॥
 હવે નૈવેદ્ય નિવેદના, કીજે જીમ હસીરાય ॥
 ભવ નિર્વેદ પ્રભુ સુખે, માગો અવિચળ ઠાય ॥ ૧૪ ॥
 કર્તા ભોક્તા મુજ નહીં, પુદ્ગલ ભાવનો જીવ ॥
 તિણે પુદ્ગલની ત્યાજના, કરતાં શર્મ સદૈવ ॥ ૧૫ ॥
 દ્રુળ પૂજા કરતાં થકાં, સદૈવ કરો અવતાર ॥
 દ્રુલ માગો પ્રભુ આગલે, તાર તાર, મુજ તાર ॥ ૧૬ ॥
 જસ દૈવ ઓપમ જગ નહીં, પામ્યા પછી ન અત ॥
 અવ્યાપાધ અચલ અરૂજ, માગો સુખ અનંત ॥ ૧૭ ॥

અથશ્રી મૌન એકાદશીનુ દોઢશો ક- લ્યાણિકનુ ગણણું પ્રારંભ ॥

નીચે લખેલા કોઠામાં સંક્ષેપે લખેલા શબ્દની વીગત.

સર્વ૦=સર્વજ્ઞાયનમઃ

નાથા૦=નાથાયનમઃ

અર્હ૦=અર્હતેનમઃ

૧ જ'બુદ્ધીપે ભરતે અતી
 ત ચોવીશી.

૪ શ્રી મહાયશ સર્વ૦
 ૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિઅર્હ૦
 ૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિનાથા૦
 ૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિસર્વ૦
 ૭ શ્રી શ્રીધરનાથા૦

૨ જ'બુદ્ધીપે ભરતે વર્ત
 માન ચોવીશી

૨૨ શ્રી નમીનાથ સર્વ૦
 ૧૯ શ્રી મલ્લિનાથ અર્હ૦
 ૧૯ શ્રી મલ્લિનાથ નાથા૦
 ૧૯ શ્રી મલ્લિનાથ સર્વ૦
 ૧૮ શ્રી અરનાથ નાથા૦

૩ જાંબુદ્વીપે ભરતે અનાગત ચોવીશી

૪ શ્રી સ્વયંભૂત સર્વં

૬ શ્રી દેવશ્રુત અર્હં

૬ શ્રી દેવશ્રુત નાથાં

૬ શ્રી દેવશ્રુત સર્વં

૭ શ્રી ઉદ્યનાથ નાથાં

૪ ધાતકી ખંડે પૂર્વ ભરતે અતીત ચોવીશી

૪ શ્રી અકલંક સર્વં

૬ શ્રી શુભંકરનાથ અર્હં

૬ શ્રી શુભંકરનાથ નાથાં

૬ શ્રી શુભંકરનાથ સર્વં

૭ શ્રી સક્ષનાથ નાથાં

૫ ધાતકી ખંડે પૂર્વ ભરતે વર્તમાન ચોવીશી

૨૧ શ્રી બ્રહ્મદ્રનાથ સર્વં

૧૯ શ્રી ગુણનાથ અર્હં

૧૯ શ્રી ગુણનાથ નાથાં

૧૯ શ્રી ગુણનાથ સર્વં

૧૯ શ્રી ગાંગિકનાથ નાથાં

૬ ધાતકી ખંડે પૂર્વ ભરતે અનાગત ચોવીશી

૪ શ્રી સાંપ્રત સર્વં

૬ શ્રી મુનીનાથ અર્હં

૬ શ્રી મુનીનાથ નાથાં

૬ શ્રી મુનિનાથ સર્વં

૭ શ્રી વિશિષ્ટનાથ નાથાં

૭ પુષ્કર વર દ્વીપે પૂર્વ ભરતે અતીત ચોવીશી

૪ શ્રી મૃદુનાથ સર્વં

૬ શ્રી વ્યક્તનાથ અર્હં

૬ શ્રી વ્યક્તનાથ નાથાં

૬ શ્રી વ્યક્તનાથ સર્વં

૭ શ્રી કલાશત નાથાં

૮ દ્વીપુષ્કર વર દ્વીપે પૂર્વ ભરતે વર્તમાન ચોવીશી

૨૧ શ્રી અંબુવાસ સર્વં

૧૯ શ્રી યોગનાથ અર્હં

૧૯ શ્રી યોગનાથ નાથાં

૧૯ શ્રી યોગનાથ સર્વં

૧૯ શ્રી અયોગનાથ નાથાં

૯ પુષ્કરવર દ્વીપે પૂર્વ ભરતે અનાગત ચોવીશી

૪ શ્રી પરમ સર્વં

૬ શ્રી શુદ્ધાર્તીનાથ અર્હં

૬ શ્રી શુદ્ધાર્તીનાથ નાથાં

૬ શ્રી શુદ્ધાર્તીનાથ સર્વં

૭ શ્રી નિકેશનાથ નાથાં

૧૦ ધાતકી ખંડે પશ્ચિમ ભરતે અતીત ચોવીશી

૪ શ્રી સર્વાર્થ સર્વં

૬ શ્રી હરિભદ્ર અર્હં

૬ શ્રી હરિભદ્ર નાથાં

૬ શ્રી હરિભદ્ર સર્વં

૭ શ્રી મગધાધીપ નાથાં

૧૧ ધાતકી ખડે પશ્ચિમ ભ
રતે વર્તમાન ચોવીશી

- ૨૧ શ્રી પ્રયત્ન સર્વં
૧૯ શ્રી અક્ષોભનાથ અર્હું.
૧૯ શ્રી અક્ષોભનાથ નાથાં.
૧૯ શ્રી અક્ષોભનાથ સર્વં.
૧૮ શ્રી મલયસિંહ સર્વં.

૧૨ ધાતકી ખડે પશ્ચિમ
ભરતે અનાગત ચોવીશી

- ૪ શ્રી દિનરૂ સર્વં.
૬ શ્રી ધનદનાથ અર્હું.
૬ શ્રી ધનદનાથ નાથાં.
૬ શ્રી ધનદનાથ સર્વં.
૭ શ્રી પૌષધનાથ નાથાં.

૧૩ પુષ્કરવર દ્વીપે પશ્ચિ
મ ભરતે અતીત ચોવીશી

- ૪ શ્રી પ્રલંબ સર્વં.
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિ અર્હું.
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિ નાથાં.
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિ સર્વં.
૭ શ્રી પ્રશમરાજિત નાથાં.

૧૪ પુષ્કરવર દ્વીપે પશ્ચિ
મ ભરતે વર્તમાન ચોવીશી

- ૨૧ શ્રી સ્વામી સર્વજ્ઞાય.
૧૯ શ્રી વિપરીતનાથ અર્હું.
૧૯ શ્રી વિપરીતનાથ નાથાં.
૧૯ શ્રી વિપરીત નાથ સર્વં.
૧૮ શ્રી પ્રસાદનાથ નાથાં.

૧૫ પુષ્કરવર દ્વીપે પશ્ચિ
મ ભરતે અનાગત ચોવીશી

- ૪ શ્રી અઘટિત નાથ સર્વં.
૬ શ્રી ભ્રમણેન્દ્રનાથ અર્હું.
૬ શ્રી ભ્રમણેન્દ્રનાથ નાથાં.
૬ શ્રી ભ્રમણેન્દ્રનાથ સર્વં.
૭ શ્રી ઋષભચંદ્રનાથાં.

૧૬ જંબુદ્વીપે ઐરવૃતે અ
તીત ચોવીશી

- ૪ શ્રી દયાંત સર્વં.
૬ શ્રી અભિનંદન નાથ અર્હું.
૬ શ્રી અભિનંદનનાથ નાથાં.
૬ શ્રી અભિનંદનનાથ સર્વં.
૭ શ્રી રત્નેશનાથ નાથાં.

૧૭ જંબુદ્વીપે ઐરવૃતે વ
ર્તમાન ચોવીશી

- ૨૧ શ્રી શ્યામકોષ્ટ સર્વં.
૧૯ શ્રી મરૂદેવનાથ અર્હું.
૧૯ શ્રી મરૂદેવનાથ નાથાં.
૧૯ શ્રી મરૂદેવનાથ સર્વં.
૧૮ શ્રી અતિપાર્શ્વ નાથાં.

૧૮ જંબુદ્વીપે ઐરવૃતે અ
નાગત ચોવીશી

- ૪ શ્રી નંદીવેણુ સર્વં.
૬ શ્રી વ્રતધરનાથ અર્હું.
૬ શ્રી વ્રતધરનાથ નાથાં.
૬ શ્રી વ્રતધરનાથ સર્વં.
૭ શ્રી નિર્વાણનાથ નાથાં.

૧૯ ધાતકીખડે પૂર્વ ઐર
વૃતે અતીત ચૌવીશી

- ૪ શ્રી સૌંદર્ય સર્વં
- ૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથ અર્હં
- ૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથ નાથાં
- ૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથ સર્વં
- ૭ શ્રી નરસિંહનાથ નાથાં

૨૦ ધાતકીખડે પૂર્વ ઐર
વૃતે વર્તમાન ચૌવીશી

- ૨૧ શ્રી ખેમંત સર્વં
- ૧૯ શ્રી સતોષિતનાથ અર્હં
- ૧૯ શ્રી સતોષિતનાથ નાથાં
- ૧૯ શ્રી સતોષિતનાથ સર્વં
- ૧૯ શ્રી કામનાથ નાથાં

૨૧ ધાતકીખડે પૂર્વ ઐર
વૃતે અનાગત ચૌવીશી

- ૪ શ્રી મુનિનાથ સર્વં
- ૬ શ્રી ચંદ્રદાહ અર્હં
- ૬ શ્રી ચંદ્રદાહ નાથાં
- ૬ શ્રી ચંદ્રદાહ સર્વં
- ૭ શ્રી દ્વિસાદીત્ય નાથાં

૨૨ પુષ્કરાર્ધે પૂર્વ ઐરવૃતે
અતીત ચૌવીશી

- ૪ શ્રી અષ્ટાહિક સર્વં
- ૬ શ્રી વણિકનાથ અર્હં
- ૬ શ્રી વણિકનાથ નાથાં
- ૬ શ્રી વણિકનાથ સર્વં
- ૭ શ્રી ઉદયજ્ઞાનનાથાં

૨૩ પુષ્કરાર્ધે પૂર્વ ઐરવૃ
તેવર્તમાન ચૌવીશી

- ૨૧ શ્રી તમોકંદ સર્વં
- ૧૯ શ્રી સાયકાક્ષ અર્હં
- ૧૯ શ્રી સાયકાક્ષ નાથાં
- ૧૯ શ્રી સાયકાક્ષ સર્વં
- ૧૯ શ્રી ક્ષેમંતનાથ નાથાં

૨૪ પુષ્કરાર્ધે પૂર્વ ઐરવૃ
તે અનાગત ચૌવીશી

- ૪ શ્રી નિર્વાણીક સર્વં
- ૬ શ્રી રવિરાજ અર્હં
- ૬ શ્રી રવિરાજ નાથાં
- ૬ શ્રી રવિરાજ સર્વં
- ૭ શ્રી પ્રથમનાથ નાથાં

૨૫ ધાતકીખડે પશ્ચિમ
ઐરવૃતે અતીત ચૌવીશી

- ૪ શ્રી પુરૂરવા સર્વં
- ૬ શ્રી અવબોધ અર્હં
- ૬ શ્રી અવબોધ નાથાં
- ૬ શ્રી અવબોધ સર્વં
- ૭ શ્રી વક્રમેંદ્ર નાથાં

૨૬ ધાતકીખડે પશ્ચિમ
ઐરવૃતે વર્તમાન ચૌવીશી

- ૨૧ શ્રી સુશાંતિ સર્વં
- ૧૯ શ્રી હરદેવ અર્હં
- ૧૯ શ્રી હરદેવ નાથાં
- ૧૯ શ્રી હરદેવ સર્વં
- ૧૯ શ્રી નંદીકેશ નાથાં

૨૭ ધાતકીખડે પશ્ચિમ ઐરવૃત્તે અનાગત ચોવીશી	૨૮ પુષ્કરવરદ્વીપે ઐરવૃ તે વર્તમાન ચોવીશી
૪ શ્રી મહામૃગેન્દ્ર સર્વં	૨૧ શ્રી નંદિકેશ સર્વં
૬ શ્રી અશોચિત અહું	૧૯ શ્રી ધર્મચન્દ્ર અહું
૬ શ્રી અશોચિત નાથાં	૧૯ શ્રી ધર્મચન્દ્ર નાથાં
૬ શ્રી અશોચિત સર્વં	૧૯ શ્રી ધર્મચન્દ્ર સર્વં
૭ શ્રી ધર્મેન્દ્રનાથ નાથાં	૧૯ શ્રી વિવેકનાથ નાથાં
૨૮ શ્રી પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમ ઐરવૃત્તે અતીત ચોવીશી	૩૦ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમ અરવૃત્તે અનાગત ચોવીશી
૨૧ શ્રી અશ્વવૃન્દ સર્વં	૪ શ્રી કુલાપક સર્વં
૧૯ શ્રી કુટિલક અહું	૬ શ્રી વિશોભ અહું
૧૯ શ્રી કુટિલક નાથાં	૬ શ્રી વિશોભ નાથાં
૧૯ શ્રી કુટિલક સર્વં	૬ શ્રી વિશોભ સર્વં
૧૯ શ્રી વર્ધમાન નાથાં	૭ શ્રી અરણ્યનાથ નાથાં

શુદ્ધિપત્ર.

પાનું. લીટી. અશુદ્ધ.

શુદ્ધ.

૧	૧૦	પાપનો	પાપની
૧૦	૨૪	અણાગત	અનાગત
૧૪	૧	હોળ	હોળે
૧૪	૨૧	અર્થ	અર્થે
૧૭	૨૦	કરનારં	કરનાર
૧૮	૮	અર્થા	અર્થા
૧૮	૨૨	સન્ધ	સન્ધ
૧૯	૧૫	૧	૦
૧૯	૧૬	અરિઠ	અરિઠ
૧૯	૧૮	ચેકડીસં	ચકડીસં
૨૪	૧૩	રૂપ	રૂપ
૨૬	૨	દશણને	દશણને
૨૬	૧૬	વહી	નહી
૨૮	૨	સલીનતા	સંલીનતા
૨૯	૩	ઈચ્છ	ઈચ્છ
૩૧	૮	સંખંધી	સંખંધી
૩૨	૧૬	આગમણે	આગમણે
૩૨	૧૬	વિગમણે	વિગમણે
૩૩	૨૦	પેહેલા	પેહેલા
૩૮	૧૯	મૂલ	મૂલ
૪૨	૧૪	સંવરસ	સંવરસ
૪૮	૧૧	સ્તુતી	ગુરુઆરા
૪૯	૧૬	સાહ	સાહ
૫૦	૧૩	દેવતા	દેવતા
૫૪	૧	તસ્મ	તસ્મૈ
૫૪	૬	અનિશયે	અતિશયે
૫૪	૮	પ્રથમનાય	પ્રથમનાય
૫૪	૨૪	આવહન	ન્યઆવહન
૫૭	૧૬	સુખ	સુખ

પાનું. લીટી. અશુદ્ધ.

શુદ્ધ.

૫૮	૧૭	કડાય	કડાય
૬૦	૨૧	મહારક્ષિકનાવ	મહારક્ષિક નાવળી
૭૫	૭	તસ્સઉતર	તસ્સઉતરી
૮૦	૧	ધનુષ	ધનુષ
૮૨	૧	જયવત	જયવંત
૮૩	૩	વાતરાગં	વીતરાગં
૮૪	૮	શ્રીમાન	શ્રીમન
૮૫	૧૧	જનદાજ	જનરાજ
૯૬	૮	આદાધન	આરાધન
૯૮	૧૧	સુપરે	સુપેરે
૯૯	૬	તલ	તલે
૧૨૬	૨૨	મંગકેલિ	મંગલકેલિ
૧૨૬	૨૪	કૃપા	કૃપા
૧૨૭	૧	નિવિકલ્પ	નિર્વિકલ્પ
૧૨૭	૩	તપોવિતમ	તપોભિતમં
૧૨૭	૪	ભાત	ભાંત
૧૨૮	૧	સ્પુદત	સ્પુરત
૧૨૮	૧	કરર્થિતો	કદર્થિતો
૧૨૮	૧૨	યશોજીતં	યશોજીતં
૧૨૮	૧૫	મસ	મમ
૧૨૮	૧૯	દેતલ્લ	દેતલ્લ
૧૩૧	૧૪	ધર	ધર
૧૪૨	૭	પ્રામ	પ્રાણુ
૧૪૩	૮	દ્રષ્ટી	દ્રષ્ટી
૧૪૩	૧૬	પાંચ	પાંચ
૧૪૯	૨૦	ચારી	ચોરી

જાહેર ખર્ચ

સર્વ જૈન ધર્માભિલાષી સજ્જતાને ખર્ચર આપવામાં આવે છે કે શ્રી આચ જૈન ધર્મ પ્રવર્તક સભાએ છપાવી પ્રગટ કરેલાં નીચે લખેલાં પુસ્તકો નીચે લખેલે ઠેકાણેથી મળશે. ટપાલ ખર્ચ જુદું પડશે.

શ્રી દેવસિરાઈ પ્રતિક્રમણ સૂત્રાર્થ બીજી આવૃત્તિ

મુદ્રારા વધારા સાથે.

૩૦-૬-૦

સામાયક સૂત્ર અર્થ સહીત પૃષ્ઠ ૬૮.

૩૦-૧-૦

પ્રાર્થનાવળી.

૩૦-૧-૦

પાંત્રીસ બોલનો થોડો તથા પૂજા વિધિ-શાસ્ત્રી. ૩૦-૧-૦

પૂજા વિધિનો કાગળ.

૩૦-૦-૬

માહાદેવ રામચંદ્ર તથા જગજીવન દસપત આલેટનની હુવેલી ત્રેણ દરવાજા આગળ.

શા. વાડીલાલ મોહોકભભાઈ જોધપુર ટેકરર ધનપીપળી મદનગોપાલની હુવેલી.

શા. પોપટલાલ પુરુષોત્તમ ટેકરર ભમપોળ-પતાસાની પોળ.

શા. બાલાભાઈ કકલભાઈ જૈન સ્કૂલ શિક્ષક નાગજી ભુધરની પોળ માંડવીની પોલ.

શા. અમરચંદ ઘેલાભાઈ-શ્રી જૈન ધર્મ પ્રસારક સભાની આફીસ. ભાવનગર

શા. ડાહ્યાભાઈ ઉત્તમચંદ શ્રી જૈન વિદ્યા-શાળા પાલધુની. મુંબઈ

શા. કીલાભાઈ જોશાભાઈ જૈન સભાના પ્રેસીડેન્ટ બોરસદ. શ્રી જૈન ધર્મ પ્રવર્તક સભા-શાખા. ના. ૧) વીરમગામ.

અમદાવાદ.

